

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 20 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Válságterhes pihenés.

Írta: Mezei Ernő.

Nyári szünetnek nevezi az általános szólásmód azt az időszakot, amely most a magyar politikában bekövetkezett. Csakugyan hosszú pihenőre tért a parlament, a koalícióban megújított és imént frissen kinevezett miniszterek furdókban és nyaralókban igyekeznek helyreállítani tulságosan megviselt és megfogyatkozott erőiket, a magyar politika statusa egészen áthelyezkedett oda a „zöldbe“, erdők, mezők kerébe, ahol dologtalan és mégis fáradt emberek álmai teremnek. De micsoda különös pihenés és nyaralás ez? Amikor két havi kormányválságnak sokszoros izgatmai után éppen csak azt a megoldást találták, hogy az eddigi kormány nyári szünetes megbízatást kapjon és őszkor a válság újra megkezdődjék. Mintha az országnak az utfélen hagyott és szanaszét heverő dolgaihoz állítottak volna hirtelen őrzőt, nehogy azt mint gazdátlan jószágot bárki arramenő szörin-szálán elemelje. A gazda uraknak mégis csak pihenniük és szórakozniuk kell egy csak imént múlt válság kegyetlen rázkódtatásai után és egy már biztos határidőre kitűzött jövő válságnak még súlyosabb szorongatásai előtt.

Teljes nyári szünet két olyan válság között, amelyek nemcsak kormányválságok, de háttérökben parlamenti, sőt alkotmányválságok sötét körvonalait is tüntetik föl: még mértani szempontból is valóban tökéletesen komplikált „helyzet“ ez, bárha nehéz megmondani, hogy függőleges vagy vízszintes irányban-e? A nemzeti élet minden nagy érdeke függőben maradt, de vezérpolitikuskaink nyilván úgy hiszik, hogy nyári szünetre le is fektették. „Vulkánon tánczolunk“, ez volt a szójárás azelőtt, ha a politikai könnyűvérűséget valamely ijesztő helyzetre figyelmeztetni kellett. A mi szerencsés természetű politikuskainktól különb dolog is telik. Minekutána a vulkán tetején alaposan kitánczolták magukat, fáradtan, hortyogó alváásra dőlnek ott a kráter szélén, éppen mikor a földalatti tüztömegek borzalmas kitörésére kell elkészülve lennünk. Nyugosznak bizony ők, a hős fiak, duló csaták után.

A különböző pártbeli képviselőknek most a nyári szünet ugyan módot ad a magábaszállásra, ahogy egy kegyeslelkű miniszter is ajánlotta. Volna okuk rá elég és az országra nézve is talán hasznos volna, ha legalább utólag számot adnának maguknak cselekvéseikről és céljaikról. Mennyi ádáz tülekedés folyt közöttük, micsoda szakadások és pártoskodások történek ki, amiket a közvéleménynek az adott helyzet termé-

szetes követelményeiből levezetnie nem lehetett! Viszont micsoda furcsa bizalomnyilvánítások és hűségeskük estenek meg egyre, amelyeket az előtérbe állított törekvésekkel összhangzásba hozni nem lehetett. Éppen a parlamenti többség hivatását igénylő függetlenségi párt egyre több oly jelenség merült föl, amely egyszer az elvekhez, másszor a vezérekhez való viszonyt a legkétesebb világításba helyezte. Bekövetkezett az egész koalíciós viszony felborulása és a paktumos program megdöntése, holott mindkettő a legegyszerűbb feltevésekre volt felépítve és a legközvetlenebb cél felé irányítva. Bekövetkezett a koalíciós kormány bukása és gyötrelmesen megnyújtott vajadások, veszedelmes incidensek után ugyanannak a kormánynak újlagos kinevezetése, még pedig rövidebb időre, mint ameddig válságos megpróbáltatása és ügyvivői kényszere tartott. Minderről a kínos átabotáról és bolond összevisszaságról a pártoknak és egyes képviselőknek úgy kellene számot adniuk, mint saját szándékaik és tetteik logikus következtetéséről. Hát meg tudnák-e mondani, mit csináltak, hogyan és miért csináltak? Maga ez az eredmény a legújabb tanúság ellenük. Mert az eredmény az, hogy a legvilágosabb és legegységesebb feladatot, amely valaha egy nemzeti parlament előtt állott, amelyet hozzá a legszorosabb politikai és erkölcsi kötelezettségek erősítettek, ők ezt még csak megközelíteni sem tudták, igazában föl sem fogták.

Elgondolkozhatnak talán maguk a képviselők is (ugy, ahogy az ország polgárai bizonyosan elgondolkoznak rajta), hogy a mi dicsőséges parlamenti alkotmányunk voltaképpen micsoda törvényes és politikai viszonyban áll a mai parlamenti kormányzathoz? Ezt a parlamenti viszonyt ugyan eléggé jellemezte a függetlenségi párt megbízott szónokának ama kijelentése, hogy a parlamenti többség csak azért nyugszik bele a koalíciós kormányzat ideiglenes megújításába, mert különben a válságnak antiparlamentáris, sőt erőszakos megoldásától kellett tartania. Hát bizony ott szédelgünk most az alkotmányellenes veszedelmek örvényei között és persze ugyanazok hőkölnek vissza halálos rémülőkben, akik komoly harci szándék nélkül, pusztán hatalmi érdekek versenytornájává tették a parlamenti prondót. De még ez a koalíciós kormányzat is, amelyet három év előtt az általános nemzeti bizalom legszebb koronája díszített és vele az összes nemzeti pártok szolidaritása övezett, mi más ez most, mint szervezett — majdnem azt mondtuk: összeesküvészerű — ellentállás a parlament uralkodó tényezői ellen.

Hisz a koalíciós kormány tagjai között a dolog természeténél fogva bizonyos erkölcsi szolidaritásnak kell léteznie a még fenforgó válságkérdések kezelésére és a kibontakozási lehetőségek keresésére. Ez a kormányzati benső szolidaritás, amelyet nem fed a parlamenti többségnek vele való szolidaritása, pedig más célra nem is irányulhat, mint hogy a mai parlamenti helyzetet és a mai többségi állapotot megváltoztassa. Hogy a függetlenségi párt vezérférfiai is benne vannak ebben a koalíciós szövetségben ez, éppen a mai parlamentarizmus teljes kómikuma. Még teljesebb tragikum azonban az, hogy mindezt a bomlott keringést, mindezt a mesterkélt megzavarodást, mindezt a váratlan megbicsaklást a világ csak úgy ismerheti meg, mint a közéleti szegénységünknek és a szegénységgel együtt járó erkölcsi alázkodásnak sötét képét. Mi tudjuk mindezt, s végső okában alkotmányos tehetetlenségünk folyamából kell magyarázni. Ott van a régi idegen hatalom, amelyet udvarnak nevezünk, de amely koronában személyesítve a magyar alkotmány központját jelenti. Ott van a régi ellenséges végzet, melyet parlamentáris nyelven kényszerhelyzetnek kereszteltünk.

Am ilyen súlyos kérdések aligha bántják a nyaralásra küldött képviselőket, akiket a legújabb kiadása parlamenti kormányzat maga mellett egészen fölöslegesen ítélt.

Alighanem tulhajtás volna azt föltenni, hogy önekik, a kiknek alapszabályában a parlamenti szuverenitást csak holmi címzetes és tiszteletbeli jelleggel lehet kifejezniük, a helyzet általános tragikumát nehezedik lelkekre. Közlebről érintheti őket még a pihenés örömei között is az a gond, mi történhetik velük a már előzetesen őszi határidőre bejelentett új válságnak forgatagában. Mert a kormányzati momentán koalíciónak egyik nyilvánvaló tendenciája az, hogy miképpen lehet a képviselőket egyenként befolyásolni és irányítani, régi összeköttetéseiket felbontani, új pártokat teremteni, új többségi viszonyokat létrehozni. Tulajdonképp ez a helyzetnek uralkodó vonása. És úgy sejtjük, nem egy képviselő az aratás eredményeinek mérlegelésénél a buzának őszi határidőüzletre való esélyei mellett számításba veszi az új koalíciós kormányzat őszi határidőre való válságkilátásait is.

A gondtalanabbak valószínűleg beérik azzal is, hogy a kuglizás problémái között számítják ki, vajjon egyszerre mind a kilencz báb, vagy csak bizonyos arányt lehet-e leütöniük a koalíciós szolidaritás állásából.

Az ébredő Kelet.

Budapest, július 17.

A lelkek forradalmának a korszaka ez, a XIX-ik század vége, a XX-ik század eleje. Európa közepén egy csomó nép, amelyik kétezer éves multra tekint vissza, ekkor éli kultúrájának csodálatos másodvirágzását. A tavaszát ennek a kultúrának renaissancenak nevezték, — most ismét kivirított s csodaszép nyári virágait két kézzel osztotta írásban, képben, muzsikában egyaránt.

A Pyrenneusoktól a Kárpátokig terjed ez a buja nyári rét. És ott — ott Keleten tavaszi virágok lepik el a tájat. Ott elsővirágzás van. Két ország terül el erre. Az oroszoké az egyik, a magyaroké a másik. Fiatal két nép, ezerestendők, vagy még annyi se.

Furcsán, egy kicsit zavarodottan álltak a többiek között, a lelkek idegen volt fölük, a pillantásuk révetegen kalandozott szerte a világba. Ezer esztendeig éltek közöttük, ezer esztendeig tanulgattak fölük lassan, kellettlenül, néha kajánul irigykedve, néha lenézően mosolyogva — tulajdonképpen az egész nem ért sokat. Melegvázi virág maradt az egész idegen irodalom, tudomány, kultúra, minden — mignem aztán belülről, a saját maguk erős keleti lelkéből nem teremtettek. De teremtettek végre — és gyönyörű virág lett ez a termés. Az ő-renaissanceuk csak ekkor kezdődött.

De a virágfakadás nem állott itt meg, a termékenyítő szellő szállt tovább keletre. Sorra került a Balkán, Törökország — míg a Föld másik oldalán Japán kezdte a sort, hogy folytassa aztán Kína is, India is. Elég furcsán csinálták valahányan: politizálással, parlamenti játékkal kezdődött mindenütt a dolog, de, úgy látszik, ez velejár staffage-ül mindahhoz, ami a lelkekben történik és ami mélyebb, majdnem azt mondanók: egy kicsit misztikus dolog. Mert mondják sokan, hogy a vasut, a távirót, a gyárakat okozták mindezt, de talán még sem ez volt a minden, talán

mégis hozzájárult ehhez, sőt elsősorban játszott szerepet. Valami láthatatlan, ellenőrizhetetlen, — csak sejthető, nem megfogható dolog: a lelkek fejlődése, megérése, megnyílása olyan dolgok számára, amik azelőtt ismeretlenek voltak előtte.

Perzsia fejezte be a sort. Keletiek között is a legkeletibb, álmodozók között a legálmodozóbb, lassan mozdulók között is a leglassanban mozduló. Ravasz is, élelmes is, kereskedni tudó is — ha akarta volna, már régen kelet Londonjává teszi Teheránt. De nem. Minek mozdulni, minek cselekedni csak azért, mert a többiek ezt teszik? Várni kellett, míg betelt az idő, míg czirádás álmok csöndes álmodói, csudás vonalú ábrándok hallgatag ábrándozói lelkében czirádák, vonalak, gyermeki naivság összelelkezett és egybeolvadt Nyugat minden komplikáltságával és raffinementjével — egy új és bizarr szimpompájú keleti kultúra megteremtésére . . .

Budapest, július 17.

A főrendiház ülése. A főrendiház 1902. évi július 24-én, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirend: Egy kegyelmes királyi leirat kihirdetése és a jegyzőkönyv hitelesítése.

Wekerle Budapesten. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel klopodiai birtokáról Budapestre érkezett. A miniszterelnök a délelőtti folyamán a pénzügyminisztériumban dolgozott, délután pedig dánsói birtokára utazott.

A karánsebesi püspökválasztás. A „Lumina” holnapi számában leplezi azt az agitációt, amely Badescu karánsebesi püspökké való megválasztását megelőzte. A karánsebesi nemzeti vezérek már egészen belenyugodtak abba, hogy Mustá Filaret megválasztásának megsemmisítése után egyedül Oláriu tekinthető komoly jelöltnek. Közbejött a politikai válság s akkor a nemzeti vezérek Temesvároitt összeültek s megállapítván, hogy a koalíciós kormány végleg megbukott s kilátás van egy Lukács-kormányra, Badescut jelölték, mert az a férfiú az egyházkerületben igen értékes szolgálatokat tett a nemzeti párt törekvéseinek. Úgy vélték, hogy a reménybeli Lukács-kormány okvetlen megerősítésre ajálja ő felségének Badescu megválasztását. Amde csalódtak. A Wekerle-kormány aligha fogja meg-

erősíteni ezt a választást s így kárba veszett az a gyalázatos terrorizmus, amit Badescu érdekében kifejtettek. Különben is kilátás van rá, hogy már a nagyszabeni zsinat se hagyja jóvá a választást, mert Badescu ellen egyházi férfiúhoz nem illő üzelmek miatt vizsgálat van folyamatban.

Magyarország és Bosznia.

Mostár, július 14.

Az utolsó ima is elhangzott már a mostári mecset tornyából és mindegyik jámbor muzulmán — ezek képezik a lakosság túlnyomó részét — álomra hajította már a fejét. Nem izgatja őket az alkotmány kérdése, amely a magyar és osztrák politikai körök érdeklődését egyformán ébren tartja. Amde annál jobban érdeklődnek a bosznia-hercegovinai „illetékes” körök. Ezeknek persze túlnyomó része az a hivatalnok sereg, amelynek existenciája nagyban érdekelve van az annektált tartományok politikai állásának mikénti megoldásától. De nemcsak a hivatalnokok, de a kereskedők és intelligensebb iparosok is nagyban találgtják, milyen lesz az új alkotmány, melyet a „császártól” kapnak, sőt egyik másik már tudni véli azt is, hogy a választások az új alkotmány alapján már a jövő hónap folyamán meg is ejtettek.

Igen, a császártól várják az annektált tartományokban az alkotmányt s nem a magyar királytól s még kevésbé a magyar parlamenttől. Soha időszerűbb nem volt interpelláció, mint Kmety Károly, az „Egyetértés” illusztris munkatársának érdeklődése Bosznia-Hercegovina közjogi helyzetének megoldása, speciálisan pedig a tartománynak adandó alkotmánytervezet iránt.

Nem akarok politikai, különösképpen pedig közjogi fejtegetésekbe bocsájtkozni, csak néhány — mert hiszen — igen érdekes adatot kívánok elmondani arra, amit Bosznia-Hercegovina területén újságíró szemmel tapasztaltam.

Itt van tehát az alkotmány kérdése. Sarajevóban ép úgy, mint Mostárban, tehát a két fővárosban az annektált tartományoknak, úgy vélik a megoldást, hogy Bosznia-Hercegovina teljesen függetlenül akár Magyarországtól, akár pedig Ausztriától a mohamedánok, szerbek és horvatokból álló és a kormány által kinevezettek és a virilisek által kiegészített parlament-félt fognak kapni, mely azonban teljesen független lesz akár az egyik, akár egy másik államtól és semmiféle köztartozásokat nem tel-

Vonatkisiklás.

Írta: Nógrádi László.

(Ülányomas tilos.)

A vonat száguldva szaladt a sötét éjszakába a Balaton partján. A hatalmas tó tükréről sejtelmes fuvalmak szálltak fel; nagy, mély sóhajok. Távolról jökedvü halászegények pajkos krukogással köszöntötték a dübörgő vas-szörnyeteget, mely mint egy tüzes kígyó rohant ragyogó ablakaival a feneketlen sötétség át.

A tulzsfoltot vonatot egyik másodosztályos kupéja folyósójának nyitott ablakán át asszonyi szem furódott bele az éjszakába. Vágyva nézett a ragyogó csillagok ezret ringató tó tükrére. Meg akart halni. Ott szeretett volna lenni messze bent, a mély víz ölében, honnan tánczolva csillagok feléje a halászbárák lámpája. Megirigyelte a kérges tenyerű halászegények sorsát, akik bármely pillanatban belevethetik magukat a tó sírjába, hogy meghaljanak.

— Ha én most ott lehetnék, szaladt el a szép fiatal asszony ajkáról a sóhajlás.

— Hol nagyságos asszonyom? — hangzott a kérdés közvetlen mellé. A kérdező egy rövidnadrágos, angolsapkás fiatalember volt, ki stilszerűség okából kis angol pipácskát szorongatott fogai között.

A fiatal asszony ijedve rezzent össze s egy pillanatra a fiatalemberen felejtette bámuló, megrettent tekintetét.

— Bocsánat, — szólta a fiatalember, — meghallottam a nagyságos asszony sóhajlását; engedje meg, hogy kérdésemmel zavartam.

Az asszonynka tovább bámult ki a csillagos

éjszakába, a fiatal angolsapkás ember pedig vékonyan engedte angol pipájából a füstöt. Majdnem egészen egymás mellett álltak. A kupé folyósójának rezző, halvány világossága összefonta alakjaikat, a karcsu asszonyt s a szálas, szélesvállu rövidnadrágosót.

Zuhogva rohant tovább a vonat. Kutasi Hugóné pedig belemélyesztve tekintetét a tó fölött elterülő mélyes éjszakába, egyre arra gondolt, hogy jó lenne meghalni. Meghalni, elaludni a tó ringató mélyén, szépen leszállani a sötét hínáros fenékre s ott álmodni szépen Abbáziáról, Velenczéről, a föld városáról, Párisról, s a világok örök világosságáról, Rómáról. Mert épp ezek miatt akart meghalni Kutasi Hugóné nagyságos asszony. Kutasi Hugó ur, a kőszívű üzletember egyáltalában képtelen volt arra, hogy fel tudja fogni, mi gyönyörűség lehet abban, hogy az ember tulzsfoltot vonatokon, kánikulai melegben és napokon keresztül földeken, idegen világokon át száguldjon, méregdrága s rossz vendéglői kosztal rontsa gyomrát, a tenger kellemetlenség fejében kidobjon egy csomó pénzt csak azért, hogy egy-egy anzikszot küldhessen Velenczéből, Párisból s más efféle helyekről. Holott otthon szépen megülhet, nem kell kellemetlenkedni senkivel, a megszokott kényelem magától jön s é mellett megmarad egy csomó pénz s az üzletet sem kell hitlen sáfárookra bízni.

Kutasi Hugó ur a nyaralásról s nyaralókról sikerült vicceket gyártott s lesajnált mindenkire, aki nyaralni ment. Most se nyaralni, utazni, világot látva szórakozni ment, hanem fürdeni, de csak az asszony kedvéért.

Az asszony kedvéért egy balatoni kis fürdőre. Elveit fentartotta, mert Kutasi Hugó ur

nemcsak üzletében, de elveiben is szilárd volt. Ép ezen sziklaszilárdsága miatt tenger sok kérésbe és még több könnybe került, míg felesége annyira rá tudta venni, hogy egy kis magyar tengert látni menjenek. A fiatal asszonynka Párison kezdte, Rómán folytatta, majd Velenczén s Abbázián keresztül végre is megállapodott Balatonbárháson. Itt vetett horgonyt Kutasi Hugó ur, ha ő egyszer horgonyt vetett, hiába volt minden házi vihar, helyétől el nem tépte.

Tehát Balatonbárháson fognak nyaralni egy-két hetecskén át. Ez mondhatatlan keserűséggel töltötte el Kutasi Hugóné öngagságát.

— Balatonbárhás, Balatonbárhás, forgatta a fejében. Már a név is, micsoda komikus név: Balatonbárhás. Ha még Balatonfürdő vagy Siófok lenne, de Balatonbárhás, ahol maguk főznek a fürdőzők s még anzikszkártyát se lehet küldeni. Öngagsága szívét Balatonbárhás egészen összezuzta. Egy ismerősüknek nem is mert bevallani, hogy Balatonbárhásra mennek. Azt mondta, hogy egy nagy körutat tesznek (kedves) férjével Abbázián, Velenczén, Rómán s Párison át, Balatonbárhásra pedig csak egy ismerősük kedvéért mennek pár napra s míg a jó barátok szívét így zuzta, addig saját lelke sirt, jajgatott s majd megszakadt.

Kutasi Hugó ur bent a tulzsfolt kupében a körülményekkel megalkudva nyugodtan szundikált, felesége pedig sajgó lélekkel hallgatta a Balaton síkjáról elhallatszódó halászegények krukogását s meg akart halni. Inkább a halál, mint Balatonbárhás. Minél tovább gondolkodott, annál inkább látta, hogy ezt a szégyent tul nem élheti. Balatonbárhás — soha, soha!

— Gyönyörű éjszaka, szeretem az ilyen

jesít, legfeljebb a saját területén levő katonaság fenntartásához fog hozzájárulni. Hogy milyen lenne ez a parlament és miképp funkcionálna, arról igen épületes dolgokat hallottam nagyon is bententes és a körülményekkel ismerős emberektől elbeszélve.

Bosznia-Hercegovina, amelyik most 6 kerület és 54 járásból áll, népesség tekintetében a következőképp oszlik meg: Van a két tartományban összesen 680 ezer szerb (görög-keleti), 585 ezer török (mohamedán), 350 ezer horvát (római katolikus) és 22 ezer magyar (különféle vallású). Ebből a másfélmillió lakosból 75 százalék *analfabéta*. Tehát tulajdonképpen a nép, a lakosság nem választana, nem kormányozna, ellenben urai lennének a helyzetnek azok a turbulens elemek, melyek ma is a végletekig felkorbácsolják a vallási ellentéteket a három vallási felekezet között. Igen sok érdekes esetet beszéltek el ennek a helyzetnek a jellemzésére, melyek közül azonban csak egyet mondok el, amelyik legmarkánsabban rajzolja meg az alkotmányt váró tartományokban uralkodó viszonyokat. Szerajevó városánál van egy öreg tisztviselő, aki előrehaladt korára való tekintettel kért maga mellé egy fogalmazót, aki a dolgok elvégzésében neki segédkeztet nyujtana. Meg is csinálták az új állást, ki is írták a pályázatot, volt is jelenkező, de az állást még se töltötték be. Ennek pedig igen egyszerű, de egyúttal igen jellemző oka van. Három pályázó volt: Egy török, egy szerb, egy horvát. Először a szerb jelöltre szavaztak. Ez megbukott, mert a horvátok és a törökök ellene voltak. Jött a horvát pályázó, aki hasonló sorsra jutott, mert a törökök a szavazástól kivonultak s végül megbukott a török is, mert a szerbek és horvátok ellene szavaztak. Azért nagyon eklatáns példa ez, mert épp ily arányban lesznek képviselve a majdan megalkotandó parlamentben a vallási felekezetek, akik soha egy véleményen nem lesznek. Azt hisszük, hogy a bosnyákok rózsás álmaiknak olyan módon való megvalósításába, mint azt fentebb jellemeztem, nem fognak beleegyezni az osztrákok, de még kevésbé mehetnek bele a magyarok, akiknek a történelmi jogon kívül a vér- és pénzáldozat a legnagyobb argumentum amellyel, hogy a szlávok karjai közül súlyos áldozatok árán kiemelt Bosznia-Hercegovinát ne engedjék államot játszani az államban. S hogy éppen nem tréfa a dolog, legjobban igazolja annak a régi horvát álomnak az újbóli felbukkanása, amelyek csak a napokban

látott napvilágot egy banjalukai horvát politikus tollából megjelent nyilatkozatban, amely a *Trielizmusról* (értsd: Horvát-Szlavon-Dalmát országok, Bosznia és Hercegovina, Ausztria és Magyarország) szövi ismét kisded ébrándjait.

Egyedül helyes álláspont ebben a kérdésben az, amit *Kmetty Károly* az „Egyetértés” hasábjain az elmúlt napokban kifejtett. A történelmi jog, a Magyarország által hozott vér- s horribilis pénzáldozat egyenesen megköveteli, hogy Bosznia-Hercegovina Horvát-Szlavonországhoz hasonlóan, de természetesen sokkal szűkebb hatáskörrel, tartománygyűlést kapjon és ennek kiküldöttjei ezután *kizárólag a magyar parlamentben* foglaljanak helyet.

Ennek az igazságos és méltányos álláspontnak azonban még a leghalványabb árnyékát se látjuk, sajnos, megvalósítva az ennek által tartományokban. Szolgáljanak erre is a számok első sorban bizonyítékképp. Bosznia-Hercegovinában van összesen 7800 tisztviselő. Ebből 50% tisztos osztrák, 45% nagybárra bennszülött horvát, kevés szerb és mohamedán és *alig 5 százalék magyar!* A magyar érdeket nem védi ma senkise Boszniában. *Varesanin* Márius tábornok, a katonai kormányzó, *Luiger* híve. Báró *Benko* Izidor, kiérdemelt osztrák generális, a polgári adlátus szerepel, mint magyar ember. Ami 5% magyar tisztviselő van, egnéhány ember kivételével csupa alantás tisztviselő, akiknek a legkisebb hatalmuk sincs a magyar álláspont és a magyar érdekek megvédelmezésére. A közös pénzügyminisztériumba (az esetleg szervezendő államtitkári állásra) az egyik kormányzó állásra és minden főbb állásra ugy a központban, mint a vidéken legalább is a paritás megtartásával *egyenlő* számban kellene a tisztviselőket kinevezni.

Hogy az osztrákok ma mennyire benn ülnek a nyeregben, misem jellemzi jobban, mint az, hogy az évtizedek óta először alakult magyar bank ellen milyen rettenetes lármát ütöttek az osztrákok, holott, ha a legkisebb méltányosság is lenne bennük, ugy ezt még rossz néven se vehették volna. Annyival inkább nem volt okuk a lármára, mert a „*Scabadalmazott Agrár és Kereskedelmi Bankot*” a lakosság szívesen fogadta, mert az osztrák *Länderbank*, amely az árulkodó szerepére vállalkozott, valószínűleg kiuzsorázta a kereskedőket, iparosokat és a földtulajdonosokat, bérloket. Az osztrákok uralják itt a terrénomat s minden elképzelhető eszközzel dolgoznak pozíciójuk megtartására amit, mi sem jellemez jobban, mint az, hogy még a magyarok által alapított *Agrárbank* igazgatójain

is sikerült, bizonyára téves információk adása által, egy renegát magyart, aki tüntetően ki lépett a magyar állampolgárság kötelékéből, dr. *Grasch* kormányzósági titkár becsempészni.

Mindenesetre nagyon helyes volna, ha a magyar törvényhozás tagjai arra használnák fel a politikai szünetet, hogy egy kissé szét-szét néznének Bosznia-Hercegovinában s információt szereznének az ottani állapotokról. De ne a „*Hofrath*”-okból, amint az eddig szokásban volt, hanem egyszerűbb, de annál őszintébb emberektől.

Dr. Vajda Antal.

A sah detronizálása.

Budapest, július 17.

Mint előrelátható volt, *Mohamed Ali* sahot megfosztották trónjától és helyébe tizennégy éves fiát *Achmed Mirzát* kiáltották ki uralkodónak. Az utolsó pillanatban a sah maga is lemondott a javára, miután az angol és orosz követek megmagyarázták neki, hogy minden további harc hasztalan vérontás volna, mely csak jobban elmérgesítené a helyzetet s végetessé válhatnék a sah egész családjára. A sah lemondása után az orosz császár oltalmába helyezte magát s állítólag végleg ott akarja hagyni Perzsiát és Oroszországban szándékoszik letelepedni.

A tegnapi nap folyamán a sah utolsó hívei, a teheráni kozákdandár is lerakta fegyverét és tized a harczok is megszűntek Teherán utcáin. A kozákok továbbra is megmaradtak az új kormány szolgálatában s jelenleg a rendőri szolgálatot fogják ellátni a főváros utcáin.

Az új sah mellé, miután még kiskoru, *Szatár* Aszadot nevezték ki, míg a hadügyek élére *Sipahdár* került. A vezetők legfőbb gondja most, hogy helyreállítsák a rendet, miután az utóbbi események anarchisztikus állapotot teremtettek az egész országban.

Mai híreink a következők:

A sah az orosz követségen.

A sah tegnap reggel nevének és a trónörökösnek kíséretében ment az orosz követ-

éjszakákat. Csak egyszer láttam ilyen gyönyörű éjszakát a római Campagnán. A fiatal ember csak ugy maga elé mondta ezt.

Az asszonyka felütötte fejét s egy kicsit e fiatal ember felé nézett.

Az angolsapkás egy fél fordulatot tett Kutasi Hugóné felé s igen nyájasan kérdezte:

— Nagyságos asszonyom volt már Rómában?

— Oh még nem. pedig imádom Rómat, Velenczét, Abbáziát, Páris, felelte s már egészen az angolsapka felé fordult:

— Ezt a vágyat igen könnyű kielégíteni, oly potom olcsó. Én minden évben megteszem ezt az utat. Mondhatnám, lelki szükség nálam, szólt az angolsapkás. Épp most is az ugynevezett körutamon vagyok.

— Maga tehát Párisba megy?

— Talán még ezen is túl, valamelyik tengeri fűrdőre. És nagyságos asszony?

Az asszonyka torkát a sírás kezdte szorongatni. Mit feleljen. Csak nem mondja meg, hogy Balatonbárhátra megy.

— Az én férjem nem szeret utazni, mondta kitérően s két fényes könnyesepp gördült végig arcán.

Az angolsapkás észrevette az áruló két könnyeseppet s most már csak a körülményekkel akart még tisztába jönni.

— Az utazásnál pedig nagyobb élvezet s szórakozás alig van, szólt selymes hangon. Az ember bátran az élet fűszerének nevezheti. Ha már él az ember, hát éljen. Én ezt tartom. A megszokottság megöli az embert. Egy kis változatosságot megkíván az ember. Csodálom kedves férj.

— Az én férjem nem és nem kíván semmi változatosságot. Én pedig . . .

Az asszonyka szava elcsuklott. Az angolsapkás résztvevő arczot öltött s egy pár centiméterrel közelebb húzódott.

— Nagyságos asszony szenved. Kedves férje ezt talán nem is tudja.

— Dehogyan nem — mondta elkeseredve Kutasi Hugóné, de ő azt mondja, hogy neki elvei vannak s ebből nem enged.

— Elvek. Nekem is vannak elveim, de egy bájos nő kedvéért elveimből mindig szívesen engedek. Ez nekünk férfiaknak kötelességünk.

Az asszonyka nagyot sóhajtott s ismét halálvágygyal bámult bele a tó sötét tükreibe. Ha neki is ilyen férje volna, mennyire más lenne az élete. Velencze, Páris . . . Most valami híres tengeri fűrdő felé robogna vele, nem pedig Balatonbárhátra.

Kutasi Hugónénak ez volt az első kellemetlen gondolata a férje ellen. Eddig eszébe se jutott, hogy a jól testesedő kitűnő üzletember, férje rovására gondoljon csak egy körömfeketényt is. De ime most az angolsapkás szavai nyomán megszületett az első ellenséges gondolat férje ellen s ennek nyomán gyorsan támadtak a legkülönbözőbb gondolatok lelkében. Mért vannak elvei férjének s mért nem enged ezekből az elveiből? A kedvéért megtehetné a férje, hogy egyszer elmegy vele arra, amerre ő akar; egy hónap még nem tenné tönkre, hiszen a pénzkérdés mellékes. Hány szegényebb barátja kedvéért hoz áldozatot a férje, még pedig nehéz áldozatot. Hát ő nem érdemei memmit?

Kutasi Hugó számlája megtelt fizetetlen tartozásokkal, melyeket kötelessége lett volna törleszteni. De elmulasztotta. Balatonbárhátra akarta az egészet leróni. Az angolsapkás most

már még közelebb húzódott és egy hirtelen, merész gondolatfordulattal a következő ajánlattal lepte meg a halálra vágyódó asszonyt.

— Nagyságos asszony tartson velem. Vegye ugy ajánlatomat, mint mondom. Ne magyarázza félre ajánlatomat. Kedves férje egy kicsit meg fog lepődni, talán haragudni is fog, végre pedig mikor majd nagyságos asszony ányujtja neki az utazási számlát, fizet és a jég meg van törve. Máskor saját szántából teljesíti majd nagyságos asszonyom óhaját.

Az angolsapkás mindezt oly természetes hangon mondta, mintha a világ legártatlanabb ajánlatát tenné. Az asszonyka meglepődött.

— Lehetetlen, tört elő sóhajta, mely tele volt vágygyal.

— Értem, mondta az angolsapkás, értem nagyságos asszonyomat. De hogy belássa, hogy engem nem a magam érdeke vezet, egy közbe vető, vagy jobban mondva kisegítő ajánlatot teszek. Nagyságos asszonyom velem tart, de Velenczéből sürgönyözni fog kedves férjének, hogy jöjjön utána, bevárja. Ez igazán ártatlan megtréfálása elveihez hű férjének. Biztosítom, hogy férje sietni fog nagyságos asszonyomhoz.

— Lassabban, az istenért, — szólt az asszonyka — hisz ott a férjem. Nézze, ott bent.

Az angolsapkás hidegvérten tekintett a szorongásig megtelt kupéba, hol Kutasi Hugó ur az álomtól s forróságtól gyöngyöző, rózsás arcczal szunnyadt.

— Ez mit sem változtat a helyzeten, csak mulatságosabbá teszi. Most már csak azért is elfogadja, nagyságos asszonyom, ajánlatomat. Igazán sikerült tréfa lesz. Kedves férje fog rajta a legjobban mulatni.

ségre. A sah táviratot intézett az orosz csárhoz, amelyben közli, hogy családjával együtt a csár védelmébe ajánlja magát. A sahnak szökéséről még a következő részleteket jelentik:

A sah csapatai a csütörtöki éjjeli harc után, amelyben teljes vereséget szenvedtek, visszavonultak Szultánabádba, ahol a sah tartózkodott. A sah arra hirt, hogy ügye elveszett és hogy a nacionalisták hátban akarják őt megtámadni, elhatározta magát, hogy első feleségével, Ahmed Mirza herceg trónörökösével és még egy másik fiával az orosz követségen keres oltalmat. A sah kétszáz lovas kozáktól kísérve, családjával kilencz órákor érkezett Zergendébe, az orosz követ nyári székelyére, ahol már várták. A követség tagjai a sahot az őt megillető tisztelettel fogadta s azonnal bevezették a követ termeibe, amelyeket egyelőre lakásul jelöltek ki. A követ villáját, amelyhez gyönyörű perzsa kert tartozik, azonnal megtöltötték erős kozákcsoporttal, hogy a nacionalisták esetleges támadása ellen megvédelmezhesék. Ezenfelül a kapu fölött egymás mellé tűzték ki az angol és az orosz lobogót, jelölve annak, hogy Anglia és Oroszország együttesen vállaltak garanciát a sah személyes biztonságáért.

A sah szökése előtt meg akarta kísérelni, hogy csapataival észak felől hátra támadja a nacionalistákat, de a csapatok megtagadták az engedelmességet s a sah tábora reggel uyoloz órákor jötszolt. A sah ezután határozta el, hogy az orosz követség épületébe menekül.

Liakov fegyverletétele.

Liakov ezredes tegnap délután négy órákor adta meg magát a parlament előtt levő téren az új hadügyminiszternek, Sipahdárnak. Az angol és orosz követségek titkárai reggel kilencz órákor találkoztak rendeztek Liakov ezredes és a nacionalisták vezérei között. Liakov erős kozák kísérettel jelent meg a villában s valamivel később érkezett oda Szatár Aszad kaukázai és baktiár csapatokkal. A villa előtt lévő térséget rojalista csapatok szállták meg. A mikor a kaput kinyitották, hogy Liakovot bebocsássák, izgalmas eset történt. Egy nacionalistát, aki az épületbe be akart hatolni, a bent levő kozákok agyonlőtték. Erre nyomban minden irányban megkezdődött a lövöldözés és Szatár Aszadnak a villa kertjében föllállított kísérete előre nyomult. Már úgy látszott,

— Lehetetlennek tartom — mondta az asszonyka.

— Ha reám bizza magát, akkor nem kell attól félnie, hogy lehetetlen.

Ebben a pillanatban nagyot zökkent a vonat. Az utasok ijedve ugrottak fel. Kitűnően be voltak pakolva, egész a szorongásig s nagyobb baj nem esett. Kutasi Hugó ur álmosan nézett körül. Futkosás s a gyöngébb idegzetűek jajveszékése, kiabálása rémesté tette az esetet.

— Kisiklott a vonat, — hallatszott a különböző hangon ismételt kiáltás. Az utasok ki tudja milyen rémképek hatása alatt fejvesztetten kapkodtak elő podgyászukat s rohantak le a vonatról.

Kutasi Hugó ur, amint talajt érzett a lába alatt s az ijedség első hatása alól felszabadult, mindjárt szemrehányással kezdte a dolgot.

— Látod, Madame, látod, nem mondtam, jobb otthon. Ez az ugynevezett nyaralás. Az ember szépecskén kitöri a nyakát. Nem nekem van igazam? Kelleit ez nekünk. Most pedig szépecskén megfordulunk s megyünk haza. Az asszonyka ijedve tekintett férjére. Tehát még Balatonbálsban se lesz része. Vissza haza az ütött-kopott kis városba megint, hol az egyetlen élvezet az, hogy kimegy az ember vasárnap délután az állomásra utasokat nézni.

Mintna rettenetes csapás érte volna, ijedten, segítség után nézett körül. Az angolsapkás nyomukban volt. Egyszerre megkapta lelkét az ellenállhatatlan vágy: menni, menni akármerre. Tekintete összetalálkozott az angolsapkásával s ez a tekintet biztató volt.

Kutasi Hugó ur ijedten futkosott fel s alá

hogy általános verekedés kezdődik, de ekkor megjelent Liakov az erkélyen és megnyugtatta embereit. Rövid tanácskozás után Liakov és Szatár Aszad elmentek a parlamentbe s a bizalom jelétül csak nacionalista csapatok kísérték őket s Liakov emberei a villában maradtak. Amikor ketten a parlamenti épületbe léptek, az óriás néptömeg viharos óvációban részesítette őket.

A sah baktiárai, akik az orosz követség előtt állottak föl, nem akarták magukat megadni s ezért a nagykövetséggel szemben harc kezdődött. Zergendéből, ahol a sah csapatai táboroztak, az a hír érkezett, hogy a csapatok legnagyobb része átért a Sipahdárhoz. Ez a jelentés, valamint az a tegnapi hír is, hogy Sipahdar fia a hegyekből nagy haderővel közeledik, hogy a sah táborát megtámadja, sietette a döntést.

A sah detronizálása.

Este a nemzeti tanács rendkívüli ülést tartott, amelyben a sahot megfosztották a tróntól és tizenegy éves fiát, Ahmed Mirza herceget proklamálták uralkodónak. A Sipahdárrel folytatott tárgyalásban elhatározták, hogy Liakov és kozákjai tovább is megmaradnak állásukban, s dolguk egyelőre az lesz, hogy a városban főtartják a rendet, a kapukat kinyitják, a nalottakat eltemetik és a torlaszokat elávolítják. Liakov-ot azután baktiárok kísérték vissza kaszárnyájába, amely a környező térrel együtt még mindig a rojalisták kezébe van. Programszerűen a kaszárnyát és a teret tegnap délután négy órákor kellett volna átadniok. Az angol követség szomszédságában táborozó rojalisták még a béke hivatalos proklamálása után is folytatták egy ideig a lövöldözést. Hír szerint Sipahdar megsebesült; az angol követségre vitték, ahol sebtét bekötötték. A parlament már legközelebb össze fog ülni és az alkotmányos párt vezérei is részt fognak venni tanácskozásában.

A parlament legkiválóbb tagjainak, számos előkelőségnek, a nacionalisták és katonaság vezéreinek nemzetgyűlése tegnap nagy néptömeg jelenlétében a parlament épülete előtt Ahmed Mirza trónörökösét sahná, Asszad el Müllk-et, a Baktiár-család fejét régenssé és Sipahdard hadügyminiszterré és teheráni kormányzóvá kiáltotta ki.

A sah sokáig vonakodott engedelmessé válni az angol és az orosz követ előterjesztésének, akik megmagyarázták neki, hogy föltétlenül le kell mondania. Csak amikor megértették vele, hogy a győzedelmes nacionalista

a kisiklott vonat utasaival megtelt kis állomás sűrű ember tömegében. A kisegítő vonat is ott állt már a sineken s jelezték a visszafelé induló vonatba szállást is. Feleségét nem találta. Ugy eltűnt mellőle, hogy észre se vette.

— Biztosan beszállt már, — gondolta s csak akkor ijedt meg, mikor hiába nyargalta végig a vonatot, még se találta feleségét.

— A másik vonatra szállt tévedésből s most Balatonbálsra megy, gongolta. Boszankodott s a legközelebbi állomáson leszállt, hogy felesége után mehessen. Már megbékült azzal is, hogy Balatonbálsra menjen, csak megtalálja a feleségét.

Persze, hogy ott se találta. Most már egy kicsit derengeni kezdett lelkében valami. Előbb ökölbe szorult a keze, aztán kissé lecsillapodott. Elvégre üzletember s ezzel számot kell vetni. Hogy tőle megszökött a felesége, ezt nem szabad dobra ütni. Ezt el kell simítani. Aggódva leste az újságokat, hogy mit közölnek a vonatkisiklásról. De biz azt eltussolták. Egy árva szó se volt a lapokban.

— Az üzlet, sóhajtott Kutasi Hugó ur s haza érve egész természetesen hangon mondta el a dolgot: A vonat kisiklott s nekem adott igazat, nyaralni csak az megy, aki megunta az életét. Az asszonynak azonban kedve volt s Balatonbálsra hagytam.

— Természetesen mondta, hanem azért aggódva leste a postát, mikor jön hír a feleségéről.

Egy hét múlva ez is megjött, de nem Venczéből, hanem Párisból s Kutasi Hugó ur megbékülve a vonatkisiklásal is, egész egyszerűen ennyit sürgönyözött a feleségének: Várj, megyek.

listák ellen való további ellenállása esetében életét veszedelem fenyegeti és miután az orosz követ kijelentette neki, hogy orosz csapatoknak Teheránba való bevonulásáról szó sem lehet, határozta el a sah, hogy enged és hogy tizenegy éves fia, Ahmed Mirza herceg javára lemond. A sah jövőjéről még nem gondoskodtak véglegesen, de bizonyos, hogy a baktiárok vezérei garanciát vállaltak személyes biztonságáért és rábízta a jövő tartózkodásának megválasztását. A városban rend és nyugalom van, a bazárok nyitva vannak. Az ünnepi fölvonulások csak reggel értek véget.

Teheránból táviratozzák, hogy Sipahdar személyes felelősséget vállalt Mohamed Ali sah életének biztonságáért és garantálta azt is, hogy maga választhatja meg, hol akar tartózkodni. Hír szerint a volt sah Kaluga orosz vidéki városban vagy valamely kaukázusi helységben fog letelepedni. Magánvagyonát érintetlenül kiszolgáltatják, Asszad Müllk régenssége csak ideiglenes, mert Zil es Sultaneh, a volt sah nagybátyja van kiszemelve régenssé, aki most Bécsben tartózkodik. Zil es Sultaneh ma két óra hosszat tanácskozott a bécsi angol és az orosz nagykövettel.

A sahot és családját az orosz követségről biztos kíséret mellett engedték nyaralójába visszatérni és a volt sah hír szerint Oroszországba készül.

Az utolsó harcok.

A nacionalisták ma reggel a német követséggel szemben lévő orosz bankot akarták bombázni, mert a bank épületéből rálóttek a nacionalistákra, a német követség tiltakozott a lövöldözés ellen s erre az ott lévő nacionalista csapatok visszavonultak. Az európai városrészen tegnap sok házat kifosztottak. Számos házba, így a német követség házába is behatoltak a golyók. A német követség titkára saját életének veszélyeztetésével mentett meg egy agg hölgyet, egy német tanuló anyját. A német ügyvivő, szintén életének veszélyeztetésével, tizenhárom embert mentett meg. Az európai negyedben véghezvit pusztítást nem lehet leírni. Az összes házakat kirabolták. Az Európa-szállodára kiűzött osztrák zászlót a csöcselék lerántotta és elvitte. Csak most látni, hogy az európaiak élete milyen veszedelemben forgott. Az utcákon a rettenetes hullaszag miatt még mindig nem lehet tartózkodni. Itt-ott még vaklövés hangzanak el. Tegnap este három embert, kiket fosztogatáson kaptak rajta, agyonlőttek.

Az új sah.

Ahmed Mirza, az új sah még kiskorú; mindössze csak tizenegy éves. Anyja Mancke Tiahem Sultana hercegnő, a trónjától megfosztott sah nagybátyjának, Naib es Sultane-nak leánya. Naib es Sultane nemrég Mohamed Ali üldözése elől ugyancsak az orosz követségre volt kénytelen menekülni. Mohamed Alinak van még idősebb, tizenhat éves fia is, aki ugyancsak herceg, de a trónra nincs joga, mert anyai ágról nem egyenlőrangú. Az új sahnak ezenkívül még négy testvére van: Izzad-es-Sultane, Mohamed Mehdi Mirza, Mohamed Hassan Mirza és még egy 1908. szeptember hónapjában született öccse. Az új sahot már 1907. januárjában, amikor atyja trónra lépett, trónörökösnek kiáltották ki. Ahmed Mirza teljesen az udvar légkörében nevelkedett föl, azé az udvaré alatt, amely tökéletesen orosz befolyás alatt állt.

KÜLFÖLD.

A dán király Oroszországban. A dán királyi pár tiszteletére tegnap este a péterhofi nagy palotában diszebed volt, amelynek folyamán Miklós csár a következő pohárköszöntőt mondta:

Boldog vagyok, hogy Felsőgedet és a királyné ő felségét körünkben üdvözölhetem és saját nevemben, valamint a császárné nevében melegen köszönhetem. Látogatásuk, amely egész családomat nagy örömmel tölti el, újabb bizonyítéka a benső kötelekeknek, amelyek házainkat egymással összekötik és amelyeket Felsőged épp az imént erősített meg, amiddőn a dán flotta tengernagyává nevezett ki. Ez a hízegő kitüntetés mélyen meghatótt és szívből köszönetet mondok érte Felsőgednek. A szíves viszony, amely országaink között mindenkor fennállott, a legutóbbi évben még szorosabbá vált ama politikai aktus által, amely — nem kétkedem

benne — hozzá fog járulni az általános béke biztosításához és megszilárdításához. Amidőn remélem, hogy Felségték oroszországi tartózkodásukról kellemes benyomást visznek magukkal és áthatva a királyi ház iránt érzett rokonsági és őszinte barátsági érzéstől, emelem poharamat *Frigyas király* ő felsége, *Lujza királyné* ő felsége és az egész királyi ház egészségére és egyuttal Dánia boldogságára és fölvirágzására.

A dán király a pohárköszöntőre a következő szöveggel válaszolt:

A rendkívül kegyes üdvözlő szavak, amelyekkel felséged a királynéhoz és hozzám intézett, mélyen megráztak. Belső rokonság és elmúlt szép napokra vonatkozó számos és drága emlék szoros kötelék kötöttünk. Súlyt vetek arra, hogy ezért mély köszönetet mondjak és egyuttal felségednek és a császárné ő felségének élénk és mélyen érzett köszönetünket juttassam kifejezésre azért a szíves fogadásért, amelyben részesültünk. A benső barátság és közeli rokonság, amely felségedet házzammal összeköti, rendkívül becses előtem és ez volt drága és mélyen meggyásolt atyám előtt is. Azok a napok, amelyekben szerencsénk volt felségedet Fredensborgban körünkben látni, a legboldogabb emlékeink közé tartoznak. Legyen felséged meggyőződve, hogy a legforróbban óhajtjuk főtartani a kitünő viszonyt, amely hosszú idő óta családjaink és országaink között fennáll és amelyekkel az az aktus, amelyről felséged az imént említést tett, még szorosabbra fűzött. Ürtem poharamat felséged, a császárné ő felsége és *Mária Feodorovna* császárné, forrón szeretett testvérem, valamint az egész császári család egészségére és Oroszország boldogságára és fölvirágzására.

Az angol konzervatívok. A konzervatívoknak Londonban tartott ülésén *Lansdowne* lord szövegét a liberálisok azon állítását, mely szerint a felsőház az alkotmány értelmében nincs jogosítva, hogy a költségvetés alakítására befolyást gyakoroljon. *Lansdowne* kifejtette, hogy egy országban, amelyben két kamara van, képtelen dolog egészen az egyiket arra feljogosítani, hogy a nemzetre helytelen adózás által esetleg óriási terheket kivessen és oly adóreformot, amely a fennálló társadalmi rend felforgatását czélozza, behozzon. A felsőház tárgyilagosan foglalkozni fog e kérdéssel, a nélkül, hogy fenyegetésektől eltérítettnei engedné magát.

A német kancellárváltozás. Károly román király táviratot intézett Bülow herceghez, melynek szövege a következő:

Mély sajnálattal látom felséged távozását a magas hivatalból, amelyet oly kiválóan töltött be. A legnagyobb elégtétellel tekinthet vissza a hosszú időre, amelyen át gyakran igen nehéz viszonyok között dolgozott a német birodalom erősödéséért és gyarapodásáért. A benső viszony, amely évek hosszú sora óta szorosán összekapcsol régi hazámmal és amely viszonyok ápolása hercegséged különös gondját képezte, a jövőben is biztosítékai azon barátságos érzelmeknek, amelyekkel hercegséged iránt vizeltetem. Fogadjon legőszintébb köszönetemet a meleg érdeklődésért, amelyet szüntelenül tanúsított országom iránt, a bölcs politikáért, amelyet hercegséged szilárd kézzel vezetett. Emléklül hosszú évi személyes jó viszonyunkra, kérem hercegségedet, hogy fogadjon el a nevémet viselő rendjelet.

Vilmos császár a Hohenzollern háziend keresztléhez és csillagjához a gyémántokat adományozta *Rheinbaben* báró pénzügyminiszternek és az elsőosztályú vörös sas-rendet tölgy lombbal *Sydow* kereskedelmi miniszternek.

A török kamara ülése. A török kamara befejezte a sztrájk-törvény második olvasását és a törvényt oly alakban fogadta el, amely munkásszindikátusok alakítását megtiltja. Ezután megkezdődött *Abdul Hamid* adósságai rendezésére vonatkozó javaslat első olvasása; a porta válasza a védőhatalmak jegyzékére csak a holnapi minisztertanácson kerül szóba. Hírlik, hogy a porta közben nagykövetinek információs körjegyzéket küldött a krétai kérdésben elfoglalt álláspontjáról. A *Tanin* úgy véli, hogy a török csapatok Perzsiából való visszavonulásának kérdése nem oly természetű, hogy bonyodalmakat okozna; a lap a czár konstantinápolyi utazásától közeledést remél Törökország és Oroszország között. A parciais miniszterváltozásról szóló hírek, melyek *Serid basa* belügyminisztert is emlegetik, tartják magukat.

Ily részleges miniszterváltozás talán lényeg lesz, de valószínűnek tartják a kamarai küldött-

ségnek Angliából való visszatérése után *Saraford* ujonnan kinevezett bolgár ügynököt a szultán ma ünnepélyes első audiencián fogadta. A szultánhoz intézett beszédében a követ kiemelte, a közös gazdasági és politikai érdekeket, amelyeknek előmozdítását ígérte. A szultán ugyanily értelemben válaszolt.

A Panama-csatorna költségei. A washingtoni kamara ma a Panama-csatorna költségeinek fedezésére *Mac Teagh* pénzügyi államtitkár által kidandó kincstári jegyekre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta. A kincstári jegyek 3 százalékkal kamatoznának, és forgalmi idejük ötven évre terjedne. Nem szándékoznak azonnal az egész összegre szóló kibocsátásokat végrehajtani. Sőt azt hiszik, hogy a viszonyoknak az állami bevételek javára leendő gyors megváltoztatása egyáltalában fölöslegessé tehetné a kincstári jegyek kibocsátását.

Görög-török háború előtt. A török katonai körök elkerülhetetlennek mondják a Görögországgal való háborút. Az új-török középponti bizottság tiltakozó jegyzéket fog küldeni a hatalmaknak az annexió és a krétai kérdés végleges megoldásának halogtatása ellen. A Szabah szerint a porta a Kréta jegyzékre adandó válaszában tiltakozni fog a droit s iprémek kifejezés ellen és garanciákat fog követelni Görögország felségjogainak megőrzésére, valamint határidő kitűzését fogja követelni a szigeten létesítendő rendszer végleges megállapítására. A *Tanin* azt hiszi, hogy egyelőre nem kell attól tartani, hogy Kréta miatt háború tör ki. A *Taszviri Efkiar* helyteleníti, hogy Törökország a jegyzék után sem indíthat háborút Görögország ellen. A lap azt hiszi, hogy Krétának Görögország által leendő annexiója Görögország megsemmisítésének kezdete volna.

A török hadügyminiszter szalonikii katonai parancsnokságot megbizta, hogy sürgősen vásároljon 3000 lovat és 1000 társzekeret a tesszáliai hadosztály czámára. A Morningpostnak jelentik, hogy az angol kormány tegnap tudatta a portával, hogy ha Törökország megtámadja Görögországot, akkor a hatalmak kényszeríteni fogják az ellenségeskedés megszüntetésére.

A futuristák.

— Párisi levél. —

A színházi szezonnak vége. A párisi műbarátok és írók már elhagyták a várost s nyári szórakozást valahol Svájc hűs havasai vagy az északi tenger üdítő hullámai közt keresnek s elfelejtik a szezon izgalmait. Pedig ez év nemcsak a színházakra, hanem a drámairodalomra is fordulópontot jelent.

A szezon közepén, amikor minden vérbeli párisi a premiérekkel volt elfoglalva s az újdonságokból kifogyni nem akaró színházakat járta, hogy meggyőződjék, vajjon az új szezon nem hoz-e magával valami újat, szépet, szébbet, mint az eddigiek, — egy kiáltás hangzott végig egész Párison, mely eljutott a legelőkelőbb, gondosan lefüggönyözött palotákba épp úgy, mint a Quartier Latinban szerényen meghúzódó írók és művészek lakásaiba.

— Menjünk barátaim, menjünk! Végre kiléptünk a mitológia és az ideális miszticizmus határai közül. Menjünk, hogy jelen lehessünk az új centaur születésénél és hogy nemsokára mint az angyalok tisztelhesünk! — Be kell törni az élet kapuit, hogy megláthassuk az igazságot és a valóságot!... Látjátok ott jön föl az első az igazi nap a föld fölé!...

A „Le Figaro“ hasábjain jelent meg ez a felkiáltás Marinetti tollából s a párisi közönségnek mihamar alkalma volt meggyőződhetni, hogy mind az, ami az emlékezetes manifesztumban benne volt, nem szó-beszéd, hanem valóság. Marinetti színre hozott egy drámát a Théâtre-Françaiseben, mely hivatva volt bemutatni a közönségnek azokat az elveket, melyeket az ujonnan megalakult iskola, a futuristák iskolája magának vallott.

A Figaro s a műértők egy kis része Marinetti elvei mellett tört lándzsát s úgy hangoztatta az új elveket, mint a jövő irodalom alapvető elveit; de mindez hiábavalónak bizonyult. A párisi

közönség, mely rendes körülmények között nem nagyon rágaskodik az etika szabályaihoz s a kisebb-nagyobb etikai sérelmeket szívesen eltűri a szép élvezetért, ez egyszer felriadt az erkölcsiséggel szemben tanúsított nemtörődömségéből s Marinetti darabját, melyhez oly sok remény fűződött, nemcsak megbuktatta, hanem a szó szoros értelmében ha nem is örökre, de hosszú időre lehetetlenre tette. Mi okozta a párisi közönség ily nagy felháborodását? Hiszen Teydeaux hazájában a közönség hozzá lehet szokva a lenge erkölcsök szinpadra viteléhez. És mégis az erkölcsi érzék felülkerekedése buktatta meg a darabot, mert esztétikai kifogásolás alá a darab nem eshetett. Mindenki ismerte Marinetti kiváló tehetségeit s mégis előre elhatározva azzal a gondolattal ment el a színházba, hogy ki fogja fűtyölni, lehetetlenné fogja tenni azt az író, kinek etikai elvei még a modern Babylonban is visszahatást szültek.

Nezzük meg közelebbről azokat az elveket, melyekre a futuristák iskolája a költészet alapítani akarja. Vajjon melyik pont ejtette gondolkodóba a párisi közönséget s rávette arra az elhatározásra, hogy a darabot látatlanul megbuktassa?...

Marinettinek a Le Figaro-ban megjelent manifesztumában, melyben irodalmi elvei is körülbelül összegezve vannak, megtaláljuk a választ kérdéseinkre.

A fiatal költő minden tartózkodás nélkül, félreérthetetlenül kijelenti, hogy össze kell zúzni a muzeumokat és képtárakat s az ott összegyűjtött klasszikus művek lángjai mellett, melyek ezideig lehetetlenné tették az irodalomnak a helyes irányban való fejlődését, ott kell megkezdeni a munkát új irányban, mindig szem előtt tartva a szabadságot és a háborút, melyek egyedül üdvösek az emberiség szellemi fejlődésére. Marinetti az időt és tért úgy tekint, mint az emberiségre többé nem fontos korlátokat. Helyesli az anarchista elveket, melyek szerinte czélszerű ellenszerei az asszonyi gonoszság tulkapásainak s végül a gyorsaságot és a közmunkát állítja mint oly tényezőket, melyekből a költészet szépségeit merítheti. Azt az embert akarjuk megénekelni — mondja Marinetti — kinek akaratereje körülveszi az egész földtekét. Mindezek után elképzelhetjük, hogy a párisi közönség, melynek már egyszer volt egy kis anarchista uralomban része, nincs egy véleményen a kiváló költővel, ki talán hajlandó volna a rémuralmat újra megismételni, s azért ahol csak lehet, tönkreteszi az iskola törekvéseit.

A futuristák reménykednek, hogy talán ha a múltban nem is sikerült érvényesülniök, a várva-várt sikert mégis meghozza a jövő.

EGYHÁZAK.

— (Béke a felvidéki tót katolikus papság körében.) A felvidéki tót katolikus papság körében, különösen a szepesi püspök egyházmegyéje területén jelentős mozgalom észlelhető, hogy az évek óta ott dúló áldatlan viszonyoknak véget vessenek. A helyzet már jó ideje annyira kiélesedett, hogy több plébánia területén a magyarajku katolikus hívők a templomba sem jártak, mert papjaik a tót nemzetiségi propaganda szolgálatába szegődtek. Különösen a szepesi egyházmegye területén hatalmasodott el a pánszláv mozgalom és Párvy püspök erős kézzel nyult bele e darázs-fészékbe. Következésképpen ennek az volt, hogy, ha a püspök egy-egy lelkész büntetésből áthelyezett és helyébe magyarérmű papot nevezett ki, viszont a tótok bojkottálták az új papot és kerültk a templomot. A római Szentszék ismételtén foglalkozott ez áldatlan viszonyokkal, sőt Budapesten tartott legutóbbi püspöki konferencián is beható tanácskozás tárgyát képezte a kérdés, miképpen lehetne a kiélesedett ellentéteket kiegyenlíteni. A legutóbbi időben mindkét részlől öröndetes közeledés történt. Tudvalevő, hogy Párvy püspök személyesen járt el a csernovai elítéltek megkegyelmezése érdekében az igazságügyminiszternél. A püspök e lépésre elhatározta magát, mert nála járt a csernovaiak egy küldöttsége, mely felkérte, hogy az elítéltek érdekében közbenjárjon és a püspök e kérést teljes készséggel teljesítette is, sőt megígérte, hogy amennyiben szükségesnek mutatkoznék, kész őfelsége trónja előtt is megkegyelmezésüket kérelmezni. A püspök e lépése ígert

jó hatással volt általánosságban a tótfelvidéki népre, de még a tulzók körében is teljes méltánálással beszélnek e lépésről. Párny püspök azonban nem akar fél uton megállni és a békét egyházmegyéje területén állandóvá akarja tenni, amiért is ama felfüggesztett nemzetiségi érzelmi papokat hajlandó visszahelyezni állásukba, akik ígéretet tesznek, hogy a katolikus egyház egysege érdekében a jövőben nemzetiségi agitációktól tartózkodni fognak és hogy idejüket és tehetőségüket a vallási és kulturális haladás szolgálatának fogják szentelni.

A közigazgatás nagy kérdése.

— Újabb lépések a cigány-ügy rendezésére. —

Budapest, július 17.

Akármit teszünk is ellene, vagy nem teszünk, a cigánykérdés nem alszik el. Nyílt seb ez a nemzet testén, mely önmagától begyógyulni sohasem fog, de mentől tovább késnek a gyógyításával, annál jobban elmérgesedik.

Gróf Andrássy Gyulának és nagyereylyű államtitkárnak, gróf Hadik Jánosnak, hivatalba lépésük után egyik legelső terve volt megszabadítani a magyar társadalmat mindazoktól a veszedelmektől, melyek a cigány-ügy rendezetlensége miatt annak békéjét naponkint fenyegetik. Minden zaj nélkül, ügyszólván az összes előkészítő intézkedéseket megtették, amelyek a gyökeres rendezéshez szükségeseknek mutatkoztak. Jóval korábban, mint a dánosi eset borzalmait által fölzigatott közvélemény sürgette, a belügyminiszteriumban elhatározott dolog volt közigazgatási szakférfiakból és képviselők-ből országos értekezletet hívni össze, mely a teendők sorrendjét megállapítsa, a beérkezett nagyszámú terveket megvitassa és törvényjavaslatot készítsen, melyet alkotmányos tárgyalás alá lehessen bocsátani.

Hogy mindez elmaradt, nem a fentemlített kormányférfiak mulasztása. Ők nem késtek megtenni kötelességüket, de a zavaros politikai viszonyok egy pillanatra sem engedtek időt egy-ily mélyreható reform előkészítéséhez. Sőt az sincsen kizárva, hogy legilletékesebb helyen, ahol még sokkal jelentéktelenebb dolgokról is jelentést kell tenni, az ilyen irányú előterjesztés meghallgatását nem tartották időszerűnek.

Fájdalom, maguk a cigányok azonban annál inkább gondoskodtak róla, hogy az ügyük semmit se veszítsen aktuálitásából. Akik figyelemmel kísérik a hírlapi közleményeket, külön statisztika nélkül is tudják, hogy a dánosi eset óta sem múlt el hét, amelyben az ország valamely részéből cigányok által elkövetett rablásokról és gyilkosságokról hír ne érkezett volna.

Másrészt a társadalom sem maradt tétlan és a megyék, valamint a városok a cigányveszedelem ellen védekeztek ahogy tudtak. A hatóságok megtorló és megelőző intézkedéseket fogantatosítottak, magasabb állású és széles látókörű közigazgatási szakemberek pedig részint értekezleteken, részint a sajtóban, javaslatokkal álltak elő s a hatóságoknak jó tanácsokkal szolgálni igyekeztek.

Igen figyelemreméltó tanácskozás folyt erről az úgról 1907. szeptember havában a pécsi kiállítás alkalmával tartott gazdakongresszuson. Az ügy előadója Hertelendy Ferencz főrendiházi tag, nyugalmazott főispán volt. Hertelendy különben már 1901-ben, képviselő korában a törvényhozásban is sürgette a cigányügy rendezését s a pécsi kongresszuson hosszú időn át folytatott tanulmányáról számolt be. Javaslati a következők voltak:

1. A kóbor cigányok gyermekeit hét éves korukban elhagyottak kell nyilvánítani s nevelésükről az állam gondoskodik. 2. Tiltsák be a cigányok kóborlását; büntessék meg a kóborlót, vonják meg tőle a lótarítás jogát. 3. Házalási és vándoripari engedelmet kóbor cigányoknak egyáltalában ne adjanak. 4. Minden kóbor cigányt meg kell állapítani az illetőségét és valamennyit letelepülésre kell kényszeríteni. 5. Akinek illetősége meg nem állapítható, az legyen a községe, ahol legtovább tartózkodott. Hogy ebből a községnek kiadása ne támadjon, a kényszer-illetőségből eredő költségeket viselje az állam. 6. A külföldi illetőségű cigányokat ki kell toloncolni az országból s nem szabad visszaerészteni. 7. A cigány-ügy közigazgatását

központosítani kell és nyilvántartását bizzák egy központi hatóságra.

E határozatot a pécsi gazda-kongresszus elfogadta és 1907 november elején felterjesztették a belügyminiszteriumba.

A pécsi kongresszus ülésézése idején Győrben a város külső területein sátorozó cigányok igen figyelemreméltó lépésre határoztak el magokat. Kérvénynyel fordultak t. i. a városi hatósághoz, hogy telepítse meg őket, vagyis adjon nekik lakást, amely esetben ők is, a már ott megtelepült többi cigányhoz hasonló békés polgári életmódot ígérték folytatni vajdájok Lakatos Mihály, iparigazolmányos lökereskedő felügyete alatt. A városi hatóságot azonban sem a kérelem, sem az ígéret nem hatotta meg, egyrészt a megtelepült cigányok magaviselete sem volt egészen kifogástalan, másrészt a letelepülés szándéka mögött a város árvaszéke által kiadott szigorú rendelet kijátszásának ravasz gondolata lappangott. A rendelet szerint ugyanis a város területén kóborgásban talált cigányok gyermekeit, mint elhagyatottakat összefogdosni és állami menedékhelyre szállítani kellett. A cigányok e rendelet ellen előbb úgy védekeztek, hogy a gyermekeiket elrejtették, (16 közül csak 4 került a menedékhelyre) később az összes vadházasságban élők jelentkeztek az anyakönyvvezetőnél, végül pedig, midőn látták, hogy az árvaszék erre sem sokat ad, ráfanyalodtak a megtelepülésre.

Kevéssel több Győrmege is foglalkozott a cigánykérdéssel. Ott a közigazgatási bizottság 1908. április havi ülésén a mezőrendőrtörvény revíziójával kapcsolatban vélték a cigánykérdés megoldását tető alá hozni. Elhatározták, hogy ez irányban föliratot intézzenek a földművelésügyi és a belügyi miniszterekhez. A bizottság véleménye szerint egyidejűleg módosítani kell a büntető törvénykönyvnek némely rendelkezéseit is; így azt, amely a 40 korona értékű meg nem haladó lopás esetén a közéleti bíró hatáskörét állapítja meg, amit úgy kellene megváltoztatni, hogy az értékhár föl-emelésével a szolgabíroságok is eljárhassanak a 40 koronát meghaladó lopások esetében s a nyomozást a rendőrség és csendőrség segítségével végezhessek.

1908. május 3-án Lits Gyula honti főispán egy napon érdekes és figyelemreméltó cikket tett közzé a cigánykérdésről. Lits Gyuláról köztudomású, hogy ezzel a dologgal igen sokáig és igen behatóan foglalkozott mint Fejérmegye közigazgatásának évlizedeken át szolgált oszlopos tagja. A 70-es években főszolgabíró volt, s már akkor volt bőséges alkalma a sátoros cigányok erkölcsével közelebbről megismerkedni. Sőt a múlt század legértékesebb telepítési kísérletének, melyre József főherceg mintegy 80.000 koronát áldozott, nemcsak szemlélője, de részben irányító munkatársa is volt, amennyiben szomszédságában lakott a főhercegnek, s a teendőket igen gyakran együtt beszéltek meg. A 80-as években minden évben, a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával sürgette a cigányügy rendezését. 1902-ben pedig mint főispán részt vett abban az értekezletben, melyet Széll Kálmán a cigányügyben a belügyminiszteriumba egybehívott. Az értekezlet akkor a Lits indítványát fogadta el, s kimondta, hogy a cigánykérdés csak kényszer telepítés útján oldható meg.

Lits említett cikkében kifejti, hogy a kényszer telepítést miképpen gondolja végrehajtandónak. Mindenekelőtt kormánybiztost kell kinevezni megfelelő személyzettel és költséggel. Ezután valamely megyében, például Pestvármegyében az összes itt található oláh cigány-ságot a csendőrség egy meghatározott napon letartóztatja és helyhez köti. Kocsit, lovat elvesz tőlük és elárvereztet. A cigányokat családonként összeírják és a családokat elkülönítik egymástól. A karaván egyik családját eltoloncolják Hontba, a másikat Zalába, harmadikat Temesbe, és így tovább úgy, hogy a Pest megyében letartóztatott 800 vagy 1000 cigányt szétszórják az egymástól legtávolabb fekvő megyékbe, úgy hogy egymásnak hírét se hallják. E megyékben aztán az alispán, kit erre állami költséggel kell ellátni, a vármegyéjébe toloncolt 6-8 pestmegyei cigány családot egymástól messze eső

községekbe telepíti le. És így kell folytatni minden vármegyében. Fentartásukról aztán az állam gondoskodik, a község semmi esetre sem. Hogy a szökevényekkel könnyen elbánhassanak, minden cigánynak számot kell adni. (Valószínűleg a határa tetoválva.) A szétválasztás így az egész országban megtörténvén, következik a földlog: a felügyelet és a települtek foglalkoztatása. A felügyeletet a községi elöljáróság, a csendőrség stb. végezi. Az apró gyermeket a családnál hagyják, a nagyobbakat menhelyekben, földműves- és ipariskolákban kell elhelyezni. A leányokat szövőgyárakban. A felnőt legényeket vigyék el katonának, mindjárt a telepítéskor és pedig a gyöngéket is, akiket alsóbbrendű foglalatosságra lehet alkalmazni. A családok férfiakat a községekben alkalmazhatják mint éjjeli őrt, postást, pásztort, határőrt vagy mint munkást a kovácsműhelyekben. Egyes családokat az állambirtokokon cselédségül lehet alkalmazni, az asszonyokat pedig háziiparra kell fogni. Tíz év alatt ily módon, véli Lits, gyökeresen lehet végezni a cigánykérdéssel.

1908. június 14-én Négy László az Egyetértésben tett közzé egy tervezetet a cigányügy rendezéséről. Javaslatát majdnem pontról-pontra meggyezik a Lits Gyuláéval.

A Dunántúli vármegyék az 1908-ik évben a maguk törvényadta jogaikkal élve, meglehetősen egyöntetű eljárással fogtak hozzá a cigányok elleni védekezéshez. Törvényhatósági gyűléseken kimondták, hogy amint sátoros cigányok lépnek a területeikre, haladéktalanul és könyörtelenül kitoloncolják. Amint bármely községi előjáróság cigányok érkezéséről értesül, jelentést tesz a csendőrségnek és a járási főszolgabírónak. A jelentés elmulasztását szigorúan büntetik. Somogyvármegye kimondta, hogy cigányoknak nem szabad lovat tartani, akinek van, nyomban elveszik tőle és elárverelik. Mindez nagy konsternációt okozott a cigányok közt és számosan elhatározták, hogy kivándorolnak. Még pedig Oroszországba, mert úgy hallották, hogy legjobb dolga ott van a cigánynak. Baranya vármegyében 1908 június havában 50 családnak állított ki az alispán szabályszerű utlevelet Oroszországba. Hogy a vállalkozók átjutottak-e a határon? nincs hír róla.

Még szigorubbant bántak a cigányokkal Arad megyében, hol a belügyminiszternek a züllésnek indult gyermekek megmentése ügyében kiadott rendeletét a cigányokra is kezdték alkalmazni. 1909. február havában ugyanis a mezőkövácsházi csendőrök tizenöt cigánygyermeket vittek be az aradi gyermekmenedékhelyre, kiket a főszolgabíró Végegyházán koboztatott el a szüleiktől. A cigányok erőszakkal fenyegetőztek, miért is a menedékhelyt csendőri felügyelet alá kellett helyezni. Később meggondolták magukat s a belügyminiszteriumhoz fellebbeztek, amely aztán visszaadta a gyermekeiket.

Ugyanekkor a belügyminiszterium statisztikai kérdőíveket is küldött szét az alispánokhoz, kik ezeket április 15-ig tartoztak kitöltve visszaküldeni.

Ebből az következtethető, hogy a nagy fontosságú ügy előkészületei tovább folynak.

Ennek pedig annál inkább örülhetünk, mert attól lehet tartani, hogy cigányügyünknek egyre veszedelmesebbé váló állapotából egy, egész Európára szóló, nemzetközi botrány fogja magát kinőni, egyenesen Magyarország rovására.

Az a baranyamegyei kivándorlási mozgalom a legaggasztóbb jelenségek egyike, s hogy ez nem pusztán az én rémlátásom, bizonyítókkal szolgálhatok.

Kevesen tudják ugyanis, mert nem igen szokás megfigyelni a külföldi eseményeket, hogy másfél év előtt 1907 október 29-ikén már csak egy hajszálon, illetőleg az érdekelt szereplők tájékozatlanságán mult, hogy a francia képviselőházban a legnagyobb gyalázat nem esett rajtunk a kóbor cigányaink miatt, kik Franciaországig elkalandoznak, s ott is a legbotrányosabb módon fenyegetik a közbiztonságot akár csak nálunk. En annak idején hírt adtam erről, de a dolog feledésbe ment, miért is föllevenitem, mert ma már bebizonyítottnak tekinthető, hogy a szóbanforgó garázdálkodások elkövetői közt csakugyan magyarországi illetőségű cigányok is vannak.

A francia képviselőháznak említett ülésében a cigányokat romanicheleknek, vagyis oláh-cigányoknak nevezték és Magyarország meghurcoltatása szerencsésen elmaradt, mert azt hitték, azok a nomádok mind Romániából valók. Garázdálkodásokról épületes dolgokat soroltak föl. A hatóságok mindenekelőtt nem bírnak velők. Ameddig bűncselekményen rajta nem kapják őket, csendőrökkel, katonákkal őriztetik. Nancyban 1907. novemberben egész szekértábor jelent meg, onnan a szomszédos Matzerille község rétjére toloncolták őket. A francia svájci határon hónapokig őrizték egy másik karavánt, melyet a svájci hatóságok nem engedtek hazájukon át Németországba toloncolni. Különösen Dél-Franciaországot árasztották el a kellemetlen idegenek, kiknek Marseille mellett van a központi tanyájuk, honnan kocsikon járnak portyászni a szomszéd megyékbe. Ferdinand Dávid képviselő azt indítványozta, hogy Franciaország vegye kezébe az ügyet és hasson oda, hogy a cigánykérdést nemzetközileg szabályozzák.

Az egész képviselőház helyeselte és egyhangulag elfogadta az indítványt. Avigard képviselő hozzátette, hogy nemcsak a délvidéket özönlötték el a cigányok, így Luviers mellett egy csoportban haladt el egy egész tábor romanichel, és pedig 196 kocsin. Mikor a rendőrség fel akarta őket tartóztatni, revolverekből rájuk lőttek. Katonáságnak kellett kivonulni, így tudtak elfogni a cigányok közül 85-öt. Mi lesz, ha kiderül, hogy a romanichelek nem romániai, hanem nagyjából magyarországi illetőségű oláh cigányok? Sőt néha nem is oláhok, hanem magyarok?

Pedig ki fog derülni mihamarabb. De erről a következő cikkben.

Dérl Gyula.

TÁVIRATOK.

Belgrád kölcsöne.

Belgrád, július 17. (Saját tudósítónktól.) A Zvono értesülése szerint megkötözték a tárgyalások a párisi pénzpiacra 150 millió franknyi kölcsön felvétele körül. Milovanovic külügyminiszter Párisba utazik, hogy a tárgyalásokat maga vezesse.

Rangjától megfosztott herceg.

Madrid, július 17. Az imént közzétett királyi dekrétum Alfonz orleansi hercegtől megvonja a spanyol infáns címét és előjogait, valamint a herceg összes rendjeleit.

Az amerikai tarifa-bill.

Washington, július 17. A szenátorok és képviselők körében nagy feltűnést kelt Taft elnöknek a tarifa-billhez kiadott hivatalos nyilatkozata, amelyben az elnök kijelenti, hogy a vámtételek leszállítását feltétlenül szükségesnek tartja. Mindkét testület azon a véleményen van, hogy az elnök egész befolyását latba fogja vetni a tarifa-bill végleges megalkotása érdekében.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.		Jul. 17.	Jul. 16.	Jul. 15.
Búza	locobuza	122 3/4	122 1/4	121 3/4
	júliusra	132 3/4	129 1/4	130
	szeptemberre	118 3/8	118 1/2	118
	decemberre	115 3/8	—	—
Tengeri	májusra	—	—	—
	júliusra	78 1/4	78 1/4	80 1/4
	szeptemberre	73 1/4	72 3/4	74 3/4
Chicago.	decemberre	65 1/4	66 1/4	67
	Búza	júliusra	130 25	122
Tengeri	szeptemberre	111 13	111 25	110 3/4
	júliusra	69 71	69 3/4	71 3/8

New-York július 17. Gyapot Newyorkban helyben 12.65 (12.65 tegnap), gyapot aug-ra 12.00 (12.36), gyapot októberre 12.03 (12.37), gyapot Neworleansban helyben 12.80 (12.10), petroleum Stand white Newyorkban 8.65 (8.40), petroleum Stand white Filadelfiában 8.25 (8.35), petroleum Refined in Cases 10.20 (10.80), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.63), zsir Western steam 12.10 (12.15), Zsir Rohe és Brothers 12.30 (12.30).

Chicago, július 17. (Zárlat.) Zsir júliusra 11.72 (tegnap 11.80), zsir szeptemberre 11.75 (11.82), szalonna short clear 11.93 (11.93), sertészsir júliusra 20.90 (20.95).

A gyapjúgyárak üzemredukciója.

Berlin, július 17. (Saját tudósítónktól.) Hír szerint a francia gyapjúszövő-gyárak szövetsége elutasította az angolországi gyapjúszövőgyárak egyesületének azt a felszólítását, hogy csatlakozzék a nemzetközi üzemredukcióhoz.

A német birodalmi bank állása.

Berlin, július 17. A német birodalmi bank állása július 15-ikén a következő volt: Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban, vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 1078,380.000 (+ 38,950.000), közte aranyrudak 816,354.000 (+ 33,932.000), birodalmi pénztárjegyek 68,923.000 (+ 1,965.000), más bankjegyek 33,956.000 (+ 12,195.000), váltótárca 928,378.000 (- 75,873.000) lombardkövetelések 79,507.000 (- 38,489.000) értékpapírok 275,866.000 (+ 16,622.000), egyéb aktívák 169,586.000 (+ 9,284.000). Passzívák: alaptőke 180,000,000 (változatlan), tartalékalapok 64,814.000 (változatlan), bankjegyforgalom 1570,846.000 (- 139,499.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 785,385.000 (+ 70,380.000), egyéb passzívák 32,551.000 (+ 528.000).

A német szesz ára.

Berlin, július 17. (Saját tudósítónktól.) A szesz-földék központi választmánya hektoliterenkint 7 márkával emelte az árakat, a denaturált spirítusz kivételével.

Tarcsay Pál tragédiája.

Budapest, július 17.

Váratlan szörnyű halált halt tegnap este a fővárosi társadalmi élet egyik kiváló egyénisége: Tarcsay Pál, a Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság igazgatója s több vállalat igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagja. Jó barátai és szerető családjá körében érte a vég: szédülő fővel lezuhant egy létráról, melyre egy függöny megigazitása céljából ment föl s olyan szerencsétlenül esett le, hogy nyakát törte és rögtönösen szörnyet halt.

A fővárosban mély megdöbbenést és megindult részvételt keltett ez a haláleset. Tarcsay Pál széleskörben ismeretes, nagyon rokonszenves ember volt, aki szeretetreméltó egyéniséggel sok barátot tudott szerezni magának. Mindössze harminczhét éves volt, fiatal asszonyt és négy kicsi árva hagyott maga után. Felesége Ormódy Vilmos főrendiházi tagnak, az „Első magyar általános biztosító társaság” vezérigazgatójának leánya volt. Házasságuk szerelmi házasság volt s a legszebb életet éltek a tegnapi katasztrófa bekövetkeztéig. Tarcsay, aki előbb huszáriszt volt, három évvel ezelőtt ott hagyta a katonaskodást és közigazdasági pályára lépett, ahol előkelő szerepet játszott. Nagy szaktudása és előkelő személyes tulajdonai miatt mindenki nagy jövőt jósolt neki. S most ezt a szépen fejlődő karriert vágta ketté egy ostoba vakeset.

A tragikus eset részletei a következők:

Tarcsay Pál, a budapesti Középponti Kereskedelmi és Iparbank igazgatója családjával együtt vaczi villájában szokott nyaralni. A villa közvetlenül a Duna partján van. A villát még Tarcsay Pál édesatyja építtette. Az igazgató néhány esztendővel ezelőtt renováltatta az épületet s azóta minden nyarat itt töltött a feleségével, aki Ormódy Vilmosnak egyetlen leánya. A vácsi társasággal a család nem igen érintkezett, leginkább csak a fővárosi ismerősök látogatását fogadta.

Tarcsay Pál rendes szokásához híven tegnap is délután három órakor távozott hivatalából s egyenest Vácra ment, a családjához. Vele volt apósa, továbbá barátai közül Szende Károly, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója. A társaság automobilon ment ki Vácra.

A szerencsétlenség este kilenc óra után történt. A társaság éppen vacsoránál ült a villa terraszán, amely a Dunára néz. Hűvös szél kerekedett. Tarcsay nem akarta zavarni a cselédséget, amely szintén vacsorázott, hanem maga hozott elő egy negyedfél méter magas kettős-létrát, hogy a terrasz függönyét előhúzza. A létrát odatette a fal mellé s ő maga a magasba

kapaszkodott. Mikor Tarcsay följutott a létra tetejére, hirtelen mozdulattal a falhoz lapult, hogy megkapaszkodjék valamiben. A sötétben elvétette a markolást, a létra kifelé lendült s a szerencsétlen ember hanyatthomlok lezuhant a magasból, éppen a feje tetejére. Eszméletlenül került el a kövezeten. Azonnal orvosért küldtek s néhány perc múlva már ott volt Hörl Péter dr. városi főorvos. Minden kísérlet az élesztésre hiába való volt; Tarcsay egy óra múlva meghalt. A főorvos megállapította, hogy az esés következtében megsérült a koponyanyulványa és koponyatörést is szenvedett. Mivel a baleset nyilvánvaló, a hatóság nem rendelt el vizsgálatot.

A szerencsétlenség híre úgy Vácson, mint a fővárosban ószinte részvételt keltett. Sok ember ismerte Tarcsayt, aki közkedvelt tagja volt az előkelő fővárosi társaságnak.

Egészséges, erővel teljes, daliás termelű harminczhét éves férfi volt. Mielőtt megnősült, a vaczi hatodik honvédhuszár ezredben szolgált, mint aktív tiszts főhadnagyságig vitte. Mikor Ormódy Vilmos leányát feleségül vette, kilépett a honvédségből és bankigazgató lett. Házassága, amelyet kölcsönös szerelem szőtt, igen boldog volt. Halálát özvegyén kívül négy árvaja siratja.

Tarcsay Pál holttestét ma délután Budapestre szállították s a kerepesi-uti temetőben a családi sírboltba temetik el. Özvegye és apósa ma igen sok részvétynyilatkozatot kapott.

Jövendő néptanításunk.

Budapest, július 17.

A nagy természet világában voltak időbeli áramlatok és vannak is észlelhető változások, amelyek keletkezését nem, csupán hatásait ismerjük. Azt mondjuk: ezek a nagy természet örök törvényeinek az emanációi. Ilyen titokzatos áramlatok észlelhetők az emberi társadalom mint erkölcsi, úgy anyagi világában is, amelyek kiindulási idejét senki meg nem állapíthatja, de hatásuk elől senki el nem zárkozhatik.

Az élő lények növeését nem látjuk, legfeljebb nagyító üveggel vizsgálhatjuk; az eszmék terjedése, a tanok tanításának hatása, fejlődésének az utjai szintén nem láthatók, de a bekövetkező átalakulást hozó eredmények igenis észrevehetőek. Az egyes korok készen kapják az uralkodó tanokat, irányító eszméket, amelyeket csak érvényesüléshez juttatja a korban élő nemzetek társadalma. Az ilyen társadalmi áramlatok azonban terjednek is, egyik nemzet eszméje átcsap egy másik nemzet életének forgatagába és ha a talaj, az átcsapott eszmék termőtalaj természetével bír, akkor — a nép élvezheti annak áldásos gyümölcsét is.

A nagy társadalom tagozott nemzetei sajátos viszonyok szerint élnek, fejlődnek, vagy bukznak. Az emberiség természeténél fogva egy nagy családnak tekinthető, amelynek egyes tagjai talaj, éghajlat, vérmérséklet és műveltség szerint bizonyos egyéni sajátosságok körzetet alkotnak. Ezeket a körzeteket politikailag nemzetnek, államnak nevezzük.

Minden államnak, nemzetnek, néptörzsnek voltak és vannak sajátlagos uralkodó tanai és társadalmi céljai. Mindezen létező és létező eszmék és tanok azonban egy cél felé törekednek és törekednek, t. i. a nép általános jólétének és boldogulásának az elérhetése felé.

Mindenkoru nemzet tehát egy cél felé törekedett és törekedik, de nem mindegyik egyforma eszközökkel vélte célját elérhetni. A mostani korunk minden rangu és műveltségű társadalma áhitozza a „jótétet” és ezt a célt a „produktív munka” alapjának a tanításával véli elérhetőnek. A régi „teoretikus tudomány” áhitozó és tanácsadó tanak alapjukban megingattattak a mostani kor szellemének a hatásával.

A harc bár puskapor nélkül zajlik, mégis — halottak maradnak a csatatéren: a teoretikus iskola vitézei. Európa, Amerika kulturája lázba esett, mindenütt a gyakorlati képzettség eszméje élénkül és törtet előre. A jövő korszak halotti ort tart a mostani iskolai rendszerünk fölött.

Az iparfejlesztés eszméje váltja fel a jelenlegi és a múlt iskoláink megrögzött alapjait. Ezen korszak az ipari munka vívmányainak az eredményében rejlő erővel összeroppantja — villámával, gőzével megsemmisíti a „létező iskolaóriást”.

A gyakorlati élet emberei bebizonyították, hogy a mostani iskola teljesen az emlékező tehetőségre, egy kevésbé a megértésre, de semmiképpen sem a teremtőképességre van alapítva. Azt hirdetik, hogy az elemi iskolától egészen az egyetemig a tanulók sohasem tudják, hogy mennyi bennük a teremtő erő, mire képesek, csak az az eredménye ezen „tudnivalóval való tömés procedurának”, hogy bizonyítványt kapnak.

Azt hirdeti már e kor is, hogy a tudás maga még nem érdemli meg azt a tiszteletet, amelylyel neki adózunk, stb. stb. Amikor már nem tudást, de teremtési, dolgozni tudó erőket kíván nevelni. A tudást gyakorlati alapon kívánja terjeszteni és így a produktív munka alapján a népek boldogulását elérni. Ezek a tanítási eszmék — tanok — elől már kitérés nincsen, mert az ipari mozgalmak eredményei azt bizonyítják, hogy: produktív munka fejlesztésével nemcsak az egyes családok, de nemzetek, országok is boldogulhatnak és az óhajtott gazdagodást, jólétet elérhetik.

Élő bizonyossággal szolgál Angol-, Francia- és legújabbban Németország iparának fejlesztési munkálata alapján való gazdagodása, fejlődése, erősödése és hatalmának emelése. Amerika pláne elragadó eredményeket ért el produktív munka fejlesztése alapján. Ezeket az eredményeket eltagadni nem lehet. Drága az élet, mert azzá tette a modern ipar. De a modern ipar módot nyújt ezen drága élet leküzdésére.

Tudjuk, hogy 1870 előtt Franciaország volt a világ második kereskedő országa, ezen állapotot Németország átlátnálva, oly eredményeket ért el, amelyekkel egész Európát a teoretikus tanítás vágyából kizökkentette. Legelőbb is kitűnő utakat csináltatott azokba az országokba, ahol még nem volt világpiaczi forgalom. A németek készítettek olyan árucikkeket, aminők olcsóságuknál fogva vásárolhatók és eladhatók, ez által gyárparuk hamarosan terjed és kereskedelmük növekszik.

A németek ki is használják az „idegen országokban nyert” piacot. Társulatokat alapítanak, szövetkezeteket létesítenek és így gyártják az olcsó árucikkeket, hogy a piacokat részökre biztosítsák. 1870 óta örvedetesen megszorodtak a kohók, gyárak, műhelyek, melyek az iparszakma mindenféle cikkét gyártják. Ügynökeik előzönlök az egész világot. Kereskedelmi hajórajja már nagyságra harmadik a világon. Tudjuk, hogy Franciaország Napoleon bukása és az 1870. évből németek győzelme után, nemzeti jólétét csakis a nagy ipari előretörésvő versenyyel tudta fenntartani és ellenségein győzedelmeskedni.

Ebből látjuk, hogy a produktív erő fejlesztése és kihasználása a nemzetek jólétének a legbiztosabb alapkövei.

Minél jobban kezd terjedni ama meggyőződés, hogy a népek boldogulása, megelégedettsége és gazdagodása csakis a produktív erők kihasználásával és nem a száraz tudományok elsajátításával elérhető, annál jobban tért hódít az iparoktatás szükségességének az elismerése.

Európa és Amerika versenyzik az ipariskolák szervezkedésével és felállításával. És tényleg, ezen iskoláé a jövő néptanításának a munkája. Mi sem zárkozhatunk el ezen áramlat ellen. A szellemi proletárságtól minket is csupán egy, hazánk természeti, talaj és más viszonyokat kielégítő ipari fellendülés menthet meg. És minél később terjesztjük a többi nyugateurópai államokban már életbeléptetett kulturai tanítás irányát, annál gyengébbek leszünk velük szemben. Nekünk is oda kell törekednünk, hogy életerős iparosoztatást neveljünk s minden polgárunknak nyujtsuk az érvényesülés lehetőségét. Olyan iskolákat kell mielőbb létesítenünk, amelyekben minden rangú és tehetségű egyén, aki az ipari szakok valamelyikét megtanulni óhajlja, hogy alaposan képzett vezetőktől a kellő utbaigazítás, tanítást kaphasson. Középiszkolai rendszerünket alapjában meg kell refor-

málni oly irányban, hogy a tanulók érdeklődését a produktív munka iránt felébresszük és esetleg az ipari pályához irányítsuk.

Korunk iskoláit végzett tanulók tudása túlságosan elméleti és a gyakorlati, egy kis kézügyességi élet követelményeinek meg nem felelő. Iskoláink tanítása, nevelése a gyakorlati életben alig bir már maradós becsesével.

A modern ember szaktudása alig érvényesíthető az ipari pályán. Onnan van az, hogy sok kitanult ember szánandóbb helyzetben tengeti életét, mint egy erőskaru utczaseprő. Ezen panasz általános. És igaz is. Egy iskolákat ki nem járt, de gyakorlati képzettséggel bíró egyén képes megszerezni mindennapi kenyerét; de csupán elméleti tudásu ember még az éhenhalástól is retteghet. (Itt szemem előtt lebeg az okl. tanító, aki éhségből a Dunába ugrott, mert állást nem kapván, megélni nem tudott és az a tanítónő, aki mint cseléd nemrégiben megmérgezte magát.) És hány kitanult ember hal meg a tolonczházban?

Nekünk magyaroknak az ipar megteremtésében teljes erővel kell erőnköt, eszünket kifejtőnk, hogy hazánkat hatalmassá, erőssé és népünket boldoggá tegyük. A mi népünk tanulékony, munkában ügyes, kitartó, tüzes, munkaképes: nyujtsunk neki módot az iparoktatás által az ipari szakok megtanulásához.

Magyar városaink is képesek arra, amire Solingen, Köln, Baden, Elberfeld, Meissen, Aachen, Augsburg, Stuttgart, München stb. német városok.

Tudjuk, hogy Franciaországban majdnem ismeretlen a szegénység és a nyomor, ott még az alsóbb néposztályoknál is az anyagi jólét meglesz. És miért? Mert van páratlan ipari művelése és virágzó közzgazdasága. De mi tudjuk azt, hogy mindezt a francziák nem az Eldorádóból kapják, de jól szervezett iparoktatási intézetektől, amelyek még a 17-ik és 18-ik században létesültek. Francia ipariskolák legjobban fejlődtek akkor, amikor 1870-ben a németek győzelme és Napoleon bukása nyomta fejlődésüket. Tudjuk, hogy a francia nép boldogulása, nemzeti jólétének a fentartása csakis az iparfejlesztés támogatásának az alapjain birt és bir fennállani. Minek az alapján lett naggyá és hatalmassá Németország? Más kultúrnepek iparfejlesztési munkájának a terjesztése és követése által. A francziák és poroszok 1806-ban, az osztrákok és mi magyarok csak 1886-ban kezdünk általában az iparoktatásügygel foglalkozni és nemzeti alapon terjeszteni. Pedig de nagy kárára van országunk népének, hogy oly gyengén halad előre ezen „iparoktatásügy”. Miért is várunk mindent az államtól? Társadalmi uton is lehet ipariskolákat szervezni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Vámszedési jog. A kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg megengedte Marosvásárhely szab. kir. város közönségének, hogy 1915. évi január hó 31-ig bezárólag 1904. december 21-én kiadott engedélyokiratban és az 1906. jan. 1-én kelt rendelettel kiadott Függelék alapján megállapított vámdíjszabályzatot az ugyanott felsorolt feltételek és kikötések szigorú betartása mellett alkalmazhassa a vámsorompoknál az ottani vasúti állomáson és a vízi uton szállított áruk rakodó helyein gyakorolt kövezetvámszedési jog érvényesítésénél, de azzal a módosítással, hogy az engedélyokirat, illetve vámdíjszabályzat II. C. jegyzet 2-3. pontjai helyét a következő pontok lépnek érvénybe: 1. Az egy fuvarlevéllel vagy egy gyűjtő kocsiiban vagy egy csomag kosár, láda stb.-ben érkező különböző áruk tárgyak együttesen vámolandók meg, azaz a vámdíj a szállítmány után számítandók ki, ha azon árutárgyak egy csoportba tartoznak. 3. Ha különböző csoportokba tartozó áruk, tárgyak egy csomag, kosár, láda stb.-ben érkeznek, az egész szállítmány összsúlya után azon csoport vámdíjtétele szedendő, amely csoportba a szállítmányban levő legmagasabb vámdíjtétel alá eső áru vagy tárgy tartozik. Az egy fuvarlevéllel egy gyűjtőkocsiiban érkező áruk után a kövezetvám minden darab, csomag, kosár, láda stb. után külön-külön számítandó fel.

UJDONSÁGOK.

Fejedelmek az exiliumban.

Kiváncsian várom, mi lesz a perzsa sah további sorsa? Vajjon, hogy a trónról lelétkétek és a koronáját leütötték a fejéről, leütik-e a fejét is?

Ez volt tudniillik valamikor a legtermészetesebb dolog a világon. Ha akkorát vétett egy fejedelem a népe ellen, hogy megfosztották hatalmától, akkor annak logikus következménye volt, hogy vele is úgy bántak, ad personam, mint a hatalmával. A fejedelmek például szintén mindig úgy tettek alattvalóikkal. Ha akkorát vétettek, hogy a legnagyobb büntetést érdemelték, nem éltek kegyelmezési jogokkal.

No, de a modern civilizáció nem olyan vérengző. Igaz, hogy a tizenharmadik század végén már nagy volt a kultúra és a civilizáció Franciaországban s azért mégis előbb a koronáját ütötték le a királynak, azután a fejét. Gorombaság volt. Ezt el kell ösmerni. De akkor úgy gondolkodtak a népek, hogy másképpen nem lehet bírni ezzel a fajjal. Ideje is, hogy észre tért a világ és enyhébb erkölcsökre tanítja az uralkodókat s kegyelmet gyakorol velük a nép. Talán ebből tanulnak valamit és emberségesebben bánnak majd a népekkel, amíg hatalmon vannak.

A szerbek nem voltak ennyi tekintettel királyukra, amikor elkövetkezett a végső számadás órája. Ezek a vadráczok igazán gorombák voltak. Mikor belátták, hogy fejedelmükkel nem bírnak, mikor minden hiábaváló volt, kapták magukat és darabokra vagdalták szegényt a feleségével együtt és ezzel a problémát gyökeresen megoldották.

Szerencsére az ilyen brutalitás a ritkaságok közé tartozik. Mert ez igazán rossz példaadás és nem fedi a népek enyhe erkölcsét.

Más fejedelmekkel szebben végtnek. A török exszultánnak most adtak hétmilliót a magánvagyonából. Tehát nemcsak az életét hagyták meg, de a pénzét is. Ami igazán megható, annál is inkább, mert Abdul Hamid megrögzött gyilkos is volt.

A norvégok is udvariasan bántak a királyukkal. Mikor végleg meggyőződtek róla, hogy egy király két nyeregben egyszerre nem ülhet s valahányszor szükségük volt rá, mindig Svédországban volt, azt mondták: átengedjük fejedelmünket egészen Svédországnak. És felmondás nélkül elbocsátották. Igaz, hogy végkielégítést sem adtak neki, de nem is kért. Megemelte a kalapját és ment.

Hát még a brazilaiak milyen finomak voltak. Ok hajóra ültették császárukat és egész pereputyját. A hajó előtt meghajoltak és azt mondták: „Isten veled, császár! Már mi ezentul csak nélkülled is megleszünk!” És a hajó megindult és a császár is jól érezte magát, meg a brazilai nép is — egymás nélkül.

Hát nem finomabb ez, mint ha mindjárt a fejedelem fejét is leszednék? . . .

De vajjon a szerbák ilyen finomak lesznek-e. A fejedelmük számtalanszor megszegte esküjét. S ki tudja, még milyen bűnöket követett el. A perzsa mohamedánok pedig nagyon haragusznak az esküszegőkre.

Azért néztem kíváncsian, hogyan viselkedik majd a trónjáról lelétkétek a sah az exiliumban. De még kíváncsibb vagyok, hogyan viselkedik majd a perzsa nép a sahhal szemben, akit trónjáról lelétkétek.

(1)

NAPIREND. Naplár. Vasárnap, július 18 — Róm kath.: Lsz. Mgo. — Prot.: Frizyes. — Görög-orosz: jul. 5. Ataná. — Zsidó: Tam. 29. — A nap két reggel 4 óra 21 perczkor. nyugszik este 7 óra 50 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 56 perczkor, nyugszik este 8 óra 54 perczkor.

A miniszterek nem foznak.
Turistakirándulás Kovácspatakra. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel 5 óra 45 perczkor. A Budapesti Hírlapszedők Körének nyári mulatsága a Sós-fürdőben d. u. 8 órakor. Kerékpáros és motorverseny a millenáris versenypályán d. u. 3 órakor. A Magánalkalmazottak Sport Egyletének kirándulása V.

ségrádra. Indulás a nyugati pályaudvarról reggel 5 óra 45 perckor. A „Magyarok bejövetele”, Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a »Könyves Kálmán« szalonjában. Nyitva 9—1-ig.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum összes terei 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—7-ig. — A Fővárosi Múzeum 9—12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Történelmi Képcsarnok 10—12-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től 1/2-1-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Magtár: Hétfő. jul. 14. — Róm. kath. P. Vincze. — Prot.: Zorka. — Görög-orosz: jul. 6. Luczia. — Zsidó: Ab. 1. — A nap két reggel 4 óra 22 perckor. nyugszik este 7 óra 49 perckor. — A hold két reggel 6 óra 4 perckor, nyugszik este 9 óra 23 perckor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

— Az „Egyetértés Vasárnapja” ezen a héten sok érdekes képet közöl és számos irodalmi munkát ad. A képek közül első helyen áll az angol király látogatása a wellingtoni kollégiumban.

Közöljük továbbá

Majthényi Ádámnak, a mezőkövesdi kerület meghalt képviselőjének az arcképét.

Bemutatjuk

Henrik németalföldi herceg arcképét, akit a Johannotar németalföldi parancsnokának választottak meg.

Egy másik képünkön

Wellmann sarkutazó látható társaival az Arktik gőzös fődélzetén.

Érdekes képünk az, amelyen

a pécsi főgimnázium 1863. évben érettségizett iskolatársai láthatók. Ezenkívül

Cailleux francia pénzügyminiszternek,

Vilmos Ágost hercegnek és feleségének,

Boros Ferikének, a newyorki nemzeti színház tagjának az arcképét közöljük.

Számos érdekes képen mutatjuk be a bácskai népviseletet.

Két képet közlünk a

vaadszerdői állami iskola zászlószenteléséről.

Bemutatjuk

Gang Lajosnak, a múlt hét szerelmi drámája hősének az áldozatát.

Bakti Gyulának, a rikkancs-poétának az arcképét és

a legújabb párisi női toilletteket.

A szellemi részben adjuk

Peter Kronborg: „Lapályon” című novelláját;

Camille Maucclair: „A régi seb” című elbeszélését;

A feminizmus diadala című rajzot;

Guy de Maupassant: „Őrült?” című tárczáját.

Pálffy István: A javithatlan című novelláját és

Somló Sárika versét.

A Tarka Mozaik érdekes és változatos rovata egészíti ki a mellékletet.

— Személyi hírek. Pasics szerb építésügyi miniszter több heti gyógyhasználatra Karlsbadba ment. — Mária Annunciatia főhercegnő, apátja, ma délután kíséretével Franzensbadba érkezett. A pályaudvaron nővére, Liechtenstein Erzsébet hercegnő fogadta.

— Alfonz infans házassága. Koburgból jelentik, hogy Alfonz spanyol király a klerikális párt nyomása alatt tagadta meg beleegyezését Alfonz infansnak Beatrix koburgi hercegnővel való házasságától s mivel a herceg nem engedelmességet, a király megfosztotta az infans címtől, pedig Alfonz király és az infans között jó barátság volt és Beatrix koburgi hercegnő is jó barátságban állott Viktória királynéval.

— A király egészsége. Ischlből jelentik: A király egészségi állapota kitűnő; a hegyi levegő a királynak igen jót tesz. Az időjárás jobbra fordult, úgy, hogy a király mindennap délelőtti sétát tehet, délután pedig kíséret nélkül vadászatra szokott menni. A király ischli tartózkodása, mint már jelentettük, szeptember 9-éig van tervbe véve. A fedelmi látogatások közül eddig csupán Frigyes szász királyé bizonyos. Minden valószínűség szerint Edvárd angol király is meglátogatja királyunkat Ischlben, de erre vonatkozólag végleges döntés még nem történt. Mária Valéria főhercegnő augusztus elején érkezik Ischlbe. A kumberlandi herceg fiaival automobilon ma délelőtt ideérkezett és meglátogatta a királyt. Délben a herceg és fiai visszautaztak Gmundenbe. Gizella bajor hercegnő Konrád herceggel automobilon ma este Ischlbe érkezett és meglátogatták az uralkodót. A király ezután vendégeivel utóbbiak griesi villájába ment, hol háromnegyed óráig maradt.

— Kitüntetések. A király Thesarovich Ágost pénzügyi tanácsosnak állandó nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hű szolgálatai elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen, Preszler Antal pénzügyi tanácsosnak nyugalomba helyezése alkalmából ötven évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen, Ambrózy Ágoston pénzügyi főbiztosnak végleges nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, lovag Höhnel Lajos sorhajókapitánynak nyugalomba helyezése alkalmából a Lipót-rend lovagkeresztjét a díj engedésével adományozta.

— A budapesti francia főkonzul és konzul kitüntetése. A francia emlékek országos bizottsága (le conseil d'administration des Souvenir français) de Fontenay vicomt budapesti francia főkonzult a bizottság által képviselt ügynek tett szolgálatai elismerésül az ezüst éremmel tüntette ki. A magyar közönséget ez a kitüntetés annál kellemesebben érintheti, mert nyilván a Pécsnél hősi halált halt francia katonák emlékét hirdető emlékoszlopnak is szól. — Michel francia főkonzulátus ügyeinek ez idő szerinti vezetőjét a montenegrói Danilo-rend tisztí keresztjével tüntették ki.

— Új atlasz a francia konzulátusnál. Hosemann Pál, a budapesti francia főkonzulátushoz újonnan kinevezett atlasz ma érkezett Budapestre és foglalta el új hivatalát.

— Frigyes főherceg és családja Féltoronyban. Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő, kik jelenleg Féltoronyban időznek, résztvettek az általuk fenntartott féltorony kisdedóvó záróünnepélyén. Izabella főhercegnő elismerését fejezte ki a németajku gyermekeknek a magyar nyelvben tett haladása felett. A főhercegi család meghívta az egész óvoda és népiskola tanulósgát a kastély parkjába oszonnára, hol népnépegy volt, melyet üdvözlő beszédek és a Himnusz együttes éneklése vezetett be. A főhercegi család kizárólag magyarul beszélgetett a gyermekkel, oszonnával vendégelte meg a kis vendégeket és Albrecht főherceg pedig együtt játszott és sikversenyűt fuott a tanulókkal. Ez alkalommal a község előjáróit és a fantesületet is vendégül látta a kir. hercegi család. Frigyes főherceg és családja e hó 20-ig időznek Féltoronyban, honnan Pozsonyba utaznak.

— Scotus Viator a Felvidéken. R. W. Seton Watson angol író, kinek Scotus Viator álnev alatt magyarországi nemzet ségekről írt könyve nagy feltűnést keltett, a minap Romániából visszatérőben Nagyszében és Balázsfalván járt, hoi Goga Oktávián román író mutatta be a román nemzetiségi vezértérőfiaknak. Az angol író tegnap hazautazóban Turócszentmártonban szállt ki, ahol a tót vezető férfiakkal érintkezésbe lépett. Tiszteletére este bankettet rendeztek, melyen több köszönő hangzott el. Scotus Viator is felczólt és dicsérete különösen a tót nép művészeti kulturáját, melyről „Racial Problems in Hungary” című művében is megemlékezett.

— Klupathy Jenő kísérletei. Klupathy Jenő, egyetemünk tudós fizikatanára, aki Berger Szilárdal együtt a fény és hang erőhatása terén korszakos találmánnyal lepte meg a tudományos világot, az idei nyáron kísérleteket tesz a torpedó irányítására vonatkozólag. E végből néhány hétre egyik tenger melléki városban telepszik le, ahol megfelelő segédeszközök állanak rendelkezésre.

— A budapesti új orosz főkonzul. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Nélidoff Dimitri valóságos államtanácsos és kamarás, Budapestre kinevezett orosz császári főkonzul megbízóleveléhez a legfelső exequaturt megadta.

— A katonaság köréből. Az uralkodó kisbesztereczi és medvecei Medveczky János, a nagyváradi hadapródiskola állományába tartozó helyi alkalmazású őrnagynak saját kérelmére való nyugalombahelyezését elrendelte s neki ez alkalomból a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, Csipkés Gyula székesfehérvári 17. honvédszázados honvédszázadosnak nyugállományba helyezése alkalmával az őrnagyi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— Magyar falu a Margitszigeten. A Dunántúli Közművelődési Egyesület zágos népnépegye, mely augusztus 21-én lesz Margitszigeten, olyan programmal fogja a résztvevőket szórakoztatni, amintre ily ünnepélyek alkalmával eddig alig volt még példa. Az ünnepély díszítésén előkelő művészek már lelkesen és serényen dolgoznak és már legközelebb tel is épül a népnépegy egyik eredeti és legértékesebb része, a szigeti magyar falu. A népnépegy ugyanis a Margitsziget egyik festői részén művészeti dekorációkból plasztikusan felállított házak között, a magyar faluban fog történni. A faluban lesznek pitvaros galambházak, futókás virágos kertek, oszlopos lépcsős folyosóval, az udvarokban csűrrel, gerendás padlással. Háttérben magyar stílus kerítések mögött lesz a templom. A perspektivikus sörény előtt fog állani a község háza és a posta. Odább verendás házak előtt falusi lócsák csalógtják a járókelőket. Itt fognak gyülekezni d. u. 3 órakor azon gyermekek, akik a szépségversenyben részt vesznek. A szépségverseny eredménye d. u. fél öt órakor lesz kihirdetve. A három legzebb leány és fiú értékes ajándékban részesül. A női szépségverseny szavazás után folyik a község házában és minden fél órában kidobolja a kisbíró, kire mennyi szavazatot adott a bizottság. A falu piacán 20 méteres mély gemeskut lesz felállítva, ebben ötezer darab emléktárgy, melyből mindenki szerencséséjét kihalászhajta az ott lévő horgonyos pálczával. A falutól nem messze lesz a női és férfi céllövő verseny három díjjal jutalmazva. Itt az ünnep reggelén gyakorolhatja magát bárki a céllövésben. A délutáni céliversenyen a nagypublikum is részt vehet. Ezenkívül a szabadban két teljesen ingyenes színlelőadás is lesz, amelyeken elsőrangú művészek és művésznők az egyes szerepeket játszák. Az ünnepség napján a Magyar Athletikai Club, mint ismeretes, egy teljesen ingyenes nemzetközi sportviadalt rendez a szigeti versenypályán, amelyre a nevezések már most folynak a MAC. titkári irodájában. Az országos népnépegy napján 1 korona lesz mindössze a belépődíj a szigetre és ezért egy MAC. verseny, a magyar faluban lefolyó ünnepség, valamint az összes egyéb látványos és attrakciók díj nélkül megtekinthetők.

— A fiumei hajósztrájk. Fiumében a magyarhorvát hajóstársaság gépészei az igazgatóság által kibocsátott szolgálati szabályzat ügyében ma gyűlést tartottak. A pragmatikát, mely csak kötelességeket, de jogot nem állapít meg, a gépészek egyhangulag visszautasították és elhatározták, hogy a napokban újabb memorandumot intéznek az igazgatósághoz, amelyben a helyzet rendezését sürögősen követelik. A gépészek a tavalyi sztrájk alkalmával beléptek a szocialista munkásegyletbe, melynek tagjai a gépészek sikere érdekében hajlandók sztrájkba lépni.

— Érdekes katonai gyakorlat. A legközelebbi napokban a dunai flotilla a főváros közelében két érdekes gyakorlatot végez. Az első gyakorlat e hó 22-én, csütörtökön Budapesttől északra lesz a 21. gyaloghadosztály parancsnokságának vezetésével. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzércsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadosztály gyalogos és tábortűzercsapatai, a 4. tábortűzercsapat, a 10. huszárezred egy osztálya, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat, a 7. utászszázalaj és két tábortűzercsapat. Résztvesz benne a 21. gyaloghadosztályhoz tartozó valamennyi budapesti parancsnokság, továbbá a hadoszt

— **Majthényi Ádám temetése.** Majthényi Ádámnak, a borsodmegyei függetlenségi és 48-as párt elhunyt elnökének, volt országgyűlési képviselőnek temetése ma délután ment végbe Mezőnyáradon, nagy részvét mellett. A temetésen a vármegyei függetlenségi párt küldöttségileg vett részt. Huszthy Béla ügyvezető elnök, Fekete László, a mezőkövesdi függetlenségi párt elnöke és Bizony Ákos országgyűlési képviselő, mint a miskolci függetlenségi párt elnöke bucsuztatták el a halottat. Dr. Tarnay Gyula alispán a vármegye törvényhatósági bizottsága nevében mondott sírbeszédet. Bányász Endre ábrányi plébános beszentelte a koporsót, mire a vármegye előkelőségei kivitték a temetőbe.

— **Megdicséret csendőrök.** Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter Rom Mihály és Hegyi Jakab V. csendőrkerületi járásörmeistereket hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt tanúsított állandó buzgalomuk, kiváló tevékenységük és példás magaviseletükért, Tóth György V. csendőrkerületbeli járásörmeistere pedig tizenhat évi csendőrségi szolgálati ideje alatt tanúsított állandó szorgalmáért és a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes és kiváló tevékenységeért okiratban megdicsérte.

— **Tolsztoj és a vallások.** Az orosz lapok közlik azt a választ, amelyet *Tolsztoj Kasubski* ortodox lelkésznek a levelére írt, amelyben felszólította, hogy térjen vissza az ortodox-görög egyház kebelébe. Tolsztoj azt feleli, hogy a levelet figyelmesen elolvasta, de nem talál benne olyan új argumentumokat, amelyek őt meggyőznék.

Az ön főargumentuma — írja — a szentségekben s az egyház csálhatatlanságában való hit; sajnos azonban, nincs meg bennem ez a hit s nem is tudom magamban felbreszteni. Nem tudom magamban az egyház iránti hitet felkelteni, amelynek saját definíciója szerint egységesnek kell lennie, amellyel azonban egy görög-ortodoxra, katolikusra, luteránusra s másokra oszlik, amelyek közül mindegyik a maga kizárólagos igazát erősíti. Lehet, hogy talán az, amelyhez én tartozok, az igazi, én azonban nem tudom elismerni. Gondolja magát jó szívvvel az én helyzetembe: öreg ember vagyok, aki féllábbal már a sírban vagyok és egyetlen kívánságom, hogy utolsó napjaiban, vagy óráiban mindenkivel egyetértésben éljek...

A levél e szavakkal végződik:

— Kimondom, amit igaznak tartok: megállapítom, amennyire tudom, amit tévedésnek tartok, átengedem azonban mindenkinek, hogy nekem helyeseljen vagy sem; nem fordulok senkihez kérelemmel vagy felszólítással, hogy felfogásomhoz csatlakozzék. Ezt azért nem teszem, mert tudom, mert mindenkinek megvan szellemi multja, mert tudom, hogy mily bonyolult e szellemi munka, mily lehetetlen az idegen beavatkozás. Azt szeretném, hogy velem szemben ugyanígy vélekedjenek.

— **Gyilkos nri leány.** A norvég Drontheimben letartóztattak egy hizenhat éves leányt, aki a nagynénjét megfojtotta. Az öreg asszony husvét előtt meghalt, a leány pedig végrendeletet mutatott fel, amely szerint az asszony minden vagyonát reá hagyta. Később azonban kiderült, hogy a végrendelet hamis, mire a leányt letartóztatták, aki azután bevallotta, hogy a nagynénje felfedezvén a hamis végrendeletet, azzal fenyegette, hogy feljeleníti, s ő ettől való féltében határozta el, hogy meggyilkolja a nénjét s szándékát végre is hajtottotta. A leány a felsőbb leányiskola növendéke volt s a gyilkosság után is nyugodt lélekkel folytatta tanulmányait, jól levizsgázott mindenből. A megbánásnak semmi jelét nem mutatja s fogságában érdekesítő regényeket olvas.

— **Nagyidők tanulói.** Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a vagyontalanul elhunyt 1848/49-iki honvédek eltemetéséről való gondoskodás végett valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, amelyben utal arra, hogy a törvény értelmében a közsegélyre szorultak eltemetéséről való gondoskodás a tartózkodási község feladata. E törvényes rendelkezés alapján s ama kegyeletes érzesből folyóan is, amely az 1848/49-iki honvédeket méltán megilleti, felhívja a belügyminiszter a városok és a községek előjáróságait, hogy gondozás nélkül álló, vagyontalanul elhunyt 1848/49-iki honvédek tisztességes eltemetéséről való gondoskodást szigorú kötelezettségüknek tartásuk. Amennyiben valamely város vagy község anyagi viszonyainál fogva az elhunyt 1848/49-iki honvédek tisztességes eltemetésével fölmerülő nagyobb költségek viselésére képtelen, a miniszter-elők a maga részéről intézkedett, hogy a vagy-

hátahagyása nélkül elhunyt nyugdíjas 1848/49-iki honvédek után az eltemetők részére a temetési költségeket jövőre az esetről-esetre hozzáintézendő és kellően felszerelt nyomdákra az eltemetést eszközölt községek részére is kiutalványozzák.

— **Titokzatos haláleset.** Berlinből táviratozzák: A mult éjjel Stendalban titokzatos haláleset történt. Zeuner, a 4. huszárezred zászlósa több tisztel a kaszinóban volt, majd éjjel egy órakor, kissé ittasan, a lakonyával szemben levő lakására ment. Nemsokára hazajövele után lövés dördült el. A háziak Zeunert ruha nélkül az ágya mellett fekvő, holtan találták. A folyosón Baumgart egyéves önkéntes állott. Az öngyilkosság teljesen kizártnak átszik. A Browning-pisztoly, amelyből a lövés történt, a zászlós szobájában hevert, de azt hiszik, hogy a fegyver az egyéves önkéntesé volt. Az egyéves önkéntes és a zászlós benső baráti viszonyban voltak. A katonai hatóság a legszigorubb vizsgálatot rendelte el. Baumgart önkéntest, aki egy folyosón lakott Zeuner zászlóssal és akiről kiderült, hogy a Browning-pisztoly az övé volt, letartóztatták.

Ebben a titokzatos esetben még a következőket jelentik Stendalból: Zeuner, akinek a halálát tegnap jelentették, 21 éves volt és egy schwerini kereskedő fia. Közvetlen mellette ugyancsak az ezrednek Voss nevű önkéntese lakott, szintén két szobában és ugyanazon az emeleten Baumgart önkéntes, egy gazdag földbirtokosnő fia tizenöt szobát bérelt. A kritikus éjszakán Zeuner tizenkét óra után ment haza, Voss pedig néhány percczel később ment fel lakásába. Baumgart egy negyed 1 órakor jött haza. Ugyanabban a házban vendéglő is volt. Fél egy órakor a szobák és a vendéglő tulajdonosnője tompa dőrenést hallott. Eleinte nem törődött a zajjal, de amikor a vendéglőből az utolsó vendég is eltávozott, az asszony felment az első emeletre, hogy a zaj okát kikutassa. A folyosón, közvetlenül szobájának ajtója mellett, teljesen meztelenül találták Baumgart önkéntest, aki, mikor az asszony rémülten azt kérdezte tőle, hogy mi történt, csak azt felelte:

— Semmi!

Az asszony mindazonáltal bement Zeuner szobájába, melynek ajtaját Zeuner, mint rendesen, nem zárta be. Amikor a kezében tartott lámpával odavilágított, azt látta, hogy Zeunernek a felső teste felé az ágyról. A zászlóson csak egy ing volt és feje kis sebből vérzett. A padlón vértócsa vöröslött. Baumgart és Zeuner nem valami jó viszonyban éltek egymással. A vendéglősnő, miután meggyőződött róla, hogy Zeuner már nem él, azonnal a kaszárnyába ment, hogy a történetekről jelentést tegyen. Vostt és Baumgartot azonnal letartóztatták és a holttestet lefoglalták. Az öngyilkosság kizártnak látszik, mert a golyó a bal fül mögött hatolt be. A golyót, mely kijött Zeuner koponyájából, a párnán találták meg. Baumgart, amikor kihallgatták, erőlesen védekezett a tettesség vádjá ellen és azt állította, hogy csak a lövés zajának hallatára ment ki a folyosóra. Annak, hogy miért volt egészen meztelen, még nem tudta elfogadható magyarázatot adni. Vostt elbocsátották a fogságból. A vizsgálatot a hadi törvényszék vezeti. Abban a házban, hol a gyilkosság történt, még más bérlők is laktak, de ezeket nem érheti gyanu, mert a folyosó, melybe Zeuner szobája nyílt, el volt zárva.

A német hadbírószág most már teljesen tisztázza a stendali gyilkosságot. Be van bizonyítvány, hogy Baumgart egyéves önkéntes lőtte agyon Zeuner tiszthelyettest s noha már az első lövés is halálos volt, még egyszer el akarta sütni a revolvért, de nem volt benne több golyó. A gyilkosság elkövetése után Baumgart benyitott Voss önkéntestársának szobájába, amely az övé mellett volt és fojtogatta alvó társát. Éppen akkor ért oda a szembenlévő kaszárnyából a katonai őrség s ártalmatlanná tette az önkéntest. Baumgart váltig azt hajtogatta, hogy semmire sem emlékszik, csak azt tudja, hogy Zeuner és Voss boszantották őt, mert nem kapott az önkéntesi vizsgán csillagot. Ujában jelentik Stendalból, hogy Baumgart önkéntes börtönében olyan furcsán viselkedett, hogy a hadbírószág szükségesnek látta elmeállapotát megvizs-

gálni. Minden jel arra vall, hogy Baumgart elmezavarában lőtte le a tiszthelyettest.

— **Siegel Ella tragédiája.** Newyorkból jelentik, hogy néhány újonnan felfedezett levél nyomán a rendőrség most már bebizonyítottak látja, hogy Siegel Elza csakugyan szerelmi drámának lett az áldozata. A levelekből az is kitűnik, hogy a leány két férfival folytatott egyszerre szerelmi viszonyt s az egyik boszújának áldozatául esett. A Chu Gaimnak írt levele a következőleg hangzik:

— Szeretett barátom! Ne nyugtalankodjék azért, hogy Wyllie tegnap este nálam volt. Ön tudja, hogy csak Önt szeretem egyedül. Wylliet ne is méltassa figyelemre. Bár övele minden összeköttetést megszüntettem, tegnap mégsem zárkozhattam el elől. Gondolhatja, hogy nem hívtam. Szerető Elzija.

Ez a levél június 8-áról van keltezve, a másik levél keltezeti. Ez így hangzik:

— Kedves Wyllie! Mikor e levelet írom, anyám nincs itthon; ő bizonyosan nem engedné, hogy megírjam. Ne hidd, hogy lemondtam rólad. Sohasem felejttem azokat a boldog órákat, amelyeket együtt töltöttünk. Ird meg, mikor találkozhatunk. Szerető Elzija.

A felfedezett levelek között találtak egy fenyegelő iratot is, amelyet Leon Ling intézett ve-télytársához. Ez a levél így hangzik:

— Jól tudod, mi vár rád, ha Siegel Elzával együtt látnak? Ez halálotat okozna neked is és a leánynak is. Ugy vigyázz magadra.

— **Az Elektro-Vitalizer kurneslása.** Mindenkinek feltűntek bizonyára azok a nagyhangú ígéretek, amelyeket egy Elektro-Vitalizer nevű műintézet bocsát világra. Hogy tulajdonképpen mi az az Elektro-Vitalizer, az az orvostudomány előtt egyelőre mélységes titok. A saját bevallása szerint pedig az Elektro-Vitalizer valami villamos készülék, amely mindenféle betegség ellen a legnagyobb sikerrel használható. Elgyengült erő, buskomorság és kopaszság, stb. stb.: mindezek ellen ajánlotta az Elektro-Vitalizer kitűnő készülékeit. Ezek a gépek pedig segítenek mindenféle betegségeknek, de persze, nem ingyen. Végre is ki kívánhatja azt egy jól szituált géptől, hogy ingyen segítsen a szenvedő emberiségén? Különösen nem lehet ezt kívánni olyan sokoldalú készüléktől, mint amilyen az Elektro-Vitalizer. Hogy mi minden ellen segít ez a gép, azt az érdeklődők abból a könyv-halmazból tudhatják meg, amelyet jelentkezés esetén ingyen küldnek az Elektro-Vitalizer irodájára. A gyógymód és a könyvek körül minden a legnagyobb ügyességgel van megcsinálva. Valami titokzatos, tudományos homály fedi az egész magyarázatát a készüléknek, amely a villamosság gyógyító hatásán alapul. Komolykodó szakkifejezések tarkítják a tudományos pózzal megírt Elektro-Vitalizer irodalmát. Aki aztán belémege a légyfogóba, az a következő módon jut a meseszerű géphez: Először is mindenki, aki jelentkezik, egy köteg tudományos Elektro-könyvet, füzetet, rajzot, megymást kap. Mellette ott van egy kérdező ív, amelyre a beteg válaszol. Ezt kitöltve kell visszaküldeni az Elektro-Vitalizernek. Ezután újra megérkezik egy póstacsomag. A diagnózis. Szédtűten tudományos az egész. A konkluziója pedig a következő:

Összefoglalva az elmondottakat, igen tisztelt Uraságod (Nagysád) előtt csak ismételletem, hogy az ön esetében az Elektro-Vitalizer készülék a legszebb sikerrel volna alkalmazható. Önnek erősebb készülékre van szüksége és mint ilyen ajánlom önnek a C. számú 180 koronás, vagy a D. számú 250 koronás készüléket, de inkább az utóbbit.

A gépecskék tehát jó drágák. Hatvan koronánál kezdődnek az árak és fölmennek kétszázötvenig. Az intézet élén egy orvos áll, aki ezt az egész amerikai rendszerű gyógymódot vezeti. Ideje volna tudományosan is megállapítani már egyszer közelebről, hogy mi is hát tulajdonképpen az a jól menő gyógyítási tizlet?

— **Öngyilkosság a más büne miatt.** Bécsből jelentik, hogy Wolfbauer József császári tanácsos, az első osztrák közraktárak részvénytársaság igazgatója bankodásában, mert *Lechner* ügyvezető titkár a társaság kárára nagy sikkasztást követett el és megszökött, revolverrel agyonlőtte magát.

— **Elűtötte a vasut.** Sztipics Teréz 80 éves parasztasszony fél éves unokájával Szabadkáról kocsin ebédet vitt a Verusics-pusztán arató fiának. A vasuti átjárónál nincs sorompó és a vicinális elűtötte a kocsit. Az öreg asszony halálosan megsérült, a kis csecsemőt a vonat darabokra tépte.

— **Rablógyilkos h uszár.** A legveszedelmesebb gonosztevők fajtájához tartozik Kurucz Szilveszter debreczeni Vilmos-ezredbeli közhuszár. A lelkiismeretét nem kevesebb, mint négy rablás és három rablógyilkossági kísérlet terheli. Éjszakánként kiszökösött a laktanyából s rabolt, sőt gyilkossági kísérletektől sem retent vissza. Míg végre a véletlen le nem leplezte néhány hónap előtt. Kiderítették akkor, hogy egy Gasparik Ádám nevű órák ellen elkövetett rablógyilkossági merényletnek a tettese és elfogták. Azóta a katonai fogházban van elzárva és mindig újabb és újabb büntetéseket kiderítésével szaporodik a bünylőstája. Egyik régi bűnét most leplezte le a debreczeni rendőrség.

Még a múlt év november 14-én a Gerébytelepen, Szabó József korcsmájában véres rablómerénylet történt. A korcsmáros és nevelt leánya, a 12 éves Szabó Juliánna nyugovóra tért, mikor a korcsma ablakát megzörgette valaki. A korcsmáros az ablakhoz lépett és az ajtó előtt álló idegen leányembertől kérdezte, hogy mit akar.

— Öt liter bort és egy doboz szivart kérek — hangzott a válasz.

Szabó József beeresztette az idegent. A zajra felébredt a korcsmáros nevelt leánya s a lakásból az ivóba nyíló üvegajtó függönyét félrehúzta és nézte, hogy mi történik odakint. Az idegen nem hozott magával semmit, ezért a korcsmáros megkérdezte:

— Mibe viszi el a bort?

— Adjon egy fonott korsót.

A korcsmáros lenyúlt a kimérőasztal alá, hogy elővegyen egy fonott korsót. Háttal fordult az idegennek, aki egyszerre csak anélkül, hogy Szabó észrevette volna, zsebéből egy fúrgópisztolyt kapott elő és négyszer egymásután rálőtt. A korcsmárost, ki tagbaszakadt, erős ember, egyik golyó sem találta súlyosabban és nem vesztette el eszméletét, hanem támadójára vetette magát s dúlkodni kezdtek. Perczekig tartott ez az élet-halál tusa, míg egyszer csak a merénylet kiszabadította magát, kissé hátralépett és vagy husz centiméternyire a revolver ötödik golyóját a korcsmáros fejébe lőtte, aki ekkor már súlyosan találva, elvesztette eszméletét. Azonban a rabló is megriadt. Anélkül, hogy valamit rabolt volna, elmenekült. A korcsmáros hónapok mulva épült fel sérüléseiből. Kis nevelt leányának, ki a véres jeleneteket a szomszéd-szobából halálos rejtégek között végig nézte, az ijedségen kívül nem lett semmi baja. A rablómerénylet ügyében heteken keresztül tartott a legszélesebbkörű nyomozás. Ennek dacára a nyomozás hosszú ideig nem vezetett eredményre. Mikor Kurucz Szilvesztert a rendőrség elfogta, mikor ennek a vér- és pénzsomjas katonának viselt dolgai kiderültek, mikor kitudt, hogy Kurucz Szilveszter, aki tudvalevően szakács volt a Vilmos huszárezredben, civzil ruhában indult mindig éjszakai rablóportyázásaira, a csendőrségnek mindjárt gyanuja támadt, hogy a Geréby-telepi rablóátadás tettese is csak Kurucz Szilveszter lehet. A csendőrség titokban, de nagy buzgalommal ismét felvette a nyomozás elejét fonalát. Már a legelső nyomok, a legelső bizonyítékok is megerősítették a gyanút és ettől kezdve pár napra rá már a bizonyítékok egész garmadáját szedték össze a nyomozó csendőrök Kurucz Szilveszter ellen. A bizonyítékok sulya alatt Kurucz Szilveszter mindent beismerett. Erre visszakísérték a hadbíróóság börtönébe.

— **Rablógyilkosság az országúton.** Miskolcra érkezik az alábbi szörnyett híre. Nagy Gábor nevű sajszentpéteri gazdálkodó vásárra ment s utközben egy ismeretlen csatlakozott hozzá. Ez Nagyt az országúton megtámadta, agyonlőtte és a nyakán lógó zacskóban levő kétszáz koronát elrabolta. A csendőrség a gyilkost Göcze István munkanélküli csavargó személyében elfogta.

— **Álruhás csendőrök.** Gyerman Vaszyly és luon szerfalvi gazdálkodóhoz beállított két csendőr és lopásért kérdőre vonták őket. A gazdák tiltakoztak a vád ellen és ártatlanságukat hangoztatták. A csendőrök erre Gyerman Juont félholtra verték, Vaszylynak pedig mellét lőtték keresztül, ki most haladoklik. Széleskörű nyomozást indítottak, mert valószínűnek látszik, hogy a merénylet álruhás csendőrök voltak.

— **A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése.** A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Öváry Ferencz országgyűlési képviselő elnöklésével ma délután elnökségi ülést tartott, melyen az országos tűzoltó szaktanfolyam tantervét végleg megállapította. Augusztus hó 2-ától, augusztus 21-éig bezárólag. A tanfolyam parancsnoka dr. Szily József lesz. Azonkívül foglalkozott a ma tartott tűzpróbák eredményével. A Geizer Gerő-féle mentőponyvát még mindig nem találja olyannak, amelyet a minisztérium részére ajánlhasson. Az Optimus Extincteur-t és a Patears-féle, a magyar fémlemezgyár által készített kis Extincteur-öket kezdődő kis tüzek oltására és az utóbbi benzintűz oltására alkalmasnak találta és a belügyminisztérium részére kedvező véleményt adott. Ezenkívül elhatározta az elnökség 8 pályadíj kifizetését tűzrendészeti kérdésekben. Legközelebbi ülését Zalaegerszegen szeptember 18-án fogja tartani.

— **Pőpróba az Orczy-úton.** Ma délelőtt érdekes főpróbát tartottak a fővárosi tűzoltóság Orczy-uti gyakorlóterén. Hivatalosan kipróbálták ugyanis egy budapesti embernek, Geizer Gerő okleveles kőművesmesternek találmányát. A próbát igen nagy számú közönség, többnyire szakember nézte végig. Hivatalosan képviselve volt a belügyminisztérium, a mentőegyesület és a fővárosi tűzoltóság. Az életmentő ponyva ruganyos matrácához hasonlít. Harmonikaszzerűen összerakható és másfél perc alatt kifeszíthető. A tűzoltó-toronynak harmadik emeletéről (tizenny méter magasságból) dobtak le egy hetven kilogramm nehéz homokos zsákot. A zsák leszakította ugyan a ponyva középső hevederét, de nem érintette a földet és ez a szakemberek szerint olyan nagy siker, amely föltétlenül bizonyítja az életmentő-ponyva használhatóságát. Voltak azonban kételkedők, akik nem elégedtek meg az első próbával; de maguk a szakemberek is, a tűzoltóság képviselőjével az élükön kívánták a próba megismétlését. Ledobták tehát még egyszer a hetven kilós zsákot a ponyvába s most olyan fényesen sikerült a próba, hogy a közönség harsogó éljenzésben tört ki. A két előbbi próbával sem érte be mindenki: követelték, hogy a zsákot harmadszor is dobják le a ponyvába. Ez meg is történt. A földön gubbaszkodva ültek az orvosok, mérnökök, katonatisztek és így várták a zsákot, hogy nem szorítja-e le a ponyvát a földre vagy üti oda a szerkezet szilárd részéhez. A zsák lezuhant, de nem érintette a szerkezet szilárd részét, sem a földet, mindössze a ponyva két hevedere lazult meg. Ezen a bajon azonban lehet segíteni, csak a hevedereket kell erősebbekkel kicserélni. De különben is, mint a jelenlévő orvosok mondták, az ember nem esik súlyával olyan kicsi területre, mint a homokkal telt zsák. A föltaláló a Párisi Áruház égezők jött arra a gondolatra, hogy életmentő-ponyvát szerkeszt és még azon az éjszaka meg is rajzolta tervét.

— **Véres leányszöktetés.** Római levelezőnk táviratozza, hogy a szicíliai Caccamo városka közelében a múlt héten véres leányszöktetési jelenet játszódott le. A vagonos Laplaca-család birtokára ugyanis a napokban egy Stampacito nevű fiatal ember állított be és a család egyetlen leányát feleségül kérte. Laplacaék az előtük teljesen ismeretlen fiatalembert elutasították kérelmével. Erre Stampacito, akit egyébként három beburkolozott egyén kísért, a kastély közelében lesbe helyezkedett és amikor a fiatal leány véletlenül arra a tájékozatra került, embereivel megragadtatta a mit sem sejtő hölgyet, akit azután ösvérre ültettek és így elmenekültek. A fiatal leány sikoltozását azonban meghallotta a bátyja, egy fiatal mérnök, aki revolvert ragadva, a menekülő után rohant. Mielőtt azonban revolverét használhatta volna, Stampacito golyója már leterítette őt. A fiatal ember pár perc alatt meghalt, Stampacito pedig zsákmányával elmenekült.

— **Meglopott templom.** Ma röviddel éjjel után egy városi rendőr a Capo D'istria székese gyház egyik kapuját nyitva találta. A nyomban megéjtett vizsgálat megállapította, hogy négy kelyhet, köztük a XV. századból való 50.000 koronát érő kelyhet, vittek el. A szentélyt feltörték, a szent-ostyákat széjjelszórták. A kárt 80.000 koronára becsülik. Valószínű, hogy a tolvajok a templom bezárása előtt rejtőztek el a templomban, hol egy ajtó mellett szerszámaikat is megtalálták. A vizsgálat folyik.

— **A dobrai gyilkosság.** A dobrai rablógyilkosság ügyében letartóztatott három batrinai oláh parasztot, mivel kétségtelen alibit igazoltak, az ügyészség szabadlábra helyezte.

— **Tanitók országos gyűlése.** Kozma László, a Magyar Tanitók Országos Bizottságának elnöke, tudatja az egész hazai tanítóssággal, hogy a Magyar Tanitók Országos Szövetségének alapszabályait változatlanul jóváhagyták. Jelzi egyúttal, hogy a szövetség közgyűlését augusztus 22-ére hívta össze Budapestre. Kéri a csatlakozott egyesületeket, hogy képviselőiket nevezzék meg és lássák el őket megbízó levéllel. A kik kedvezményes vasuti jegyre tartanak igényt, értesítsék őt e szándékukról augusztus hó 1-éig 30 fill. postabélyeg beküldése mellett, a lakóhely, az utolsó posta és a vasuti állomás pontos és olvasható megnevezésével. Értesítések július hó 26-ig címére Debreczenbe; azotúl Csiz fűrdőbe (Gömbör-m.) küldendők. Kedvezményes jegyre csak egyesületi tagok tarthatnak igényt. Indítványok Csizre augusztus hó 10-ig küldendők be.

— **Budapesti szépségek a Margit-szigeten.** „Az Amatőr” szerkesztőségének margitszigeti kiállítása újabb kedves meglepetéssel szolgál a kiállítás látogatóinak. A szerkesztőség ugyanis meghívta — és ezuton is meghívja — Budapest szép asszonyait és leányait a most készülő művészi női arcképtárlatának gyarapításában való részvételre. A szerkesztőség meghívására Veres Pál fotóművész lesz a szép asszonyok fotografusa. A művészi felvételek teljesen díjtalanok. A kész képek már két nap mulva — azaz augusztus 1-ig — ismét meghosszabbított kiállításban láthatók. Szombaton és vasárnapon villanyfény mellett este 9 óráig fényképeznek a kiállításban. Mindennemű felvilágosítást ad telefonon is (94—49) „Az Amatőr” szerkesztősége Baross-tér 15.

— **A sikkasztó áldozata.** A Práterquai közraktár részvénytársaság igazgatója, Wolfbauer császári tanácsos ma reggel agyonlőtte magát. Az öngyilkosság a társaság Lechner Károly nevű hivatalnokának szökésével áll összefüggésben, aki 153.000 koronát sikkasztott. A sikkasztást csak a közraktár ügyeinek hiányos ellenőrzése tette lehetővé. Lechner bűnös tüzelmét már 3 év óta folytatta, a nélkül, hogy rájöttek volna. Wolfbauer azért ölte meg magát, mert nagyon bántotta, hogy az ő vezetése alatt ilyesmi történhetett. Wolfbauert Lechnernek a sikkasztása nagyon felizgatta és felháborodással nyilatkozott néhány barátja előtt, hogy bizalmával olyan rutul visszaéltek. Tegnap este a rendes időben jött haza és miután megvacsorázott, még sokáig az íróasztalánál dolgozott. Csak éjjel felé feküdt ágyba, de nem tudott elaludni. Reggel felé kivette revolverét az íróasztal-fiókból és agyonlőtte magát. Wolfbauert kereskedői körökben nagyon szerették és pontos, megbízható embernek ismerték. Vagyonos ember volt és währingi villáját teljesen tehermentesen hagyta hátra.

— **Jegyzők árvái.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter pályázatot hirdet a „Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének” cinkotái leánygyermekai számára létesített állami alapítványi helyek közül megüresedett öt félfizetéses és három ingyenes helyre, az 1909—10 tanév elejére. A pályázat föltételei a következők: 1. Tíz éven aluli gyermek, ha csak nem árva, a pályázatban részt nem vehet. 2. A kérvényhez csatolni kell a gyermeknek: a) születési anyakönyvi kivonatát, b) utolsó iskolai bizonyítványát, c) himlőoltási bizonyítványát és az arról szóló orvosi bizonyítványt, hogy a gyermek egészséges, d) a járási főszolgabíró által kiállított és az apa közszolgálatát, gyermekeinek számát és nevét, az apa, illetőleg árváknál az anya és a gyermekek vagyoni viszonyait igazoló hatósági bizonyítványt. A pályázati kérvényt a belügyminiszterhez címelve a belügyminisztériumnál e hó 25-éig kell benyújtani.

— **Az ellopott revolver.** Megrázó családi dráma történt a szegedi tanyákon. Ördög István tanyai gazda tíz éves Illés fia ellopta egy szomszédnak, Pálf Gergelynek a revolverét. A gyerek kicsi, hétesztendős huga el akarta árulni a lopást, mire a fiu fogta a revolvert és agyonlőtte a kisleányt. Mikor a gazda megtudta a szörnyűséget, borzasztó haragjában agyon akarta löni a fiát. A szomszédok azonban odarohantak hozzá s a gyereket ki ragadták a karjai közül.

— **Siketnémák fölvétele.** A siketnémák hevesvármegyei intézetébe a jövő 1909—10-ik iskolai évre több ingyenes, félfizetéses és fizetéses siketnémá gyermekeket vesznek fel. A kérvényeket e hó végéig be kell terjeszteni az intézet igazgatóságához (Eger, Káptalan-utca 29. sz.), ahol megkeresésre bővebb felvilágosítást is adnak.

— **Állások.** A főváros közgyűlése elhatározta, hogy a mérnöki hivatalhoz 12 elsőosztályú és 13 másodosztályú műszaki kezelőtiszt állást szervez. Ezeknek az állásoknak elméleti képzését a következőkben állapította meg: igazolnia kell a pályázónak a középiskola elvégzését és ezenfelül a Műegyetem valamelyik szakosztályának rendes hallgató gyanánt négy féléven át való hallgatását, valamint a geodézia, a köépítés, illetve a mechanika és technológia első évfolyamából a szabályszerű vizsgálat sikeres letételét vagy az állami középiskola rendes tanfolyamának elvégzését, vagy az építőmesteri vizsga letételét, vagy végül a fővárosi iparrajzkola teljes elvégzését. A belügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a közgyűlésnek ezt a határozatát nem hagyja jóvá, mert ezeknek az állásoknak elnyeréséhez megkívántulmagas előképzettség nem áll arányban a kínált javadalmazással; ez pedig azzal a következménnyel járna, hogy a tisztviselők között elégtelenséget szülne, ami semmiképpen sem szolgálhat előnyére a hivatali teendők lelkiismeretes teljesítésének. A miniszter felhívta a főváros közönségét, hogy az új állások szervezésének kérdésénél a szempontoknak a figyelembe vételével újból tárgyalás alá vegye.

— **Öt órai borszalom az oroszlaneketreczben.** Borzalmos órákat élt át nemrég, mint newyorki újságok írják, *Bonarita* Jack oroszlanekelidítő az oroszlaneketreczében. A szelidítő hajnalban két órakor bement a ketreczbe, hogy a szokásos gyakorlatot elvégezze az oroszlanokkal. Az állatokat, szabály szerint, nem szabad addig megetetni, míg ezeket a gyakorlatokat el nem végezték, mert jóllakottan nem olyan szelidek, mint éhesen. Valószínű, hogy az oroszlanokat a szabály ellenére már éjfél után megetették, mert amikor Bonarita a ketreczbe lépett, egy fiatal oroszlan, amelyet még négy hónapja hoztak csak az állatkeribe, támadó állásba helyezkedett. A szelidítő tudta, hogy csak bátorsága mentheti meg és farkasszemét nézett az állattal. Öt óra hosszat tartott ez a mozdulatlan küzdelem, de már ekkor nagyon elfáradt Bonarita. Megérezte ezt az oroszlan és nekiugrott, a szelidítő azonban félrekapta a fejét. Másodszor is nekiugrott a vadállat, ekkor bele is harapott a vállába. Szerencsére ebben a pillanatban odajöttek a szolgák és kiszabadították a szelidítőt veszedelmes helyzetéből.

— **A katonai szolgálatra behívottak családtagjainak segélyezése.** A minisztertanács 1909. április 18-án tartott ülésében elhatározta, hogy a mozgósítás esetén behívottak családtagjainak segélyezéséről szóló 1882. évi XI. t.-cz. rendelkezései alkalmazást nyerjenek a Boszniában, Herzegovinában és Dalmáciában elhelyezett közös csapatoknál és intézetknél, valamint a haditengerészetnél a külpolitikai viszonyok következtében szükségessé vált létszámkiegészítés céljából behívott, illetőleg visszatartott tartalékosok és póttartalékosok gyámolító nélkül maradt családjaira is. Ezen minisztertanácsi határozat következtében a belügyminiszter a segélyre igényt tartó családok sürgős összeírását rendelte el. Ehhez képest Budapest székesfőváros polgármestere felhívja mindazokat, akiknek a segélyre igényük van, hogy az igényüket igazoló okmányokkal felszerelve, az igényüket megállapító körülmények igazolása végett a lakásuk szerint illetékes kerületi előjáróságnál 1909. július 31-ig jelentkezzenek. Segélyezésre csak azok számíthatnak, kiknek legközelebb álló családtagjai maradtak kereset nélkül.

— **Titkos orosz kérek.** Berlinből jelentik: Az a hír, hogy még most is vannak Németországban orosz titkos rendőrök, a kormánynak egy félhivatalos közlése szerint nem igaz. A porosz kormány értesítésére adta a pétervári kabinetnek, hogy nem tartja megengedhetőnek német földön idegen rendőrség szervezését.

— **A házigomba irtása.** A szakköröknek a házigomba irtásáról megjelent hírünk iránt tanúsított élnék érdeklődése folytán néhány felsőmagyarországi érdeklődő társaságot alapított, ezen legújabb magyar találmány kihasználására. Az új egyesülés a Serpulit részvénytársaság nevet viseli, szépe Iglón van, hol a házigomba irtására szolgálatot már is megszerezhető.

— **Olcsó internátus.** A sárospataki ref. főiskola internátusában teljes ellátás szakfelügyelettel egy évi tanulmányra 600 koronáért kapható. Jelenkezni a szeptember 31-ig lehet. Kívánatra teljes szabályzatot küld a főiskolai igazgatóság.

— **Megszökött fegyenczek.** A múlt héten történt, hogy a moszkvai országos fegyházból 12 fegyenc és fegyencznő megugrott. Most kiderült, hogy a szökést az egyik börtönőr és egy fegyházőr felesége segítette elő, akik mindketten a forradalmi párt tagjai és csak néhány hónapja vannak a moszkvai országos fegyházban alkalmazva magas protekció folytán. A foglyok közül néhányan életfogytig tartó kényszermunkára voltak elítélve, mert merényletet forraltak a császár élete ellen. Két szökevényt sikerült kézrekeríteni, a többiek elmenekültek.

— **Az óvodai-utcai patika.** Ismeretes, hogy a főváros közigazgatási bizottsága, amely az óvodai-utcai patika adományozása dolgában határozott, szavazategyenlőség folytán a gyógyszerlárat sorshuzással Bakos Józsefnek, a Rókus-kó házi gyógyszerészár volt kezelőjének jutatta. A közigazgatási bizottság határozata ellen az érdekeltek felebbztek a belügyminiszterhez, aki most érkezett leiratában értesítette a fővárost, hogy a felebbzések elutasításában megerősítette a közigazgatási bizottságnak a patika adományozására vonatkozó határozatát.

— **Úri betörő banda.** Popescu jegyző, Dobos tanító és Tripón György kocsis, valamint Friedmann Józsefné ellen, tekintettel arra, hogy rendkívül sok bizonyíték van ellenük, ma az aradi törvényszék elrendelte a vizsgálati fogságot s bezárították az ügyészség fogházába. Az elfogottakat ma délután szembesítették a nagyváradai kórházban fekvő Neumann Mórral, ki ráismert támadóira.

— **Elfogott nemzetközi zsebtolvaj.** Szombatról vasárnapra virradó éjjel jó fogást csinált a pozsonyi rendőrség. Éjjel egy óra tájban ugyanis az egyik detektív a Siefánia-úton egy gyanús egyént fogott el, akit bekísért a rendőrségre. A bűnügyi nyilvántartás útján megállapították, hogy az illető *Büchler* Zsigmond 37 éves, révkomáromi születésű, miskolczi kereskedő, ki a rendőrség előtt mint hírhedt nemzetközi utazózsébtolvaj ismeretes. *Büchler*, ki ellen most is több köröző-level van kiadva, már 7 és fél évet ült lopás és rablás miatt különböző fegyházakban. *Büchler* elfogatását érdekessé tette még az a körülmény, hogy személyleírása teljesen ráillett a bécsi miniorita-téri vakmerő posta-rablás egyik tettesének személyére. A pozsonyi rendőrség azonnal értesítette az esetről a bécsi rendőrséget, amely közölte, hogy hétfőn a rablás szemtanúival Pozsonyba érkezik, a *Büchlerrel* való szembesítés végett. Hétfőn délben azonban távirat érkezett Bécsből, amely így hangzott: „*Büchler* fényképe nem agnoszkálható.” A bécsi rendőrség tehát megmutatta *Büchler* fényképét Lenk postahivataloknak, Paxreiner postaszolgának és a többi szemtanúnak. Ezek azonban nem ismerték fel. *Büchler* a tegnapi nap folyamán átkísérték a pozsonyi kir. ügyészség fogházába.

— **A magyar királyi államvasutak igazgatósága a nyári utazási időszak beálltával ismételve felkéri az utazó közönséget, hogy úgy saját, valamint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállítási feladott podgyászok czimel és a rendeltetési állomás nevével tartósan megjelöltessenek. A czim és a rendeltetési állomás neve legcélszerűbben a podgyászdarabokhoz tartósan füzendő fatáblácskára, bőr-darabra, vagy erős lemezpapirosra irandó. — Az utazó közönség figyelmébe egyben felhívjuk az üzletszabályzat 31. §-ára, mely szerint a podgyászdarabokon korábbi vasuti, postai, vagy másnemű szállítási jeleknek lenni nem szabad. Ha e szabály figyelmen kívül hagyása következtében a podgyász eltéved a vasutintézet az ebből származó kárért nem szavatol. Első sorban tehát a feladónak áll érdekében, hogy a podgyászdarabokon levő régebbi ragaszbárccákat a podgyásznak újbóli feladása előtt eltávolítsa.**

— **Szerencsétlenség a kőszörlősholtban.** Tegnap délben Ujpesten, *Zaharán* János műköszörlős Árpád-utca 25. számú üzletében a csiszoló nagyhorongra sebes forgás következtében darabokra zúzódt. A széjjel hulló kődarabok *Karitta* László kőszörlő segédeként súlyosan, *Frank* Mihály, *Kiss* Sándor, *Stiglitz* Lipót és *Hochsach* Miksa kőszörlős segédekét könnyebben megsebesítették. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Felrobbant bomba.** Jekaterinosburgban bomba robbant föl egy házban és egy Popow nevű fiatal embert megölt. A rendőrség átkutatta a ház pin-czét és titkos bombaraktárt fedeztek föl és sok anarchista nyomtatványt találtak.

— **Visszaélés a Villamosai R.-T. nevével.** A Magyar Villamossági Részvénytársulat arról értesült, hogy több helyen jártak egyének, akik a vállalat közlegeinek adván ki magukat, a felekkel szemben követelésekkel léptek fel. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy minden egyén, aki a Magyar Villamossági Részvénytársulat megbízásából a közönséggel érintkezik, igazolvánnyal van ellátva. A közönség tehát a saját érdekében helyesen teszi, ha az olyan egyént, aki igazolványt kívánatra fel nem mutat, átadja a legközelebbi rendőrnök.

— **Tévedés,** ha valaki azt mondja, hogy osztrák czég jobb kávét adhat, vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiúmei czég Budapesten, a királyi bérpalotában.

— **Vasúti rablók.** A carskeje-selei vasutállomáson letartóztatott három gyanús embert, egy bizonyos Glinski Kázmért, Nilow és Szirnow munkásokat, akiknél robbantó szerekkel találtak. A vizsgálat kiderítette, hogy a letartóztatottak veszedelmes vasúti rablók. Törődelmesen bevallották, hogy merényletet akartak elkövetni valamely vonat ellen és az általános zűrzavarban ki akarták fosztani az utasokat és a postakocsit. Glinski csak néhány hét előtt szabadult ki a börtönből, mert hasonló merényletet követett el.

— **Nyári mulatság.** A „*Szolid Lumok*” társasága a „Mátyásföldi Parkvendéglő” összes helyiségeiben jól sikerült hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett. A hangversenyt Király Zoltánnak ez alkalomra írt novellája nyitotta meg, utána Schlosser Margit énekművésznő a „Kegyelem-áriát” Ördög Róbert operából és Muzettekeringőt a Bohém-életből énekelte; éneke nagy tetszést keltett. Tetszett még Práger László hegedűjátéka és Havas Ottó „Bajocco” dala a hasonló operából. A hangversenyt tánc követte, a jókedvű társaság csak a hajnali órákban oszlott széjjel. — **A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete** üdülőtelepe és segélyalapja javára a mátyásföldi parkvendéglő összes helyiségeiben augusztus 1-én, vasárnap délután, tombolával és dijkuglizással egybekötött nagy nyári táncvizsgalmat rendez. Az agilis rendezőség a közönség szórakozásáról egyébként is minden irányban gondoskodik. Vonatok minden 15 perczben indulnak. Éjjel különvontat. Meghívók és jegyek az egyesületi irodában, V., Nagykorona-utca 13. sz. I. em. és a rendezőség tagjainál kaphatók.

— **Halálos végű vasúti elgázolás.** Ma reggel Keletpályán, a hatodik számú örház mellett *Czopot* István közművest elgázolta a Keleti pályaudvarról kiindult 1002. számú gyorsvonat. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerüzletében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Kirándulás az Alennára és Herkulesfürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna és a világhírű Kazán-szoros megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menettéri jegyek adatnak ki Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvaron. E menettéri jegyek a keleti pályaudvarról Zimonyig vagy a nyugati pályaudvarról Báziasig vasuton, Zimonytól, illetőleg Báziasztól Orsováig a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság modern kényelemmel berendezett termes gőzösein, melyek minden vasárnap, kedd és csütörtökön közlekednek és amelyekhez a Budapest nyugati és keleti pályaudvarokról induló vonatok közvetlenül csatlakoznak, tehető meg az út, míg innen Orsovától — esetleg herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással — ismét a vasut vehető igénybe. Az I. és II. osztályú jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal a hajón második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy báziaszi és orsovai tartózkodáson kívül, a vasuti vonalakon háromszor, a hajóton egyszer megszakítható. E menettéri jegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvarról I. osztály K 54.80 fill., II. osztály K 39.60 fill., III. osztály K 21.30 fill.; — Budapest nyugati pályaudvarról I. osztály K 53.50 fill., II. osztály K 37.50 fill., III. osztály K 19.70 fill.

— **Halálozás.** *Fajth* István beszercebányai tanár élete 48-ik évében meghalt Karlsbadban.

— **Orv. id.** *Zakariás* Lukácsné szül. Potóczky Mária élete 74-ik évében hosszas szenvedés után Csikszépvizen meghalt.

— **Simonyi és varsányi** *Simonyi* Dénes cs. és kir. volt huszárfőhadnagy, megyebizottsági tag, földbirtokos Budapesten, 61 ik évében meghalt.

— **Ellinger** József cs. és kir. közös pénzügyminiszteri számviszt Fiume-Susákban hirtelen meghalt.

— **Rendőri hírek.** A Duna halottja. Ma reggel a Lujza-gőzmalom mellett a Dunából kifogták egy 18—19 évesnek látszó fiatal ember holttestét. Szürke ruha volt rajta. A halottat a Szvetenay-utcai halottas házba vitték. — *Eleunt leány.* Kohut Mária könyvkötő ma reggel Dévényi- és Főthi-ut sarkán marólugot ivott. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Váltóhamisító kereskedők.* A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Balog Miksa és Balog Márton kereskedők ellen, a kik egy ezerkoronás váltóra ráhamisították Baroneser Mór kereskedő nevét. Amikor kiderült a hamisítás, a két kereskedő megugrott. A rendőrség keresi őket. — *Eltűnt emberek.* A főkapitányságon ma a következő eltűnését jelentették be: *Gerencsér* András bérkocsis (lakott Rákos-tér 28. sz.), *Scholtz* Ferencz pinczér (Dob-utca 69. sz.), *Láng* Ilona varrónő (Népszínház-utca 51. sz.), *Weisz* Lajos fodrászinas (Hunyadi-tér 9. sz.), *Lóbl* Béla cipészinas (Hajós-utca 24. sz.).

— **Fáy Géza nriszabócsógot,** aki üzletének áthelyezése folytán árult lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

x „Glorialis” illatszertudódság. Alig remélt nagy sikert ért el a „Glorialis” virágkivonat, amely alkohol nélkül állítatik elő a legjobb hirtnevek örövendő Klein és Fia-éle udvari illatszergyáros által. A „Glorialis” a jelenkor legkellemesebb illatszere, használatban a frissen tépett virág illuzióját kelti. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „Glorialis” hirdetésére.

x **Fodor-éle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob** haahajló a legkellemesebb, 10 fillér.

x **Tamassy Park-Szanatóriuma** Dunaharasziban, Pestmegye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

x **Ki akar egy éves öntéves lenni?** című hirdetésre felhívjuk az olvasóink figyelmét.

x **Uj cimbalon.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezettű cimbalmot s így a cimbalmot a legalkalmasabb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x **Szolgálatot** véltünk teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasóink figyelmét Gutermuth János (Baross-tér 28.) mai hirdetésére. E fogspezialista szájpapács nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

Végrehajtások országa.

Budapest, július 17.

A néhány éve tartó rossz közgazdasági viszonyok, hozzájuk a régi jó magyar nemtorődomség eredményezték azt, hogy szerte az országban horribilis adó- és köztartásokkal küzdek a gazdák. Az okok közül melyiket illeti meg az elsőség, azt vitatni lehet, tény azonban, hogy hatásukban mindegyik ugyancsak verseng a prioritásért.

Már 1907. év végén is szomorú állapotok voltak a közadózás terén, a mult és jelen év pedig néhány különös fordulatával annyira kimélyítette az amagy is fájó sebeket, hogy nem túlozunk, ha valóságos problémának tartjuk a kuszált adózási viszonyokat, mely kényes problémának megoldásán ugyancsak kell fejte törni, ha minden irányban kielégítő eredményt akarunk.

A falusi szegény ember, ha már betakarította csöpp termésékjét, az élet, miután már kivette belőle részét a járgányos cséplő is, a rostatulajdonos is, földel alá kerül. Jött a végrehajtási törvényrevizió. A boltos, kovács, kádár meg voltak ijedve, hogy elvész pénzük, mit élelmi cikkeket, gazdasági munkában a tél, a télen tavasz alatt hiteleztek. Községi előjárásághoz, járásbíróshoz futkostak, intettek, pereltek. István gazda, Péter gazda készséggel elismerte a tartozást. Szerette volna ugyan részletekben lefizetgetni, de ha már oly nagyon esdenek pénzükkért a jámborok, verjétekezve bár, de fizetett. Bekopogtatott a takaré.

Nagyobb törlesztést kívánt, hogy lássa a fizetési készséget. A gazduram izzadt, de fizetett, mert ellenkező esetben felmondának a kölcsönt az istenverték. Eluszik a dinnye s gyümölcs ára, vásárra kerül a malacz, a borju és a takaré szája is be volt tömve. Pedig a jószágárak szörnyű sekélyek voltak. A javított malaczért, gyenge borjuért, milyenért régebben becsületes ötven pengő csördült a gazda zsebébe, most is ha koronákban csördült annyi.

Tavaly a kis bortermés futotta volna az adót, a hosszú ex-lex óta még mindig hátralékos adót. A készpénz akkor elfogyott. Ki erőszakolná az adófizetést, ha nem muszáj? Azóta pedig sohasem tudták teljesen tisztázni a hátralékot. A bor azonban nyakán veszett a termelőnek. Volt idő, mikor semmi áron sem kellett. Ahogy aztán egy csöpp kereslet mutatkozott, a szertelen kínálat ugy megcsökkentette az árakat, hogy arról koldulhatott a termelő. A bor ára kanálnyi is ha volt a hullámzó adóoczeánból.

Az adóhátralék tehát csöpp hijján megmaradt, sőt a mult évvel szaporodott s ájtött a folyó évi számlákra.

Mikor az adóhivatalok jelentései felkerültek az egyes pénzügyigazgatóságokhoz, elszörnyűködtek a királyi hatóságok a hátralékok horribilis összege fölött. Nosza rendeletet bocsátottak ki megtorló intézkedések terhe alatt a hátralékok azonnali behajtására, az adóvégrehajtás mindhárom fokozatának legszigorubb foganasítására.

Mit jelent ez egy inséges tél végén, mikor még a jobb gazdák is pénzt adnak a kenyérért, mert nem akarnak a vetőmaghoz nyulni, mikor a drágaság, a készárak minden téren aránytalan ár-emelkedése még a jobb gazdákat is anyagi existenciájukban támadja meg, azt mi tudjuk legjobban értékelni.

Ugyis elég bajunk van renitenskedő birtokos és napszámos adóközönségünkkel, még ha a legjobosabb talajon mozgunk is. Tessék majd egy elkeseredett társadalmi tanokkal teletömött lelkű, fanatikus embertömeget végrehajtani, mikor az igazság is, legalább méltányossági szempontból, részükön áll. Mi lesz idővel ebből?

Annyi bizonyos, hogy mi, ha csendőrel is, ha vérrel is, végrehajtani fogunk, mert ez a kötelességünk...

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A könnyű zenéről.

Budapest, július 17.

„Jól játszik ez az X, csak kár, hogy azt az unalmas Beethoven választotta” — szolt valaki nemrégén egyik hangversenyünkön. Az illető bizonyára jobb szeretett volna azalatt egy táncdarab ritmusára könnyed táncot lejteni.

A zene kedvelése ős hajlamainkban gyökerezik. A legrégebb kiadásokon sem hiányzik a jellemző hangszer-ábrázolás és talán régebbi pajtása a zene őseinknek, mint a házieb. Megkivánjuk a zenét, nélkülözök, ha elmarad és föl is bukkan az mindenütt, ahol ember van. Meséljük a görög színjátékokról, istentiszteletekről? Szóljunk arról, hogy a mai vallások fejlődésével lépést tartott? Hogy a kultura minden hajlékában és állapotában az érzésvilágok legkedveltebb szószólója volt? Nézzünk csak önmagunkba és érteni fogjuk, hogy ez csupán így lehetett.

És mi az, ami ezzel a szükséglettel egybekapcsolódik? A megértés, vagyis az érzés, mely a hajlamainknak megfelelő fölismeri. A nép megérti a népzénet, mert köréből került ki, mert ugyanaz találja benne, ami lelkében elejtve él. És ha a művelődés létráján tovahaladunk, ugyanaz alakul ki előttünk, a finomabb munkát a műveltebbek értik, azoknak készítik. Aki a komponistát igazán meg akarja érteni, kell, hogy ugyanazon irodalmi, művészeti hullámokban megfürödjön, melyekből az kiemelkedett. A finom kézimunkát finom és gyakorlott kéz munkálja, finom és gyakorlott szem méltányolja; a közönségesebb embernek nem is a legértékesebb tetszik, nem törődik azzal, melyik az igazi becsü, hanem csak a tetszést keresi.

Az az őszinte hallgató is, mikor Beethoven tekintélyével szembeszállt, mulatni szeretett volna. Ez minden művészet gyökere: szórakozni akarunk azon, hogy valami rajtunk kívül esőben fölismertjük hajlamainkat. Világos, hogy akinek nincsenek megfelelő ősei, nincsen az irányban kedvező multja, az nem teheteti a műveltet. A mai társadalmak képe lépcsőt ábrázol és minél

magasabba nézünk, annál üresebbek a fokok. És hát kell az alsóbbaknak is táplálék. Vannak, akik csak a ritmusig vitték: ezeknek nem kell, csak tánczene; vannak, akik csak a melódiát is élvezik már, ilyen a nép is; már finomabb, aki harmóniát is érez, és így tovább. S ha a zenei érzék rejtélyessége miatt nem rajzolható is pontosan körül a fokozatok, annyi bizonyos, hogy mindenféle fajta hallgató megtalálja a magának megfelelőt, mert mindig gondoskodtak bőven, hogy ki ne fogyjon a „közkedvelt”. Az ilyen munkának a közérthetőség az ismertető jele, ebből folyik minden tulajdonságuk. A közérthető egyszerű és hangos, olyan, mint a hirdetés, mely mindenkinek szól. Amire a festő törekszik, mikor plakátot készít, arra ügyel az, aki „könnyűt” gyárt. Az tehát legyen brutális, hogy fölűnő és messzi érzékelhető legyen, átlátszó, hogy készütséget ne igényeljen, egyhangu, hogy összetettségek, változatosságok ne rontsák czélszerűségét. Nehéz volna persze ilyesmit Beethovenben fölfedezni.

Inkább a különféle tánczok, indulók, egyszerű dalok (kuplék) töltik be ezt a hivatást. A népdal nem, csak eldurvított, kiszinezett kiadásban; a néplelek egyszerű mélysége nem kap utat a művelődés alsó lejtőin haladó tömeg izléséhez, melynek tolmácsolóra van szüksége, hogy a népdalok legegyszerűbbeit, „legfölbemáshóbb”-jait bevegje. Ilyen tolmácsoló a cigány, illetve a hangszer. A hangszer élesebben emeli ki a ritmust, jobban rögzíti a melódiát, a harmóniák hozzáadásával pedig élesebbé teszi az egészek képét; szóval közérthetővé teszi. A népet csak a nagyon művelt ember érti meg igazán, gyermeklelkével csak arra tud az hatni, aki a lényegét keresi s nem arra, aki maga is uszik a gyöngeségekben. A népzéneket csak magasrendű munkákra lehet értékes befolyása.

Ezeknek a könnyű munkáknak keletkezése, technikájuk története jellemző a művelődés egész berendezésére. A könnyű zene nem más, mint a fejlettek torzképe, kivonata, megkönnyítése, leszállítása. Az erre alkalmas és a tömegszükségnek dolgozó zenész lekoppasztja a jobb dolgozási módot úgy, hogy annak csak váza marad meg: van egy kis ritmus, egy kis melódia, csekélyke harmónia, annyi, amennyi kell. Hiszen csak az a fő, hogy zene legyen. Föllehető a szegénység és gazdagság párhuzama minden következményével együtt, annak bizonyosságául, hogy a művészet valóban arisztokrata; szegény és gazdag zene! Itt van az operával szemben az operett; mi más ez, mint amannak karrikaturája? Tárgyának bohókássága magyarázza legjobban zenéjét, mely annál népszerűbb, mennél átlátszóbb. Az operettek közönségét azonban már finomabb szelek is érintették, az alsórendűtől sok fokozat vezet föl; itt már valami középfajta zene viszi a tenórt és a teljesen silányt megbuktatja. Tagadhatatlan, hogy bárki is élvezheti néha ezt a zenét; akinek erre van tehetsége, sokszor igen ügyeset, mulatságot komponál a groteszk keretén belül. Tudós is mulatott már czirkuszban.

Külsőségekben igyekszik a jó zene nyomába lépni az u. n. szalon-zene. Olyanok művelik, akik a szalont elébe helyezik a zenének. Jellemzi a csillogás és az üresség, könnyű, de nehéznek tetsző technika. Ugyanolyan együttesek, címek, mint a jó zenében szokásos, de tartalom tekintetében nagy engedések, főleg az érzélgösség, hamis szenvedély irányában. Mintha csak a szalónok tarka társalgását hallanók. Idesorolhatjuk az egyveleg is, melyek avval sértik meg a sokszor jó komponistát is, hogy korlátoltóságuk szítájában szürik meg azoknak munkáit. Ugy viszonylik az ilyesmi a rendes művészethez, mint a báb-színház külsőségekben mozgó világa a normálisnak érzéstengeréhez. Árnýéka ennek, mely a haladást, formát utánozza, de eltorzítva és elhomályosítja.

„Hát eszerint minden induló, minden táncdarab silány?” — kérdezhetné valaki. Az ilyen egyenlő mozgáshoz kötött darab lényege bizonyos egyformaság, melynek keretébe azonban sok szépséget varázsolhat a tehetség és ugyanabban a ritmusban, melyet kintornák vomorgatnak állandóan.

a muzsákat tánczoltatja meg Schubert. A legnagyobb mesterek sem zárták el lelküket a gyermeki jókedv elől, no de ez kissé másféle „könnyű zene.“

Atádi Sámuel.

(*) **Vendégszereplés az Operában.** Rózsa S. Lajos, a Fővárosi Nyári Színkör szép hangú baritonistája szeptemberben három ízben a „Carmen“, „Troubadour“ és „Traviata“ operákban fel fog lépni a magy. kir. Operaházban, ahová szerződéses céljából hívta meg Mészáros igazgató.

(*) **Ternovszky Margit Aradon.** Két napon át az aradi nemzeti színház vendége volt Ternovszky Margit. Mindkét napon zsufolt ház előtt lépett fel és pedig az első napon a „Dollárkirálynő“ című szerepében, míg a második napon a „Tánczos-huszárok“-ban vendégszerepelt nagy sikerrel a gyönyörű hangú művészasszony, akit fellépte alkalmából elhalmoztak virágokkal. Az aradi lapok a legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg a művészasszony játékáról és egyértelműleg megállapítják, hogy egyéniségével nemességet és finomságot visz az operette-előadásokba.

(*) **Vidéki színészet.** Színérválóján jelenleg Rác Dezső elsőrangban szervezett szintársulata működik. A Hivatalnok urakban a drámai személyzetnek volt szép sikere, míg az operette személyzet Böregérbben tüntette ki magát. A társulat kiválóbb tagjai: R. Billik Emma, Cserényi, Kassay Rózsi, Inász, Timárné, Bogárné János, Kovács Andor, Békéssy, Rác, Balogh, Radocz, Szécskay, Csáky. A társulat külön meghívásra jött Színérválójára nyolc előadásra és innen Nagyszőlősi megye harmincz előadásra. Ösztöl kezdve Rác társulata át fog alakulni kerületi „Felsőmagyar-szági II. szini kerület“ elnevezés alatt. A kerülethez fognak tartozni: Rozsnyó, Rimaszombat, Ozd (vasgyár), Kisvárd, Sárospatak stb. Nyári állomások lesznek: Bárfa és Bikszád fürdők.

(*) **Magyar művész Amerikában.** Ritka pályát futott be egy ismert magyar művész, akit most a new-yorki nemzeti színház rendes tagjává szerződtetett. Boros Ferike a Nemzeti Színháznál kezdte meg a pályáját, de ott nem tudván érvényesülni, kiment Londonba, tanulmányútra. Megfeszített szorgalommal és ritka nyelvérzékkel sajátította el az angol nyelvet, melyet elsőrendű angol színpadokon is gyakorolt. A „Daily Telegraph“ például azt írta róla, hogy ritkán esik meg, hogy idegen így elsajátítsa az angol nyelvet, mint ez a fiatal, ambiciózus leány, telve igazán magyar temperamentummal. A londoni sikerei után újra visszajött. Ugy volt, hogy a Népszínház-Vigoperához szerződött Mader, de olyan kevés gázsit ajánlottak föl neki, hogy a szerződést Boros Ferike kénytelen volt visszautasítani. Elhatározta magát arra, hogy kimegy Amerikába és ott próbál szerencsét. A nagy elhatározásnak bátran nekivágott és amint a következmények mutatják, pompás eredménnyel. Szeptemberre szerződött az angol Nemzeti Színház New-Yorkban és mint írja, Molnár Ferencz „Ördög“-ében Volantával fog debutálni.

(*) **Budai Színkör.** A Budai Nyári Színkörben kedden ismét bemutató előadás lesz. Ezúttal kerül először színre Engel és Horst „A nők kedvence“ című mulató-ágos bohózat, melyet szerdán és csütörtökön megismételnek. Ez előadás keretében lép fel először Bérczy Ernő, a szintársulat új tagja. Szombaton Puccini „Tosca“ című operájának lesz a budai előadása. Holnap, vasárnap, hétfőn, pénteken és jövő vasárnap „A kis boszorkány“ című romantikus daljátéknak lesznek a folytatólagos előadásai.

(*) **Minden este „Az erdőszleány.“** Fokozódó vonzóerővel közeledik második jubileuma, az 50-dik előadása felé a Városligeti Színház diadalmas operettje: „Az erdőszleány“, mely a színháznak nemcsak páratlan anyagi, hanem nagy erkölcsi sikert is szerzett. Az utolsó zugig telt ház minden este meleg szeretettel ünnepli a siker főrézsesét, Kürty Klárát, kinek ez újabb nagyszerű művészi alakításáról már városzerte beszélnek. „Az erdőszleány“ összes esti előadásain Erdész Juci szerepét továbbra is Kürty Klára játssza. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal szintén „Az erdőszleány“ kerül színre.

(*) **Országos munkás dalos-ünnepély.** A Magyarországi Munkásdalogyletek Szövetsége augusztus 8-án, vasárnap, országos dalos-ünnepélyt rendez a Trieszti nőház címzett vendégül kérésében. Az ünnepélyre eddig tizennyolcz dalárda jelentette be részvételét.

(*) **Párisi színházak jövedelme.** A párisi közönséget a színházigazgatók azzal a hírrel örvendeztetik meg, hogy a jövő szezonnra felemelik a helyárrakat. Mivel pedig az ilyesmire megokolás is kell, kijelentették, hogy a XIV. Lajos óta fennálló, tisztos összegű szegényadó miatt kénytelenek ezt tenni. (Nálunk is tartozik minden szórakozási vállalat a szegényalpra fizetni.) A párisiaknak eddig is meglehetősen sokba került a színházbajlás. A helyekért átlag nyolcz-tíz frankot szedtek. A bemutató-előadások helyárai kétszeresen drágultak. A „Kölnische Zeitung“ nyomán lássuk csak, hogy ilyen viszonyok közepette mennyit kerestek az idén a Szajnaváros színházai. A Nagy Operának, amely csupán körülbelül kétszáz előadást rendezett, 3,130.482 frank volt a brutto bevétele, a Comedie Francaisenak 2.193.000 frank, a Renaissance-színháznak 1,122.114 frank, az Antoine-színháznak 926.395 frank, a Vaudevil-lenek 1,264.738 frank. Vegyük ezekhez még hozzá azt, hogy a mulatóhelyek közül az Olympiának és a Folies Bergerének ma énem másfélmillió, a Moulin Rouge-nak pedig körülbelül egymillió frank volt ebben a szezonban a jövedelme. Az összes párisi színházak, hangversenyek, cirkusok és mulatóhelyek együttesen kis híján negyvenhatmillió koronát vettek be.

(*) **Akvarellistáink Drezdában.** A magyar akvarellfestőművészek igen szép sikert értek el Drezdában, ahol a nagy nemzetközi akvarell-kiállítás kollektíve vesznek részt, s munkáikat teljesen külön terembe állították ki. Főképpen ebben érdeme van dr. Térey Gábornak, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatójának és Edvi-Illes Aladár festőművésznek, az akvarellisták egyesülete titkáranak, a kik az együttes részvételt kivítették. Több művel szerepelnek a kiállításon. Edvi-Illes Aladár kivül: Neogrady Antal, Nagy Sándor, Vida Arpád, Nádler Róbert s még néhány jelesebb művészünk, akiknek munkáiról egyaránt a legmelegebb elismeréssel nyilatkozik úgy a kiállítást látogató közönség, mint az egész német sajtó.

(*) **Antik-színház.** Mint Párisból jelentik, az orangei Antik-színházban az idei ünnepi előadások programja a következő lesz: Augusztus hetedikén „Berenice“, nyolczadikán „Antigone“ és kilencedikén „Roland leányai“. Azonkívül bemutatják Payen Louis „Eryna“, meg Rougier „Antonius és Kleopatra“ című újodonságát. A „Comedie Francaise“ tagjai közül közreműködnek Bartet és S. Weber asszonyok, továbbá Mounet Sully, Mounet Paul és mások.

(*) **Új magyar férfikarok.** Az „Apollo“ zeneműfolyóirat most megjelent júliusi száma érdekes férfikar-újodonságokat tartalmaz. Mihó Ernő hangulatos Magyarok imáján kívül a Fonj fonj! kezdetű svéd népdalt, Schmidt Vilmos ügyes népdal-egyvelegét és Tauwitz Edének: „Jó éjt“ című csinos karát hozza.

(*) **Az állami képzőművészeti ösztöndíjak.** A kultuskormány által hirdetett állami képzőművészeti ösztöndíjakat az Orsz. Magy. Képzőművészeti Tanács felterjesztése alapján gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter most ítélte oda. Ezerhatszáz koronás ösztöndíjat kapott Raksányi Dezső freskó-festő, Székely Bertalan tanítványa, ezerkétszáz koronásat Tipary Dezső festő és Csizsér János szobrász, ezerkoronásat Manyai József festő, Genies-Guidert Péter szobrász és Mikola András szobrász, nyolczszázkoronásat Sándor Antal festő és Pluny Ervin festő, végül hatszázkoronásat Papp Emil festő és Andaházy-Kasnya Béla festő. Az építőművészeknek szánt két ösztöndíj közül az ezerkétszáz koronásat Kiss Lászlónak, a nyolczszáz koronásat pedig Stolzer Jenőnek ítélte oda a miniszter.

(*) **Ris Színkör.** Sziklay Kornél városligeti színházában a „Bliz Rézi“ című mulató-ágos revü szép kiállításával és dallamos zenéjével nagy sikert aratott. A zsufolt ház zajos tapsokkal ünnepelte Sziklay Kornélt, a színház kiváló igazgatóját, Bogár Gizát, a czimszerep kreálóját, valamint Iványi Dezsőt. Sziklay Kornél naponta fel hat órákor fel lép. A nagyszerű darab vasárnap délután már négy órákor kerül előadásra a rendes helyárrakkal. Jegyek erre az előadásra már előre válthatók a pénztárnál.

Jogtudományi és államtudományi előadások, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő bizos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Weöres-utca 18. szám. Flók-intézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 119-57.

IRODALOM.

Verböczy István.

Budapest, július 17.

A nemzeti gyász, a borzalomnak vas és vér korszaka, Magyarország történetének fekete napjai vonulnak végig lelki szemünk előtt, mikor ez a világszerte ismeretes név ajkunkra röppen. A beregmegyei Kerepeczről származott kisnemes ivadék kétségkívül korának egyik legnagyobb jogtudósa és szónoka volt. De nemcsak a szó hatalma és a tudás vitték elő pályáján. Az önzés, a vagyonszerzés, a közügyek iránt való lelketlen közömbösség, saját céljainak hajszolása, szinte megfoghatatlan prókatori számítás, korának e vészes hibái, amelyek Magyarország függetlenségének a sirját megásták a mohácsi csatában, „fekete foltoként“ tapadnak jelleméhez.

Ittözatos korban élt. A nagy urak telhetetlen gögje, kapzsisága, fenhéjzása a nyomorultságig telhetetlen Dobzse Lászlót tolta a királyi székbe a magyar nemzet zömének kívánsága ellenére, hogy az erőskezű, halhatatlan emlékü Mátyás király után „üstökét kezökben tarthassák“, hogy e véres erőszakoskodást, rablást szabadon üzhessék. Ez átkos mozgalom főembere, a sötét emlékü Zápolyai István mellett Bakócz Tamás győri püspök, később esztergomi primás volt, korának egyik fonák lángszese, e paraszt fiuból lett „koronázatlan királya“ Magyarországnak. A vakmerő kapzsiságnak, önzésnek, lelkiismeretlenségnek olyan megtestesülése, hogy ritkítja párját a világtörténelemben. Mindenkit megcsalt és mindenkiyel megfizettette magát. Megölte szövetségben Zápolyai Istvánnal Corvin János királyságát, megásta Magyarországot romlásának sirját, megcsalta leghibebb szövetséges társait, meg Corvin Jánost, Beatrixot, akit a házasság szentségének retentő profanizálásával színteg összeadott Ulászló királylyal, hogy cselvetéseit ártalmatlanná tegye, s azután kikergette az országból. A szerencsétlen király üstökét egyedül ő tartotta markában, ijesztgette az ebben általan Zápolyai Jánossal, azt állítva róla, hogy korona után akar nyulni, megfizettette magát Magyarországgal összeköttetésben lévő összes államokkal, eladta Magyarországot már akkor csak képzelte hatalmát mindegyiknek, megszerezte az ország földbirtokának hatodrésztét, mesés pompában élt, világraszóló kincseket gyűjtött, de Magyarország általa és az ő példáján induló fúurak lelketlen önzése, rabló kapzsisága miatt tönkrement. És haláláig nem tudták kicsavarni kezéből a főhatalmat, meghalt, mikor utolsó tettével, a parasztlázadás felidézésével árnyékországgá süllyesztette szerencsétlen hazáját. Ekkor állították az önző fúurak, hogy fölösleges az ország hadierejét megerősíteni. Megvédi őket a török ellen a két kis kapitány: a Dráva, Száva s a nagy kapitány: a Duna.

Ebben a fekete, sivár korban tünt fel Verböczy István a köznemesek sorában. A kirabolt, elalált Magyarország szomorú képet mutatva, a köznemesség igyekezett volna megmenteni az országot a rákosi, hatvani gyűléseken, ahol a nagyobb hatás kedvéért fegyveresen gyülekeztek. De milyen szánalmas képet fest róla egy magyar szemtanu. Se gyalog, se lóháton nem tudnak harcolni. Egyiknek félsarju nincsen, a másiknak sarkantyúja, zsinorja, madzag, rozsdás hüvelyéből a kardot se tudja kihuzni, ócska pajzsát az eger már régen összerágta. Megindul száraz apró lován, amelynek csak oldalbordái és csontjai lát-szanak.

Ez a szánalmas külsejű, de becsületes érzésű nemesség iparkodott a hogy az isten tudnia engedte a hazát megmenteni rajongással, törvények hozatalával, amelyeket senki sem hajtott végre. Nem Zápolyai János volt ezeknek a felbujtójuk, annál kevésbbé vezetőjük, mert ő éppen a király pártjára állott, mikor úgy látta, hogy a nemesség zajongása a király, a szerencsétlen II-ik Lajos ellen fordul. Verböczy István lett főemberük, vezetőjük. Ezt a tekintélyt köztük csak évek hosszú tevékenységével és izgatásával érthette el.

Tehetségének érvényesülését köztük kereste. De köztük kereste nagy vagyonát is. A nemzet rettenetes nagy szerencsétlenségére Verböczt csak a szó elragadó hatalmával áldotta meg az isten és vagyonszerző tehetségével, úgy, hamarosan az ország egyik legvagyonosabb főura lett. A tettek mezején valóságos kontár volt, ez a kiváló jogász, akinek tudományát az egész világ elismerte.

Mikor elérte célját, a nádori méltóságot, sok jót alkothatott volna, megmenthetette volna hazáját. De ő maga is éppen olyan kötelességmulasztó, önző céljait hajhászó nádor lett, mint amilyen halálos ellensége a szent *Báthory István* nádor volt. A szép elvet, hogy Magyarországot meg kell őrizni, meg kell tartani egy nemzeti uralkodóházzal csak kimondotta, de tenni, dolgozni ez elv megtartásáért már nem volt benne se akarat, se erő. Frangepán Ferencz egri püspök, korának egyik legjelesebb embere, neki magának megírta: „Fogalma se volt róla, hogy kell országos ügyeket intézni.“ Még bírói hatalmát is kapzsi természetével kielégítésére használta fel. Rideg prókátor volt még a nádori székben is. A csalódott köznemeség, amint felemelte, hamarosan össze is törté bálványát, amit ő úgy boszult meg, hogy a mohácsi csata előtt biztos váraiba bujt, izgatásai folytán az északkeleti megyék nemessége nem is szállt táborba. Nélkülök esett meg egy gyászos emlékü csata. Így akart Verböczt boszút állani ellenségein.

Hogy mily kevés emberismerete volt, bizonyítja az is, hogy Wormsban ebédre hívta *Luther Márton* is, saját szavai szerint a bolond, a tudatlan embert észre akarta téríteni. Nagyon csodálkozott rajta, hogy ez neki nem sikerült.

Tripartituma a mily fényes bizonyítványa jogászai lángeszének, éppen olyan kegyetlen, önző érdekről is tesz tanúságot, mert ő volt az, aki annyira felizgatta a parasztlázadás után a lelkeket, hogy nem elégedtek meg a főbűnösek kivégzésével, de a magyar jobbágyat földhöz ragadt rabszolgának tették sok száz évre, úgy hogy egy későbbi királyunk „vad“ gyűlésnek nevezte azt az országgyűlést, ahol ezt elhatározták. Azóta tekintett halálos gyűlölettel a jobbágy a nemesre, míg Hunyadi alatt tizezrével harcolt a török ellen, a mohácsi vész alkalmával már csak huszonkét ezer nemes harcos tudott összeverődni.

Arról nem is beszélünk, hogy valamint egyik kortársa, ő se vette azt észre, hogy mikor az osztrák ház politikájának külügyi fiókja lettünk a Jagellók alatt, tulajdonképpen egész Európát magunkra lájzítottuk, amely akkor az osztrák ház túlhatalma ellen szövetségelt. Magyarország eltiprása, mint osztrák szövetségese, akkor európai érdek volt. Maga a pápa is a mohácsi vész alatt mindent elkövetett, hogy a törökkel békét ne kössön, mert Szulejman Olaszország meglámádását tervezte. A szultán haragja ezek után gerjedt fel Magyarország ellen. A nemzet érzése ebben a tekintetben csak előérzete után indult, mikor abban az időben halálosan gyűlölte a németeket és a németek uralmát.

Egy dologban azonban teljesen magyar politikai volt Verböczt, mikor a mohácsi iszonyu csapás után teljes lélekkel Zápolyai János királysága mellett foglalt állást, noha a nádor korában az udvar kegyének keresése miatt ellensége lett. Zápolyai emléket minden módon befeketíteni iparkodtak a császári érzelmű történetírók, úgy hogy emléke még most is szenved mialta. Ez a becsület, jó ember sohasem vágyódott a királyságra. Az események sodorták a trónusra. Éppen ez volt a nagy szerencsétlensége, hogy e romlott korban a mások jóakarátában is hitt. Lehetetlenségnek tartotta, hogy Ferdinánd egynéhány magyar főúr biztatására, a magyarság, a török uralom legerősebb gátja ellen támadjon. A készületlen Ferdinándot könnyen leverhette volna, „ahelyett alkudozás örvével őt lepte meg Ferdinánd... később pedig célzatosan, nevetséges kudarcot valló háborúival is a német csak a török terjeszkedésére adott alkalmat, legfeljebb zsoldosai rettenő vérengzéssel az országot pusztították.“ Ennyi volt a hasznunk.

Igy került Buda török főhatóság alá s oda Verböczt öreg napjaira a magyar-török alattvalók birávjává. Vajon milyen érzelmek dulhattak keblében az öreg férfunak, mikor a mecsetté vált Mátyás-templom alatt járva a magyarok régi dicsőségére gondolt?

Nem gyötörte-e az a gondolat, hogy ennek előidézésében neki is része volt?...
Figyelő.

* **Fliesz Henrik: Versok.** Régi nyomoknak újra megjárója Fliesz Henrik. Nem tartozik a modernnek közé. Ezt nem azzal a vállveregető dicsérettel konstatáljuk, mint Fliesz Henrik előzőjárója. De konstatáljuk minden értékmegállapítás nélkül. A művészetben a konzervativizmus csak akkor bűn, ha tehetségtelenséget palástol. Fliesz Henriknél nem ez az eset áll fenn. Tudja a régi billentyűzésű zongorán is a maga dalait játszani és ha néha bele is kap egy-egy régen elmulasztott melódiába, azért az érzések az övéi. Közvetlenül ír és ritmus-érzékkel: és ez már két valóságos poétatulajdonság. Sok formaérzék nyilatkozik meg az írásaiban, a fordulataiban is van új-ság és eredetiség, ott pedig, ahol meg tudja találni magamagát, ahol magát írja és nem ö-zön-gésű lantok zenéjét pöngeli el újra, ott meleg, poétai darabokat kapunk tőle. Ilyen például a „Dalok az irodából“ két szép verse, ahol nem kö-tötték meg az obligát hagyományok. Szeretnők, ha Fliesz Henrik bátorságra kapna, ha merne mindig maga lenni és megtanulná, hogy Petőfi ugyan nagy poéta volt, de az ő versei úgy vannak jól megírva, ahogyan vannak és hogy a Petőfi-rem-niszczencziáknál többet ér az önmagából kiforrott vers. Ha modern, — még többet.

* **Uj idők.** Gazdag és érdekes tartalommal jelent meg Herczeg Ferencz lapjának, az Uj Időknek július 17-iki száma. Bíró Lajos folytatja nagy-érdekű regényét a „Diadalmasszony-t“, finom művészi novellát Farkas Pál írt, a szám másik el-beszélése Conan Doyle-nak, a Scherlock Holmes sorozat világhírű írójának egy izgalom, rejtélyes és mégis irodalmi színvonalon álló elbeszélése. A szám különös érdekessége az a nagy kép, amely száznál több felvételben a léghajózás mult-ját és jelenjét állítja egymás mellé. Ehhez csatlakozik Lósy József szakzerű cikke a mo-nopoliáról. Czikket még Homok írt a számba, aki mély közvetlenséggel mondja el egy a szegedi államfogházban mesterkedő oláh vezető családi tragédiáját, akinek kis fia magyar verset szaval a vizsgán. Emőd Tamás és Gyökössy Endre szép versei egészítik ki az irodalmi tartalmat, amely-hez még gazdag rovatok és az érdekfeszítő fordít-ott regény is csatlakozik. Előfizetési ára negyed-évre 4 kor. Kiadóhivatal Budapesten VI., András-sy-ut 10. szám.

* **Az „Ország Világ“** 29-ik száma az aktuális eseményekkel foglalkozik írásban és képen. Ke-gyeletesen emlékezik meg Tragar Ignác dr. a híres váci csata hatvanadik évfordulójáról. Ehhez a cikkhez készült három sikerült kép. A budai szinkörben nagy hatással színe került legújabb magyar operett: „A kis boszorkány“ legszebb énekszámát, a nagy szerelmi kettős kottáját kapják a zongorázó zenekedvelők. Nagyon érdekes képek mutatják a balatoni vasút megnyitását, amelyeken a Kossuth Ferencz nevében eljáró Sztierényi József államtitkár sikerült képe látható. Rendkívül sok más kép az aratásról, az örmény mészárlásokról, a hegymászásról és Viktória svéd királyné ezred-szemléjéről tarkítja az „Ország-Világ“ azt a szá-mát, amelyben igen érdekfeszítő cikkek és pom-pás versek vannak felvéve, az olvasóközönség gyönyörködtetésére. Az „Ország-Világ“ negyede-vi előfizetése 4 korona. A Hold-utca 7. szám alatt levő kiadóhivatal kívánatra készséggel küld mutat-ványszámot.

* **Karafiáth Jenő: Akkordok.** Ezek az akkordok kellemesen hangzók, harmónikus összeállítások, — de sokszor csiszolatlanok még és a visszatérő motívum bennük nem mindig eredeti. Az elmuzsikálójuk, Karafiáth Jenő talentumos ember, érzéke erős a forma iránt és a füle meghallja a melódiát. De amikor ezeket a kvalitásait elismerjük, ugyanakkor meg kell mondanunk azt is, hogy ki-forratlan ember, le nem szűrődött tehetség, aki eze-ket a most megírt akkordjait csak improdukczióknak

tekintse az ő eljövendő szimfóniáihoz. A legin-kább meglátszik ez a ki nem forrottság a versei k₂pointeizálásánál; amikor új ötlete van, akkor a technikájával nem tudja mindig kihegyezni, — néha pedig régi ötletekkel lapit el egy-egy lendü-letezen meginduló verset. Viszont a ritmusa máris feltűnően fejlődött, a formája simuló és mindig kerek. A kötet legértékesebb darabjai a műfordít-ások. Puskin, Lermontoff, Wilde egy-egy kölle-ményét kapjuk igazán elsöranu fordításban. Jól tenné Karafiáth Jenő, ha többet fordítana: ez is művészet és ez is irodalom.

* **A bunda.** Hauptmann Gerhard tolvajkomé-dijája, amely a Nemzeti Színháznak idei legszebb sikere volt, most megjelent könyvalakban is Sebök Zsigmond fordításában. A pompás darab irodalmi szempontból épp oly érdekes, mint színpadi szem-pontból s azért olvasva is nagy hatást tesz arra is, aki látta a színpadon, arra is, aki nem. S a könyvben még jobban lehet élvezni a fordítás za-matos, stilszerű magyarságát. A szindarab a „Fő-városi Színházak Műsora“ vállalatban jelent meg, mely a magyar színházban színre kerülő éde-kesebb darabok teljes gyűjteményét adja s így valóságos tükre színpadi életünknek. A Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 60 fillér.

* **Remsey Giza: Könnyesepek.** Bocsásson meg nekünk Remsey Giza, ha, a verseskötetéről szólván, elsősorban az illusztrátoráról szólunk. *Remsey Jenő* mindenképpen súlyosabb valaki, mint Remsey Giza. Azok a rajzok, amelyekkel a kötetet illusztrálta, olyan frissek, olyan ifjak, olyan eredetiek, hogy egyikük-másikuk valósággal szenzációt keltő. Pompás, erőteljes kifejező, vonalakból összerótt stílizáltságok, amelyek tele vannak ötlettel, szelle-mességgel. Remsey Jenőnek nem sokat kell még fejlődnie, hogy a legelső illusztrátorunk le-hessen. — A versek pedig: azokban tagad-hatatlanul van sok átérzés és sok hangulat. De, — verseket lehet írni sok muzsika nélkül, verseket lehet írni keményen, egyszerűen, de minden muzsika nélkül nincs vers. A Remsey Giza verseiben pedig a nyoma sincs meg a leg-kisebb zeneiségnek sem. Melódia, ritmus, rim, — mintha soha nem hallottak lennének a Remsey Giza füle előtt. Így aztán, evvel a száraz, szinte prózai formával, még a legfinomabb hangulatait se tudja kifejezni. Talán elismernék ezt a „ver-setlenséget“, mint irányt (bár nem tudnók helye-selni soha), de sokszor látjuk a törekvést és a si-kertelenséget a formánál. Pedig Remsey Gizának vannak hangulatai és ötletei. Arra figyelmeztetjük őt, hogy színeket lásson és ritmust érezzen.

* **Hasznos olvasmányok.** Az „Iparosok Olvasó-tára“ című vállalatnak, melyet Mártonfy Márton szerkeszt s mely már tizenöt éve áll fenn s ez idő alatt nagyon sokkal járult hozzá az ipari ismeretek terjesztéséhez, közkedveltségű füzetei közé tartoznak azok, amely Hasznos olvasmányok cím alatt vegyesen tartalmaznak kisebb közleményeket az ipari ismeretek köréből, szépirodalmi, ipar- és művelődéstörténeti cikkeket. Most két ilyen füzet jelent meg egyszerre, mind a kettőnek nagyon becses a tartalma. Vannak bennük cikkek a szabadalmi jog köréből, a régi czéhek életéből, a művészi iparról, a Balkán félszigetről, s több érdekes elbeszélés az iparos életből veszi tárgyát. Az egyes cikkek szerzői: dr. Mártonfy Marczel, Hidvégi Benő, Seemann Gábor, Vértessy Sándor, Tarcazi György stb. Mindkét füzet gazdag tartalmu, változatos, cikkeik gondos, tiszta magyarsággal, világos stílusban vannak írva s szívesen olvashat-ják nemcsak az iparosok, akiknek első sorban szánya vannak, hanem bárki más is. A Lampel R. (Wodianer F. és fia) rt. kiadásában jelentek meg; egy-egy füzet ára 1 kor. 20 fill.

* **Goethe: Torquató Tassó magyarul.** Most jelent meg Pitroff Pál főreáliskolai tanár fordításában Goethe drámája, melyben álmok országában járó költő (Tassót) szembehelyezi a földi emberrel (Antónióval) s a legfinomabb lélektani elemzés keretében kimutatja, mennyire szükséges a láng-észnek is, hogy beleilleszkedjék környezetébe, hogy uralkodjék magán. Aesthetikai értékén kívül nemzet- és világnevelő hatását kell kiemelni: a né-meteknél e dráma egy jó része szállóige gyanánt jár szájról-szájra. A tíz ivre (160 oldaira) terjedő könyv ára csak 1 korona 60 fillér.

* **A csiperkegomba tenyésztése.** Ismeretes dolog, hogy a csiperkegomba (sampion) termesztése Franciaországban milliókat és milliókat jövedel-mez s általában nagyon hasznosított természeti

ág, mert nem kíván sem nagy befektetést, sem nagy munkaerőt s mindég nagy piacza van. Nálunk még kevesen foglalkoznak vele s ép azért nagyon jó szolgálatot tehet Eperjessy Istvánnak a „Falusí Könyvtár” című vállalatában megjelent munkája, amely a csiperkegomba termesztéséről szól s természetesen szabályaiból a legszükségesebb tudnivalókat adja meg. Szerző, ki elméletileg és gyakorlatilag egyformán jól ismeri a tárgyat, a tudnivalókat olyan világosan és pontosan írja meg, hogy akárki megtanulhat belőle annyit, amennyivel a természetéhez hozzákezdhet. A képekkel is becsesebbé tett füzetet a Franklin-társulat adta ki; ára 1 korona.

FŐVÁROS.

(Az építkezés programja. A nagy építkezés programjába fölvezték a kis lakások építését is. A program megvalósítására alakult bizottság ma délelőtt dr. Bárczy István polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen hosszabb vita után elhatározták, hogy 1.050.000 korona költségen 440 kislakást építenek. Az építkezést hat vállalkozónak adták ki, akiknek mindegyike külön típus szerint építi a kislakásokat. A lakások közül 220 a gróf Haller-utcában és 220 a Váci-úton levő Gregersen-féle nagy telken fog épülni.

(Az árkádok sírboltok emlékművei. A főváros tanácsa az árkádok sírboltok fölé állítandó emlékművek művészi kivitele dolgában kimondta, hogy csak művészi becsű alkotás föllállítását engedí meg. Az erre vonatkozó terveket minden egyes esetben a képzőművészeti és a temetői bizottság fogja felülvizsgálni és csak e bizottságoknak hozzájárulása után lehet majd a síremlékek föllállításához fogni. Ezzel kapcsolatban a tanács fölhívta a mérnöki hivatalt, hogy a bemutatott tervek hü keresztülvitelét szigorúan ellenőrizze. Fölmerült az a kívánság, hogy az emlékműveket csak hazai művészek tervezhessék és készíthessék. A tanács azonban ebben a kérelemben az egyéni szabadság korlátozását látván, a kívánságnak nem tehető eleget.

(A vásárcsarnoki iparcikkárusok panasza. A vásárcsarnoki iparcikkárusok ma délelőtt testületileg tisztelegtek Rózsavölgyi Gyula alpolgármester-nél, akit arra kértek, hogy függessze föl azt a vásárcsarnoki szabályrendeletet, amely az iparcikkárusítását csak bizonyos megszorítással engedí meg. E rendelkezés oka ugyanis az a következmény, hogy a vásárcsarnoki közegek napnap után kutatást tartanak, ami ártalmára van az árusok jóhírének. Ezzel szemben a bosnyák és oláh házalók — egy régi császári pátens alapján — szabadon árusítanak, megkárosítván a csarnoki árusokat. Az alpolgármester megígérte, hogy a panaszt megvizsgálja.

Nyílt-tér.

(E rovatban közléseket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Serravallo
China-bora vassal
Hygiénai kiállítás Bécs, 1906. legmagasabb kitüntetés.
Frösztözer gyengeségekben szenvedőknek, vereségnek és udulóknek. Étvágyat gerjesztő, ideget erősítő, vért javító szer.
Kiváló ízű. Több mint 5000 orvos ajánlat.
SERRAVALLO J. csász. és kir. udv. ezáltal TRIESTE-BARCOLO.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üveg 2 K. 60 fill. 1 literes üveg 4 K. 80 fill.

Zománcz-homlokzaffestékek
A Kronsteiner
(mosható) alapozást nem igényelnek, hideg vízzel keverve is jól használhatók, emellett méregmentesek és szagtalanok. Meg be nem festett homlokzatok, szobák, faközmények, pavilonok, kerítések befestésére igen alkalmas és mindenféle változatban kapható. **Ára négyzetméterenként 5 fillér. Mintakönyv és prospektus ingyen kapható.**
Krayner E. és társa, Budapest, V., Váci-körút 6

A Budai Szt.-Lukácsfürdő
Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. **Kénes iszapfürdők és iszapborogatások.** o o o o o o o o
„Szt.-Lukácsfürdő” Részv. - Társaság.

EGYESÜLETEK.

(—) A jótékonyági és betegsegélyező egyesületek megrendszabályozása. A belügyminiszter a közel-múlt napokban a székesfővároszhoz intézett leiratában megtiltotta azt, hogy a különféle jótékonyági és betegsegélyező egyesületek tagszerző ügynököket alkalmazzanak és ezeket az ügynököket az egyesületi vagyonból fizessék. A leirat ugyanis abból az elvárásból indul ki, hogy az egyesületek első sorban a tagok önszegélyezése céljából létesült erkölcsi intézmények, amelyekbe a tagok csak önkéntes jelentkezés útján vehetők fel, de nem verbuválhatók a tagok vásári módra: fizetett ügynökök útján, az egyesületek vagyonának terhére. A rendelet ennél fogva eltiltja a tagszerző ügynököknek a jövőben való alkalmazását, egyidejűleg elrendeli, hogy ezek az egyesületek alapszabályait, amelyeknek a tiltó rendelkezésnek megfelelően zárás határidőn belül módosítsák.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— Első nap. —

Holnap veszi kezdetét Kottingbrunban az egy nappal meghosszabbított, vagyis tizenhárom napra kiírt meeting.

A minden évben kitűnően sikerült meetingen több jobb díjazású verseny kerül dűlőre, sikk- és zászlók közötti verseny vegyesen. Az előfogatásoknál élénk érdeklődés nyilvánul meg a Schönau-díj, a Császár-díj, a Helenenthal-díj iránt, de elég érdekesnek mondhatók ezeken kívül még a Kottingbrunni nagy handicap, a Kétévesek nagy handicapja, a Nagy nyári akadályverseny és a legújabbban kreált Schloss-díj, mely az utolsó nap programján szerepel és a Helenenthal lovak vigaszversenyül szolgálhat.

Az első nap nevezései a lehető legsikerültebbek, mert a legkisebb nevezés — a Südbahn-handicapban — 10 ló, de van egy futam, mely 28 aláírással zárult.

Jóformán előrejel a többi futam a nap főszáma: a Schönau-díj mellett, melynek propozíciói tudvalevőleg olyanok, hogy benne gátlakon még nem szerepelt háromévesek vehetnek részt. A verseny valószínű indulói ezek: Klapka (Dillon), Feszcs (Fries), Maillart (Csompora), Ferronière (Huxtable), Caracalla (Slinn), Nemesis (Hare), Kamp (Walkington), Belle Alliance (Aylin), Ászár (Fejes), Pan (Shejbal), Lesvár (Lawton), Galette (Healy), Lotusz (?). Mint a starterlistából láthatjuk, elég népes mezőnyre lesz kilátásunk az értékes zászlók közti futamban.

A verseny favoritja hosszú ideig Klapka volt, főképpen azért, mert Dillon lovagolja, de csütörtöki nagy próbájánál istállója is belátta, hogy indokolatlan a nagy bizalom, mert a szürke nagyon rossz ugrónak bizonyult. Feszcsről hol az a hír volt elterjedve, hogy top formájában van hol pedig az ellenkezője, míg végre az utóbbi napokban nagyobb összegeket helyeztek el győzelmével s ma a verseny második favoritja Caracallával egyetemben, melynek oddsa csak két napja rövidült meg ennyire. Maillartról azt halljuk, hogy csak az utolsó héten vette fel a munkát, de tudvalevő, hogy nagyon könnyen preparálható ló.

Ferronière, Butters trainer másik ckrackje sokkal nagyobb mértékben bírja bizalmunkat, mint Klapka s benne chance-os pályázót sejtünk. Legtöbb esélyllyel azonban mi Kampot látjuk starthoz állani s ezen bizalmunkat irányában megerősíti kitűnően sikerült trialja. Az utolsó három nap alatt oly nagy összegekkel lett lefogadva Lambert tábornok lova, hogy mint első favorit áll a starthoz.

Az elmondottakat összegezve, az idei Schönau díj sorsát Kamp és Caracalla közé helyeztük, megjegyezvén, hogy a nyerőhöz nagyon közel várjuk Ferronière-t és Maillartot is.

lelőtteink:

- I. Janek lov.—Zeiserl—Eunice
- II. Springer-ist.—Aragon—Plutokrat
- III. Kamp—Caracalla—Maillart
- IV. Star—Ljubljana—Orkán
- V. „48”—Bujdosó
- VI. Mautner-ist.—Tolbiac
- VII. Rentner—Buffalo—Szomszéd.

() Pöstyéni galamblovóverseny. Pöstyénben rendezett nemzetközi galamblovó verseny mai első napján a megnyitó versenyben első lett gróf Zichy Kázmér 19, második dr. Kosztka Emil 18, harmadik gróf Merán János 9 galambbal. A Galgóczi-díjban (gróf Endrődy tiszteletdíja) első gróf Zichy Kázmér 12, második gróf Merán János 11 és gróf Hunyady László 11 galambbal. Két utóbbi között a II. és III. díjat megosztották. A pöstyénihandicapban első gróf Zichy Kázmér 6, második gróf Hunyady László 5, harmadik Blum Döme 4 galambbal. Holnap lövik a nyitri-díjat és a pöstyéni nagy-díjat (tiszteletdíj és 1000 korona), továbbá gróf Zichy Kázmér-díjat és a vigasz-díjat.

() Vasárnapi motor- és kerékpárverseny. Vasárnap délután, a székesfővárosnak egyetlen sporteseménye a Sportvilág motor- és kerékpárversenye lesz, mely fél négy órakor kezdődik a Thököly-úti millenáris versenypályán. A Nagyhandicapban huszonnyolc induló várható a starthoz. Az I. oszt. főversenyben Püspöky, Baráth, Horváth, Giller, Bienenfeld fognak heves küzdelmet vívni, míg a Reményi-díj a fiatal versenyzők gárdáját szöli a starthoz. A Handicap-versenyeket francia módszer szerint bonyolítják le, amennyiben az egyenlő előnyt kapott versenyzőkkel előfutamokat tartanak s a győztesek kerülnek össze a 3000 méteres döntőben. A Nagy-handicapban hét előfutamba vannak sorsolva a versenyzők. A motorversenyek közül az 5000 méteres Rekord kísérleti verseny tarthat legnagyobb érdeklődésre számot.

() Nemzetközi atlétikai verseny Tatalomniczon. A Tátra Club nemzetközi atlétikai versenye a beérkezett nevezések szerint a MASz. bajnoki viadalához hasonló nivóju sporteseménynek ígérkezik. Az összes számokban elsőrangú ellenfelek fognak mérkőzni s a Tátra Club győnyörű email-monogrammos aranyérmei méltán a legerősebb küzdelmek jutalmi lesznek. Legnagyobb szenzációt az 1/4 angol mérföldes bajnokság fogja kelteni, ahol Bodor, Wiesner, Nagy, Auerbach és a bécsi Weininger győnyörű küzdelmet fognak vívni. A verseny igazán próbára fogja az ellenfelek képességeit tenni, mert a versenyzők egyenes pályán tartolnak, s start után nem kevesebb, mint 160 métert futnak egyenesben, azután fordulnak a rövid egyenesekkel bíró körpályára s végül ötven méteres egyenesen finishelnek. A diszkoszvetés szenzációja a prágai Jodasch részvétele lesz, aki réningben — prágai lapok szerint — 44 métert dobott. A száz yardban Simon, Rác és a kiváló bécsi Weininger találkozik újra, a távolugrásban Szathmáry, az osztrák rekorder Weiningerrel, a formába jött Majunkával s Kovátsal fog küzdeni. A ruganyos gyep pályán dr. Vadon, Szabó, Warden küzdelmével a magasugrásban s Szathmáry Kálmán részvételével a rudugrásban rekordot eredményezhet. A stafétákban is heves küzdelem várható. A részvétel nagy méreteit igazolja, hogy 56 versenyző 128 nevezéssel szerepel a programon, ami vidéki versenyen még soha nem tapasztalt esemény, sőt fővárosi versenyen is csak a legnagyobbaknál fordult elő.

() Dorigny törtéje. Dorigny, Springer báró két-évesét, amely egyik favoritja volt a Helenenthal díjnak, ma délelőtt törtölték ebből a versenyből. A Helenenthal díjnak most már Irrlicht a határozott favoritja, mely után még Planner másik lovát, Balatont fogadják.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. Zágrábban a mai tárgyaláson dr. Hinkovics a Hol az igazság? című irat alapján be akarta bizonyítani, hogy Nasztics a Szlovenszki Jug tagjairól tett vallomásában ellentmondásokba keveredett. Az ügyész figyelmeztette a védőt, hogy az irat nem tárgya a vádnak és nincs is az akták közt. A védő ezután állt a cetinjéi bomba-ügyre és azt kérdezte a tanutól, vajon irat-e levelet Cetinjébe a terrorista akcióról. A tanu tagadólag válaszolt. Erre a védő levelet mutatott föl, melyet Nasztics Szerzjevából küldött Pribicevics Milánnak. Az elnök felszólította a védőt, hogy az aktákhoz mellékelje ezt a levelet, Hinkovics azonban ezt megtagadta. Erre az elnök a büntető-pörrendtartás nyolczvadászi szakaszára hivatkozva szólította fel a levél becsatolására. Hinkovics azt felelte, hogy engedelmességre a rendeletnek. Erre az elnök kijelentette, hogy nem fogja többé megengedni, hogy valamit a tanu elé tarissanak, ami nincs az iratok közt és nem fogja a szóbanforgó levelet bizonyítéknak elismerni. Mialatt a védők, a tanu és az ügyész a levél dátumáról vitáztak, a karzat széléről lezuhant egy darab vakolat a tervemben. Nagy pánik keletkezett, melyet az elnök, az ügyész és az örök csak nehezen tudtak lecsendesíteni. Közbelépésüknek köszönhető, hogy a karzatról menekülők tolongásában nem történt baleset. Az elnök elrendelte, hogy a karzatokat szakemberek vizsgálják meg és addig megtiltotta a karzatok használatát. Hinkovics dr. folytatta ezután kérdéseit a cetinjéi bomba-ügy tárgyában, de nem jutva újabb eredményre, mert a tanu főtartotta eddigi vallomását. Minthogy időközben megérkezett a szakbizottság, hogy megvizsgálja a karzatokat, félbeszakították a tárgyalást.

Szünet után az elnök bejelenti, hogy míg a karzatot ki nem javítják, addig a közönség csak a tárgyalóteremben jelenhetik meg.

Bejelenti továbbá az elnök, hogy törvényadta jogánál fogva a védőnek nem enged olyan kérdéseket intézni a tanuhoz, amelyek tisztán csak arra valók, hogy a tanut ellenmondásba hozzák önmagával. Azután bejelenti a bíróságnak, hogy az írásszakértők már elkészültek munkájukkal, ennél fogva a szakértők azonnal elő fogják terjeszteni véleményüket. Hinkovics védő tehát a szakértői vélemény előterjesztése után folytathatja csak a tanu kikerdezését. Ezután az írásszakértők megkezdik dolgozataik felolvasását, amelyet a közönség roppant unalomban hallgat. Pribicevics Adám, mikor az ő leveleinek a hitelességéről kezd a szakértő beszélni, kijelenti, hogy felesleges ezzel tölteni az időt, mert ő már beismerte, hogy azokat csakugyan ő írta Naszticshoz. A szakértők tehát ezekről a levelekről nem beszélnek, hanem ezeken átugorva folytatják az olvasást.

Popovics védő: Ezt a szakértői véleményt így abszolútum nem lehet érteni. Rendeljen el a bíróság legalább azt, hogy a szakértők egy fekete táblán demonstrálják véleményüket.

Ügyész elismeri, hogy Popovicsnak igaza van. Hozzájárul a védő indítványához.

Elnök: E kívánságnak eleget fognak tenni, de csak a hétfői tárgyaláson. Addig is a szakértők csak olvasni fogják dolgozatukat.

A szakértők azután a forradalmi statutumra vonatkozólag nyilatkoznak, s megerősítik Naszticsnak azt a véleményét, hogy a statutum egyik példányát bizonyosan, a másikat pedig valószínűleg Pribicevics Milán írta.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

§ Kötelező ügyvédjelölt szervezet. Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete nevében dr. Karafiáth Jenő királyi jogügyi segédfogalmazó, elnök, dr. Zsitvay Tibor ügyvéd és dr. Némethy Béla ügyvéd, alelnökök terjedelmes memorandumot intéztek a Budapesti Ügyvédi Kamarához. A memorandumban hivatkozással a vidéki ügyvédi kamarák ügyrendszabályaira, illetve közgyűlési határozataira, arra kérték az ügyvédi kamarát, hogy hozzon oly értelmű, esetleg ügyrendmódosító közgyűlési határozatot, mely szerint a jövőben a Budapesti Ügyvédi Kamara területén bejegyzett ügyvédjelöltek bejegyzésekor 20 korona, átjegyzésekor pedig tíz korona díjat kötelesek fizetni. Az így befolyt jövedelem ötven százaléka az Ügyvédjelöltek Országos Egyesületét illetné meg és pedig akként, hogy az összeg fele az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete segélyalapja javára tőkésítendő volna, másik fele pedig az ily módon kötelező ügyvédjelölt szervezet tagsági díjával szolgálna. A memorandum szerint a fizetendő összeg százaléka az Ügyvédi Kamara nyugdíjalapját, tíz százaléka pedig az ügyvédi kamarai segédhivatali személyzet segélyalapját szaporítaná. Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesületének vezetősége a memorandumot, melyhez az egri, debreczeni, kolozsvári, marosvásárhelyi, brassói, soproni, győri, besztercebányai, pozsonyi, zalaegerszegi, szatmárnémeti, temesvári, aradi, szegedi, nagyvárad, balassagyarmati, eperjesi, nagyszombati, pécsi, szombathelyi ügyvédi kamarák idevonatkozó hivatalos értesítését is mellékelte, megküldte pártolás végett a Budapesti Ügyvédi Kamara minden választmányi tagjának.

nyai, pozsonyi, zalaegerszegi, szatmárnémeti, temesvári, aradi, szegedi, nagyvárad, balassagyarmati, eperjesi, nagyszombati, pécsi, szombathelyi ügyvédi kamarák idevonatkozó hivatalos értesítését is mellékelte, megküldte pártolás végett a Budapesti Ügyvédi Kamara minden választmányi tagjának.

§ A bankdirektorok. Szántó Izidor hitelbanki igazgató és Ujházy Andor főkönyvelő ellen ma három aradmegyei községből többen feljelentést tettek csalárért és okirat-hamisításért. Szántó és Ujházy a feljelentők váltóit meghamisították és ravasz fondorlattal értéktelen részvényeket erőszakoltak rájuk.

§ Egy leány tragédiája. Ez év tavaszán a szülészeti klinikán felvételre jelentkezett egy feltűnően szép fiatal leány, aki Fassler Anna kávéházi pénztárosnőnek mondot a magát. Állapota a kórházban egyre rosszabbodott és miután holt gyermekot szült, gyanus tünetek között meghalt. Több gyanus körülmény arra készítette Székely dr. vizsgálóbíró, hogy az elhunyt leány holttestét exhumáltassa. Az exhumálás alkalmával megejtett boncolás a leánynak időelőtti terhességét állapította meg. A törvényszéki orvosszakértő a leány belső részeit megvizsgálás céljából az országos vezetésnek adta ki. Felletár Emil dr. országos ügyész megállapította, hogy a bcl ő részek szublimátot tartalmaznak. Hogy a szublimátot hogyan került a leány testébe, nem lehet tudni. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a szép leány szerelmének gyümölcsétől meg akart szabadulni és e célból Merxbauer Jánosné szülész nő segítségét vette igénybe. A szülész nőt letartóztatták és megindították ellene magzatelhajtás büntetése miatt az eljárást. A szülész nőt tagadásával szemben azonban nem lehetett bizonyítani, hogy az ő közreműködésével került volna a halált okozó szublimátot a leány testébe. Ezért dr. Székely vizsgálóbíró Merxbauer német ma szabadlábra helyezte.

§ Házi tolvajok. Miskolcra a tavasszal egy éjjel kirabolták Lichtscheinné Sugár Lenkét és mintegy 30.000 korona értékeket elloptak tőle. A tetteseket a rendőrség kinyomozta Ternyik Mihály cseléd, Beki Lajos cipész és felesége, Weisz Herman cipész és felesége és Klein Dezső személyében. Ez ügyben a miskolczi törvényszék ma ítélkezett és Ternyiket 4 évi fegyházra, Bekit egy évi börtönre, Weiszt másfél évi börtönre és a többieket rövidebb ideig tartó fegyházbüntetésre ítélte. A banda tagjai már valamennyien hasonló vétségeikért büntetve voltak.

§ Szövetkezési uszora. A budapesti büntető törvényszéknek az utóbbi időben sok dolgot adnak az uszórakodó szövetkezetek. Alig van hét, hogy egy-két ilyen fosztogató szövetkezetnek uszora-ügye ne kerülne tárgyalásra. Most a Leszámitoló és Hitelbank mint szövetkezet igazgatójának, Ullmann Lipótnak egyik uszoraügyletéről van szó. N. Tóth Ferencz Máv. mozdonyvezető 1905. évi okt. 5-én 200 koronát kölcsönt vett fel Ullmann Lipót vezérigazgatója alatt álló hangzatos nevű szövetkeztől. A megszorult szegény kölcsönkérőtől a megszavazott 200 korona összegből három havi kamat, kezelési költség, információdíj, biztosítási alap, tartalékalap, nyomtatvány és értesítési díj, valamint ismeretlen czímen összesen 31 korona 80 fillért vontak le. N. Tóth Ferencz anyagi türelemmel fizette 1906. január 5-től 1907. évi október hó 6-ig ezeket a díjakat. Ekkor tudta csak meg, hogy tartozása nemcsak hogy nem apadt, de még inkább szaporodott. Feljelentésére a kir. ügyészség megindította a jeles pénzügy ellen uszora miatt a büntető eljárást, mert kiszámította, hogy Ullmann Lipót igazgató csakély 20 százalékos kamatot szedett a szegény megszorult mozdonyvezetőtől, akit ezenfelül még a részjegyekkel is rászédtek. Az ügyészség vádirata ellen Ullmann Lipót vezérigazgató kifogásokat adott be ügyvéde dr. Tajján Mihály útján s ezen kifogásaiban azzal védekezett, hogy ő csak az alapszabályokban előírt levonásokat eszközölte és így nem uszórakodott. A törvényszék vádpancsa azonban nem osztotta a vezérigazgató ur védekezését és őt az uszora törvény 1. § a alapján vád alá helyezte. A jeles szövetkezési direktor ezen uszora ügyét az ősszel tárgyalja majd a büntető törvényszék.

§ Alkalmi vétel. Egy fővárosi ügyvéd ellen fegyelmi feljelentést tettek, mert egy általa megtartatni kért árverésen, az árverés objektumát képező több ezer korona értékű ingatlan egyéb árverelő hiányában maga vette meg 132 korona vételárért. A megvett ingatlan, melyre a vétel után több száz koronát kitevő beruházásokat eszközölt, felajánlotta ugyan megbízó ügyfeleinek megvétel céljából, de olyan feltételeket szabott, melyeket ezek el nem

fogadhattak. A budapesti ügyvédi kamara fegyelmi bírósága a feljelentést ügyvédet felmentette, bár kimondotta, hogy az ügyvédnek tartózkodnia kell attól, hogy bizalmi állását vagyonszerzésre és mások vagyoni megrontására használja fel. Így tartózkodnia kell attól, hogy ingatlanokat potom áron vásároljon. De mivel a jelen panaszított esetben misem igazolja, hogy a feljelentett ügyvéd működésében haszonlesési szempontok vezérelték volna, felmentő ítéletet hozott. A m. kir. Kuria ügyvédi tanácsa — mint az Ügyvédek Lapja írja — megváltoztatta a kamara fegyelmi bíróságának felmentő ítéletét és a vádlott ügyvédet az 1874. évi XXXIV. tcz. 68. szakaszának b) pontjába ütköző fegyelmi vétségért írásbeli feddésre ítélte. A Kuria ügyvédi tanácsa szerint fegyelmi vétség, ha az ügyvéd egy olyan ingatlant, amelyre megbízott ügyvédi minőségében árverést tüzet ki, potom áron megvesz, mert az ilyen eljárás kiválóan alkalmas arra, hogy jogosult bizalmatlanságot keltsen és azon gyanút ébressze, hogy az ügyvéd a törvényes formák betartása mellett illetéktelen vagyoni előnyöket akar elérni. Még súlyosabb becsapás alá esik az ilyen vétel, ha az értelmiség alantassá fokán álló egyének rovására és ezeknek járattansága kihasználásával történik.

§ Előző a fegyvergyakorlatra. Vajda (Weisz) Imre kereskedő ez év márczius 25-én lépett be Munk Miksa divatárú nagykereskedő üzletébe havi 180 korona fizetéssel segédnek. Alig egy pár hónap múlva azzal állított be főnökébe, hogy neki, mint tartalékos hadnagynak, fegyvergyakorlatra kell bevonulnia. Kérte főnökét, hogy adja ki havi fizetését és ezenfelül adjon neki 130 korona előleget. A nagykereskedő teljesítette kérelmét. Vajda (Weisz) Imre a pénzt megkapva elbuccszott. Midőn eltelt a fegyvergyakorlat ideje, Vajda (Weisz) Imre nem jelentkezett. Ez gyanút keltett a nagykereskedőben és kutatni kezdett a tartalékos hadnagy után. — Ekkor tudta csak meg, hogy volt segédje sohasem volt katoná, annál kevésbé tartalékos hadnagy. — De megtudta azt is, hogy a fegyvergyakorlat ürügye alatt kicsalt pénzt a könnyelmű fiatal ember részben a lóversenyen játszotta el, részben pedig ledér nőkre költötte el. — A rászédett nagykereskedő feljelentésére a rendőrség a tartalékos hadnagy urat letartóztatta és a kir. ügyészség csalás büntetése miatt emelt vádat ellene. Ma tárgyalta ezt a büntőgyert a budapesti büntető törvényszék Szepessy bíró elnöklete alatt itélkező tanácsa. A tárgyaláson Vajda (Weisz) Imre ma azzal védekezett, hogy neki akkor sorozásra kellett mennie, erre kérte a pénzt főnökétől. Vissza pedig azért nem ment az üzletbe, mert megbetegedett. Ítéletre ma még nem került a sor, mert a bíróság több újabb tanu beidézése céljából a mai főtárgyalást elnapolta, egyben pedig a tartalékos hadnagy urat ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Az Odollal való szájápolás valóságos jótétemény. A szájbeli erjedési folyamatok, melyek a fogakat lassanként megrontják, bizonyosan megakadályozhatók és minden Odollal ités után az egész szájban üdítő frissesség terjed el.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági érdekeink a Balkánon.

Budapest, július 17.

A politikai, nemzetgazdasági és társadalmi eszmék forrongása napról-napra meglepőbb események forrása lesz, melyek mélyreható átalakulással fenyegetik a nem is oly régen letűnt meddő korszak gondolatvilágát. Benne vagyunk az idők forogtatásában s ha az események közelsége lehetlenné teszi is azt, hogy a történelmi kritika biztonságával vonjuk le a jelen tanulságait: az idők jelét mégis meg kell látnia annak, akit népünk nagy nemzetgazdasági problémáit nem hagynak hidegen. És a napi események bőven nyújtanak anyagot az elmélkedésre azoknak, akik a mostani izgalmas napokban föl tudják szabadítani magukat a mindent átölelő politikai szempontok alól s a közgazdasági mérlegelés eszközeivel bírálják el az eseményeket. Mert régi panasz az már nálunk, hogy közgazdasági kérdéseink mindig alárendeltek a politikának s politikai szempontból gyakran igen jelentős gazdasági érdekek áldoztatnak föl. De éppen ez okból a mi nagy közgazdasági kérdéseink elbírálása is sokkal nehezebb. Mert minden más államban a követendő közgazdasági politika voltaképpen nem más, mint a nemzetgazdasági egyseregy gyakorlati érvényesítése: addig Magyarország közgazdasági politikájában tisztán látni csak az képes, aki ismeri közjogi és közgazdasági kérdéseink szoros kapcsolatát és a mi sajátos, az egész világon egyedül álló történelmi fejlődésünket. Viszont éppen ezért akkor, mikor a politikai világ késhegyig menő harcot folytat gazdasági önállóságunknak a pénzügyi-politika terén való érvényesítéséért s mikor minden figyelmet az önálló bankért és a politikai jogok kiterjesztéséért folytatott küzdelem köt le: kétszeresen ügyelniük kell közgazdasáinknak arra, hogy el ne hanyagolják azokat a nagy Balkán-gazdasági kérdéseket, melyeket Bosznia-Hercegovina annexiója tett aktuálissá vagy vetett fölszínre.

E kérdések elbírálásánál az általános nemzetgazdasági szempontokon kívül még különös tekintettel kell lennünk arra is, vajjon Bosznia és Hercegovina annexiója a külön vámterületre való áttérésünk és gazdasági függetlenségünkre való törekvésünk szempontjából nem lenne-e megakadályozó, vagy csak késleltető hatással is?

Tagadhatatlan tény az, hogy az 1867-iki kiegyezés óta folytatott közgazdasági alappolitika nem tudta népünk szükségleteit mindenben kielégíteni és a két heterogén közgazdasági irányt követő állam, Magyarország és Ausztria között a gazdasági ellentétek ma talán élesebbek, mint a kiegyezés előtt. A gazdasági közvélemény — ha lehet erről Magyarországon beszélni — egyhangúlag kívánja azt, hogy 1917-ben áttérjünk az önálló magyar vámterület tényleges állapotára. És mivel a kormány valloitt programja is fedi ezt, semmi akadály sincs annak, hogy Bosznia és Hercegovina hozzánk való gazdasági viszonyainak elbírálásánál a tényleg bekövetkezendő önálló vámterület alapjára helyezkedjünk, mert emberi számítás szerint a mai közgazdasági alapviszonyok egy évtizednél tovább nem tarthatnak.

Az önálló vámterület tényleges bekövetkezése pedig szinte parancsoló szükségserűségeppen követeli meg azt, hogy közgazdasági, különösen külkereskedelmi életünk visszatérjen arra az útra

amelyet történelmi fejlődésünk és földrajzi helyzetünk jeltől ki számunkra. Ez az út — kelet felé és délre, a Balkánra vezet. Véres históriánk nehéz évszázadai alatt szerencsésebb nyugoti nemzetek hatalmas ipart s kereskedelmet teremtettek maguknak: mi gazdaságilag elmaradtunk mögöttük. S míg egykoron Könyves Kálmán, Nagy Lajos és Mátyás hatalmas magyar közgazdasági kulturája erősen uralkodott a Balkánon, addig a szomorú napok alatt nyugoti szomszédaink a hanyatlott magyar ipart s kereskedelmet kiszorították onnét. Az utolsó évtizedek megfeszített munkája jassan-lassan új utakat tört kivitelünknek, nehéz küzdelemmel ugyan, de a főbb balkáni piacokon mégis megvetette lábát a magyar ipar. A szerencsétlenül keresztülhajtott annexiós politika nyakát szegte ennek is és a bojkott-mozgalom ismét úgy visszavetett bennünket, hogy hosszú évek rendszeres munkája kell ahhoz, hogy ismét terjeszkedésre gondolhassunk. Szerencse, hogy a monarchia balkezes külpolitikája egyen, földrajzi helyzetünkön, nem változthat. És az egyre jobban izmosodó magyar ipart és kereskedelmet ez szükségképpen rántja arra, hogy kelet felé forduljon s igyekezzék visszaszerezni azt a pozíciót, amit századok óta feladni kényszerült. Nyugat felé meg nem hódított piac már nincsen, pláne a mi iparunk számára; a keleti piacok felvevő képessége pedig még nincs kimerítve: öntudatos és komoly külkereskedelmi törekvéseink itt még célt érhetnek. Hogy pedig ez bekövetkezzék, az kétségtelenül nagy nemzetgazdasági érdek is.

Erről az oldalról nézve tehát az annexiót, nemzetgazdasági szempontból éppenséggel nem közönyös kérdés az ránk nézve, hogy az annektált tartományok hova csatoltatnak és hogy addig is, míg a kérdés közjogi-része végleg rendeztetik, minő közgazdasági politikát folytatunk ottan? Kétségtelen igazság ugyanis az, hogy a közös vámterület megszűnése esetén az önálló magyar vámterülethez tartozó Boszniában és Hercegovinában igen jó pozitív támpontot nyerünk a Balkánra vonatkozó külkereskedelmi törekvéseinkben. De van itt egy negatív előnyünk is. Az t. i., hogy az önálló magyar vámterülethez tartozó Bosznia és Hercegovina elzárja kelet felé a szárazföldi kereskedelmi utat Ausztria előtt a Balkánon, míg a most-épülő szandzsákvasut nekünk onnét új utat nyit. Ez a két szempont már önmagában véve is elég lenne arra, hogy az esetleges politikai okokkal szemben közgazdasági szempontból Boszniának és Hercegovinának Magyarországhoz való csatolását követeljük.

Vannak azonban egyéb okok is.

Ha ugyanis az okkupált tartományok vámterületének az önálló magyar vámterülethez való viszonyát vizsgáljuk, első pillanatra szemünkbe ötlök az, hogy Bosznia-Hercegovinának Magyarországhoz való csatolása után (feltételezve természetesen azt, hogy 1917-ben megszűnik az Ausztriával való közös vámterület) ez az ország rész kész fogyasztó területnek kínálkozik a hazai termelés számára. A megszállott tartományok fogyasztó-képessége az okkupáció óta óriásit emelkedett s kétségtelen, hogy még mindig fog emelkedni. Igen nagy nyereségünk lenne tehát, ha megfelelő védővám és tarifapolitika segítségével az osztrák importnak itt gátat vehetnénk és a magyar iparnak egy állandó fogyasztó piacot teremtenénk, olyant, amelynek igényeit még azokban az iparágakban is minden nehézség nélkül kielégíthetjük, amelyekben a mi gyáriparunk maga is a kezdet nehézségeivel küzd.

Moór Jenő.

A hivatalos termésbecslés.

— A földművelésügyi miniszter jelentése a mezőgazdasági helyzetről. —

Budapest, július 17.

A földművelésügyi miniszter ma tette közzé harmadik számszerű termésbecslését, amelyet ma már kevesebb izgalommal vártak, mint az első kettőt. A hetek óta tartó folytonos esőzés ugyanis a pesszimiztikus becslések nélkül is annyira lehangolta a kedélyeket, hogy szinte lethargikus elkeseredéssel fogadta az ország gazda népe az elemi csapásokat. Azzal tisztában volt mindenki, hogy az utolsó két hét alig javított valamit a termésen, azért szinte meglepetést kelt, hogy a földművelésügyi miniszter mai jelentése a júliusi 1-i becslésnél több mint százezer mm-al nagyobbra teszi a várható termést, 34,263,100 millió q buzát számítván. Bár kétségtelen az, hogy a legutóbbi kedvezőtlen időjárás sokkal lerontotta a várható hozamot, azért a miniszteri becslést még mindig, tul pesszimiztikusnak tartjuk s hisszük, hogy a végleges aratási és cséplési eredmények inkább a mi felfogásunkat igazolják. A miniszteri jelentés adatai (millió mm.-ben) a következők:

	1908. jul. 15. becslés	1908. évi termés	1909 jul. 1. becslés	1909 jul. 15. becslés
Buza	37.30	41.42	34.19	34.26
Rozs	11.53	12.19	11.50	11.62
Arpa	11.61	12.26	14.18	14.44
Zab	9.96	10.18	12.61	12.78

Még vigasztaló tehát, hogy a miniszter is javulást mutat ki az egész vonalon: alapjában véve azonban fenntartja az első pesszimiztikus jelentését. A becslés természetesen kedvezőtlen hatást keltett. Sajátságos, hogy ezáltal a tőzsde szinte előre megérezte a kedvezőtlen becslési eredményt, mert az egész mai gabonaforgalom már óriási hausse jegyében folyt le. Már megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzések mellett indult meg az üzlet. Később kedvezőtlen terméskilátásokból érkezett hírekre sürgős kereslet mutatkozott, amely rendkívül izgatott hangulat mellett igen nagyarányu forgalmat idézett elő. Végeredményképen, a tegnapi zárlati árfolyamokhoz viszonyítva, az októberi buza 62 fillérrel, az áprilisi buza negyvennyolcz fillérrel és az októberi rozs harminczkét fillérrel emelkedtek árfolyamaikban.

A jelentés egyébként a következő:

Általános nézet.

Július hó első felében változatlanul kedvezőtlen, hűvös, szeles és többnyire esős időjárás uralkodott. Az egész ország és különösen azok a vidékek panaszkodtak mód felett a rossz idő — folytonos, illetve gyakori eső miatt — amelyek már learatásra kész gabona fölött rendelkeztek, a gyakori esőzések miatt a megkezdett sürgössé vált munkálatokban nagyon is akadályoztatottak. Igaz ugyan az, hogy a csapadékus időjárás a tengerinek, répának, burgonyának, dohányynak, kendernek, kerteknek nagy hasznára volt, sőt a réti sarju fejlődésére, továbbá a legelő fűnövéseire is hatásos volt, mert mindezek fejlődését nem remélt mértékben előmozdította, azért az idő még sem volt az országszerte tapasztalt kívánalmaknak megfelelő, mert rendkívül mértékben akadályozta a több munkálatok folytatását és első sorban is az aratási illetve a termények betakarítási munkálatait, azonfelül hogy a gaz fejlődését, sőt a rozsdát és üszög terjedését egyes helyeken érzékeny mértékben előidézte. A szőlőtermés kilátását a folytonos eső szintén csökkentette, a peronoszporának, a lisztharmatnak és egyéb elősdiének tulságos elszaporodása és kártételei miatt és mert a jégeső is sok kárt okozott, és ezenkívül árvíz károkról is

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kéréndő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmúlhatatlan háziszor mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéréndő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

érkeztek jelentések, összességében tehát a lefolyt időszak inkább kedvezőtlennek, mint kedvezőnek mondható és így csak természetes, hogy ha az egész országban mind sűrűbben az az általános óhaj nyilvánul, hogy végre is szárazabb és melegebb idő váltsa fel az oly hosszú idő óta tartó abnormálisnak nevezhető időjárást, amely már már aggodalomban tartja a gazdákat. — Minthogy azonban néhány nap óta javult az időjárás, remélni is lehet, hogy a folyamatban lévő sok helyen nagyon megkésett aratási munkálatok csakhamar be is fejezhetnek, de megkezdődhetik végre a betakarítási és cséplési munka is, amely azután biztosabb támpontot is nyújt az ezidei termésbecslések megajátására nézve, amelyek iránt ma oly nagyon eltérőek a vélemények, nemcsak vármegyék, hanem járások, sőt községek szerint is. A szalmában, illetve a csomókban lévő magvak minősége iránt is nagyon ingadozóak lettek a vélemények éppen az esőzések miatt. Az eső közben learatott termények magvai hibásaknak, tehát kevésbé jelezhetnek jóknak. Szép piros szín és aczélos mag helyett többnyire tulnyomó lett a fakó színű termék, azonfelül, hogy a normális sulyegységben is megingott a vélemény. Az eső mindenek felett tehát ártalmára volt a learatott gabona minőségének, éppen azon oknál fogva, mert igen sok buza, rozs és árpa már a képekben napokon át ázott, a gazdák t. i. féltették a túlérett gabonát a kipergeztől, tehát eső közben is folytatták az aratást, — ennél fogva a könnyű sulyú és vegyes keverékből álló gabona — szemben áll a jobb minőségű, sulyosabb és talán színre és aczélosságra is kiváló minőségű gabonával, amely termék learatása már csak az esőzés szűnésével következhet be.

Azok a vidékek pedig, amelyek még csak az aratás legelején állanak, ha csak ismét meg nem romlik a kedvezőbbre fordult időjárás, jóminőségű magot aratnak, bárha éppen ezek a vidékek azok, ahol a buzaartermelés nem olyan jelentőségi, mint pl. az Alföldön, ahol az aratás immár háromnegyed részben befejeztetett.

A buzaartermék minőségéhez hasonlóan a rozs és árpa kvalitása is nagyon változott, különösen sok panasz hallható a szépek ígérkezett és nagy terméssel bíztató árpa minősége miatt. Ez a termény korábban lett készen, mint remélték, — a buza és rozsszal csaknem egyidejűleg került kasza alá — és így az eső az árpa szép fehér színét többnyire sárga, sőt néhol barna színűre változtatta.

A remélt magas suly azonban az árpánál megtesz (suly tekintetében kevesebbet szenvedett a búzánál) és így a mennyiség valószínűleg kifogja elégiteni a várakozást.

Az őszi rozs, bár aratása szintén nagyon megkésett s a képekben is sokáig ázott, nagy átlagban kielégítő termést fog nyújtani, egyedül tehát a buza az, amely folytonos viszonyosságok között fejlődött és országos végeredményre nézve az összes kalászosok között a leggyengébb termést is nyújtandja. A buza termés hozama ugyanis meg nem közelíti az országos átlag közép egységét, sőt azon alul marad azon körülmény dacára, hogy a termék egyes vidékeken mennyiségileg igen jól sikerült, sőt annyira, hogy talán néhol még a múlt évi hozamot is meghaladja. A múlt év összes eredményeivel szemben látható kedvezőtlenebb termést előidézte első sorban is a kiszáradásra került vetések nagy területe, de előidézte a vetések egyetlen és részben kedvezőtlen fejlődése (igen sok folt képződött a buzaablakban, de sok ritka vetés volt) mi által a szalmatermés is igen gyenge lett és természetesen a kalász fejlődés sem lehetett mindenütt tökéletes: apróbb, hibásabb volt, mint normálisabb évszámú esztendőben és így a végeredmény is kisebb lett, mint különösen egyes helyeken remélni lehetett. A zab, amely szintén nem került ki a rozsdá, üszög, sőt rovarkárt sem, nagy átlagban kielégítő, sőt néhol valósággal igen jó termést ígér. Egyes helyeken, különösen az Alföldön már pár nap múltán aratható, mert erősen érik, szép és gazdag szára bőven fogja szaporítani a rendeket. A szemfejlődés, egyes kisebb területeket kivéve, igen szép és a mag sulyosnak is ígérkezik.

A repce — igen sok vetés tönkre ment a tél folyamán — minőségileg jobb volt, mint remélték. A termés mennyiségét azonban országos átlagban középen alólinak lehet jelezni.

Az aratás folyamata alatt mindjárt kitűnt, hogy fergek és rovarok nemcsak az ősziekben, hanem a tavasziakban is elég sok kárt okoztak, valamennyi terménnyel szemben azonban aránylag legtöbb kárt szenvedett a buza, amelyben a hesseni és csikóslábu buzalégyen kívül a futrinka

és a szipoly is helyenkint érzékeny károkat okozott.

A rozsdá és üszög a rozstól kivéve, minden szalmás gabonatermésben és néhol eléggé tetemes kárt okozott. Az utóbbi hetek esős, ködös és párák időjárása az elősdiak fejlődésének nagyon kedvezett.

Jégeső volt Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Zólyom, Fehér, Baranya, Bács-Bodrog, Heves, Csongrád, Pest, Sáros, Zemplén, Bihar, Hajdu, Szatmár, Arad, Csanád, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Beszterce-Naszód, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kolozs, Maros-Torda, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

Arviz volt Háromszék, Kis-Küküllő, Kolozs és Maros-Torda vármegyékben.

Buza.

A buza aratása az uralkodott kedvezőtlen időjárás ellenére késedelmesen ugyan, de az ország nagyobb részében megindult, sőt az Alföld nagyobb részében néhány nap múlva teljesen befejezték, szaggatottan esőközben is haladt aratás a termények előnyére semmi esetre sem volt, amennyiben igen sok buzaszem éppen az eső miatt kalászában, illetve csomókba rakottan fakó lett. Sokkal több a hibás minőségű buza, mint remélték, éppen az Alföldön mutatkozik e tekintetben visszaesés, ahol pedig nagy részben elég jó termésre volt kilátás. Jobb az eredmény különösen minőségileg egyes helyeken, mennyiségileg is azokon a helyeken, ahol az aratás már az esős idő megszűnté után folytatódott. A hegyi vidékeken a buza csak most érik, így tehát még jóformán meg se kezdtek az aratást, ez utóbbi helyeken is, föltéve, hogy az eső nem rontja meg a gazdák számításait, jó minőségű terményre van kilátás. Amint már említettük, az Alföld nagy kiterjedésű területén a buzaartermés betakarítását az eső legnagyobb mértékben akadályozta.

Elmaradt a hordás és így a próbacséplések aig is eszközöltettek s legfeljebb a kis paraszti birtokok egyik másik tagján, ahol nagyon is nagy szükség mutatkozik a kenyérmagvakban. Ez idő szerint tehát a próbacséplési eredményekről alig is érkeztek jelentések és így a bejelentett termésközépről továbbra is leginkább csak a vetések állása és részben a learatott csomók és keresztek összes száma és mennyisége alapján becsültük. Az újabb becslés is igazolja azonban az eddig ismert kilátásokat, bár még nincs kizárva, hogy a próbacsépléseknél az átlagokban némi változás fog előállni éppen azokban a vármegyékben, ahol az eső az aratási munkálatokat folytonosan hátráltatta és ennek folytán különösen minőségileg kárt is okozott.

A rozsdá és üszög, sőt itt-ott a torzsgomba szintén elég sok kárt okozott, a rozsdá a buzaszemek egy részét szorulttá és apróvá fejlesztette. Rovarok és fergek, nevezetesen a hesseni és csikóslábu buzalégy, továbbá a futrinka szipoly és drótféreg helyi-ül-közül ugyancsak elég sok kárt okozott és így, sajnos, nem lesz meg már az általános, országosan remélt jóminőségű buzaartermés, amelyre pedig a kilátások még e hó elején is oly biztosak voltak. Aczélos és szép piros színű sulyos buza nagyobb mennyiségben legfeljebb ott lesz, ahol az aratás már száraz időben történt, másutt mindenféle keverék fog előállni aszerint, mennyire befolyásolta az eső a learatott gabona minőségét. Figyelembe véve, hogy a valószínű bevetett, illetve részben már learatott terület 5,731,624 kat. holdra rug, amely területre a gazdasági tudósítók országos átlagban és kat. holdankint július hó 15-én 5,97 q szemtermést remélnek, a várható összes buzaartermés 34,26 millió q-ra becsülhető. A múlt évben termet összesen 41,42 millió q buza.

Az országos termésátlagot az 5,97 q-t felülmúló jobb termésátlagok mutatkoznak a következő vármegyékben: Liptó 5,98 q, Trencsén 6,67, Turóc 6,23, Baranya 7,78, Somogy 7,00, Tolna 7,22, Veszprém 6,43, Zala 6,13, Bács-Bodrog 7,07, Ung 6,66, Zemplén 6,07, Szabolcs 6,55, Szatmár 6,25, Ugocsa 6,21, Arad 6,47, Temes 6,94, Torontál 7,27, Alsófehér 6,43, Brassó 5,56, Fogaras 6,94, Háromszék 6,20, Kisküküllő 6,98, Nagy-Küküllő 6,39 és Torda-Aranyos 6,19, összesen tehát 24 vármegyében. Kat. holdankint 5-5,97 q termést várható. Arva 5,20, Bars 5,44, Nyitra 5,92, Fejér 5,89, Sopron 5,57, Vas 5,04, Csongrád 5,68, Pest 5,51, Abauj-Torna 5,67, Borsod 5,04, Gömör 5,79, Sáros 5,47, Szepes 5,67, Békés 5,10, Bihar 5,52, Máramaros 5,06, Szilágy 5,69, Csanád 5,66, Krassó-Szörény 5,71, Beszterce-Naszód 5,37, Csík 5,53, Hunyad 5,83, Kolozs 5,61, Maros-Torda 5,61, Székely 5,80, Szolnok-Doboka 5,36 és Udvarhely 5,57 összesen tehát 27 vár-

megyében. Végül kalászteri holdankint 5 méter-mázsán alul termés remélhető: Esztergom 4,51 méterHont 4,16, Nógrád 4,23, Pozsony 4,52, Zólyom 4,76, Győr 4,73, Komárom 4,04, Moson 4,37, Heves 4,42. Jásznagykunszolnok 4,32, Bereg 4,46 és Hajdu 4,62. Összesen tehát 12 vármegyében.

Rozs.

Rozs. Az őszi rozs, kétszeres és néhol a tavaszi rozs aratásával végeztek, bár ez a termés is nagyon megérette és szenvedett is a folyton tartó esős időjárás miatt, mindazonáltal a rozs, szemben a búzával, kevésbé károsodott, jobban is bírta a nedvességet, minőségileg tehát csak kis részben nem kielégítő. A rozs szeme szép nagy és eléggé sulyos is, bár elég sok ablakos, csorba kalász van az idén is; a rozs, általában úgy minőségileg, mint mennyiségileg közép és helyenkint jó közép termést ígér. A többnyire még csomókban és aszlagokban lévő rozs nem juthatott még cséplés alá, az itt-ott megejtett próbacséplés és a learatott keresztek száma szintén igazolni látszik az eddigi becslést, amely nagy átlagban közepesnek minősíthető.

A közel időben megejtendő próbacséplések eredményei kétségtelenül változathatnak még a termésátlagokon, különösen egyes vármegyékben, mindazonáltal a változás már aligha lesz olyan mértékű, hogy azzal az eddigi országos becslés lényeges változást szenvedhetne. A rozs bevetett, illetve learatott területe 1,860,476 kat. hold, mint-hogy pedig a gazdasági tudósítók becslése alapján az átlagos terméshozam kat. holdankint 6,25 q-t tesz ki, ennél fogva a valószínű összes terméshozam megközelítőleg 11,63 millió q-ra tehető. A múlt évben termett összesen 19,19 millió q rozs. Az országos átlag terméshez viszonyítva a vármegyei eredményeket kat. holdankint 6,25 q-n felüli termésre van kilátás: Nyitra 6,37 q, Baranya 7,20, Fejér 7,44, Somogy 7,37, Sopron 6,37, Tolna 7,36, Vas 6,29, Veszprém 7,13, Zala 7,05, B.-Bodrog 7,35, Csongrád 6,84, Ung 6,32, Bihar 6,72, Szabolcs 6,35, Szatmár 7,21, Szilágy 6,26, Csanád 6,75, Temes 7,04, Torontál 7,00, Brassó 7,64, Csík 6,31, Fogaras 7,41, K.-Küküllő 7,06 és N.-Küküllő 6,44, összesen tehát 24 vármegyében. Kat. holdankint 5,50-6,25 q termés remélhető: Esztergom 5,73 q, Liptó 5,82, Pozsony 6,00, Tencsén 6,03, Pest 6,21, Sáros 5,54, Szepes 6,03, Zemplén 5,94, Békés 6,13, Hajdu 5,89, Alsó-Fehér 6,09, Hunyad 5,58, Kolozs 5,87, Székely 6,06 és Torda-Aranyos 5,93, összesen tehát 19 vármegyében. Végül kat. holdankint 5,50 q aluli termésre van kilátás. Arva 5,35, Bars 5,46, Hont 4,31, Nógrád 5,82, Turóc 4,49, Zólyom 4,80, Győr 5,04, Komárom 4,96, Moson 4,57, Heves 4,88, Jász-Nagy-Kun-Szolnok 5,33, Abauj-Torna 5,10, Bereg 5,43, Borsod 4,93, Gömör 5,13, Beszterce-Naszód 5,09, Háromszék 4,78, Maros-Torda 5,38, Sz.-Doboka 5,09 és Udvarhely 5,19 q., összesen tehát 20 vármegyében.

Árpa.

Árpa. Az őszi árpa aratása a hegyi vidékek kivételével a nagyobb részben már megtörtént, az eredmény, bár az eső learatásában ezt is hátráltatta, tehát minőségben is kárt okozott, többnyire közepes.

A tavaszi árpa gyorsabban érlelődött, mint remélni lehetett, néhol még az őszi búzát is megelőzte érésében és így aratása a sík és dombvidékeken általánossá vált. Az eső minőségére káros volt, igen sok helyen sárga és részben barna színű lett. A termés tehát minőségileg szintén nem lesz egyenlő s legfeljebb ott lesz kifogástalan, ahol már napfény mellett történt learatása, kévékbe rakása és betakarítása.

Bár néhol a rozsdá és üszög, helyenkint pedig a fereg és rovar érzékenyen megkárosította, ennek ellenére a terméshozam a learatott képek számából ítélve, általában kielégítőnek ígérkezik. Próbacséplést csak kevés helyen eszközölhettek még, ahol azonban megtörtént, ott a becslés — megnagyításunkra is — teljesen igazolta a kilátásokat. Az árpa területét 2,001,393 kat. holdra lehet becsülni, minthogy pedig a gazdasági tudósítók az országos termésátlagot kat. holdankint 7,26 q-ra teszik, ennél fogva a valószínű összes eredmény megközelítőleg 14,44 millió q-ra tehető, a múlt évben termett 12,26 millió q.

Az országos termésátlaghoz viszonyítva a vármegyei termésátlagokat, legjobb termés mutatkozik, vagyis 7,26 q és ezenfelüli eredmény várható Bars 8,21, Esztergom 7,63, Nyitra 8,25, Pozsony 8,71, Baranya 7,94, Fejér 7,31, Moson 7,31, Sopron 7,86, Tolna 8,00, Bács-Bodrog 8,24, Csongrád 7,62, A.-Torna 7,32, Békés 7,29, Bihar 7,82, Hajdu

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migránt és fejfájást elmulasztja.

Készítette Beretvás Tamás gyógyszerész Kápesten.

Ára 1 korona 23 fillér.

Orvosok által ajánlott.

Kapható minden gyógyszerárban.

Három doboznál ingyen postai szállás.

7.49, Szabolcs 7.47, Arad 7.49, Csanád 7.72, Temes 7.42 és Torontál 8.03, összesen tehát 20 vármegyében. Katasztrális holdanként 6.00-7.25 q termésre van kilátás: Hont 6.42, Nógrád 7.25, Trencsén 6.83, Komárom 6.94, Somogy 6.45, Vas 6.58, Veszprém 6.41, Zala 6.75, Heves 6.49, J. N. K. Szolnok 7.11, Pest 6.89, Bereg 6.55, Borsod 7.16, Gömör 6.02, Sáros 6.08, Ung 6.43, Zemplén 6.46, Szatmár 6.94, K.-Szörény 6.40, A.-Fehér 6.47, Brassó 7.81, Csik 6.08, Fogaras 6.06, Háromszék 6.08, Hunyad 6.09, K.-Küküllő 6.55, Kolozs 6.08 és Torda-Aranyos 6.48, összesen tehát 28 vármegyében. Végül kat. holdanként 6 q-n aluli termés várható: Arva 5.70, Liptó 5.03, Turóc 5.48, Zólyom 5.81, Győr 5.71, Szepes 5.83, Máramaros 5.08, Szilágy 5.88, Ugocsa 5.47, B.-Naszód 5.97, M.-Torda 5.15, N.-Küküllő 5.52, Székely 5.90, Sz.-Doboka 5.40, és Udvarhely 5.35, összesen tehát 15 vármegyében,

Zab.

Zab az utóbbi időben is javult még, bár helyenkint a rozsa és különösen a porüszög néhol, azonban féreg is elég sok kárt okozott, a kilátások változatlanul kielégítők, sőt egyes vármegyék járásában oly kiűnők, hogy egészben véve jó közép termést remélnek. A jobb vetések szép sűrűek, itt-ott meg is dőltek. A kevésbé sűrű vetések is nagyjábólra tömött, szép bugát fejlesztettek: a bugákban lévő többszűre már kifejlődött szemek pedig súlyosak és egészségesek. A zab érik nemcsak az Alföldön, hanem már a dombvidéken is. Kedvező időjárás esetén pár nap múlva aratni fogják. A felsőbb vidékeken nagyjábólra még zöld, sőt néhol csak most hányja bugáját. A múlt évvel szemben a termés-kilátás úgy minőségileg, mint különösen mennyiségileg jóval kedvezőbbnek ígérkezik.

A bevetett terület kiterjedése 1,919,619 kat. holdra tehető. A gazdasági tudósítók a várható termés hozamot országos átlagban és kat. holdanként 6.66 mm.-ra becsülik és így főeredményre nézve az összes zab-termés lesz megközelítőleg mintegy 12.78 millió mm. A múlt évben termelt, összesen 10.18 millió mm.

A vármegyék termésátlagai viszonyítva az országos átlaghoz, legjobb termésre tehát 6.66 és ezen felüli termésre van kilátás: Esztergom 6.93 q, Nyitra 7.14, Pozsony 7.33, Baranya 8.02, Moson 7.30, Somogy 6.99, Somogy 6.93, Tolna 7.79, Bácsbodrog 7.92, Csongrád 7.31, Pest 6.75, Bihar 7.51, Hajdu 7.61, Szabolcs 7.45, Szilágy 6.75, Arad 6.87, Csanád 8.45, Temes 8.19, Torontál 8.03, Alsófehér 6.80, Brassó 7.80, Fogaras 7.41 és Háromszék 6.77, összesen 23 vármegyében. Kat. holdanként 6.06-6.66 q termésre van kilátás: Bars 6.26, Nógrád 6.27, Turóc 6.45, Fehér 6.51, Vas 6.41, Zala 6.39, Jásznagykunszolnok 6.48, Abauj-torna 6.32, Bereg 6.48, Borsod 6.29, Ung 6.18, Békés 6.46, Szatmár 6.59, Ugocsa 6.34, Hunyad 6.18, Kisküküllő 6.42, Kolozs 6.30, Nagyküküllő 6.31 és Torda-Aranyos 6.59, összesen tehát 19 vármegyében. Végül kat. holdanként 6.00 q-n aluli termés várható Arva 4.79, Hont 5.58, Liptó 5.74, Trencsén 5.17, Zólyom 5.10, Győr 5.84, Komárom 5.90, Veszprém 5.90, Heves 5.89, Gömör 5.77, Sáros 5.48, Szepes 5.72, Zemplén 5.46, Máramaros 5.23, Krassószörény 5.77, Beszterce-Naszód 5.22, Csik 4.81, Marostorda 5.08, Székely 5.04, Sz.-Doboka 5.33 és Udvarhely 5.51, összesen tehát 21 vármegyében.

Tengeri.

A tengeri további fejlődését a gyakori esőzések annyira elősegítették, hogy még azokat az utó- és pótvetéseket is, melyekben elmaradottságuk miatt alig lehetett bízni, annyira megjavították, hogy jelenleg még ezek terméskilátása is biztatónak mondható. A tengeri vetések általában erőteljesebbek, buják és üdék, egészségesek, a czi-mer már többszűre mutatkozik, sőt a korábbi vetések virágoznak és esővesedni is kezdenek. A művelési munkák befejeztettek, olyan vetéseknél, melyek elkésve lettek elvetve, vagy ahol az esős időjárás a munkát akadályozta. Helyenkint azonban az esőzés következtében a művelés dacára, újból gyomosodás mutatkozik. Szórványosan a drótféreg és a bagolyféle álcája okoznak kárt. A tulnedvesség okozta sárgulás csak elvétve, némely lapályos fekvésű talajon mutatkozik.

Burgonya.

A burgonya-ültetések általános kedvező fejlődését a gyakori esők ismét előmozdították és a tulnedvesség okozta gumórothadás mindezeideig csak elvétve mutatkozik a mélyebben fekvő talajakon. Az ültetések az országnak csaknem minden vidékén erősszerű, üde zöld lombozatú, sűrű bokrokat alkotnak, jó gumóképződéssel, melyek eddigi álla-

pota jó termésre nyújt reménységet. A korai fajták jórésben már elvirágoztak, a későiek most virágosak. A korai burgonyát piaci célra szedni kezdték. A burgonya-ültetések túlnyomó részben egészségesek. A rovarok vagy növényi kár okozta károsodás ezideig csak egészen kismérvű és szórványos. Leginkább a peronospora fellépése miatt merültek fel panaszok, azonkívül elvétve a levélruga és levélfodrosodás is mutatkozik.

Országos összesítés.

VIDÉK	Bevetett terület kat. holdanként	Átlagos termés	Július hó 15-én várható		1908. évi termés
			összes	méter mássa	
Buza.					
Duna balp.	400,673	4.90	1,964,500	2,594,724	
Duna jobbpartja	1,023,583	6.20	6,347,800	6,867,359	
Duna-Tisza köze	1,808,203	5.71	7,467,200	8,191,244	
Tisza jobbpartja	441,443	5.56	2,456,900	2,895,637	
Tisza balpartja	984,437	5.54	5,453,700	6,541,673	
Tisza-Maros szöge	1,429,777	6.80	9,725,100	10,378,665	
Királyhágón-tuli várm.	626,508	5.95	3,731,400	3,953,927	
Országos összeg és átlag	6,214,624	5.97	37,146,600	41,423,239	
<small>Téli fagykarak, téli kipallás, tavaszi száraz és kedvezőtlen időjárás következtében kiszáradt az öszi rozsból és közszeresből ki-száradtolt 450%</small>					
Július hó 15-én várható	5,731,624	5.97	34,263,100	—	
Július hó 1-én volt	—	5.95	34,198,500	—	
Rozs.					
Duna balpartja	262,682	5.70	1,498,800	1,732,000	
Duna jobbpartja	557,967	6.62	3,695,100	3,647,736	
Duna-Tisza köze	400,654	6.22	2,401,400	2,240,982	
Tisza jobbpartja	194,230	5.56	1,079,700	1,205,718	
Tisza balpartja	349,074	6.54	2,281,700	2,215,732	
Tisza-Maros szöge	50,800	6.65	337,700	349,744	
Királyhágón-tuli vm.	127,078	5.94	755,200	798,519	
Országos összeg és átlag	1,942,476	6.25	12,139,600	12,190,421	
<small>Téli fagykarak, téli kipallás, tavaszi száraz és kedvezőtlen időjárás következtében az öszi rozsból és közszeresből ki-száradtolt 450%</small>					
Július hó 15-én várható	82,000	6.25	512,500	—	
Július hó 1-én volt	1,820,476	6.25	11,627,100	—	
Július hó 1-én volt	—	6.18	11,508,100	—	
Árpa.					
Duna balp.	491,676	7.76	3,817,600	3,345,533	
Duna jobb.	452,856	7.66	3,197,400	2,616,151	
Duna-Tisza köze	337,895	7.18	2,425,600	2,225,220	
Tisza jobb.	234,855	6.54	1,535,400	1,441,514	
Tisza balp.	172,466	7.33	1,265,100	1,203,746	
Tisza-Maros szöge	104,962	7.68	805,900	704,755	
Királyhágón-tuli várm.	99,883	6.20	619,500	666,112	
Országos összeg és átlag	1,894,593	7.26	13,666,500	12,263,031	
<small>A téli és tavaszi fagykarak következtében kiszáradtoltak területeknek csökkenése folytán nagyobbodott a zab területe és pedig mintegy 250%-kal</small>					
Július hó 15-én várható	107,000	7.26	776,800	—	
Július 1-én volt	2,001,593	7.26	14,448,300	—	
Július 1-én volt	—	7.09	14,182,800	—	
Zab.					
Duna balp.	214,879	5.66	1,246,800	1,125,245	
Duna jobb.	333,700	6.81	2,275,300	1,825,918	
Duna-Tisza köze	352,315	7.59	2,673,500	1,855,244	
Tisza jobb.	265,457	5.82	1,546,200	1,418,501	
Tisza balp.	220,346	6.62	1,459,300	1,366,054	
Tisza-Maros szöge	202,555	7.87	1,595,100	1,142,787	
Királyhágón-tuli várm.	282,367	5.91	1,671,000	1,471,177	
Országos összeg és átlag	1,871,619	6.66	12,466,700	10,184,926	
<small>A téli és tavaszi fagykarak következtében kiszáradtoltak területeknek csökkenése folytán nagyobbodott a zab területe és pedig mintegy 250%-kal</small>					
Július hó 15-én várható	48,000	6.66	319,700	—	
Július hó 1-én volt	1,919,619	6.66	12,786,400	—	
Július hó 1-én volt	—	6.58	12,639,100	—	

Hol nyaralnak a bankigazgatók? A holt szezon beköszöntője rendszerint az, amikor a bankigazgatók is pihenésre térnek. Az idei nyaralási program a következő: Lánzy Leó, a P. M. K. B. elnöke Gasteinban gyűjt új erőt, míg Ullmann Adolf, a Hitelbank vezérigazgatója Marienbadban pihen meg, Széll Kálmán, a Jelzáloghitelbank kormányzója Rátóton pihenés nélkül tölti a nyarat. Madarassi Beck Miksa, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank elnöke Budapesten a Svábhegyen nyaral, ellenben Elek Pál, a Magyar Kereskedelmi R. T. elnöke eddig Marienbadban üdült, de most már Bítsefalvi pusztáján van. Barta Arnold, az Agrárbank vezérigazgatója Budapesten marad, de Fábry Samu, az Agrárbank igazgatója Norderneyben, Fellner Frigyes, az Agrárbank igazgatója Párisban tartózkodik. Kronberger Lipót, a Magy. Ált. Takarékpénztár vezérigazgatója, dr. Horvát Lipót igazgató Blankenbergbe mennek. Schmidt József, a M. Orsz. Közp. Tkp. vezérigazgatója, budakeszi nyaralójában, dr. Földiák Vilmos, a M. Orsz. Közp. Tkp. igazgatója Neubachban, Németországban tölti szabadságát. Szécsi Lajos, az Egy. Föv. Tkp. vezérigazgatója Tátralomniczon. Engel Pál az Angol-Osztrák Bank budapesti főtárolójának igazgatója Gasteinban, végül Schwarz Alfréd, a Wiener Bankverein igazgatója Kopenhágában nyaral.

Építőiparosok vándorgyűlése. Az építőiparosok országos szövetsége, amely minden évben összegyűjti tagjait egy-egy nagyobb vidéki metropolisban, hogy a napirenden levő fontosabb ipari kérdésekről eszmét cseréljenek, ezidei vándorgyűlését szeptember 12-én tartja Kolozsvárott.

Az Agrárbank új vasúti. Megirtuk, hogy az Agrárbank égisze alatt új vasúttársaság alakult Drávavölgyi h. é. vasut r. t. czim alatt. Ez a társaság ma megalakult. Elnöke lett gróf Benyovszky Móricz, alelnökök Barta Arnold és Elek Pál. Az igazgatóság tagjai lettek: Adorján Dezső, Bloch Fülöp, Blum Brunó, Deutsch Salamon, Enyedí Béni, Elvers Rudolf, Fabri Samu, Fellner Frigyes dr., Főris Sándor, Főris Vilmos, Földiák Vilmos, Hajnal Simon, Hegyeshalmy Lajos, Horváth István, Koszits Emil dr., Schober Béla dr., Szántó Frigyes, Tolnay Kornél, Vajda Imre, Rózsa Kálmán, Budimácz Antal. A vasut építési tőkéje 5,503.100 korona.

Az Aradi Hitelbank sikkasztói. Megirtuk, hogy az aradi rendőrség letartóztatta az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár igazgatóját, Szántó Izidort és az intézet főkönyvelőjét, Ujházi Andort. A letartóztatott tisztviselőknek az a bűnük, hogy a bank mérlegeit és könyveit meghamisították és a részvényeseket megkárosították. Ma azt táviratozzák Aradról, hogy a bank igazgatósága mai ülésén a főkönyvelőt elcsapta, az igazgatót pedig felfüggesztette állásától. Kiderült ugyanis, hogy Tagányi Sándor földbirtokos nevére váltókat hamisítottak, továbbá a benyújtott váltókat többre állították ki, mint az aláíró kívánta és pénz helyett értéktelen részvényekkel fizettek. Különösen két fővárosi pénzintézet károsodik erősen, mert a bankkal visszleszámitolási viszonyban volt. Az érdekeltek ma is megröhanáltak a bankot, amely a kisebb tételeket kifizette, a nagyobbakat azonban csak a felmondás ideje után fizetik ki. A vizsgálóbíró holnap dönt a letartóztatott tisztviselők szabadon bocsátása ügyében. Az intézetet 1907-ben alapították 100.000 korona alaptőkével s az 1907. december 31-én lezárt mérleg szerint a banknak 1340 korona volt a nyeresége és 14.483 korona takarékbetétje.

Az új buza. Az aratásról kedvezőtlen hírek érkeznek. Az eső a buza minőségét nagyon megromtotta. A tőzsdén ezeket a kedvezőtlen híreket az irányzat szilárdítására aknázták ki s a haussemozgalom teljes erejével vetette magát a buzára s a rendkívül élénk forgalom mellett az árak rohamosan emelkedtek. Nemcsak a határidőpiacra, ahol 25 fillérrel emelkedett a buza, hanem a készáru piacra is magasabb árakat fizettek. Elkelt 4000 mm. becskeréki 76 kg. 15.25 R, aug. 15-ig leendő szállításra; 1000 mm. fehérmegeyi 76 kg. 15.25 kor., 15 VIII. szállításra; 1000 mm. pestmegeyi 78 kg. 15.45 korona, júliusi

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú hivatásban
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termek.
ZÉLINGER SAMU 19., Belváros, Magyar-utca 3, Róssuth Lajos-utca mellett.

Minták kívánatra bérmentve
Telefon 116-59.

érkezésre; 1000 mm. 78 kg. orosházai 15.45 korona, júliusi érkezésre • 400 mm. 78 kg. tiszavidéki 15.50 korona, jövő heti feladásra; 10.000 mm. 80 kg. román 15.32 korona, júliusi szállításra; 1000 mm. 79 kg. román 16.65 korona, 2000 mm. 79 kg. román 16.75 korona, 250 mm. 77 kg. felsővidéki 16.25 korona, 100 mm. 78.5 kg. tiszavidéki 16.70 kor.; 300 mm. 77 kg. kunmadarasi 16.70 korona; 200 mm. 78 kg. felsővidéki 16 korona 25 filléren. Felmondtak: 1000 mm. tengerit folyó hó 22-én leendő átvételre.

Pályázat állami felsőpariskolai ösztöndíjra. Pályázat hirdetik a Budapesti Kereskedelmi Iparkamara által a budapesti m. kir. állami felsőpariskolánál alapított ösztöndíjakra. Ezen ösztöndíjakra pályázhatnak fennnevezett intézet azon tanulói, akik a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kerületén születtek vagy illetőséggel bírnak. Pályázhatnak továbbá a fenti illetőségű olyan tanulók és iparosok, akik a jövő iskolai évben fennnevezett intézetbe akarnak lépni s az intézetbe való felvétel feltételeinek megfelelnek. Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt kérvények f. évi augusztus hó 25-ig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökségéhez nyújtandók be. Az intézet végbizonyítványa jogot ad az illető szakok körébe tartozó s képesítéshez kötött iparágak üzésére, egy évi gyakorlati működés igazolása mellett; továbbá a katonai szolgálatnak az egyéves önkéntességre azon esetre, ha az illetők azon év márczius elsején, amelyre állítatnak, ezen végbizonyítványt már megszerezték.

Gyászlobogó — osztályozás szerint. A tőzsdének halottja van. Meghalt Polakovits Máttyás előkelő tőzsdetagg, ki jelentékeny szerepet játszott a tőzsde életében. Érthető feltűnést keltett tehát, hogy a tőzsde-tanács Polakovits Máttyás halála alkalmából nem tüzte ki a gyászlobogót a tőzsde épületére. Az elégedetlenség kifejezésre is jutott. A tőzsde vezetősége azonban azzal utasította el a zászló kifizetését, hogy az csak a tőzsde-tanács tagjainak jár. Ami egy kissé furcsán hangzik.

Az osztrák-magyar bank állása. Bankégyforgalom 1,899,171,000 (+54,140,000) K. Érczkészlet 1,724,505,000 (+3,855,000) K. Leszámlázási tárcza 321,935,000 (-82,527,000) K. Lombardkölcsonök 61,307,000 (-2,375,000) K. Adómentes bankjegytartalék 225,333,000 (+57,977,000) K.

Magnásaink ipari tevékenysége. Halász féle szabadalmakat érdekesítő r.-t. cég alatt Budapesten új vállalat alakult 35.000 korona alaptőkével, amely 500 drb 20 koronás törzs- és 250 drb 100 koronás elsőbbségi részvényre oszlik. Az igazgatóság tagjai: gróf Keglevich Gyula, gróf Karátsznyi Jenő, gróf Zichy Károly, báró Ambrózy Gyula, dr. Lázár Nándor és Halász Manó; a felügyelő-bizottság tagjai: Perényi Zsigmond, dr. Schalkházy Ferencz, dr. Hódy Lajos, Ludvigh Ferencz és Juhász Ignác.

A „Ponciéro” forgalma. A Fonciéro Pesti biztosító életbiztosítási osztályánál a folyó év első felében 2789 ajánlat 11,727,668 korona biztosítási tőkére és 3610 korona járadékra nyújtott be; 2442 kötvény 10,345,168 korona tőkére és 4210 korona járadékra állított ki. A díjbevétel 2,503,647 korona 67 fillérre rug. Haláleset 151 jelentetett 665,885 korona összegről. Egyszersmind utalunk ama különös kedvezményekre, melyeket ezen hazai intézet (alapítva 1864-ben 3 millió korona részvénytőkével, nyereség- és díjtartalékaival és évi díjbevételei körülbelül 42 millió korona) az életbiztosításnál nyújt:

1. Hadbiztosítást díjpótlék nélkül 20,000 K határáig a biztosított tőke feléről a közös hadsereg és honvédség, 30,000 K erejéig a népfőlkölkö védőkötveztetteire nézve (hivatásszerű katonáknak mérsékelt díjpótlék mellett.) 2. A feltételek értelmében a biztosítás érvénye megtámadhatatlan még az esetben is, ha a biztosított párhaj vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kiűnnék, hogy a biztosított a biztosítás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményekre nézve tévedett. 3. 1, 3 vagy 5 évi nyereség felosztással egybekötött biztosításokat eszközöl. 4. A biztosításnak 3 évi fennállása után a biztosításra jutányos feltételek mellett: a) köcsönt ad, vagy b) visszavásárolja, vagy c) minden további díjfizetés nélkül kiházasítási biztosításoknál tőkésítést eszközöl, anélkül, hogy a félnek utóbbi-ért folyamodnia kellene.

A „Házartás” fogyasztási szövetség nem oszlik le. Legutóbb megirtuk, hogy a „Házartás” fogyasztási szövetkezet beszűnteti működését és feloszlik. Most arról értesítenek bennünket, hogy a szövetkezet nem oszlik fel. Az igazgatóság beszűntetett ugyan néhány boltot, mert ezek for-

galma nem ütötte meg a kellő mértéket, azonban kilencz nyílt üzlete tovább folytatja működését a régi igazgatóság vezetése alatt. Fizetésképtelenségről, vagy bukásról szó sincs ezen igazgatóság vezetése alatt, mely a kisebb forgalmu üzletek beszűntetésével éppen megfelelő óvatosságról tett tanubizonyoságot.

Cseh fondorkodás a magyar konzervgyárosok ellen. A zsnaimi konzervgyárosok kartelt alakítottak. A kartel egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy a kartel alakítására azért volt szükség, mert sok silány magyar áru kerül zsnaimi ugorka gyanánt forgalomba. A magyarországi ugorka-, főzelék-, gyümölcs- és konzervgyárosok tegnap értekezletet tartottak a zsnaimi gyárosok támadása dolgában. Elhatározták, hogy felszólítják a magyar fogyasztóközöniséget, ne vásároljon zsnaimi ugorkát, amelyhez a Magyarországon megvásárolt silány árut használják fel a külföldi gyárosok. A magyar gyártmányok nem szorultak arra, hogy idegen név alatt csempéztessenek a fogyasztók kezébe, mert a magyar áruk ugy minőség, mint iz és tartósság tekintetében messze felülmúlják a zsnaimi gyártmányokat, s emellett tetemesen olcsóbbak is.

Az államvasutak tarifaelmelése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület bizottságaiban, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtó bizottságának ülésein is részletesen foglalkoztak a gazdák a magyar államvasutak tervezett tarifaelmelése ügyével, mely tanácskozások eredményeit bő megokolás kíséretében most terjesztette fel az O. M. G. E. a kereskedelemügyi miniszterhez.

Kivánatosnak tartja, hogy 1. a tarifák ne a távolság arányában emeltesenek, hanem minden egyes áruosztályból, illetve árunemből szállításra kerülő áruegységet, tekintet nélkül a szállítási távolságra, egyenlő mértékben érie a tarifa-emelés. Egyben kivánatosnak tartja azonban, hogy a jelenleg tervezett tarifareform lehetőleg állandó jellegű legyen s hogy a M. Á. V. tüzemi kiadásainak apasztására kiváló gond fordítsassék. 2. Kivánatosnak tartja továbbá, hogy a vasuti díjszabások egyszerűsítsenek és átláthatóbbá tésenek. Ez okból elősorban restringálni kell a sok feles vasuti köteleket már csak azért is, mert ily módon jelentékeny megtakarítások érhetők el. 3. Gabonamagvainknak, lisztünknek, fa és szeszkioldványeinknek az Ausztriával való forgalomban az osztrák vonalokon befutott távolság arányában mindinkább csökkenő, a vámkülföldi forgalomban pedig minimális díjrészeket bocsátandók rendelkezésre. 4. A belföldön fogyasztásra kerülő abraktakamányok díjtételei középtávolságokra szállítakamányok díjtételei a behozatalnál nagyobb kedvezményben ne részesíttessék. 5. Malom, valamint malata, szesz és faiparunknak a reexpedicionális kedvezmény engedélyezendő még abban az esetben is, ha nem vonatkozik a legrövidebb utirányra. 6. Ha Ausztria lisztkivitelünket tarifális uton megnehezítené, ugy ezen legfontosabb iparcikkünk kivétele épp ugy, mint Ausztriában, hathatósan támogatandó. 7. Vetőmagvak és tenyészállatok bármely mennyiségben szállítva, a magyar vasutakon 50 százalékos kedvezményben részesítendők és a VI. kivételes díjszabás baremeje jelenlegi mértékében fentartandó. 8. Kiváló gond fordítandó a gyors romlásnak kitért áruk, nevezetesen a friss gyümölcs, főzelék, borsmust, tej, vaj, baromfi, friss hús, gyors és biztos szállítására s evégből a szállításra alkalmas berendezésű és hűtőkocsik megfelelő számban és oly módon volnának alkalmazandók, hogy a kikötői vagy rendeltetési állomásra átrakodás szüksége lehetőleg elkerültessek. 9. A bellerjes gazdálkodás érdekében tiltakoznunk kell az ellen, hogy a mérsékelt gyorsáru tarifái oly szerleletti mértékben emeltesenek, mint azt a kormány jelentése kiállításba helyezi és különösen kivánjuk, hogy a mérsékelt gyorsáruk közé sorolt tej, friss gyümölcs, friss zöldség jelenlegi tarifái változatlanul fentartassanak. 10. Trágyázási célokra szolgáló bármely nyers vagy mesterséges uton előállított anyag a II. kivételes díjszabásba soroltassék. 11. A nyugati határszélen levő és csak Ausztria felé gravitáló mezőgazdaságok romlandó áruinak kivétele tarifális uton támogatandó. 12. Az olcsóbb közlemezés érdekében mielőbb életbe léptetendő a „colis agricoles” rendszere. 13. A budapesti gyapju aukcióikon a melegezés és berakás, vasuti felügyelet alá helyezettessék és ezen vállalat épp ugy, mint a tárházak reexpedicionális kedvezményben részesítendők. 14. Állítsassék össze számszerűleg azon kedvezmények értéke, melyek viszatérítés útján adának, ezen adatok, hivatalos órák tartama alatt bárki által megtekintethetők legyenek. Végül elvben kimondandónak tartja az O. M. G. E., hogy a fontosabb rovatolási kedvezmények is, csak a közlekedési tanács előzetes hozzájárulásával legyenek engedélyezhetők.

Beszűntetett hajózási A kereskedelmi miniszter értesítette az összes hajózási vállalatokat, (a balaton-tavi és az átkelési vállalatok kivételével) hogy Győr közelében fekvő szt.-iváni katonai lőtérre július hó 22, 23, 29 és 30-án, továbbá augusztus hó 2-án, reggeli 7 óra 30 perctől, délelőtt 11 óra 30 perczig harcászerti lövőgyakorlatokat fognak tartani, miért is Bácsa és Vének közt a Kisdunán a fent megjelölt napokon és időben a hajózás beszűntetendő.

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatőzsde.

Budapest, július 17.

A készáru piaccon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malomok elég jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is szivesen fizettek. Ezért aztán élénkebb forgalom is fejlődött ki, mint az utóbbi napokban. Elkelt mintegy 6000 q ó-buza, a tegnapiaknál 15 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 33.80 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 29 korona 75 kilós felsőtiszavidéki hibás buzáért. Eladatott továbbá **uj-buza**: 1000 q 78 kilós orosházai, júliusi érkezéssel 30.90 koronás áron, 400 q 78 kilós tiszavidéki, jövő heten feladva, 31 koronás áron: 1000 q 76 kilós fejérmegyei, augusztus 15-iki érkezéssel, 30 koronás áron: 2000 q 76 kilós becskerekli, augusztus 15-iki érkezés-el 30.50 koronás áron; 1000 q 76 kilós becskerekli, augusztus 15-iki érkezéssel 30.50 koronás áron és 10.000 q 80 kilós romániai, júliusban ott feladva, 30.70 koronás áron. Egyéb gabonaművek közül a rozs változatlan, a zab szilárd, a tengeri ártartó.

Forgalomba került 2400 q új rozs 20.15—20.50 koronás áron, 100 q ó-zab 19.70 koronás áron és 200 q káposztarepce 28 koronás áron. A határidőpiaccon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán előbb csak igen mérsékeltlen ingadoztak az árfolyamok, később azonban sürgős kereslet kezdett mutatkozni és ez, minél jobban emelkedtek az árfolyamok, annál jobban fokozódott, ami nagy izgatótságot és rendkívül nagyarányu forgalmat idézett elő. Az októberi buza 14 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 27.82 koronán indult, előbb 27.80 és 27.90 között ingadozott, később gyorsan 28.34-ig szökött föl és zárlatkor 28.30 koronán maradt. A tegnap esti zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen az októberi buza 62 fillérrel, az áprilisi buza 48 fillérrel, az októberi rozs 32 fillérrel, az ujtengeli 8 fillérrel emelkedett, az októbei zab ellenben 2 fillérrel gyöngült. Júliusi tengeriben nem fordult elő üzletkötés.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.45—33.45
„	76	31.—32.40	80	32.95—33.65
„	77	32.—32.60	81	33.05—33.75
„	78	32.20—32.35	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	31.25—32.30
„	76	30.65—31.20	80	32.95—33.55
„	77	30.55—31.65	81	—
„	78	30.60—31.65	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.15—32.25
„	75	—	79	32.45—33.80
„	76	31.70—32.40	80	32.50—33.55
„	77	31.45—31.35	81	—
Eánsági	74	—	78	32.50—33.55
„	75	—	79	32.85—33.85
„	76	31.45—31.60	80	31.45—32.75
„	77	31.10—31.65	81	33.90—35.65
Bácska:	74	—	78	31.70—33.65
„	75	—	79	32.85—32.85
„	76	32.65—32.10	80	31.50—32.25
„	77	31.65—32.20	81	—
Rozs I-rendü uj	—	—	—	20.35—20.65
„ középminőségü uj	—	—	—	20.05—20.05
Arpa takarmány I-rendü	—	—	—	17.4—18.40
„ II-rendü	—	—	—	16.90—16.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendü	—	—	—	19.10—20.10
„ II-rendü	—	—	—	20.50—19.85
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.90—16.10
Korpa	—	—	—	12.40—12.70

Eladatott:
Buza: Tiszavidéki: 100 q 80 k 33.80 K, 100 78.5 k 33.40 K, 800 q 78 k 33.50 K. 100 q

78 k 33.10 K, 200 q 77 k 33.40 K, 150 q 77 k 33 K, 100 q 75 k 29 K felső.
 Pestvidéki: 200 q 77 k 33.10 K.
 Bánsági: 300 q 77 k 33.40 K.
 Kalocsai: 100 q 77 k 33.10 K.
 Szerémségi: 250 q 77 k 32.50 K.
 Boszniai: 300 q 74.5 k 30.40 K.
 Román: 2800 q 79 k 33.50 K. 100 q 75.5 k. 29.60 K dohos.
Uj-buza: Tiszavidéki: 100 q 77 k 31.10 K, 100 q 77.5 k 31.10 K, 1000 q 78 k 30.90 K jul.
Bácskai: 200 q 78 k 31.30 K.
 Pestvidéki: 100 q 80 k 100 q 80 k 31.40 K, 400 q 78 k 31 K jövő héter
 Román: 10,000 q 80 k 30.70 jul.
Zab: 100 q 19.70 Kkp par.
Káposztalapezsa: 200 q 28 K kpf par.
 Ujrozsa: 500 q 20.40 K kpf prompt, 200 q 20.30 K kpf par prompt, 100 q 20.40 k K kpf p. prompt, 500 q 20.45 K kpf par. jul. 500 q 20.45 K kpf par. aug. 15. 500 q 20.15 K kpf par. aug. 150 q 20.50 kpf par. jul.

A határidőpiacra költetett:

Bélelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1900-re:	
Buza októberre	27.82—28.34
Buza áprilsra	28.28—28.66
Rozs októberre	20.38—20.84—20.56
Tengeri júliusra	
Ujtengeri májusra	13.90—13.92—13.88—13.94
Zab októberre	15.42—15.46—15.34

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	28.30—28.32
Buza áprilsra	28.68—28.68
Rozs októberre	20.54—20.56
Tengeri júliusra	
Ujtengeri májusra	13.94—13.96
Zab októberre	15.40—15.44
Repce augusztusra	28.40—28.60

Budapesti gabonaforgalom.

1909 július 15-től 1909 július 16-ig.

	Erkezett	Elszállított
	métermázsa	
Buza	2287	—
Rozs	460	—
Arpa	—	—
Zab	726	—
Tengeri	5576	8161
Liszt	102	2678
Korpa	100	1293

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde csendes s a Jelzálogon és a Rimán kívül egyéb értékpapírban egyáltalában nem fordult elő üzletkötés az előtőzsdén még a legforgalmasabb értékekben sem, aminők a két hitelrészvény és az Államvasut. A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások kielégítőek voltak ugyan, de azért mégis kedvtelenül nyílt meg az előtőzsde és a forgalom folyamán is ilyen maradt a hangulat.

A déli tőzsdén csendes irányzat mellett csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki, az árfolyamok egyazon a színvonalon mozogtak. Forgalomba került a mai fizlet folyamán: Osztrák hitel 633 koronán, Magyar hitel 751.50 kor., Államvasut 724 kor., Leszámitoló 478 kor., Jelzálog 444.—443.50—444 kor., Rima 586—585 kor., Magyar koronajáradék 92.97 1/2 kor., Hazai bank 278—279 kor., István téglagyár 275 kor., Révai nyomda 212 koronán.

A előtőzsdén előfordult kötések:

Jelzálogbank 444.—443.50, Rimamurányi v. 586—585.—koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638, Magyar hitel r. 751.50, Osztrák magyar államvasut 724, Leszámitolóbank 478, Jelzálogbank 444, Rimamurányi 585, Magyar koronajáradék 92.97 és fél.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: hónapra 3—4 korona, nyolcz napra 5—6 korona, július hónap végére 14—16 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor.

Osztrák hitel 638, Magyar hitel 750.50, Államvasut 723.50, Leszámitoló 474.50, Jelzálog 444, Rimamurányi 584.50, Városi vasut —, Közfutó vasut 569.50 koronán.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 17. (Saját tudósítónktól.) A mai hétfőtőzsdén a kínálat nagyon gyöngye volt, a malok csak új romániai búzát vásároltak, azt sem

nagyobb mennyiségben. Elkelt 58 kg. válogatott 16.30 K és 79 kg. 15.90 K 3 hónapra vasuton Bécsből, továbbá 1000 mm. urasági áru 76 kg. júniusi rakodásra 14.65 K Rumáról. Az árak nagyon rendszertelenek s körülbelül 25 fillérrel voltak drágábbak, mint a múlt szombaton. Rozs 20—25, tengeri 10, zab 20—25 fillér árfolyulást mutatott.

Jegyzetelt búza: tiszavidéki 17.30—17.70, mosoni 16.50—16.90, tótfelvidéki, 16.50—16.90, déli vasuti 16.60—16.90, marchfeldi 16.50—16.75, 76—78 kg. romániai 16.65—16.85.

Rozs: tótfelvidéki 10.65—10.85, csepeli 10.50—10.65, pestmegyei 10.55—10.85, déli vasuti 10.60—10.80, külföldi magyar 10.50—10.65, osztrák 10.80—10.95.

Arpa: malata 9—9.30, takarmány 8.75—9.10.

Magyar tengeri 8.30—8.50. Cinquantin 10.20—10.45.

Magyar zab 10.40, válogatott 10.40—10.60.

Liszt ára prompt szállításra változatlan, őszi határidőkre 20—30 fillérrel magasabb, a forgalom azonban csekély. Takarmányliszt és korpa változatlanul nyugodt irányzat mellett el volt hanyagolva.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, jul. 17. Az előtőzsdén az irányzat nagyon nyugodt és az irányzat szilárd volt. Az árfolyamok csekély hullámzások közben megtartották tegnapi szintjüket. Déli vasuti részvényekben néhány kötés fordult elő. Korlátok közt trifaili és brüxi részvények emelkedtek. A déli tőzsde megnyitásakor az üzlet csendes, a forgalom nagyon csekély és később állandóan nyugodt forgalom mellett a vezetőértékek árfolyamai alig változtak. Korlátértékek közül egyes köszénbánya értékek továbbra is javultak. Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 637.50, Laenderbank 451.—, Államvasut 724, Déli vasut 109.75, Alpési 642.50, Rimamurányi 584.50, brüxi 732, traifaili 311, Fegyvergyár 668.50, Török sorsjegy 185.75 K.

1 óra 30 perczkor jegyeztek:

Osztrák hitel 637.25, Magyar hitel 752.50, Anglo 296.50, Bankgyesület 516.50, Laenderbank 450.50, Union 549.—, Államvasut 732.50, Déli vasut 109.50, Alpési 742.50, Rimamurányi 584, Brüxi köszénbánya 734, Orosz járadék 99.50, Török sorsjegy 185.50, nyugatsehsországi köszénbánya 435, trifaili 301.50 K.

Bécs, július 17. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjádék 113.45, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 751.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 583.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 199.50, Magyar nyere-m-köv. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 31.15, Magyar Jelzálogbank 444 — Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, július 17. (Osztrák értékek zárlata.) 4 százalékos papírjádék 96.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 117.45, 1860-as sorsjegy 161.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 296.25, Bécsi Bankverein 526.—, Osztrák magyar bank 1771, Déli vasut 109.40, Dunagőzhajózási társ. 940.—, Dohány részv. 377.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.39, Osztr. Lloyd 483.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.99, Osztr. koronajáradék 95.95, 1864-es sorsj. 293.—, Osztrák hitelintézet részvény 637.40, Union-Bank 549.10, Osztrák Laenderbank 450.—, Osztrák-magyar államvasut 723.20, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 641.60 25 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.97, Lipótkohó 462, Török sorsjegyek 185.— K. Kedvtelen.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 17. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde a hét végén változatlanul kedvetlen volt, miként az utóbbi napokban általában. A new-yorki értéktőzsdéről és a londoni részpiacról érkezett jelentésekkel a düsseldorfi értéktőzsde kedvezőtlen hívatások jelentése állott szemben. Az árfolyamok ingadozása általában teljesen jelentéktelen volt. Valamivel magasabbak csupán egyes bányáértékek voltak, mint Laurakohó és Phönix részvények voltak, valamint amerikai vasutak is, amelyek Newyorkra szilárd irányzatot követtek. Járadékok közül a 3 százalékos birodalmi kölcsön egy százalékkal emelkedett. Bankok részben mérsékeltlen engedtek. Az előtőzsdén az irányzat a kedvezőbb bankkimutatásra és a magánleszámitolási kamatláb csökkenésére valamennyire szilárdult. A készpénzpiacz ipari értékei tulnyomórészt

szilárdabbak voltak és magasabban jegyeztek. Napi pénz 3 százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 és egyegyed százalék.

Berlin; (Zárlat) július 17. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjádék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 117.— osztrák hitelrészvény 200.30, Déli vasut 2120, orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.10, Disconto Commandit 167.10, Dinamittruszt 190.90, Harpeni 191.90, Unifikált török járadék 93.20, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjádék 95.40, Magyar koronajáradék 93.30, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 221.80, Gelsenkircheni 179.30, Laurakohó 181.60, Csendes.

Frankfurt, (Zárlat) jul. 17. 4.2 száz.-os papírjádék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.90, Magy. ar.-jár. 95.65, Osztrák hitelint. részv. 200.25, Osztrák-magyar államvasut 154.70, Északnyugati vasut —, Bustiehardi vasut —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverein 132.50, Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranykölcsön 79.—, 4.2 százalékos ezüstjádék 92.50, Osztrák koronajáradék 96.40, Magyar koronajáradék 93.20, Osztrák-magyar bank 126.70, Déli vasut részvény 21.10, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.10, Párisi váltóár 81.10, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Az irányzat állandó.

Hamburg, (Zárlat) július 17. 4.2 százalékos ezüst járadék 99.10, 1860. sorsjegy 162.—, Déli vasut 21.20, 4 százalékos aranyjádék 99.70, Osztrák hitelrészvény 200.30, Osztrák-magyar államvasut 155.10, Olasz járadék 104.80, 4 százalékos Magyar aranyjádék 95.75 Nyugodt.

London, július 17. Angol consol —.

Páris, (Zárlat) július 17. 3 százalékos francia járadék 97.57, Osztr. aranyjádék 101.15, Magyar aranyjádék 96.90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 506.50, 3 százalékos Olasz járadék 104.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 282.—, 5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 92.80, 4 százalékos amort. román járadék 93.80, 5 százalékos orosz járadék 102.25, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. —, 4 százalékos spanyol jár. 98.—, 4 százalékos unifikált török jár. 93.80, Török sorsjegy 175.50, Török dohányrészvény 403.— Osztrák földhitelintézet 11.95, Osztr. Laenderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 16.22, Banque Ottomane 712.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 115.—, Meridionalvasut 684.—, Hartmann gépgyár —, Rio Tinto —, Sucrerie d'Égypte —, Tula —, Urikányi köszén 169 Chartered 39.75, De Beers 366.—, East Rand 130.—, Jagerfontein 156.50, Trans. Land Cop 71.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német. piaczokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 105.—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 25.80 Magánkamatláb 1/4. tartott.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. LIII

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Fineen-féle vízlámpa fürdők szívbaraj és veredényelmeszedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Ideggyengeségi állapotok.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Álmatlanság. Fejfájás.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Hűdések (Paralysis).
Kék fényvel való kezelés.	Idegfájdalmak, idegzsibálás (Neuralgiák, ischias).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Berinzselésorvadás (Tuberculosis).
Villamos fényfürdők.	Szívbetegségek.
Villamos massage (Vibratio).	Veredényelmeszedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Köszvény és osz, reuma, izületi és esontbajok.
Villamos vízfürdők.	Szókrekedés. Daganatok.
Szénsavas fürdők.	Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség)
	Eőrnajok, Bőrvizkeletg.
	Lupus.
	Hajhullás, kopaszoság.
	Szertelenítés (nöknői asarozon).
	Aranyeres esomék.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —

Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektum.

Uzleti tudósítások.

Serteskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Július 17-én. Előző napi eladatlán maradvány 1105 drb sertés, 8 drb süldő, — drb malacz. Pótfelhajtás — drb. sertés, — drb süldő, — drb malacz. Mai felhajtás 312 drb sertés, — drb süldő, — drb malacz, összesen 1417 drb sertés, 8 drb süldő,

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle
 Használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
 az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
 Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

— drb malacz. Eladott 331 drb sertés, 8 drb süldő, — drb malacz. Mai maradvány 1806 drb sertés, 5 drb süldő, — drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 106—108 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—350 kilogramm 106—108 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős — fillérig, ételsúlylevonással 146 — fillérig, fiatal közép 220—300 klg-ig — fill. ételsúlylevonással 140—146 fill-ig, fiatal könnyű 220 kilogramm — fillérig, levonással 136—146. Hussertés, nehéz 300 kilogramma felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 120 — fill-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő 100 — fill-ig, külföldi süldő — fillér, malacz grammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata lányha. Az árak változatlanok.

Kőbányai sártésplacc.

Budapest, július 17. Hizott sártésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 142—148 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 143—144 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 143—144 fillér, könnyű (páronként 240 klg-ig) 144—145 fillér. Sártéslétszám: 1909. július 15. napján volt készlet 30146 darab sertés, 16-án felhajtott 108 darab sertés, 16-án elszállított 397 darab sertés, július 17. napjára marad készlet 29857 darab sertés. A hizott sártésüzlet irányzata nyugodt.

Felélő szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

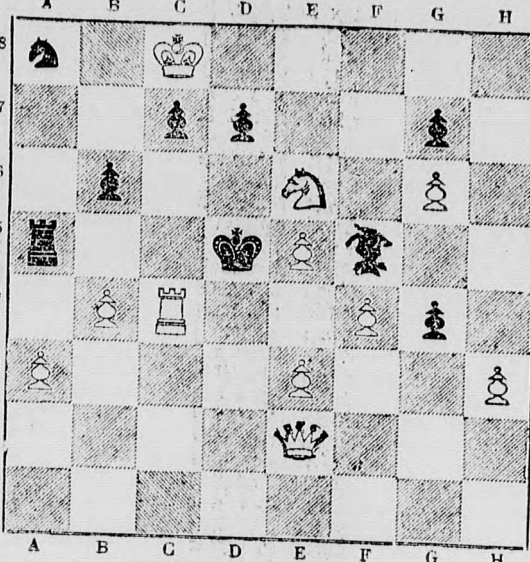
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Advertisement for DITRICH & KOMLOS OKL. MÉRNÖKÖK, KUDAPESZTV. NÁDOR-U. Z. VAS, RÉZ ÉS KÉRTI BOTOROK, GSILLAROK LEGMODERNEBB KIVITELBEN, GÁZÉDZŐK, KÁLYHÁK ÉS TB. PÉNZSZEKRENYEK

SAKK.

23. számú feladvány.

Schuster Zsigmond, Budapest.

Hatt a harmadik lépésre.

262. számú játszma.

Játszották Newyorkban, 1909 május 13-án.

A match XII. játszmaja.

Spanyol játék.

Világos:

- Capablanca
1. e2-c4
2. Hg1-f3
3. Ff1-b5
4. Hb1-c3
5. e4-f5

Sötét:

- Marshall
c7-e5
Hb8-c6
f7-f5
Hg8-f6

Casaelanca a II. és X. játszmában 5. Vd1-e2-vel folytatta, mire 5. ... Hc6-d4 6. Hf3xd4, e5xd4 7. e4-f5, Ff8-c7 stb. következett.

- 5. ... e5-e4
6. Hf3-h4

Ez a szokásos, de igen erősnek látszik itt 6. Hf3-g5 is, melyet először Gunston játszott 1896-ban.

- 6. ... d7-d5
7. d2-g3 Ff8-e8

Marshall az 1905. Janowski elleni matchében 7. ... d5-d1 játszott. Számításba jön 7. ... e4xd3.

- 8. d3xe4

Hasonló állásban Loman és Reggio között az 1905. sheveningeni versenyen 8. g2-g4, 0-0. 9. Bh1-g1 történt.

- 8. ... d5xe4
9. Vd1xd8 Fe7xd8
10. Fc1-g5 0-0

Vagy 10. ... h7-h6 11. Fg5xf6 Fd8xf6 12. Hh4-gb, Bh8 g8 13. g2-g4 stb.

- 11. 0-0-0 Hc6-e5
12. h2-h3 a7-a6
13. Fb5-a4 c7-c5
14. Fg5-f4! Hf6-d7
15. Fa4xd7 He5xd7
16. Ff4-g3 Fd8-h4
17. Fg3-h4 Bf8xf5
18. Bh1-e1 Hd7-f8
19. Hc3-e4 Fc8-e6
20. Fh4-e7

Világos állása mindenképpen előnyösebb.

- 20. ... Bf5-d5

Ha 20. ... c5-c4, úgy 21. He4-d6.

- 21. He4xc5 Bd8xd1+
22. Be1xd1 Fe6-f5
23. Fe7xf8 Ba8xf8
24. Bd1-d2 Ff5-c8
25. f2-f3 Hf7-h6
26. b2-b3 Kg8-h7
27. Kc1-b2 Bf8-f7
28. a2-a4 Bf7-c7
29. Hc5-e4 Fc8-f5
30. He4-d6 Ff5-g6
31. a4-a5 h6-h5

Table with columns: Baza, 100 kilogramm ára, Fehér, Rozsa, Sárga. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Pénz, Ar. Lists various financial instruments and their values.

Table with columns: Pénz, Ar. Lists various financial instruments and their values.

32. c2-c4	Bc7-e7
33. Kb2-c3	Kh7-h6
34. h3-h4	Fg6-h7
35. Bd2-d5	Bc7-e3†
36. Kc3-b4	Be3-e2
37. Hd6-f7†	Kh6-g6
38. Hf7-g5	Fh7-g8
39. Bd5-d6†	Kg6-f5
40. Bd6-d8	és világos nyert.

Sakk-hírek.

A Capablanca-Marschall-match június 23-án véget ért. Capablanca, aki a 14 játszmától kezdve csak remist tudott elérni, végre a 23. játszmánál megnyerte a nyolcz egységét. A match végállása tehát: Capablanca 8, Marshall 1, remis 14 (!). A sok remis miatt az amerikai lapok nem tartják helyesnek azt a feltételt, hogy a matcheknél a remis ne számítson; mert így nagyon sokáig elhúzódhatik a mérkőzés.

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Fehérneműjelző tintának a nemes fémeknek, nevezetesen az aranyak, platínák és az ezüstnek sóit használják. Minthogy az első kettő drága, csak az ezüstszóval készült jelzőtinta terjedt el általánosan. Ezeket kívül használatos még anilinfeketével készített jelzőtinta is. A jelzőtinta alkotórészei: 9-16 sulyrész salétromsavas ezüst, 18-33 sulyrész szalmiákszesz, 28-33 sulyrész szóda, 41-66 sulyrész gummi arabikum, 1-66 sulyrész orseille-festék, 10-33 sulyrész desztillált víz. Az anthracéntintával jelzett fehérnemű már az első mosás után rozsdabarnaszínű lesz, minek oka az, hogy az anthracéntinta is csak cseresavas vastinta és mosás alkalmával a vas vasoxidhidráttá alakul át. Az anthracén név csak reklámnév.

E. S.-né. A sóban eltett zöldbabot élvezetre alkalmasá tehetjük, ha megfőzése előtt 4-5-ször friss vízben jól kiáztatjuk. Puhára pedig csak akkor főzhető, ha a víz nem nagyon kemény.

A. P. Szakképzett ápolónőket vidékre is kaphat a Vöröskereszt egyet ápolónői intézetéből (I. Győri-ut 17.) a következő feltételek mellett: egy nappali szolgálatért 3 korona, egy éjszai szolgálatért 4 korona, egy egész napi szolgálatért 6 korona. Virrasztás esetén, ha két egymást felváltó ápolónő szükséges: napi 8 kor. Tíz héten túl terjedő szolgálat esetén a díjakat az igazgatóság különös megállapodás szerint szabhatja meg. Massage-ra külön kitanított ápolónők állnak rendelkezésre. Minden ápolónői ügyben legcélszerűbb közvetlenül az Erzsébet-kórház igazgatóságához, vagy az ápolónők főnökségéhez (Erzsébet-kórház) fordulni; azonban az egyesület központi igazgatósága is (I. Vár. Dísz-tér 1. sz.) készséggel ad felvilágosítást.

K. H. Forduljon az illetékes meszaróiparpartesületekhez. Üzletet azonban nemcsak ön, de bárki is nyithat, ha igazolványt szerez és egy tanult segédet tart.

B.-p. Egyéb írtószert a mérgekél és a fogónál mi sem ismerünk. De ha ezen módok sérül és állandóan használatba vétetnek, mindenesetre gátolni lehet a szaporodást. A patkány csak a vasat nem tudja elrágni. Tessék a kijárójukat megkeresve ott őket befullasztani. — A vasuti tisztai állás elnyerhetése a vasuti tisztképző tanfolyam elvégzése mulhatatlanul szükséges. A szabályok szerint e tanfolyam hallgatásához középszikolai vagy ezzel egyenrangú érettségi illetve végbizonyítványa szükséges. Budapest, VIII., Luther-utca.

B. L. P.-ny. Ügye elintézés alatt van. Gimnáziumban csak úgy tehet érettségit, ha a különbözeti tárgyakra elkészül. De részünkről azt ajánljuk, hogy várja be a kultuszminisztérium végzését, mert a reáliskolai ügye visszahatással lenne a gimnáziumban vizsgára.

B. Ferencz. Leghelyesebb lesz, ha „A m. kir. kincstári szénbányák központi igazgatóságához, Budapest, I., Pénzügyminisztérium” címre folyamodik a leveleiben jelzett második ügyben. A folyamodványt egy koronás, a mellékleteket harmincz filléres okmánybélyeggel lássa el. A központi igazgatóság címe: „Nagytekintetű.” A levelet ajánlottan kell feladni.

Gondos anya. Már igen régen ismeretes, hogy a mesterséges táplálás nem egyértékű a női tejjel való táplálással. Igaz, hogy egyes csecsemőknél kifogástalan az eredmény, de másoknál a táplálás leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Gyakran tapasztalhatjuk azt, hogy egy ideig jól megy minden, de ha a korral megfelelőleg emeljük a tápanyag mennyiségét, a csecsemő megáll suiijában és végre fogyni kezd a csecsemő, amely fogyásnak a csecsemőkori atrophia a vége.

A Béla. Esküvők alkalmával énekelhető karok: Beethoven: Isten dicsősége. Goll J.: A szeretet himnusa. Cherubini: Údvizdőlő dal. Kreutzer K.: Vasárnapi regg. Goll J.: Te vagy az én boldogságom.

Fogadás. Igenis vannak állatok, melyeknek törzsén és végtagjainak oldalán manapság is ilyen kezdetleges bórredőt találunk, amely valószínűleg oly időben keletkezett, amikor az állat valamilyen kényszerítő okból a repülő életmódhoz kezdett alkalmazkodni, de a viszonyok változtával megszűnt az alkalmazkodás, az oldalredő továbbfejlesztése is abban maradt. Ilyen állat például a Délamerikában élő sátnamajom (Pithecia satanas), melynek kezdetleges oldalredője világosan rámutat a szállóernyő kezdőfokára. Az oldalredő keletkezése ebben az esetben is az őserdő vízlepte talajával áll összefüggésben. Az állat az Orinoko s az Amazon folyó

melléknél levő őserdőkben tartózkodik s az év bizonyos szakában tengerré áradó Amazon vize lehetővé reá hátsással. Ezt a főtvevést még az is támogatja, hogy a sátnamajomnak kezűjái között szokatlanul nagy mértékben kifejlődött kötőhártyája van, mintha az állat az uszás mesterségét gyakorolta volna, valójában pedig ez a sajátja is a szállóernyő megindult fejlődésével áll kapcsolatban.

Régi előfizető M. J. Semmit sem köteles kiadni délután, csak sürgőnyt és expressz-leveleket.

Hü olvasó Paks. Hasonló intézmény Budapesten nincs. Külföldön is csak Párisban.

Közös veszedelemben. Igazán sajnáljuk, de tárgya miatt nem fogadhatjuk el.

Tiszakürtös O. J. I. Egyszerre forgalmi tiszt nem lehet. 2. A gyakornokoskodás ideje egy év. 3. Havi 60 korona segély. Ha kinevezik 1600 koronát és megfelelő lakáspénzt kap.

S. I. Zombor. Igen köszönjük szíves ajánkozását; hasznát azonban nem vehetjük.

R. K. Kérjen az illető intézetektől felvilágosítást, mert mi az ügy terjedelmes voltára való tekintettel e helyen kérdésére nem válaszolhatunk.

M. I. deliblati előfizető. Szíveskedjék bővebb felvilágosítást adni a munkát illetőleg, mivel így nem tudhatjuk, hogy mit óhajtatni; 2. méltóztassék a kiadóhivatalhoz fordulni; 3. a sorsjegyek közt.

G. H. Baróthlakos. 1. Ebben a kérdésben a fiatal emberek nem szoktak másra hallgatni; 2. elküldi vagy két jó barátját kik szádelkéről a szülőket értesítik; 3. az előbbiben már megjelentünk rá; 4. virágot, esetleg ékszer; 5. manapság az már családi ünnepély keretében szokott végbemenni minden formáság nélkül.

Alba Regir. A budapesti állatkert, az átalakítási munkálatok következtében zárva van és csakis a jövő év folyamán fog megnyitni.

T. I. Munkács Velenczébe, Fiumén át a legolcsóbb az út. Ha a tengeri utat kiakarja kerülni, akkor az utiköltség jóval nagyobb.

B. I. Vecsés. Az említett állásra azok közül választanak, kik a városnál már régebb óta mint díjnokok szolgálnak. A pályázati felhívás tiszta formailtás s így kérvényét beadni hiábavaló volna.

K. P. Tokaj. Az Erzsébet királyné szanatórium Budakeszin van, Szám nem szükséges, ügyis megtalálják.

L. Etelka. Berettyó-Ujfalu. A foxterrierek Angliából származnak. 2. A házi nyulakat Franciaországban tenyészítik nagyban s el is fogyasztják őket.

P. B. Adony. Érettségi bizonyítványát a szükséges mellékletekkel augusztus 5-ig a magy. kir. honvédelmi minisztériumhoz kell benyújtania.

Videki előfizető. A szín nem határoz. Jósága mindig a felhasználó anyag minőségétől függ.

D. A. Czégek nem ajánlunk; de hirdetéseink között több ilyen czégnek megtalálhatja címét.

A. B. Az újságkatalogus szerint nálunk ily szaklap nincsen. A külföldieket nem ismerjük oly részletességgel, hogy kérdésére felvilágosítást adhatnánk.

S. B.-né. Ha udvarlója feleségül veszi, úgy váljon el az urától.

S. M. Budapest. Az új lakásbérleti szabályzat még nem lépett életbe.

Egy előfizető. Az illető rovat vezetője szabadságon van. Ha visszajön, folytatja az ön örömeire is.

Virágos Budapest. Hogy egyes magvak az elvetés után nem keltek ki, annak az oka az lehet, hogy csirázás közben kiszáradtak. A tavasszal elvetett magvak, kivált a finomabbak, amelyeket földdel nem tartunk vastagon, szeles és napos időben nagyon könnyen kiszáradnak s ha ilyenkor a rendes permtezéssel, illetőleg öntözéssel csak 1-2 órával is elkésünk, akkor már a csirázásnak indult magvak ki lehetnek száradva. A tulságos állandó nedvesség azonban szintén nem jó, mert akkor a föld könnyen megsavanyodik és a csirázásnak indult magvak — mielőtt csak észrevetjük volna a csirázást — már is rothadtak és pusztultak lehetnek. A Cyclamen-mag, ha elegendő melegen hever, 4 hét múlva, a Portulacca pedig 2 hét múlva szokott kikelni.

VIZÁLLÁS.

	Jul. 17. Jul. 16.		Jul. 17. Jul. 16.
	méter		méter
Inn duna	Schäring 2.36 2.46	Tisza	M.-Sziget 0.48 0.58
	Pasu 4.91 4.88		Tekelháza 1.55 0.70
	Lina 2.31 2.88		V.-Namény 1.11 1.86
	Bécs 2.52 3.40		Tökaj 2.21 1.56
	Pozsony 6.12 5.26		Tiszafüred 1.98 1.46
	Komarom 5.43 5.08		Szolnok 1.72 1.56
	Budapest 4.92 4.76		Göngyöl 2.58 0. —
	Paks 4.17 3.60		Szeged 2.16 2.25
	Méhács 4.67 4.46		T.-Eccso 2.92 2.35
	Gombos 4.78 4.76		Titel 3.62 3.63
	Ujvidék 3.92 3.91	Ondara	Hoór 0.82 0.80
	Pancsova 2.73 2.73	Tapoly	Bartha 0.59 0.56
	Orsova 3.52 3.04	Bodrog	Ladnócz 1.64 1.90
Morva	Morvafalu 2.71 2.62	Sajó	Zsoltza 2. — 1.90
Vág	Zsolna 1.06 1.20	Hernád	H.-Némethi 0.67 0.52
	Trenosén 0.92 1.02	Berettyó	Margitta 0.02 0.11
	Szered 1.87 1.51		B.-Ujfalu 0.6 0.10
Rába	Szt.-Goltshard 0.51 0.54	Körös	Gauca 0.36 0.46
	Sarvar 0.59 0.69		N.-Várad 0.56 0. —
	Győr 4.51 4.11		Bélnyes 0.45 0. —
Dráva	Várasd 1.68 1.74		Tenke 0.29 0.25
	Zákány 0.04 0.01		Gurahone 0.41 0.34
	Batca 0.77 0.93		Burocsenő 0.39 0.29
	Izók 2.16 2.25		Békes 1.09 1.34
Mura	M.-Szerdah. 0.78 0. —		Gyoma 1.60 1.38
Száva	Zágráb 0.04 0.02	Maros	Gy.-Fehérvár 0.56 2.34
	Sziszek 1.89 1.10		Branyicska 0.70 0.72
	Mitrovicza 2.17 2.26		Soborsin 0.50 3.40
Szamos	Dés 0.3 0.1		Arad 0.54 0.78
	Szabnár 1.02 1.02		Makó 0.60 0.60
Kraszna	N.-Majtény 0.64 0.60	Temes	K.-Kostély 0.84 0.88
Latorca	Munkács 0.16 0. —	Boga	Kiszető 0.80 0.82
Laborez	Homonna 0.54 0.80		Temesvár 0.34 0.36
Ug	Perecseny 0. — 0. —		Becskekerek 0.91 0.92

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJER MÁTYÁS.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a czög a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt hússáru gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Szállítási naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assonracioni Generali (Triestai ált. biztosító-társaság. Alakult 1931-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371.42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intvzet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátást és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz- szállítvány-, beőréses lépés elleni és üvegbiztosítások. — Jegbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371.42 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykihazasítási Egyet m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcso Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorszájk főelárusító helye: VI. Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Ullői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legnömabb újkori találmány a szabadalm. kaszakiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 peroz alatt a legfőkéletesebben kiölozi. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelentékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ara 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pisurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületadógos műhelye és horgany díszítőmővek gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki cölokra. Saját légszesz-készülék minden házbán. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

villamossági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratczim: Siemenschuckert. Köszit: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, fergóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagyot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattóraszámológát (Schuckert-rendszer), vezetékerendezéseket központi telepekre való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpaszeketeket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyuk, hordozható villamos furógépek, villamos bányá furógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari cölokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényvüztési cikkek, evőeszköz stb.) kivárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemáruk.

Szenássy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavasszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházuinknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknak szives kirását, Szenássy, Hoffmann és Társa selyemáruháza” kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 17. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Ráth Ferencz bányaeszküdtet a IX. fizetési osztályba bányabiztossá;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Balogh Alajos miniszteri számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, György Endre miniszteri számtisztet számellenőrré, Pálmai László díjas miniszteri számgyakornokot miniszteri számtiszté, Tóth Sándor és K. Kaldor Ede díjtalan számgyakornokokat díjas számgyakornokokká, végül Fábics János, Oslányi Sándor, Stürzenbaum Károly, Hirsch Imre és Székely Ernő számvévérségi napidíjasokat díjtalan számgyakornokokká, Görk Gyula abonyi állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyan-ezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítóvá;

a kereskedelemügyi miniszter az állami mértékhi-telesítő hivatalok személyzeti létszámában a XI. fizetési osztályban Kugel Marczellt a temesvári állami mértékhi-telesítő hivatalhoz, Weber Ferenczet pedig a központi mértékügyi intézethez való beosztással állami mértékhi-telesítőkké;

a budapestvidéki pénzügyigazgatóság Hajdu Imre budapesti lakost a budapesti IV. ker. állampénztárhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schmidt Antal istvánföldi állami elemi iskolai tanítót a szentadorjáni állami elemi iskolához, Nagy Béla oraviczabányai államilag segélyezett községi polgári iskolai és Cse-kó Gyula szigetvári állami polgári iskolai r. tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter Lakatos Arthur kassai országos javítóintézeti szaktanárt eddigi ideiglenes minőségben viselt állásában végleg megerősítette.

Nevmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Treiber Béla bajai lakos „Tibor”-ra kiskoru Rajkovits József budapesti lakos „Rétti”-re, kiskoru Kovács Antal, Gizella és Ferencz nagykanizsai lakosok „Gáspár”-ra, Fruchter Abraham budapesti lakos „Fodor”-ra, kiskoru Weinstein Sándor debreczeni lakos „Heves”-re, Muiska Mihály kolozsvári lakos saját, valamint Ernő nevű kiskoru fia „Kis”-re, kiskoru Reisz Jenő békéscsabai lakos „Révész”-re, Sztójka Sándor kiskőrösi lakos saját, valamint János, Margit, Sándor és Lajos nevű kiskoru gyermekei „Kovács”-ra, kiskoru Pescan János aradi lakos „Pálmai”-ra, Neuwalder Sámuel pozs. lakos „Erdős”-re, Noheimer József körösladányi lakos Nagy-ra, Szordell János sz.-fehérvári lakos „Szolnoki”-ra, Mandi Henrik budapesti lakos „Molnár”-ra, kiskoru Popper Arnold (Andor) károlyfalvi lakos „Szilágyi”-ra, Blau Gyula Ferencz budapesti lakos „Balázs”-ra, kiskoru Kohn Jenő, Borbála és Gizella budapesti lakosok családi nevének „Bodor”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A brassói pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vigyázói állásra 8 hét alatt; a zágrábi állampénztárnál hivataliszolgái állásra szeptember 15-ig; Csallókörményen és Tisza Istvánfalván postamesteri állásra július 23-ig; a pestvidéki ügyészségnél irnoki állásra 45 nap alatt; a szeniczei járásbírósnál járásbírói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap inkább csak az Északi Fel-földön fordult elő kisebb-nagyobb zivataros eső. A hőmérséklet emelkedett és maximuma Rozsnyón 31 C°, minimuma Botfalun 7 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt zivataros esők várhatók.

Sürgönyprognózis: Meleg, zivatarok.

Állomás	Állomás		Szélirány és erője	Felhőzet		Hőmér-séklet	
	Állomás	Állomás		Felhőzet	Levegő	max	min.
A.-Szlátina	65.9	14.5	SE	2	1	21	10
Újgyvár	64.8	19.2	SE	1	3	24	12
Késmárk	61.3	17.0	E	1	2	21	11
Losonc	67.5	17.3		1	2	21	11
Ógyalla	63.0	19.1	SW	1	1	24	12
Budapest	63.6	18.0		0	0	26	15
Hérsény	63.2	17.6		2	2	24	12
Keszthely	64.6	18.6		0	0	22	13
Pécs	64.3	17.0		0	0	23	13
Zágráb	64.0	18.8	ESE	1	4	26	12
Fiume	62.6	18.5		1	0	26	14
Szeged	63.8	20.9	FES	1	0	25	14
Temesvár	64.5	18.8		2	0	24	12
Nagyvárad	63.6	21.1	SE	1	1	24	12
Kolozsvár	65.6	16.6		0	0	23	11
Vajdahunyad	64.6	21.3	ESE	2	0	24	11
Nagyzeben	65.0	16.2	SE	2	0	24	11
Szatmár	—	21.0		1	0	22	13
Eger	—	18.6	N	1	0	26	11
ÁtvárÁrálja	—	13.0	E	1	1	18	6
Selmeczbánya	—	16.0	NE	1	4	13	10
Komárom	—	20.0		1	2	19	15
Magyar-Ovár	—	20.5		1	1	24	11
Sopron	—	17.6	W	1	2	ny	ny
Eszék	—	20.1		1	2	ny	ny
Cirvenica	—	20.8		0	0	ny	ny
Debrecen	—	18.5		0	0	ny	ny
Kecskemét	—	21.6		0	0	ny	ny
Oroszlány	—	20.0	W	2	0	24	11
Arad	—	19.0	SE	4	0	ny	ny
Zsombolya	—	18.6		0	ny	ny	ny
Versecz	—	—		0	0	ny	ny
Orzova	—	16.7	NW	2	0	20	14

Házlerombolás

miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

**

Perzsa és keleti szőnyegek

mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 6. sz.

Ismeri ön már a

RICHTER VINCZE-féle

haj- és szakállnövesztő

= kenőcsöt ? =

Utolérhetlen hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajsznöves előidézésére

Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampón (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbélyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétkúrdós a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszer-tára, 1. Tuchlauben No. 3.

Gyönyörű

ház- és villatelkek

GÖDÖLLŐN

200-400 □-51 nagyságban 2, 3 korona és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országut, vasuti állomás és 2 épülő villamos vasut mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Rövebbet Budapesten, Königes és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

Megszűnnek fájdalmai és megszabadul sok bajától, ha a

Brázay

Menthol-Szeszt

használja, mert e páratlan háziszert

Egészségének Űdeségének és Testi erejének

fenntartásában utolérhetlen hatású. Mint üdítő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek, ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos és hivatalnok, városos, falun, erdőn, mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron egyaránt mindenütt és mindenkor biztos sikerrel használhatják a könnyen megszerezhető és mindig kéznél levő

Brázay

Menthol-Szeszt

Legbiztosabb háziszert az élet ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

Egy próbaüveg . . . 40 fillér
Nagyobb üveg . . . 1 korona
Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

KÜLÖNFÉLÉK.

Költemények.

A mi szerelmünk.

Mi nem sirtunk még soha egymásért,
Sohasé gondoltunk búsan egymásra,
A sors félelmét hosszas szenvedés
A mi szívünkbe még be nem ásta.

A mi rövid kis szerelmünk könnyű,
Átok, keserv, kín be nem szennyezte:
Derűs volt, szent, mint a gyermekálom,
Meleg, vig, mint a májusi este.

Igy lesz-e mindig? Örökké tart-e
Színe, ereje fénynek, sugárnak,
Haj, meri a fényre s rózsákra most esni
Rossz idők járnak, rossz idők járnak.

S ha majd sirtunk kell egymásért, ha
Egy nagy világgal kell harczra kelnünk,
Nem foszlik-e szét szívében köddé
Ami könnytelen, derűs szerelmünk?...

Örökasszony.

Hazug a könnye. Átok a csókja.
Fé.fibu, férfikin jár a nyomán.
Csál és elremit. Fázós féli der
S vad mámor lángja van egy macolyán.

Követed, vágyod, rajongod mindig
At kinon, véren, átkon, tavaszon.
Gyűlöled s hódolva roskadsz elé,
Ha szél, ha ínt csak az örökasszony...

Elvár Béla.

(A vigói öböl kincsei.) A vigói öbölben, kö-
fölből két száz év óta temérdek kincs hever a
renger fenekén. A spanyol örökösödési háború
kifőrésekor történt, hogy egy sereg spanyol hajó az
amerikai gyarmatok adójával szembe szállt, megakadva,
gyanútlanul kelt utra az amerikai partokról hazá-
jukba. Akkor még ismeretlen volt a tengeralatti
kábel és így a hajóknak sejtelmük sem volt arról,
hogy időközben odahaza kitört a háború. Az an-
golok és hollandok azonban észlelték az ezüst-
töltő flottát közeledtén és ki akarták akná-
zni azt a körülményt, hogy a spanyol hajók

még valószínűleg nincsenek kioktatva a háború ki-
töréséről és meg akarták keríteni az értékes zsák-
mányt. Néhány francia hadihajó azonban tudomá-
st szerzett az angolok szándékáról és figyel-
meztette a flottát a fenyegető veszedelemről, sőt
el is kísérte a hajókat a vigói öbölig. Itt azonban
harczra került a dolog, amelyben a francziák huz-
ták a rövidebbet. Amikor aztán a spanyol hajók
főparancsnoka látta, hogy az ellenség hajói teje-
sen elzárták az öböl kijáratát és a harcz kimene-
tele sem volt már kétséges, hajóival egészen az öböl
hátsó részébe vonult és ott hajóit, kincseikkel együtt
a fenékre süllyesztette, nehogy az ellenség zsák-
mánya legyen. Es ott hevernek azóta egymás
mellett szép sorjában a „Tambor” és az „Espa-
re-c”, az „Almirante” és a „Creseta”, a „Chat-
ternan” és az „Uca Trella” a „Nanto” és a
„Nanna”, az „Arya” és a „Terreiro”, a „Taxo”
és a „Soillalo” összesen tizenkét szép hajó. Azóta
az idők folyamán sok-sok kísérletet tettek, hogy
a kincset felszínre hozzák. Így 1825 október ha-
vában megjelent ott az angol „Enterprise” hajó
és egy teljes esztendőig dolgozott egy közönséges
buvár-harang segítségével. A hajókat meg is ta-
lálták a jelzett helyen, a tengerfenékre süllyedve,
ágyukat, ágyugolyókat és vasláncokat sikerült is
a felszínre emelni, de az arany és ezüst kincs
csak nem akart előjönni. Az utrakelés után ugyanis
a kincset fa alá rejtették, hogy a tengeri rablók
figelmét elvonják a szállítmánytól. Később egy
mezős olasz indított expedíciót Vigóba. A hyd-
roskop segítségével négy hajót csakhamar fel is
fedezett. Kettő közülük még érintetlen volt, sőt
a „Terreiro”-nak még az ágyú is a fedélzeten
állt. Az olasz önként felajánlotta a spanyol kor-
mánynak az esetleges zsákmány 20 százalékát, a
mit az el is fogadott, abban a reményben, hogy
kedvezőbb ajánlat aligha fog egyhamar találni.
De ennek az expedíciónak sem sikerült megállá-
pítani, vajjon sikerült-e a spanyoloknak a kincset
biztos helyre szállítani, vagy sem. Csakhamar is-
mét csendes lett a vigói öböl tájéka és a tenger
vizét nem zavarta többé semmi sem. Most úgy
hallatszik, hogy ismét az angolok fognak egy ha-
talmasan felszerelt expedíciót utnak indítani és
az eredményt mindenki nagy érdeklődéssel lesi.

(Milliárdosok jótékonyasága.) Egy csikági statisz-
tika szerint az 1908-ik évben Amerikában csak
90.932.000 dollárt adtak ki jótékony célra, szem-
ben az 1907-ben kiadott 140.902.130 dollárral. Ez
az összeg így oszlik meg: Nevelőtiszteletre jut
36.552.039, jótékonyintézetekre 39.729.261, vallásos
alapítványokra 4.413.959, muzeumokra, képtárakra

s más művelődési célokra 9.401.631 és könyvtárakra
854.500 dollár. Az adakozók élén Andrew Carnegie
áll, aki a lefolyt évben összesen 7.437.600 dollárt
adományozott, mely java részben könyvtáraknak,
egyetemeknek s ipari vállalatoknak jutott. Mindjárt
utána jön John D. Rockefeller 2.934.000 dollárral,
ebből kapott a csikági egyetem 2.191.000 dollárt,
a Rockefeller-Institut (orvosi laboratorium) 500.000
dollárt. Russel-Sage asszony adományozott összesen
1.559.635 dollárt, J. Pierpont Morgan 192.000 dol-
lárt, ennek több mint felét a szanfranziszkói
templomok újjáépítésére fordították. Rajtuk kívül
van még számos nagylelkű adakozó, akire méltán
büszke lehet Amerika. Végredelet után történt
nagyszámu adomány is foglaltatik a fenti ösz-
szegben.

(Alfonz király muzeuma) Az uralkodó fejede-
mek közül senki ellen annyi anarchista merény-
letet el nem követtek, mint ifjú élete alatt XIII. Al-
fonz, a spanyolok fiatal királya ellen. Csodálatoské-
pen mindannyiszor épen menekült a bajból, egy haj-
szála se görbült meg. Sőt a vidámságát és fiatalos
jókedvét se viselték meg a halálveszedelmek. Any-
nyira nem, hogy valóságos kis muzeumot állított
össze azoktól a tárgyakból, amelyek a halálból való
menekülésére emlékeztetik. A páratlan muzeumban
szerepel egyebek közt a czuczli, vagyis gummi-
tömlő, mellyel a királyt még csecsemőkorában
akarták megmérgezni; egy nagy üvegedény, amelyre
öt éves korában oly szerencsétlenül zuhant rá,
hogy majd betörte rajta koponyáját; egy bot
amellyel egy udvari komornyik — hogy
szánt-szándékkal-e, vagy véletlenül, nem le-
hetett megállapítani — kicsi hujja kiütötte
a szemét; néhány szilánkjá annak a bom-
bának, amelyet Barcelónában a királyi fogat
elő vetettek; egy lónak a bőre, melyet XIII. Al-
fonz párisi látogatása alkalmával ölt meg az anar-
chisták bombája, továbbá annak a diszkocsinak egy
része, amelyben a király Loubet elnökkel ült, mi-
kor a bombamerénylet megtörtént; szilánkjai an-
nak a bombának, amelyvel Madridban esküvőjük
napján akarták megölni a királyi párt. A gyűjte-
ményt mindentéle egyébi anarchista-fegyver, revol-
ver, tör stb. egészíti ki.

(Milyen magasban ropúlnak a pillangók.) Az Alpe-
sekben gyakran 1830 láb magasban a tenger színe
fölött is találkozunk még számos pillangókkal. A
Himalaján és az Andeseken 4000 méter magasban
s találtak már a természetkutatók, sőt Bonpland
a Csiborasszó lejtőin 5066 méternyire is találko-
zott tarka pillangókkal.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

22

Valami tulbuzgó császári ügyésznek ugyan-
is az a gondolata támadt pár hó múlva,
hogy a felgyógyult exkórviselet a csendörök
megsebesítéseért a törvényszék elé állíttassa.
Du Charrasnak nem kellett volna egyebet
tenni, minthogy meglepetéssel, önkívületi ál-
lapottal s egyéb ügyes kifogásokkal mente-
gesse magát s bizonyára fölmentik vala, ő
azonban a megbukott alkotmány mellett tar-
tott hatalmas vádbeszédet s oly gyűlölettel
szólt a császárról és embereiről, hogy mint
veszedelmes forradalmárt a császár megsérté-
seért Cayennebe deportálták.

Három év múlva lázadás tört ki a tele-
pen, a fegyverek legyilkolták őreiket s nagy
részük megszökött. Kamill velük tartott, elérte
a tenger s egy angol hajón kijutott Észak-
Amerikába. Newyorkban nagy rokonszenv fo-
gadta. Az ifjú szabadsághős tömegesen fogadta
az ajánlatokat a kiadóktól és szerkesztőktől s
nemsokára kényelmes, nyugodt helyzetet bizto-
síthatott magának.

Később időt szakított politikai tanulmá-
nyainak folytatására s ennek eredményeké-
p egymásután jelent meg tőle több nemzetgazda-
sági mű, melyek nevét a legszélesebb körök-
ben ismertté tevék. Megírta ezenkívül az állam-
csíny történetét, s talán még kérelhetetlenebbül
írt szereplői fölött, mint tizenhét évvel később
az a szellemóriás, ki szintén tanuja volt ama
napok történetének s aztán Napoleon bukásáig
Guernseyben élte a száműzés kenyerét.

Kamill e könyvében Bonaparte Lajo-
son kívül főképpen a főtörvényszékkel bánt
el rendkívül szigorúan. Meggyőződése volt
ugyanis, hogy ha ez créyesen lép föl s Na-

poleont mindjárt első nap árulónak jelent-
vén ki, vád alá helyezi, a nép nem maradt
oly kétségbeesztett közönyös s tudta volna,
mit kell tennie. A főtörvényszék azonban in-
gadozott, tagjait félelem fogta el s eljárá-
sukon meglátszott, hogy csak azért tesznek
valamit, mert a törvénv felelősség terhe alatt
parancsolja rájuk a cselekvést s ők még akkor
nem tudhatták, vajjon utóvégre mégis nem a
köztársaság fog-e győzni?

A főtörvényszék egyik tagját később a
császár hasznos szolgálataiért pécsettörre ne-
vezte ki.

E férfit Laroche Theodornak hívták.

Du Charras e kivozást sem hagyta em-
lítés nélkül s keserű szemrehányásokkal hal-
mozta el az új pécsettör, mint Napoleon meg-
vásárolt czinkosársát.

Mivel pedig könyvét a csempészek
Franciaországban is elterjesztették: külön-
sen az utolsó években nem egyszer történt,
hogy az általa megbélyegzettek s így köztük
Laroche is, ellenségeik e könyv egyes
sorainak idézésével igyekeztek népszerűtlenné
tenni, mi annál könnyebben sikerült, mivel a
száműzött Du Charras tekintélye mindegyre
növekvőben volt s nevét bizonyos nimbus kör-
nyékezte, mely szavainak nagy kelendőséget s
hitelt biztosított a közönségnél.

XI.

Laroche százados, kit a kártyaasztal mellett
hagyunk, főtörrel játék után boszusan kelt föl
székéről.

Huszezer frankot veszített. Birt ugyan any-
nyi önruralommal, hogy játszótársaival szemben
a közömböst adja, de szenvedélyes természete
minden pillanatban kitöréssel fenyegetett.

Nehogy éles bírálatnak tegye ki magát,
félbehagyta a játékot s visszament a terembe,
hol csillapodást remélt, vagy tisztességes okot
vélt találhatni haragja érzetetére.

A véletlen úgy akarta, hogy ismét Mou-
linsné közelébe jusson.

A szép asszony, talán hogy enyhítse

utolsó szavainak hatását, békülékenyen mó-
solygott eléje, mire a százados tánczra kérte.
Moulinsné karját a századosba ölté s ez egy
pillanat alatt elfeledve vesztését, diadalmas
acczal vezette tánczosnéjét a terem hosszá-
ban fölállott sorok egyikébe.

Éjjel előtt történt pár pillanattal.

Mindenki helyén állt már; a rendező jelt
adott a zenészeknek s látni lehetett, amint azok
az emelvényen vonóikat magasra emelik.

E szempillantásban egyszerre ijeszítő gyor-
sasággal s robajjal nyílt föl a terem egyik
ajtaja.

A külsőbön egy férfi jelent meg, rendezőn
ötözetben, kuszált arcvonásokkal s vadul forgó
szemekkel.

Mindenki a zaj felé fordult s önkéntelen a
belépőn feledte tekintetét.

Egy férfi hirtelen kiált a meglepett bámu-
lók sorából s odalép hozzá.

— Baja van önnek, Moulins ur? — kérdé
tőle félhangosan.

Moulins nem felelt, de kezét, melyben egy
összegyűrt írást tartott, magasra emelte, vil-
lámló szeméit körüljártatá, aztán egycenesen neje
felé tartott.

Moulinsné csak az utolsó pillanatban
vette észre férjét. Laroche százados, ki őt
karján tartá s bököt sugdosott fülébe, talán
még később.

Moulins, amint nejehez ért, harsány han-
gon fölkiáltott:

— On irta ezt a levelet asszonyom?

S durván elránta Laroche mellől.

Leírhatatlan zürzavar keletkezett erre.

Moulinsné halotthalványan ragadta meg
férje kezét s a levél után nyult, melyet kö-
nyelmű szeszélyből pár óra előtt irt vala.

Moulinsra azonban, ki vele szemben
egyébkor tehetetlenül és gyáván huzta meg
maga, e pillanatban nem lehetett rá ös-
merni.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1909. július 18-án

Főv. Nyári színház

Délután 3 órákor
A cigány.
Eredeti népszínmű 3 sz. lra: Szilgelyi zenéjét Donler Károly.

Este 7/8 órákor
Akisboszorkány
Operett három felvonásban.

Műsor:
Hét: A kis boszorkány.
Kedd: A nők kedvence.
Szerda: A nők kedvence.
Csütörtök: A nők kedvence.
Péntek: A kis boszorkány.
Szombat: Tosca.
Vasárnap d. u.: Csókirály.
Este: A kis boszorkány.

Főv. Városligeti Színház

Délután fél 4 órákor
Az erdészlány.
Operett három felvonásban.

Este fél 8 órákor
Ugyanaz.
Műsor:
Hét: Az erdészlány.
Kedd: Az erdészlány.
Szerda: Az erdészlány.
Csütörtök: Az erdészlány.
Péntek: Az erdészlány.
Szombat: Az erdészlány.
Vasárnap d. u.: Az erdész any.
Este: Az erdészlány.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.
Fogak foggyógyítása
Szájpadlás nélküli műfogak

CIRKUSZ BEKETOW
Városliget. Telefon 107.46.
Ma, vasárnap, 1909 július 18-án
2. Ünnepi Disz Előadás

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49

Nyitva délután 3 órától reggel 4 óráig.
Ma vasárnap, július 18-án a gyönyörűen feldíszített területen:
nagy arató ünnepély

Aratók, marokszedők, kévektők. A belépésnél minden
látogató emléktárgyat kap. Délután nagy gyermekünnepély.
A nagy varieté színpadon d. u. 5-kor gyermek előadás.

A Tabarin Moulin Rougeban:
Művészet a me-
Művészet a me-
Művészet a me-

Előadás alatt nagy arató-bál.
A hangverseny hangverseny BACHÓ karmester vezetésével.

JARDIN de PARIS
Városliget, Erzsébet királyné-ut L. Telefoa 167-25
Kedde 9 órákor.
Kedde 9 órákor.
Legelőkelőbb nyári mulatóhely.

Szenzációs júliusi műsor:
Fellépnek: Kornai Berta, Varjas, Szász, Sajó,
Herma Günther, Maurice et mille Leona,
Rita Raoul, Georg Kaiser stb stb.
TABARIN BALL-MABILLE

Uj tánc attrakciók.
Mst. Douglas négy akrobatika. Les Eima's danc akrobatique
Maurice et la bella Leona dances originale parisien. Saschoff
csoport orosz tánc és tánc. La bella Rosalda, Elna Sörensen
Annie Byonso.
Jegyek délután 4 óráig Kípsér és Köbligél válthatók
előre Andrassy-ut 4. (Telefon: 27-68.)

«Uj Idők» kávéház
Váci-körút 45. szm.

győri Vörös Miska
Estéknént

legelőkelőbb családok kedvenc primása 14 tagu
klasszikus zenekarával hangversenyez
Színházi vacsora. Uj rendszerű reggeli.
Magyarország összes vidéki lapjai kaphatók!

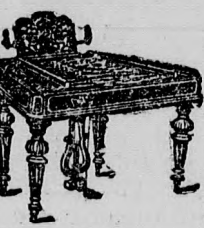
Alkalmi vételt

ajánl szép és finom
butorok,
szőnyegek,
csillárok-ban

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési
áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jogyeseknek fontos! Vételkényszer nél-
kül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

FELTALÁLÓK
Utmutatóját
A lap olvasóinak díjtalanul megküldi:
Aron és Molnár gépészmérnöki iro-
dája Bpest, VIII., József-körút 9/a
Telefon 104-10. Telefon 104-10.

Azonnal jogos tulajdona!
A zongora vagy pianó
ha REMÉNYI MIHALY
legújabb rendszerű hitelössztől
veszi azt meg. Nem bérli a
részletfizetés leple alatt, ha-
nem azonnal sajátja a megvett
hangszer. Ugyanazon árak mintha
készenlért venné.

Előleg nem kell
10 frt havi részletfizetés mellett
a legjobb zongorát v.
pianót. Részletes árjegyzék és
prospektus díjtalanul küldetik
Budapestről, Király-u. 58.
Nemcsak Budapesten, de vidéken is
bármelyik rendelkezésre áll ezen eddig még nem létezett alka-
lom ily könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszert
vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a leg-
képzettebb szakmunkások által.

Felhívás.

A Budapest környékén családházakat építő egye-
sület mint szövetkezet budapesti bejegyzett cég a
folyó évi július hó 4-én tartott közgyűlésén főlészá-
molását határozta el, miért is felhívjuk a szövetke-
zet hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetmény
harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt
a törvényes követelmények terhe mellett érvé-
nyesítsék. A felszámoló-szövetkezet igazgatósága.

Rudolfsbad gyógy- és vizgyógyintézet
Reichenau, (A. Ausztria.)
A legzsebb, igen kedvező éghajlatu tájéka a Schwarza-völgynek.
Élőnyös tartózkodás üdülőknek és gyengébbeknek továbbá
szív-, ideg-, vesebetajásoknak az anyagcsere zavaraival, ra-
chitis, gyomor, bél és női bajok esetében, étrendi, hízó és
soványító kurára. Az összes modern physikai gyógyhatá-
nyok rendelkezésre állnak.
Elsőrangú konyha. Vezető orvos: Dr. Mayer Róbert.
Prospektust készséggel küld az igazgatóság

CZIMBALMOK!
Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a
jelenkor legelőkelőbb czimbalmjai!
Leírát és árjegyzéket ingyen
és bérmentve küldenek a fel-
tárlók és egyedül készítőik
Komáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hang-
fokozó piano-pedálú czimbalmgyár
SZOLNOK
(azelőtt: Nagymaros-Visegrád.)

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintajuttalmat megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (nép. cég)
Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

FOGAK

és fogsorokat szájpadaás nélküli, a
természetes fogaktól meg nem
különböztethető és rágásra kitűnő
10 évi szavatosság mellett készíti
Guttermuth János
műfog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. Jobbra 3.
Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert
ketten vagyunk e házban. — Erközöskor kérem a
kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot meg-
nyomni, hogy az érkezők sorrendje botartassék.
Telefon 159-63.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott nédi
belső szerkezettel, melynek
hangja, hangtartása rendkívül
jónak bizonyult, részletfizetésre
is legmesszebbmenő jótállással
kaphatók. Fonográfok, gramofonok,
hegedők, fuvókák, citrák, klarinák
stb. olcsón legjobbak. Kiténtve
elismert jó munkáért.
Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyár
Bpest, VIII., Lákócai-ut 7L
Telefon 58-20.

BUDAPESTI
Röser-tanintézet
ALAPÍTÁSI ÉV: 1853.
Tanulók száma eddig 19021-
a) Felsőkereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak ré-
szére. Érettségi bizo-
nyítványai az egyetem
érvényességre jogosítanak.
b) Polgári iskola 10-14 éves fiúk részére.
Allamérvényes bizonyítványok.
c) Nevelő-internátus 80-40 bennlakó
növendék részére.
Beiratások augusztus 30-ig szept 6-ig. Évesítők küld:
Röser János igazgató Budapest, Aradi-utca 10.

Urak és hölgyek
Könnyű és jól jövedelmező mellékkeresetre lehetnek
szert, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladásáról fog-
lalkozni hajlandók. Hasznavehetőség esetén fix fix tét.
Fleissig Sándor bankház Bpest, Erzsébet-körút 2.

WÄGNER MANO
tan- és nevelőintézete
nyilvánossági joggal RÁKOSPALOTÁN.
(Vasuti-, pósta-, távirtda- és telefonállomás.)
Az
intézet 8 osztályu főgimnázium és
4 oszt. polgári fiúiskolából áll.
Az osztály- és érettségi bizonyítványok államérvényesek.
Az intézet egy 5 holdnyi kiterjedésű parkban fekszik
Alapos oktatás és jó ellátás.
Növendékek lehetnek bennlakók és bejárók.
Értésítéssel készségesen szolgál
az igazgatóság.

ÖN BÉREL
egy óska zongorát vagy pianót és
KIDOB
havonta 12 vagy 16 korona kölcsöníjlat, végre pénzét
kiadta, zongorája nincsen.
HA FIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, leg-
modernbb érozpancézálókész keresztúros új zongorát
vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem
leköteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon
kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepen.
Bafon tölcsernélküli legelőkelőbb gramofon- és művész-
lemezek föelárúsítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák becserelése, javítása, hangolása legkülömbben.
Fentli rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

BOLDOG EMBER!

Van-e annál boldogtöbb, ha embertársaink megcsodálják erőnket és egészségünket? Mily kellemes a derült tekintetű, ruganyos járású, egyenes testtartású egyén látása! Hisz minden férfi arra törekszik, hogy teljes testi és szellemi erővel bírjon, mert ez a legfontosabb kellék arra, hogy hivatásának teljes mértékben megfelelhessen s így embertársai szeretetét és pártolását megszerezze. Ennek elérésére alkalmazza a villamos erőt. A villamosság számtalan oly esetben is bevált, ahol már minden egyéb sikertelenség bizonyult. A villamosság új életet önt a testbe, úgy hat, mint a virágra a hármát, a gép működésére az olaj. Üdit, erőttes nélkül fokozott munkára képesít. Az Elektro-Vitalizer állandó, enyhe áramot szolgáltat, mely egyenletes előírás szerinti erősségben és hosszabb ideig áramlik a testbe.

A szakszerűen alkalmazott villamosság már rövid alkalmazása után meglepő gyógyító hatást gyakorol az általános ideggyengeségre, ideges gyenge-égi állapotokra, ideges szív-, gyomor-, bél-, vese- és hólyagbántalmakra, osztes idegfájdalmakra. A menynyben nem látogathatna meg bennünket, hivatkozzék írásban ezen újságra és kérje ingyen és bérmentve az „Értekezés a Modern Villamos Gyógyászmódról” szóló könyvecskét. Ha meglátogat, ingyen fogjuk bemutatni gyógyászmódmunkát.

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet Budapest, Károly-körút 2. felem. 10.

Szólvány egy ingyen könyvre.

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézetnek

Budapest, IV., Károly-körút 2. felem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt borítékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógyászmódról”

szóló művet { férfiak } részére. { nők } (A nem kívánt kötet törölnendő.)

Név: _____

Cím: _____

Elismerő-levél.

Csuls Józsefné, Marosillye, 1909. június 15. Igen tisztelt Doktor Ur! Örömmel értesíthetem, hogy a készülékkel oly kitűnő eredményt értem el, melyre még magam sem számítottam. Csak most látom igazán, hogy milyen kitűnő készülék és bátran ajánlhatom azt, a mit meg is fogok tenni minden egyes kímálkozó alkalommal. Pedig ha a kúra előtt fájdalomaim annyira elgyötörtek, hogy az élethez nem volt semmi kedvem. Ezek a fájdalmak mind megszűntek. Álmatlanságom elmúlt és félelmi érzetéből is teljesen kigyógyultam. Szívvel kívánom, hogy az Isten sokáig éltesse és hogy megengedje, hogy még igazán sok szenvedő embernek nyújthasson hathatós segítséget.

A Franklin-Társulat kiadásában legújabbán megjelent:

Mikszáth Kálmán

A Noszty fiú esete Tóth Marival.

Három kötet.

Ára füzve 12 korona. Díszkötésben 18 korona.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése (Wedianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. a. és minden könyvkereskedésben.

Lekészett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járású órá!

POLGÁR KÁLMÁN

műoránál

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám

részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron. Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

KI AKAR ÖNKÉNTES LENNI?

Mindazon fiak, akik az előírt iskolákat nem végezték, elkötelezettségük s jogalkozásukra való tekintettel nélkül megsejtezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Aki már sor alatt volt, elkészíti. Születési év skvotlen közlendő; Értését ingyen és bérmentve küld: Liohtblau-féle katonai elkötelezettség tartományigazgatója Debreczenben. Az intézet állami felügyelet alatt áll.

Alkalmi Butoráruház

Legelőcsőbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA és RÓNA

butoráruház Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz. (Andrásy-út sarok.)

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható az éven át szerzett kórházi tapasztalat alapján

Dr. KAJDAGSY

v. cs. es kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt, széklet-, bujakórt (syphilist), borbajokat, elgyengült fertőzött, idős embereknek is, onfertőzést és annak utóhatait, ideg- és hágerővezetést, valamint minden női bajokat. Rendel. d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig Budapest, VIII., József-körút 2. szám. Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik. - Levél után is biztos gyógyszer.

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-aczélból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilárékek igen könnyű molelek szerint. Csapágak gyaruskonésu és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivételben. Kötélférek kender- és sodronyköték számára.

Kitűnő és pontos kivittel Rendkívül olcsó árak: Prospektusok díjmentesen!

TARCSA-GYÓGYFÜRDŐ

Vas megyében. (A magyar Franzensbad.)

SPECIÁLIS NŐI ÉS SZIVGYÓGYFÜRDŐ.

Hidegvízgyógyintézet. Világhírű vas-lámpja a Franzensbadival egyenértékű, sőt a marienbadit is jóval felülmulja és hazánkban a legjobb. Természetes szénsavas fürdők. Glaubersós-vasas és lithion tartalmu alkalicus sós források. Páratlan gyógyhatásu: vérezegénység, csusz, húgysavas diathesis, idegbajok, a vese, hólyag, emésztési és légzőszervek hurutos bántalmái ellen.

Fürdőorvosok: dr. Bartha Kornél, v. tanársegéd és dr. Glück Gyula. Évad május 20-tól szeptember 15-ig, esetleg végeig.

Vasut, posta, távirat- és telefonállomás. Közvetlen vasuti kocsik közlekedés „Tarcsa-fürdő” felirattal. Villanyvilágítás, fenyvesek. Kívánatra prospektus.

BORSZÉKI FÖKÜT

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA KIVÁLÓAN KÖZÉNYELLEN BOLDIZSAR-KÖT IDÜLT GYOMORBAJOKELLEN. KOSSUTH-KÖT VÉRSZEGÉNYSEG ELLEN. TIE PALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK. FÖLERAKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FÖRGALMI ÉS KIVITELI R.T. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Az Én Újságom

előfizetési ára: egyedévre 2.50, félévre 5.-, egész éve 10.- kor Singer és Wolfner, Andrásy-út 10. szám.

Vétkezik

önmaga ellen minden nemi betegségben, vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el dr. GARAI szakorvos

Hasznos Tanácsadó minden férfi és női nemi betegségben

ezü mű legújabbán megjelent, számos ábrával ellátott könyvet 2 korona beküldése után bérmentve, zárt borítékban küldi a szerző:

DR. GARAI

Budapest, VI., Andrásy-út 24. Rendel. férfi és női húgyszervi, bőr és nemi betegnek naponta d. e. 10-től d. u. 4-ig és este 7-8-ig. Vasár- és ünneppnap d. u. 2-ig. - Levelekre válaszol, kívánatra gyógyszerrekről is gondoskodik.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legközközletesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elkészíthető. Aki egyszer használta, soha mászt nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümötől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és emellett fogva a levegőben nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és puha gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózsá, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 korona 50 fillér.**

Kapható minden drogeriában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3.50 K** utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

főh. udv. szállítók, pipereszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Akar Ön kitűnő fényképet?

Akar Ön ezen fényképező a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alábbi megrendelési íven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.

cég fényképezési-osztályában

az itt képen látható **Reform-Minimum Kamarát.**

A Reform-Minimum-kamara a létező legközközletesebb, legmodernebb és legkönnyebb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökerecsével, vízszintmérővel, kettős kihuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdallal, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrthuzat. Az objektívek F: 5,5 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-Kamara Áral Unikum-zárral beleértve három félműszert tartalmaz:

9 x 12 mm		13 x 18 mm	
Ár	havi részlet	Ár	havi részlet
120.-	6.-	185.-	9.-
165.-	8.50	225.-	11.50

korona

127b. Finom Rapid-aplanáttal 120.- 6.- 185.- 9.-
129b. Ruetzschel-anasztigmával F/8 F = 120 mm 165.- 8.50 225.- 11.50

Megrendelési ív. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 30. szám.

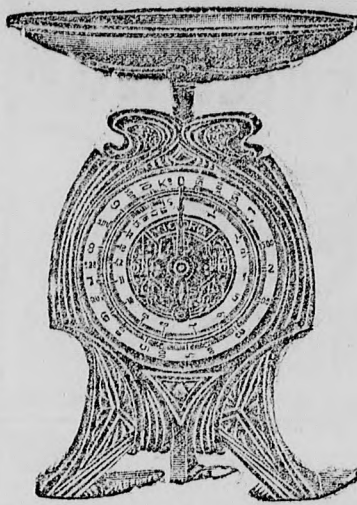
Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 x 12 - 13 x 18 cm. nagyságban kor. Áral, havi részletben 19. ... Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 30. szám. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételárat esedékesé teszi.

Lakhely: _____ Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. M.

PÁRISI NAGY ÁRUHAZ

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 38.

■ ■ ■ Amerikai ■ ■ ■
konyhamérleg

Ára:
2 korona 80

Aranyozott öntött vasból 10 kg. erejéig, megbízható pontos szerkezettel.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

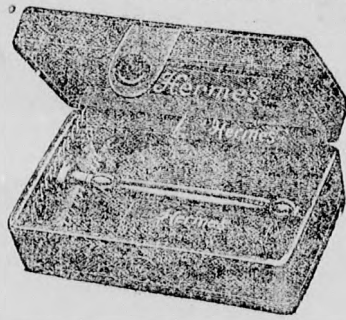
UJ!! ■ Nékülözhetetlen!! ■ UJ!!

„HERMES”

biztonsági önborotváló készülék

szabadalmilag védve.

Sérülés, tanulás, eredménytelenség, elromlás, lezuhás, kőszőrülés teljesen kizárva. — Bámulatos egyszerű kezelés, czélszerű szolid és precíziós megbízható munka. — Pengék legfinomabb amerikai gyémánt aczélból készítve két éllel ellátva. — Teljes sima kiborotválkozás. Fertőzés-től megóv. Minden egyes készülékért és pengéért jótállást vállal a gyár.

Össze nem tévesztendő mások által ajánlott olcsó készülékekkel.

Hogy mindenkit meggyőződjön készülékünk jószágáról felhatalmazott a gyár, hogy a készüléket melynek ára **15 korona** 6 pengével díszes dobozban a szállításhoz fizetendő **3 korona** lefizetésénél a vevőnek átadom és a 12 korona hátralékot két koronás havi részletben fizettem a rendelőkkel.

Készpénzfizetésnél 10 százalékos engedmény.

Prospektust ingyen és bérmentve. Rendelések intézendők!

KENNEDY JÓZSEF

Budapest, VI., Andrásy-ut 50. szám.

Legjobb minőségű **kontófésűk**
nyalvosított, kaucsuk, bakakétnők és elasztikusból készült szálakból

MÜLLER J. L.-féle
BRISE DE VOILES
a legjobb, legkiválóbb ibolya-illat.
a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége, mulhatatlan.

Legnagyobb választék
békéltető és imitáció
hajlók, konty- és oldalfésűk,
bájosítások és sültámpák.

Gebhardt dr. tanár-féle
nővenyszappan
1 db 70 fill. 1 tucat 7.50 kor.
1 tucat 100 db. 100 db. 100 db. 100 db.
1 K. Budapest 1.50 K.

Üvegeje: **3, 5 és 9 korona**
Angol és francia illatszerek és választékban.
MÜLLER J. L. Cs. és Kft. Ud. szállító
Koronaható-utca 3. | Rettenbiller-utca 6. sz.

Maj-100- és Körömpolozók
díszes kezettelűen
Körömpolozók.

Elismert elsőrangú

Bőröndök és bőröndárak kényelmes havi részletfizetésre.

Legjobb minőségért szavatolunk és utalunk arra, hogy alig van más olyan árucikk, melynél az anyag és kidolgozás silányabb volna olyan árkülönbséget képes előidézni, mint éppen bőröndárunknál.

Sziveskedjék nagy képes árjegyzékünket kérni.

Elek és Társa BUDAPEST, IV., Károly-körút 10. sz.

A Budapesti Kereskedelmi Testületől föntartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1909/1910. évben ötvenharmadik évfolyamát nyitja meg. Az intézet két tagozatra oszlik: a) A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájára, melybe a közép- vagy polgári-iskola négy osztályának elvégzése után szeptember 1-én jeles és jó bizonyítványu, 2-án és 3-án a fennmaradó helyek arányában egyéb jelentkezők naponként a délelőtti órákban iratkozhatnak be, b) A Budapesti Kereskedelmi Akadémiai (főiskolai) tantolyamára, mely két évfolyamra terjed és melynek hallgatói a második évben a banküzlet, az export- és import-üzlet, a biztosítási üzlet és a fakereskedelem szakirányai között választhatnak. E főiskolai tantolyamra rendszeres hallgatók csak érettségi bizonyítvánnyal rendelkező, rendkívüli hallgatók a gyakorlatban már alkalmazott tisztviselők is iratkozhatnak be szeptember 6-9-ig. Az egész intézet szervezetét, főlételi feltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyzó tudósításokat budapestiek az intézet kapusánál kaphatnak, vidékieknek kívánatra postán megküldi a

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága.
(V., Alkotmány-utca 11. szám).

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő
óránként csak **1 fillérbe**
kerül.
Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
BUDAPESTEN.

Óra, lánczszal **2 K.** helyett **csak K. 7.50**
Pompis, remontolt Phoenix-patent ezüst uró óra, 8 erős gyönyörűen vésett fedéllel és ugró fedéllel, finom horognyomlival, kőbe ügyezve, nagy-szerű járással; hozzá egy valódi arany-dobos páncél láncz szép függővel és háromévi írásos jótállással. Utánvétellel csak **K. 7.50** vámmentesen.
L. Schaechter
Kivitelező üzlete. 27566
Wien XVI/2. Lerchenfeldgürtel 5/4. B.

ROPS FŐZŐ A GYŐZŐ!

életnagyságu képeivel

A nagy tetszés folytán, melyet képnagyításaim nyertek, az Egyetértés olvasóinak ismétlően

6000 életnagyságu képet

bocsátok rendelkezésére. Hogy a nagy utaztatási költségeket megtakarítsam és hogy annak dacára a leg-szelesebb körben megismerjenek, ezen nagyításokat meg-int majdnem ingyen csinálom és csak az a kérésem, hogy munkámat mihelyt azzal megvannak elégedve, ismerőseik körében ajánlják. Miután magam festő vagyok, művészi kivitelért kezeskedem. Semmitsem kockáztat tehát, ha ajánlatomat felhasználja. Csak szükséges, hogy akármilyen fényképet, legyen az új vagy régi, képes-levezőlap vagy csoportkép, hozzám beküldje, mely után Önnek egy nagyított próbaképet 35 cm. széles és 45 cm. magas alakban, tehát körülbelül

életnagyságban

a legrövidebb idő múlva beküldök, anélkül, hogy azért bármilyen költsége vagy kötelezettsége volna. Megjegyzem még, hogy ezen képek genálisan összeállított elektrikus fényképező gépek által természetűen, pozitív retuchirozás nélkül és lemez nélkül előállítatnak és nem tévesztendő össze olyan képekkel, melyeket fény-képezők csinálnak. Költségeim fedezésére sziveskedjen leveléhez 95 fillért levélbélyegekből mellékelni. A nagyított képet jól becsomagolva

díjmentesen czimére küldöm.

Fényképének tökéletes jó állapotban való visszaküldésért kezeskedik intézetem jó hírneve. Ha egy csoport-képről csak egy személynek képét kívánja nagyítani, ugy jelezze azt a kép szélén egy x-el.

Itt közöljük néhány köszönőlevél kivonatát:

A képet megkaptam és nagyon megvagyok elégedve, mivel kifogástalan.

Gruber Lajos,
Bpest, Kereszt-tér 18.

A képet amit önnél rendeltem megkaptam és mondhatom igen megvagyok vele elégedve, mivel egész a megszólalásig elethűen van el-találva. Ami a kivitel illeti, az is teljesen kifogástalan. Mindenkor törekedni fogok ismerőseimnek önt ajánlani.

Gerban Sándor,
Székesfehérvár.

A kép rendkívül megnyerte tetszésemet, ugy a kivitelben, mint a hasonlatosságban és tartósságban, a mű bámula-tosan tökéletes és azonszerek, hogy önt ismerőseim körében ajánljam.

Burger Gyula,
Budapest, Csengeri-u. 24.

A képpel nagyon megvagyok elégedve, kimondhatatlanul sikerült a megszólalásig.

Waprosán Gyula,
Szent-Jobbon.

Kunst-Institut A. Braun, Berlin, N. O. 55., Lippenhnerstr. 13.

Értékes! Irjon azonnal, vagy tegye el ezen hirdetésemet.

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt**

készpenzbeni áron a leg-újabb rendszerű

bankhitel
újjan kizárólag csakis

REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepén
Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-u. 58.

THE GRESHAM

Életbiztosító Társaság Londonban.
ALAPITTATOTT 1846.

Magyarországi Igazgatóság Budapesten
V., Ferencz Iószel-tér. 5-6. (szaját palotában.)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham ötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Magyarországi Igazgatótanács

Gróf Andrássy Géza v. b. t. t. országgy. képvis., elnök
Sathhyány Tivadár gróf országgyűlési képviselő.
Gervovasky Sándor gróf országgyűlési képviselő.
Dr. Gerebday György kincstári joggyi főtanácsos.
Karátsonyi Iónó gróf v. b. t. t. országgy. képviselő.
Boglári Simon Jakab a budapesti tőzsze alelnöke.

Igazgatók:

Geckelt A. Reginald Soluk Iószel

Vagyonállás 1907. december 31-én 285.857.564.35 K
Érvényben levő biztosítások — 600.000.000.—
Biztosított feleknek kifizelt — 564.528.895.95
Magyar értékek, elhelyezett díjtartalék 27.436.065.10

A más világot

egész vi-
szam mika
szukat és
leszállító
erővel g
LÁ
ke
Budap
Főközi

Bar

1000
likör-
(ve
ital
irat
bel-
szencsi
köt.
Köz
Váro
Telefon 4

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárptozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részlettörlesztésre

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL
Budapest, VII., Kertész-utca 18.
Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Réz- és vasbutorok minden kivitelben.

Gyermekkoscsik nagy választékban.

Betegtolókoscsik.

Rolettár, Jaulousinok és nádrolettár minden méretben kaphatók.

Üdönnyos koscsiklás minden méretben.

Összeszukható vasbutorok legjobb minőségben.

Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYŰRŰK, NÁSAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ES MŰHÁZSA
üzletében szerezhetőek be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

A már 34 év óta a kerékpár-világot uraló eredeti angol

Heliocai Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 evi létállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és összeseket óriási forgalmunk következtében melyon leszállított nagyban 30%o áreszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári árban re is bárhol

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4, és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Baros Gábor és Fia

vegyészeti gyára

létező és létesítendő kisebb-nagyobb

likőr-, rum- és palínkagyárakat

(vendéglőköt)

Italméréseket berendez, az eszt- iratokat beszerzi leg hozzá szükséges továbbá

bel- és külföldön legjobbnak elismert

konzerváltak, kompozíciókat, aszter-olajokat

szállít

sz. igen előnyös hitelbiztosítási feltételek mellett. —
Költségvetési, árjegyzéket, épp úgy vidékre

vegyészmérnökünket díjtalanul elküldjük.

Központi iroda: Budapest, I., Városmajster-u. 43.
Városi fiókot: Budapest, VII., Dohány-utca 1.
Telefon 45-46. Telephone 8-72.

KÁSZONI FÖKŰT

(SALUTARIS)
JÓD ÉS LITHIUMTARTALMŰ
KIVÁLÓ EGYSZERVIZ

TIZ DALACSKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK/
FŐLERAKAT!

MAGYAR ÁRVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
BÁTHORY-U.S. TELEFON: 162-84.

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Utmutató a Magas Tátrába és a tátravidéki fürdőkbe. — A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette dr. Szontagh Miklós, átnézte dr. Jármy László. Terképpel. Negyedik kiadás, ára 2 kor. 49 fill. Singer és Wolfner kiadása Epesten, VI., Andrassy-ut 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasút személyszállító vonatainak

Zsebmenetrendje

Érvényes 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér.
Minden könyvkereskedésben kapható.

Hol vásároljunk

Porcellán- háznál!

Bpest Baross-tér 4.
Arambámulatos olesók

Legújabb választék tiszta, porcellán lámpa, románcz edény egész konyhaberendezések, mennyasszonyi kolengye, nászajándékok. Minden vidéki megrendelőnek jogában áll az árut kicsomagolni és nem teljes esetben saját költségére visszaküldeni.

Étkező-észlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak	3.50
Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern rajon, festve és aranyseggellyel beégetve	6.50
Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel	10.-

Legelőnyösebb és legnagyobb választék csak kis elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-rajon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai

2 ovál levesestál	2 mártás alja	25	FORINT
2 nagy pecsenyétál	2 nagykanál		
2 kis pecsenyétál	2 kiskanál		
2 nagy tésztatál	2 sótartó		
2 kis tésztatál	12 mély tányér		
2 főzeléktál	36 lapos tányér		
2 salátatál	12 kis tányér		
2 mártástál			

Azonkívül vannak készletek egészen 100 forintig.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve	12.50
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett dusan aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel	4.-
6 személyes likőrkészlet, festett és beégetett aranyozással	-75
6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással	1.75
1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos	-3 és -10
Vizes vagy boros pohár	-5 és -06
1 asztali lámpa ernyővel, díszes	1.50

6 személyes finom üveggészlet

vésott, elegáns mintával

6 vizes pohár	6 pezsgős pohár	6	50	kr
6 boros pohár	1 vizes kanocsó			
6 likőrös pohár	1 boros butella			
6 sörös pohár	1 likőr-üveg			

1 románczozott kávédaráló csak ---.85

Vidékre ingyen láda, csomagolás, vasúthoz szállítva.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4.
Rákóczi-ut végén.

Nélkülözhetetlen ujság!!

Magyarországon minden fűszer-, gyarmatár, csemege, húsár, tejtermény stb. kereskedőnek, az élelmezési- és fogyasztási szövözeteknek, szállodás és kávéosknak, sőt minden háztartásnak a

Csemege Ujság!

Élelmezési szaklap.

Éz a maga nemében náralan betilap
:: szeptember 1-én indul meg. ::

Előfizetési ára félfévre 5 kor., egész évre 10 korona.
Előfizetők ujevíg (4 hónapig) 3 koronáért kapják.

Szerkeszti és kiadja **Lenkei Zsigmond** Budapest, VIII., Sándor-tér 4. sz.

A legjobb hirdetési mód.
Senki sem nélkülözheti!

E hirdetsi rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges példét befűkből 4 fillérrel, kompakt befűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetsi rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges példét befűkből 4 fillérrel, kompakt befűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Ananász kajszinbarackot
lekvárnak vagy befőzésre rétesalma, szegifűkörté, kovászogorka, vajhab postakosaraként 2 K-val Gyümölcskivétel Csongrádról.

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kortól feljebb. Elválalok mindféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 81/E. Telefon 118-46. Árjegyzék: ingyen és bérmentve.

ORION

motor - kerékpár
hasonlíthatatlan minőségű új 3 1/2-4 1/2 HP. Használt és jó állapotban levő
Orion 2 HP 250 K
Orion 3 1/2 300
Orion 3 400
Orion 3 1/2 500
Orion 4 1/2 600
Laurin-Klement 3 1/2 HP. 400
Háromkerékű Dion-Bouton 2 1/4 HP 350
Segédkecsi 100-140
Választott, új, 7-8 3500

Wilhelm Michl
motorgyára
SCHLAN (Böhmen.)

Pótvizsgálóra
javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szünidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

Kistétényben
a villamos vasút közvetlen közelében egy szép családi ház, mely áll 2 szoba, cseledszoba, konyha, kamara, nagy zárt verandából, jó pinccével, dunai vízvezetékekkel, 360 négyzetűl arnyás gyümölcsös kerttel, jutányos áron eladó. Cím e lap kiadói-vatalában meg tudható.

2 drb fajtika
3 éves, eladó. Szeleczky Györgynél Irsa-Alberti. 27641a

Egy 7 szobás
csinos uri ház, 10 hold park és földdel, közvetlen a vasút mellett eladó **Tapio Szelen.** Esetleg mellette még 18 hold föld. Ertekezhetni ugyanott Rosenthal József vasuti vendéglőssel. 27641b

Rekedtség
biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle cukorka, 60 fillért mindenütt kapható. 26709

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása

hálo-, ebédlo-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegok, függönyok, toritok, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér B. szám, eselől Gyár utca. Telefon 14-06.

Pénzszekrények

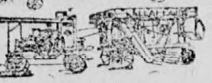
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít **Hirsch és Társa** Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Kajszinbarackot

válogatott legszebb díszpéldányokat, 5 kiölt 2 1/2 koronáért, valódi spanyol meggyet, szegifűkörtét, aranyalmát, ringlót 2 koronáért szállít **Müller J.**, szőlőbirtokos, Kiskunhalas

BUTOROK

hálo-, ebédlo-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyok, valódi angol bürgeritúrák eladása s vétele **Wechsler Karolyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok.

Egyedül pontos teljes levélzime összes hirdetésemnek **Kállai Lajos** motorgyára **BUDAPEST,** Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzomotorokról tessék díszárjegyzéket kérn!

Parlamentari

gyorsirók által vezetett magyar-német gyorsiróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítaja **Markovits Iván** 1868-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger szakiskola** (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4) Czirre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentantást nem kérdeztünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszereket és régiséget veszok és eladok. Körtész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-49.—

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kecsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfizetéssel legjutányosabban bizományba beraktározunk. **Tauber Armin és Társa**, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Szülészno

több évi gyakorlattal tanácsot, szeltyt nyújt kényelmes lakásban helybeli valamint szülönöket fogadtitoktartással özv. **Bárdosné VI., Dálnok-utca 27. l. 26.** Nyugatpályaudvar közelében. 5790

Réz és vasbutor

gyári áron, réz halószoba berendezések a leghibesebb amerikai módszer szerint készitve és féregmentessé tételének egyenértékű gyárosa, legolcsóbb gyári áron ajánl **Weisz Jakab**, Budapest, **Andrássy ut 77.** (bejárat Rózsa-utca-ban) 27644

Szepességi

uri család kosztiba fogad a jövő tanévre, esetleg már most is clemi e járó egyreket, Német szó elsa-jáftása biztos. Gondos nevelés, jó bánásmód zongora. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 5791

Világhirü

kecskeméti zamatos omege barackot szállitok utánvétellel 5 kg I-rendü 3. II. 250. III. 2 koronáért. Gyönyörü szép rétes almát nagy példányokban 3,20 és mindenféle szép kiváló faigymölcsöket a legolcsóbb napi árban bármily nagy mennyiségben. Vízszelárúitoknak tetemes áremédmény **Molnár Gyula** termelő, Kecskemét, III. ker. 171. szám. 5789

Olcsó telek

Zugló legértékesebb helyén. Angol-utca 3. 710 négyzetűl. Tehermentes, szabadkézből jutányosan eladó. 27646

Kitünö ó-bor

kadarka 26, rizling 30 fillér literenkint; 50 literen felül szállitja **Papp Gedeon** szőlőtelepe, Nagykőrösön. 5773

Életréndvásonatol

Singer női varrógépét **27 forintért** karika-hajót 40 forintért, centrálhajt 45 forintért, iparszögepeket igen olcsón 5 évi jótállással szállitok, vidékra árjegyzék ingyen. **Krausz Henrik** varrógépgyári raktára Budapest, **IV., Veress Pálnó-u. 40. ház 3.** Vízszelárúitokká árendedn.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmre, tővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő birtokokra J. I., III., helyen 15-60 évig törlesztelhető. Személyhitelet tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség:

PRÁGA, Soukenicka 30.

Vasbutor.

Rózagy 35 ft., gyermek-ágy 11, összecukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecukható tábori ágy aczolsodronnyal 8.—, sodronnyonlat koritást, vaskaput legolcsóbban szállit **Hicker Gy.** Gyára **Holló-utca 3/E.** Telefon 22-46. 26975

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógép-re, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározzák.

TAUBER és TÁRSA

esaki VI., Nagymező-n. 42. Telefon 162-57. 27477

Kecsi árusarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kecsi raktára **Arjegyzék** ingyen és bérmentve. 26898

+ Soványság +

Az egyedül eredménytől kísért háziször a **dr. William Bartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóbel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapadásért jótállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápször. Kikünetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. **Készülő levelek minden országból.** Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. **Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.**

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kéz bevált aranytűs beértesülése az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikeresen használva elő- és utóerősítésre nagyobb terak után.

Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valóban kapható a gyógy-szerterületben. — Főraktár: **Tóth József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12., **Andrássy-u. 26.**

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknak mahagoni és paliszander butorok, uri szobák, angol bürgeritúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok — Telefon 82-13

Neu Samu és Fia

szállitószöve és gépgyár, kir. országos fegyintezet — **VÁCZ.** Gyárt: mindennemü fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttételű, fűzfűrészeszotalokat kerti és locomobilfeszendőköt stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: **VI., Gyár-utca 23.** Telefon: 161-27. a Kérjen áránálantol!

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 758

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő **Budapest,** Sip-utca 8. szám.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat **Rákóczi-ut 19.** bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármennemü ingóságokat, berendezéseket mintaször raktárába csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Ajtók, Ablakok,

vasredönyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igaz olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. Telefon 62-80.

Asztalosok

új jövedelmi forrást leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 49.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő **BUDAPEST,** Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarokán. 27532

!! Olcsó kölcsönök!!

Tisztviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Felzálogkölcsönt** 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05%-os annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra **Óvadékokra** az érték 75%-ig katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel, **Tarcsahitelt**, **Válókölcsönt** gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. **Osztályosjegyek** hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! **Kun és Társa** bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, lársulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár **Részv.-társ.** Nagymező-u. E. 46.

Légszez és villamos csillárok

legelőnyösebbbe szerezhető be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., **Dessowfy-u. 9-11.**

Ajtók és ablakok

régi és új vasredönyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kerkerítések, keramittlapok, kohlheim lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór

épület-bontás vállalkozónál Budapest, **Nador-u. 72-74.** Fiók-üzlet **Visegrád-u. 27.**

RÉTI JAKAB IMRE

műasztalosnál kaphatók a legjobb **BUTOROK** legjutányosabban.

Finom sima angol butorok szép választékban. Minta raktár s megrendelési hely **Kazinczy-utca 2., I. em** Mindig nyitva esti 8 óráig

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen Árjegyzéket.

Budapest, 1909. július 18.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Az angol király látogatása a wellingtoni kollégiumban.

Lapályon.

Írta: PETER KRONBORG.

A paplak olyan volt hoszura elnyúló kertjével, mint egy oázis a jütlandi lapályon. Fehér épületét öreg, egyenes fák vették körül s fönn a haranglábról, a vörös tető alól, szép kilátás nyílt a messze vidékre. E lelkészlakban töltöttem legutóbbi szünidőmet s beleszerettem a lelkész legidősebb leányába, Kärenbe.

Drága titkunkat senkinek sem árultuk el, de megállapodtunk benne, hogy egymáséi leszünk. Jó emlékszem az utolsó estére, melyet együtt töltöttünk, künt a lapályon, a naplementét nézve. A temetőhöz haladó menedékes uton haladtunk. Sűrű, fehér köd borult az egész tájra, elmosta a tárgyak körvonalait és álomszerűvé tett mindent. A leány megállt és én megfordultam, hogy bájos alakját jobban láthassam.

Szőke haja göndören simult halántékára, világos ruhája szinte szétfolyt a ködben. Földöntuli lénynek látszott e sajátságos világításban. Oly angyaltisztának és szelidnek láttam, hogy szinte más szférába képzeltem magamat, hol emberi szemem előtt láthatatlan titkok bontakoztak ki.

— Milyen csendesség van itt! — sugta Kären boldogan.

Mutatoujját ajkára tette, hogy én se háborgassam e nyugodt óra csendjét. Lehajolt, letört egy ágat a hangabokorról s kabátomra tűzte:

— Ezt az estét sohasem fogom elfelejteni. Te se felejtsd el soha. Ez az este örökre összekötötte a lelkünket.

A karom után nyúlt s lassan, hallgatagon visszatértünk.

Másnap Kopenhágába kellett mennem. Kényelmes padlásszobámat szerettem, mert itt

tudtam csak megpihenni s itt voltam egyedül vakációbeli édes emlékeimmel.

Egy este szokásom szerint ismét ablakomba ültem s álmódzva néztem ki rajta. Az óra tized ütött s tompa hangja zugva hatolt fel hozzám alulról. Gépiesen számoltam az ütéseket s egyszerre fényt láttam villanni. Nem tudtam a tekintetemet elfordítani róla. Egy fehér alak bámult be hozzám.

— Kären! — kiáltottam, — Kären!

A fehér alak e pillanatban eltűnt. Halk harangszó érte füleimet, mely lassankint szavakká alakult s egyszerre egész tisztán kivehető volt: Sohase felejtsd el ezt az estét!

Természetesen egész éjjel nem hunytam le szememet. Csak pár nappal azután tudtam meg, hogy Kären éppen abban az időben, mikor én

a jelenést láttam, meghalt, hirtelen, anélkül, hogy beteg lett volna.

Tíz esztendő kellett hozzá, míg ifjúkorom szerelmét annyira amennyire elfelejtettem.

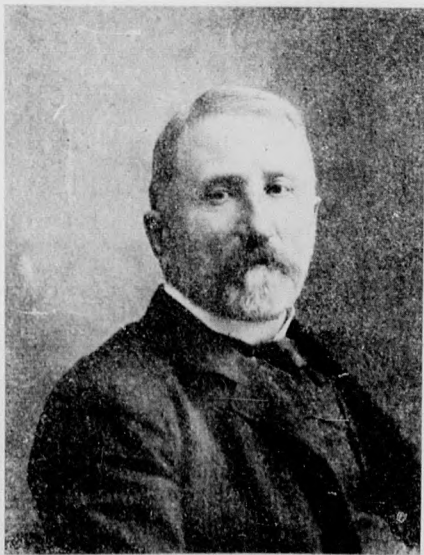
Egyszer néhány barátommal kirándulást terveztünk. Este egy vidéki kocsmába értünk s ott akartunk aludni. A földszinti szobákat adták nekünk. Én nagyon fáradt voltam az egész napi hőségétől s kinyitottam az ablakomat. Elaludtam. Hirtelen halk zörejt ébresztett fel. A gyér alkonyi világításban Kären arcát láttam az ablakban, amint a lenyugvó nap bearanyozta sárga haját. Fel akartam ugrani s hozzá rohanni, de valami megbénított. Mikor ismét magamhoz tértem, ágyban találtam magamat s orvos volt mellettem.

Ez a különös jelenség újból felszakította szívemnek félig behegedt sebét. Akinek elmondtam a történetet, azt állította, hogy csak álmodtam. Az orvos azt mondta, idegeim túlfeszültsége okozta az egészet s hogy többet kellene mozognom.

Összecsomagoltam a holmimat s elutaztam. Elmentem a jütlandi lapályra s bekalandoztam azt. Kären sírját akartam látni, tudni akartam nem nyitotta-e föl valaki, mert éreztem, hogy ez a bizonyosság megfogja nyugtatni idegeimet.

Meleg őszi este volt, mikor a temetőbe érkeztem. Ráakadtam a sírjára. Egyszerre összezereztem. Ott jött, lent az uton, haján és arcán az akkori alkonyat pirjával, fehér ruhában, éppen mint — akkor este . . .

Nem emlékszem, hogy féltem-e? Csak azt tudom, hogy ő mozdulatlanul állt meg előttem s hogy én vágyakozva nyújtottam feléje karjaimat, sugva ejtettem ki a nevét. Egy halk kiáltás felelt reá, s aztán tova sietett. Elvesztettem eszméletemet. A lelkészlakba vittek s ott ápoltak. A lelkésznek megvalloítottam ifjúkori szerelmünk történetét, elmondtam neki a ven-

Majthényi Adám a mezőkövesdi kerület orsz. képviselője. Meghalt július 14-én Mezőnyáradon.

Henrik németalföldi herceg Berlinben. Vilma hollandi királynő férjét a Johanitarend németalföldi szövetkezete parancsnokának választották meg.

déglőben történt jelenetet s hogy a jelenség a temetőben megismétlődött.

A lelkész mereven nézett rám.

— A fantázia erőt vett a józan eszén — mondta aztán. — Hála Isten, hogy hozzám került. Itt még megmenekülhet. Mert meg kell tudnia, hogy mind a két jelenséget az én legifjabb leányom idézte elő, aki Karenhez való csodálatos hasonlatossága által ijesztette meg önt. Akkoriban ő épp abba a faluba volt látogatóba s amikor hazajött, sokat beszélt az ön különös magaviseletéről.

Hetekig maradtam a lelkészlakban. Mikor pedig elávoztam onnan, meg voltam gyógyulva. Megtaláltam azt a kapcsot, amely a fiatalon elhunyt Karen lelkét összekötheti az enyémmel: nőül vettem az őhöz hasonló csodálatos módon hasonló ifjabb nővérét.

A régi seb

Írta: CAMILLE MAUCLAIRE.

Egy heti gondos ápolás után a sebesült túl volt a veszedelmen. Nem ismerte senki a száználmas öreg embert; hiába is faggatták, nem felelt. A kórházi jelentésben is csak ennyi volt róla: hatvan év körüli férfi; — fegyverrel önkézzével elkövetett öngyilkossági kísérlet; — állapota veszedelmes.

Amikor végre visszanyerte teljes öntudatát, felelt az orvos kérdésére.

A nevem Charles Bodin, itt születtem Párisban 1847-ben...

— Miért akarta megölni magát, szegény barátom?

— Hogy miért?... azt nehéz volna elmondanom... a tulajdonképeni okot negyven év előtt kell keresnie, de hisz az egész regény; nem érdemes elmondani.

— Szívesen hallgatom.

A sebesült hosszan elgondolkozott, nem beszélt azonnal, hanem a belső vágy nemsokára megnyitotta az ajkát és akkor mesélni kezdett.

Elmesélte pedig a következő esetet, mely bizonyára méltó a regényíró tollára.

Husz éves voltam és szerelmes. Az, akit szerettem, dús gazdag szülők egyetlen leánya volt: Fernande C... kisasszony.

Kora gyermekéveimben gyökerezett a szerelmem és tudtam, hogy Fernande is érez irántam, de sohasem mertem nyíltan megkérdezni. Mint komoly ifjú, a szerelmet is komolyan vettem és azzal az eltökélt szándékkal ápoltam az érzelmeimet, hogy a lehető legrövidebb idő alatt elvégezzem a tanulmányaimat és pályát teremtek magamnak, hogy méltó lehessenek a Fernande kezére. Magam sem voltam szegény ember, sőt önálló. Huszeves koromban nagykorúvá lettem és mintegy ötvenezer franknyi készpénz és egy párisi kisebb ház birtokába léptem.

Volt egy barátom, aki hűséggel és szeretettel vonzódott hozzám: Maurice L... Ismerte ő is a szerelmemet és segített is nekem, hogy találkozhassam Fernandével. Neki jobb volt a sorsa, mert bejáratos volt az imádoztam házába, láthatta őt mindennap; így azután mindig beszélhettem rólam és elhozhatta az ő izeneteit nekem.

Két évvel később elkészültem a tanulmányaimmal és levelet írtam Fernandének, hogy várom beleegyező szavát, hogy megkérjem a kezét a szüleitől. Maurice barátom vitte el a levelet és elhozta a választ.

Ez a válasz feldulta a lelkem minden álmát, szétrombolta az ideált és a jövőmbé vetett hitemet. A levél rövid volt, csak ennyit mondott:

— Sohasem leszek az öné; mondion le rólam és legyen boldogabb mással...

Uram, mindezek a dolgok olyan régen történtek, hogy már csak elmosódott emlékek; de az érzést, amely akkor a szívembe csapott le, ma is mélyen átérzem.

Amikor Fernande levelét megkaptam, első gondolatom az volt, hogy megölöm magam. Rettenetes állapotban voltam; de röstellvén a gyöngegesemet, mosolyt erőszakoltam az arcomra és hidegen feleltem Maurice barátomnak.

— Ne félt engem, talán jobb is így. Nem érzem magam boldogtalannak.

Hanem ez a kijelentésem merő hazugság volt. Vértzett a lelkem és a bánat embergöyöllet-

Wellmann sarkutazó (x) és társai. Wellmann amerikai hírlapíró „Arktik” nevű gőzösnén a magas északra érkezett, hogy léghajón induljon az Északi sark felkutatására.

Caillaux francia pénzügyminiszter, kit Boss volt képviselő egy nyilatkozata miatt a kamarában tetteg bántalmazott.

A pécsi főgimnáziumban 1863-ik évben érettségizett iskolatársak találkozója 46 év múltán, Pécsen, jul. 6-án.

Részvevők. A hátulso soiban, balról jobbra állnak: Hajba Mihály zalaszántói plébános, Jeszenszky Ferenc országgyűlési képviselő, bükkösi földbirtokos, Joo János vörösberényi plébános, az Almádi-fürdő igazgatója, Biró Imre dunaföldvári prépost-plébános. Elöl ülnek: Driesz Lajos pécsváradi ügyvéd, földbirtokos, Kuzmics József doljni-miholácsi plébános, tb. kanonok. Vértesi Károly ügyvéd, író Zomborban.

tel töltött el. Meggyűlöltem egész Párist, mindenkét, még Maurice barátom iránt is elhidegedtem; így határoztam el aztán, hogy elmenekülök valahová messzire, ahol senkit sem ismerek és senki sem ismer.

Néhány nappal később Londonban voltam; bucsuzásul azt a címikus ízenetet írtam Maurice-nak: megyek mulatni, feledni és sohasem térek vissza többé.

A meghasonlott lelkű ember csak oktalan-ságokra képes. Én is így voltam. Házamat egy londoni ügynök révén pénzzé tettem és sietve belemertültem a tékozlásba. Utaztam sokat és messze világtájakon; pályámmal teljesen szakítottam. Néhány év alatt szegényen állottam és valahol az indiai kikötőkben kezdtem a kenyérért dolgozni.

Nem mesélem el mindazt, ami velem harminc év alatt történt; sokkal tarkább ez a regény, semmint mindent el is mondhatnék.

Egy napon — akkor Bombayban voltam szerényen fizetett francia levelezője egy szállítócégnak — különös levelet hozott nekem a posta: egy levelet, amelyet három év óta küldözgetett a világ minden tájára hasztalanul egy párisi közjegyző. A levlet elhalt ügyfele végrendelete alapján írta. Ez az ügyfele az én Maurice barátom volt.

A német császár fia Vilmos Ágost herceg feleségével, Alexandra Schleswig-Holsteini nagyhercegnővel.

És tudja, uram, mi volt a végrendeletben? Százezer franknyi hagyatékról való intézkedés. De tudja, miért hagyta ezt a sok pénzt reám a barátom? Mert megcsalt; igen, megcsalt rutul, rettenetesen, vadállatiasan.

Milyen iszonyu fölfedezés volt az! Halálos órájában a bűnbánat vett erőt Maurice barátom s meggyóna azt, hogy engem mélyen megcsalt. Az a levél, amelylyel az imádott Fernandé kikoszorózott, — hamisítvány volt. Maga Maurice hamisította, hogy így megszabaduljon tőlem, a vetélytársától és maga vegye feleségül a gazdag leányt. Fernandé egy évig várt reám, akkor aztán elfogadta Maurice L... kezét. Szegény Fernandé tíz évig volt azonban csak a felesége, akkor aztán meghült és gyógyíthatatlan kórság sirba döntötte. Két árva maradt utána és sok, sok pénz.

Ebből a pénzből hagyott reám kárpótlásul százezer frankot az áruló.

Mit mondjak még, uram?

Az örökséget utálattal utasítottam vissza. Szegény voltam, de azt a pénzt sohasem fogadtam volna el.

Visszasiettem ide, hogy legalább Fernandé síriát megcsókoljam és könnyet hullassak a szerencsétlenségem ez emlékénel.

Azóta itthon vagyok. Tengődöm valami kis

hivatalban és egyre jobban érzem a vénséget. A minap erőt vett rajtam az elkeseredés és meg akartam halni. Kár, hogy megmentettek, mert ugyis hiába tartóztatnak az élők sorában.

A feminizmus diadala.

Ebéd után voltunk. Nőm, a Viki, egy kényelmes karosszékből ujságjaiba temetkezett, én meg lehorgasztott fővel járkáltam a szobában és agyamat egyetlen sötét gondolat furta, kinozta: a negyedre járó házbér, a mely már esedékes, de a melynek előteremtése még a jövő muzsikája. Kinos tépelődésemből nőmnek egy tébolyító örömsikoltása rázott fel:

— Hah! Végre egy számbavehető diadal!

— Mi az, Mucikám, miről van szó?

— Végre nekünk is felvirrad! Végre!...

Nőm a legdühösebb feministák egyike. Most már kezdtem sejteni, hogy megint valami feminista bolondériát olvasott, a mi fel-

Boross Ferike, a Nemzeti Színház volt művésznője, aki az angol színházhoz pártolt át és most Amerikában aratja sikereit.

Temerini (Bács-Bodrog) magyar násznép.

tűzelve. Szeliden megkockáztattam a kérdést:

— Drágám, min zugalódsz annyira?

— Bekövetkezett, a miről csak álmodni mertem. Es ez a csoda Szabadkán történt. Samu, bámulni fogsz, hogy mi történt Szabadkán! Egy asszony férjet vásárolt magának. Igenis, szórul-szóra férjet vásárolt magának!

— Na, nem is olyan izgató a dolog. Ha a férfiak tudnak hébe-hóba nőket vásárolni, miért ne tehetnék meg ugyanezt az asszonyok a férfiakkal?

— Samukám, ez egészen más. Ilyet még nem pipált a feminista világ. Egy asszonnak elment a férje munkát keresni. Oda volt egy hétig, két hétig, három hétig, de csak nem jött meg. Az asszony egy jól nevelt asszony volt, akinek hiányzott az ura. Tehát fogta magát, átment a szomszédasszonyhoz, leszurkolt neki 300 koronát és megvette magának a szomszédasszony urát. Ez így volt, ezt így írja az ujság. És mi lenne más ez, mint a feminizmus legmagasztosabb diadala! . . .

— Valóban ritka dolog.

— Igen, most még ez ritkaságszámba megy. De ezután . . .

— Mi lesz ezután?

— Samukám, én csak annvit mondom, hogy rossz napok fognak reátok virradni. Mi, feministák, minden eszközt és módot megragadunk jogaink érvényesítésére. Az a szabadkai két asszony kibontotta a zászlót és mi követni fogjuk őket. Ha férjre lesz szükségünk, vásárolunk magunknak, ha meguntuk, eladjuk. A feminizmus igazi fátyalyát Szabadkán gyújtották meg, éljenek a szabadkaiak!

Nőm, a Viki, mindezt hévvel és lelkes-

Bácsujfalusi tót legények.

Bácsujfalusi tót leányok.

déssel
medve
cikkazo
met és

rünk a

még ni

van, ho
nizmus

feminis

fogod a
engem

aztán k

is egy

— S

— te m

hittelek

finom t

tikvár

tól a d

is és

omlott.

En

maztam

koronáé

Vaj

keny? N

vedtem,

séget kö

féltékeny

átkozott

marcang

nők és

melyekbe

agynak?

Oh,

san éles,

asszonyt

ugyan j

nem! O

temet.

Életelen

vagyok

nak, az

az arcán

lenésene

asszonyt

külső b

megátko

tem és a

tátalan v

végzetass

nek ninc

bad és s

emberbe

egyéb,

melyben

És s

idogensz

Viharos

tárt karj

kinyilott,

szem! N

takor zöl

kéken m

esküszöm

Szer

szint m

mely a b

ketve v

rózsaszín

mit a kí

feltárta iz

megörjite

S ily

merültem

megöljem

szünet ne

Ha k

déssel szónokolta és én az ámulattól megdermedve hallgattam. Aztán egy óriási gondolat cikázott át agyamon. Gyöngédon átötlettem nőmet és így rebegtem a fülébe:

— Viki, te angyal vagy.
— Kérlek, kérlek, mi ütött beléd?

— Viki, te tudod, hogy a májusi házbé-
rünk még nincs kifizetve?

— Sajnos, tudom és azt is tudom, hogy
még nincs tavaszi kalapom.

— Na látod. Neked mégis csak igazad
van, hogy Szabadkán gyújtották meg a femi-
nizmus fátyálját. Eljen a feminizmus!

— Samu, mi jött rád? Te sose voltál
feminista.

— Most az vagyok. Mucikám, te követni
fogod a szabadkai példát. Egyszerűen eladsz
engem egy olyan delnőnek, aki értem eped,
aztán kifizetjük a házbért és veszel magadnak
is egy új tavaszi kalapot.

— Samu! — kiáltott fel lelkesen nőm
— te mégsem vagy olyan fajankó, amilyennek
hittelek.

— Igen, pipikém, elfogsz engem adni egy
finom urnőnek, aztán, ha pénzhez jutunk, an-
tikvár értékben megint visszavásárolsz at-
tól a delnőtől. Tehát eljen a feminizmus!

— Eljen, éljen, éljen! — harsogta nőm
is és — tuláradó gyöngédséggel nyakamba
omlott.

En leültem az íróasztalhoz és megfogal-
maztam egy apróhirdetést, hogy egy férj 300
koronáért sürgősen eladó.

Pinty urfi.

Örült?

Irta: GUY DE MAUPASSANT.

Vajon örült vagyok-e? Vagy csak félté-
keny? Nem tudom, de hogy borzasztóan szen-
vedtem, az bizonyos. Örültséget, dühöngő örült-
séget követtem el, igaz; de vajjon a lihegő
féltékenység, a mértéket nem ismerő, megcsalt,
átkozott szerelem, a kín, mely kegyetlenül
marcangolt, nem képes-e bennünket oly bü-
nök és örültségek elkövetésére ösztönözni,
melyekben nem vétke sem a szívünk, sem az
agyunk?

Oh, én szenvedtem, szenvedtem folytono-
san éles, retentő kinokat. Szerettem azt az
asszonyt örült szerelemmel... De hát csak-
ugyan igaz-e ez? Szerettem-e? Nem, nem és
nem! Ő csak a magáévé tette lelkemet és tes-
temet, magához ragadott, magához láncolt.
Élettelen tárgy voltam a kezében, játékszere
vagyok még most is. Rabja voltam a mosolyá-
nak, az ajkának, a szemének, teste vonalainak,
az arcának; lihegve görnyedtem külső megje-
lenésének uralma alatt. De őt magát, az egész
asszonyt, azt a lényt, melynek ez a test csak
külső burka volt, azt gyűlöltem, megvettem,
megátkoztam s mindig is gyűlöltem, megvettem
és átkoztam, mert hűtlen, állatias és tisztá-
talan volt mind-nha; ő a veszedelembé sodró
végzetasszony, az érzéki és hazug állat, mely-
nek nincs lelke s melyet sohasem éltetett sza-
bad és szárnyaló gondolat; ő az állat volt az
emberben, sőt kevesebb annál, mert nem volt
egyéb, mint egy darab csodaszép, édes hus,
melyben a becstelenség lakott.

És szerelmünk első korszaka mégis valami
idegenszerűen szép és gyönyörrel teljes volt.
Viharos gyönyörrel vettem magamat mindig
tárt karjaiba. Ha csak szemébe néztem, ajkam
kinyílott, mint a szomjan elepedő. Oh, ez a
szem! Napfényes délben szürke volt, napnyug-
takor zöldes fényben ragyogott s napkeltekor
kéken mosolygott rám. Nem beszéltem félre:
esküszöm, hogy ez a három színe volt.

Szerelmünk óráiban azt a különös kék
színt mutatta a nagy, ideges szemgolyókban,
mely a bőr zuzott sebhelyeinek sajátja. Resz-
ketve vonagló ajkai közül néha kiszökött
rózsaszínű, nedves nyelvének hegye, cikázva,
mit a kígyóé. És súlyos szemhéja lomhán
feltárta izzó, baljóslatu tekintetét, mely engem
megőriztetett.

S ilyenkor, ha karomban tartottam és el-
merültem szemében, gyótró vágyat éreztem, hogy
megöljem ezt az állatot vagy folyton-folyvást,
szünet nélkül, pihenés nélkül öleljem.

Ha keresztülhaladt szobámon, minden lép-

Bácskai bunyevácok. — 1. Leányok. 2. Idősebb férfi. 3. Jegyespár. 4. Pünkösdi királynők.

tére megremegett a szívem s ha becstelensé-
g és ragyogó szépségében megállt előttem, éreztem,
amint tagjaimra, fuldokló mellemre, remegő
lábamra ráfeküdt a határtalan és lomha gyen-
geség.

Egy szép napon aztán tudatára ébredtem
annak, hogy rámutat. Kiolvastam a tekintetéből,
mindjárt ébredéskor. Reggelenként ugyanis ar-
cába szoktam hajolni, hogy felfogjam első te-
kintetét. Ugy vártam ezt mindig eltelve harag-
gal, gyűlölettel, megvetéssel az alvó lény iránt,
aki rabszolgájává tett. Amikor a szemhéjak
alól kibukkant a halványkék szemgolyó, mely
a tavak átlátszó kék színére emlékeztetett, a
lobogó, a szerelemtől még fáradt tekintet, akkor
ugy éreztem, hogy lobogó láng kap belém, mely
marcangolva, izzó fájdalommal felemészt. De

mikor aznap kinyitotta szemét, abból hideg és
üres tekintet meredt rám, melyből immár nem
szólt hozzám a szerelemvágy.

Oh, láttam, tudtam, éreztem, megértettem
abban a pillanatban: most vége van, vége
mindenkorra. És minden későbbi óra, minden
másodperc ennek újabb bizonyítékát szol-
gáltatta.

Ha meg akartam ölelni, ha ajkára akartam
hajolni, unottan szabadulni igyekezett, halkan
mormolva: „Ugyan hagyjon békét!“ vagy
„Mily ostobaság!“ vagy „Hát már sohasem
lesz nyugtom!“

Ekkor megszállt a féltékenység ördöge. De
a féltékenységem olyan volt, mint a kutyáé,
ravasz, gyanakvó, tettető. Jól tudtam, hogy most

Bácskai ruthének. (Kis oroszok.)

Bácskai sokác nő ünnepi díszben, fején a „Burundzsuk”-kal.

A „Burundzsuk” nevű ünnepi fejdísz hátulról, melyet a bácskai sokác nők hordanak.

más valaki van soron, aki lángra fogja gyujtani érzékiségét.

Féltékeny voltam. Kémlelve lesbe álltam. Nem volt szabad, hogy megcsaljon. Ám ő hideg maradt és érzéketlen. Néha-néha így szólt: „Undorodom az emberektől.” Lehet, hogy úgy volt.

Ekkor ő rá magára lettem féltékeny; féltékeny a közönye, éjjeleinek magánya, a gondolatai miatt, melyekről tudtam, hogy aljasak, féltékeny amiatt, amivé engem tett. De ha néha ébredésekor megláttam lágy, odaadó tekintetét, melynek képe egykori boldog éjszakákból megmaradt emlékezetemben s ha ebből kiolvastam, hogy új vágy tartja bilincseiben lelkét s új gyönyörökre szomjazik, akkor fojtogatni kezdett a harag, remegtem a méltatlankodástól s a legszívesebben megfojtottam volna. Küzdenem kellett, hogy földre veve, rá ne térdeljek s torkát fojtogatva, rá ne kényszerítsem szíve becstelen titkainak bevallására.

Vajjon örült vagyok-e? — Nem.

Azután egy este tudatára ébredtem annak, hogy boldog. Megéreztem, hogy új szenvedély él és lüktet benne. Bizonyos voltam ebben, egészen bizonyos. Egész teste remegett, mint öleléseim után a szeme lángolt, keze forró volt s egész összeösszerezendő lénye annak a szerelemnek illatától áradozott, mely engem megörjített.

Ugy tettem, mintha mitsem vettem volna észre, de éber gyanum hurkok szálaival fonta körül.

Nem tudtam felfedezni semmit.

Leskelődtem egy hélig, egy hónapig, egy nyáron keresztül. Ő meg csak virult megmagyarázhatatlan szenvedélyének izzó hevében s fürdött abban a boldogságban, melyet csak új szerelem nyújthatott neki.

Azután egyszerre kitaláltam mindent! Nem vagyok örült. Esküszöm, hogy nem vagyok örült.

Miképp is mondjam csak el? Hogyan értessem meg magamat? Hogyan fejezzem ki ezt a borzasztó, megfoghatatlan dolgot?

Magam ilyképp jöttem rá:

Egy este, amint már mondtam, tehát egy este hosszú sétalovaglászról tért haza s lángoló arccal, ziháló kebelével, erőltet lábakkal s szemében a jól ismert kék ragyogással, szemben

velem, egy alacsony székre hanyatlott. Oh, én már gyakran láttam ilyenek! Nem lehetett fölöle kétség: újból szeretett!

Egészen kiestem a sodromból s hogy ne kelljen arcába nézmem, az ablakhoz léptem. Ekkor megláttam, amint a lovász bevezette az istállóba pompás, ágaskodó lovát.

Ő is követte tekintetével a tomboló, szökkelő állatot s mikor az eltűnt, nyomban elaludt.

Egész éjszaka virrasztottam s töprengve igyekeztem behatolni oly titkokba, melyek létezéséről eddig sejtelmem sem volt. Ki fogja valaha megfejtetni tudni a nők érzékiségének elfajulását? Ki fogja megérteni valószínűtlen szeszélyeiket, féktelen képzeletük különös röptét ki követheti?

Reggelenként, kora hajnalban lóháton végig szokott száguldani réteken és erdőkn s visszatértek mindig oly fáradt és kimerült volt, mintha szerelmi találkáról érkeznek.

Most már értettem! És most féltékeny lettem az ideges és vágató paripára; féltékeny a lomblevélre, mely röptében fülét érte; féltékeny a napsugárra, mely az ágak résein át homlokára szűrődött; féltékeny a nyeregbe, melyben ült s melyhez combja hozzáért.

Mert mindez együttvéve volt az, ami őt boldoggá tette, megittasította, kielégítette, erejét felemésztette s eltompította, érzéketlenné tette a magam szerelmével szemben.

Elhatároztam, hogy boszut állok Szeretetreméltóbb és figyelmesebb voltam vele szemben, mint valaha. Mindannyiszor, mikor örült lovaglászairól visszatért, kezet nyújtottam neki és kisegíttem a nyeregből. A haragvó állat ilyenkor gyakran felém rugott; ő megveregette annak büszkén hátravetett nyakát s megcsókolta remegő orrlukát, anélkül, hogy csak megtörülte volna ajkát a csók után s testének illata összevegyült orromban a megizzadt állat átható és erős gőzével.

Nyugodtan bevártam napom és óráim elérkezett. Minden reggel ugyanabban az időben keresztül szokott lovagolni egy nyírfaligeten, mely végighúzódott az erdő szélén.

Hajnalban, napfelkelte előtt, kezemben zsinoggal s pisztolyomat keblembe rejtve, mintha párbajra készülnék, kimentem a ligetbe.

Megkerestem kelevenc utját s a zsinogot

kifeszítettem két fa között. Azután elrejtöztem a buja fűben.

Fületem a talajra szorítva, meghallottam távoli vágatását. Csakhamar fel is bukkant az ut végén, a boltozatos lombtető alatt. Tehát nem csalódom! Tehát csakugyan jön! Mintegy átszellemültnak látszott a gyorsaságtól, arca lángolt, tekintetében téboly izzott. Egész teste, minden idegszála remegni látszott a gyors iram egyenletes ritmusában.

Ekkor az állat két első lába megakadt zsinogomban s csontjatorítottan elbukott. Hát ő? Őt felfogtam karjaimban. Elég erős vagyok ahhoz, hogy akár egy ökröt is elvigyek. Azután, mikor gyengéden a földre tettem, oda-léptem az állathoz, mely tekintetével kísért bennünket. S miközben az még megkísérlette, hogy megharapjon, pisztolyom csövét a füléhez szorítottam... s lelőttem... ahogy egy férfit szokás.

Ekkor azonban magasra emelt lovaglós-torával nekem rontott ő s két borzasztó csapást mért arcomra. Mikor újból ütni készült, mellébe löttöm a másik golyómat.

Mondja meg már most, örült vagyok-e?

A javíthatatlan.

Írta: PALFFY ISTVÁN.

Fél lábú koldus jött hozzám panasza, mert kidobták a kocsmából. Elhivattam a legényt, aki bántotta. A községházánál voltunk balról a jegyző ült mellettem, jobbról meg a bíró. Előttem állott a javíthatatlan vádolt. Erkölcsei oktatást tartottam neki s meglátszott barna arcán, hogy szívesen hallgatja. A jegyző, meg a bíró, szintén megelégedetten hajtogatták a fejüket.

— Látod, látod — fedtettem a legényt — most megint magadnak csináltál bajt. Pedig már sokszor akartam javadat. Miért nem hallgatsz hát a jó szóra? — kérdeztem végre tőle.

— Nem lehet, mer mindig úgy csinálódik ki a dolog, hogy én maradok benne — mondta panaszos hangon, fejét lecsüggesztve.

Kalapját forgatta a kezében, néha fölvetette rám szemeit, mintha titokban a gondola-

tomat a
ablakon

untalan

A v

az a föl

Mik

és durv

meit.

Meg

érzés. N

tem és l

Mintha v

Vala

hajtott.

Ott

is sajná

nem aka

mentek.

Fölá

fogtam a

— M

mosod g

— I

— A

— N

— A

a szállod
előbb ked
sziven

— Az

— Há

után venr

— Há

kerül.

— Me

— Az

— Há

— Me

Láttan

kérdeztem.

— Ett

— Ma

a Vargáékn

— Ott

— Ott

kérem tiszt

dár. Anyár

mában laki

gadnak.

— Hát

deztem még

Nem s

— No,

még egyszer

— Azé

mondta, ho

Elhallg

esik kimond

— No

meg bátran

— Azé

— Mit

— Bőc

tomat akarná kitalálni, aztán kitekintgetett az ablakon, mintha várna valakit.

— Vársz valakit? — kérdeztem tőle.

— Nem.

— Hát miért nézed az ablakot minduntalan?

A vállán rándított, aztán mondta:

— Hát . . . csak.

— Félsz tőlem?

— Nem . . . Hisz jó ember.

— Pedig megérdemelnéd, hogy . . .

— Hejh! . . . ugyanis megvert engem már az a fölösleges atyauristen.

Mikor ezt mondta, mélyen sóhajtott és durva ingujjával megtörölte nedves szemét.

Megsajnáítam. Mégis van benne egy szikra érzés. Nem vadult el egészen. Egy ideig néztem és láttam róla, hogy valami fáj neki. Mintha vonaglott volna az arca, úgy látszott. Valahányszor szóltam hozzá, mindig sóhajtott.

Ott hagyott a bíró, utóbb a jegyző is. Ők is sajnálták a tagbaszakadt legényt, de nem akarták, hogy meglássa rajtuk. Inkább kimentek.

Fölállottam és a legény elé mentem. Megfogtam a kezét. Durva és repedezett volt.

— Milyen piszkos a kezéd, miért nem mosod gyakrabban?

— Ilyen volt eddig is . . .

— Az inged is szennyes . . .

— Nincs, aki kimossa . . .

— A nadrágod rongyos . . .

Gang Lajos,

a szállodai szerelmi dráma egyik áldozata, aki előbb kedvese életét oltotta ki, majd önmagát lőtte szíven és két napi szenvedés után meghalt.

— Az én ruhám mindig ilyen volt.

— Hát miért nem dolgozol sokat, sokat, aztán vennél egy-egy darab ruhát?

— Há' iszen ugyanis dolgozom, de ha nem kerül.

— Mert megiszod.

— Az is csak köll . . . más is iszik.

— Hány esztendő vagy?

— Most mennék sorozatra.

Láttam, hogy nagyon kedvetlen, másról kérdeztem.

— Ettél-e már valamit ma?

— Ma nem ettem, de tegnap megkínáltak a Vargáéknál.

— Ott voltál dologban?

— Ott is, máshol is. Olyan vagyok én kérem tisztólettel, mint az ágról szakadt madár. Anyám nincsen, az apám mindig kocsimában lakik, én meg itt, hol ott, ahol befognak.

— Hát aztán miért dobtak ki? — kérdeztem még egyszer tőle.

Nem szólt, csak lesütötte szemét.

— No, miért dobtak ki? — kérdeztem még egyszer tőle.

— Azért kérem, — mondotta — mert azt mondta, hogy . . .

Elhallgatott. Látszott róla, hogy nehezére esik kimondani. Biztattam.

— No miért tetted? Ne félj, csak mond meg bátran

— Azért, mert bocsstelenkedett.

— Mit csinált?

— Bocsstelenkedett.

A vadászerdői áll. iskola zászlóaljja zászlószentelési rendező bizottságának tagjai.

1. Györbíró László. 2. Hamar György. 3. Szinok Balázs. 4. Török Sándor. 5. Máry Gyula. 6. Varga Imre. 7. Ormos Zsigmondné. 8. Török Sándorné zászlóánya. 9. Oláh Károlyné. 10. Asbóth Arthúr. 11. Asbóth Arthurné. 12. Zathureczky Károlyné. 13. Id. Varga Imre goadn. alelnök.

— Hogyan?

— Ki gyűtt belőle, a mit megivott.

— Disznó.

— A' vót.

— De te vagy az.

— Az is a' vót.

— Hiszen azért nem kellett volna kidobni. Neked semmi közöd se volt hozzá.

— Hát nem is volt nekem eszem ágában se, hogy bántom, hanem ü vót részeg, aztán nekem mondta, hogy én vagyok az.

— Hát te nem voltál az?

— Nem ám.

— No lásd. Ha józan voltál, annál inkább nem kellett volna kikötni veled.

— De mikor megütött.

— Hát akkor azért haragudtál meg rája, mert megütött, ugy-e?

— Nem én.

— Hát miért?

— Azért kérem, mert szidta az anyámat

— Hogyan szidta?

— Csunyan . . . parasztosan.

— Pedig nem is ösmerte az anyádat. ugy-e?

— Nem hát.

— Mikor halt meg?

— Tudom is én.

— Te se ösmerted?

— Én se.

— Nem is láttad sohasem?

— Hírt sem hallottam.

Még tovább is kérdeztem volna a legényt, de láttam, hogy nagyon megindult. A szívére vette a dolgot. Talán használt neki.

Kiküldtem és beszólítottam a másikat, a sértettet, vagyis a kidobott embert.

A folyosón találkoztak. Igen csunyan néztek egymásra. Egyszer csak egy nagy csattanás hallatszott. Kinéztem. Hát a sánta koldus akkor tápázkodott fel a földről.

Kérdeztem a legényt:

— Mit csináltál már megint, te gazember?

Nyugodtan felelt:

— Pofon vágtam.

— Még most se tudsz békén maradni? — korholtam. — Hát már semmi jó szó sem használ neked!?

— Hát mér' nézett rám olyan mérgesem — mondta. — Mintha én tehetnék arról, hogy ő bepanaszolt, aztán a törvénybe köllött neki gyünni.

Miért? . . .

Irta: SOMLÓ SÁRIKA.

Olyan vagy lány, mint egy virág —
Mely bérctetön nyit egymaga.
Mosolyg reá az ég — a föld —
S az éj ezernyi csillaga.

Szomját enyhíti harmat csöppje,
Éltetve hull rá napsugár,
Regét is mond a kóbor szellő,
Dalol neki a kis madár . . .

Mind — mind az övé, mi életének

Igaz boldogságára kell . . .

És mégis meg nem fejtí senki

Mért hull le — és mért hervad el? . . .

A vadászerdői (Temes m.) áll. iskola zászlóaljának lövőtere.

TARKA MOZAIK.

Bács-Bodrog vármegye népe.

Hazánknak alig van megyéje, mely etnografiai tarkaság tekintetében vetekedhetnék a buzatermő Bácskával. Ha végiglapozzuk Bács-Bodrognak a Magyarország városai és vármegyéi kiadásában megjelent díszes és vaskos kötetét, el fogunk bámulni, hogy a magyar mellett hányféle nemzetiség él — többé-kevésbé — jó barátságban egymás mellett.

Sainos, ez a sokféleség a magyarság térvészteségét jelenti. Mint kitűnő cikkében Bellovics Bálint kimutatja, a gazdag vármegyének területén hajdan tisztán magyarok éltek, míg ma e g y s é g e s tömegben egy-két ponton található magyarság.

Legnagyobb része a Ferenc-esatornától északra elnyúló bácskai löszvidéken és a Duna s Tisza folyása mentén telepedett meg. A legegységesebb magyarság a vármegyének Pest vármegyébe szögellő legészakibb részébe esik.

A többi területen a magyarság helyet enged — vagy lakótársa — a sváboknak, tótoknak, szerbeknek, sokácoknak, bunjevácoknak s a kis orosz ruthéneknek.

Ezeket a különböző nemzetiségeket képeink díszes sora mutatja be faji típusukkal s eredeti viseletükkel. A dr. Borovszky Samu kitűnő szerkesztésében megjelent „Bács-Bodrog vármegye” első kötetében Bellovics Bálint, Famler Gusztáv, Móri Zsigmond, Hadzsics Antal és Evetovics János, külön-külön tartalmas cikkeiben ismerteti az egyes nemzetiségi lakosság letelepedésének történetét, földrajzi elhelyezkedését s tipikus jellemvonásait s szokásait.

Francia krém. 21 deka porcukrot kevés vaníliával, 10 tojássárgájával, 7 deci felforrt és lehűtött tejszinnel tegyünk mázos edényben élénk tűzre s folytonos keverés mellett hagyjuk addig a tűzön, míg a palacsintatészta-sűrűséget eléri. Ezután öntsük más edénybe s hogy össze ne fusson, kavargassuk folyton, míg kihűl. Eközben 7 deci jó tejszimből verjünk kemény habot, tegyünk hozzá kevés vaníliás cukrot. A krémet keverjük össze 2 evőkanál rummal és gelatinnal (8–9 lap), tegyük formába és fagyaszszuk meg.

Turós lepénykék. Fél font vaj, fél font tehéntúró, fél font liszt, kis só, egy jó marék porcukor, citrom héja jól összegyurandó. Vékonyra kinyújtjuk, négyszögletes darabokra vagdaltuk, izzal megtöltjük s a négy sarkát fölhaltjuk. A tésztát tojássárgájával kenjük s világosra sütjük.

A kanári gondozása. Kanári testéről parazitáknak eltávolítására legegyszerűbb annak testét átható szagu élősködőellenes szerekekkel bekenni. Erre alkalmas az ánizs- vagy rozmarin-olaj 50 rész vízzel vagy táblaolajjal felhígítva, továbbá kénvirágpornak vagy perzsa rovarpor-nak az előzőleg kissé szappanos vízzel megnedvesített tollak közé való behintése. Ezen kezelést a petékből időközben kifejlődő élősködők előléte végett 3–4 nap múlva esetleg 2–3 ízben is ismételni kell. Egyébiránt, minthogy a kanári bő-

rén élősködő atkák, tetvek stb. nagyobb részét annak testén kívül a kalitkában tartózkodnak, azért teljes kiirtásuk végett minden esetben szükséges annak alapos kitisztogatása és fertőtlenítése. A kalitka egyes részei tehát forró vízzel való lemosás után 2–3%-os kreolin-, lysol- vagy karbololdattal leöblítendők s helyükre újak, keményfából készült teendők, mert a közönséges és spanyolnádból való ngrálófücskák üregei kedvencei az élősködőknek s azok onnan nem távolíthatók el biztonsággal. Végül gondoskodni kell arról, hogy fürdés céljából a kalitkában állandóan tiszta és száraz homok legyen, melybe kevés hamu is célszerű, különösen a kezelés tartama alatt keverni. Fürdővizet az olyan kanarinak, melynek testén már tollaktól fosztott, sőt kopasz, kipirosodott helyek is vannak, ne adjunk.

Egy rikkans-poéta. *Bakti Gyula* a neve, Bohémiában mindenki ismeri. És nem csak ismerjük, de mivel élénkeszü, nyíltszívü, jó fiu — szeretik is. A betük világának országutait pedig sznki se taposhatja büntetlenül. *Bakti Gyulát* is elfoglalta hát a nyomdafesték mómora — verseket írt, poéta lett. S ha már egy rikkans

Bakti Gyula, a rikkans-poéta.

verseket ír, le is nyomtatja azokat. A terjesztésükről is ő maga gondoskodik. Verses füzetének címe „Vergődés.” Találó cím — ez maga is poétára vall, — mert vergődésnél egyéb a szegény rikkans egész élete. Ilyen átértett minden verse is, amelyekből itt adunk egyet izelítőnek:

Két lélekből áll a lényem;
Az egyik szép, tiszta lélek.
A másikat, a sátán bírja,
S én ettől irtózom, félek.
Az előbbivel mindég sírok
Álmatlan, dőre éjszakán,
A másikkal pedig eljárak, —
Kenyérkereset után.

Bakti Gyula verseihez *Ignotus* írt előszót. A füzet ára 50 fillér.

Nyári toilett a longchampi versenyen.

Csererejtvény.

Szakács, okos, banya, zsák, ólom, róka, öreg, hét, ágy, bér.

A fenti szavak kezdőbetűi más kezdőbetűkkel cserélendők fel oly módon, hogy a nyert új szavaknak is legyen önálló értelmük s az új kezdőbetűk egy magyar fürdőhely nevét adják.

Megfejtési határidő: **jul. 30-ika.**

A megfejtők közt egy szép könyvet sorolunk ki

A jul. 4-én megjelent *Logograf* megfejtése:

Róka, Róma, róna, rózsza.

Megfejtették: Kádár Lajos, Bárány Ödön, Zoltán Béláné, Telkes Józsa, Könyves Kálmán, Rózsza Ferenczné, Veres Ilonka, Tóth Bella, Koós István, Mihályka Bertalan, Perczes Vilma, Braun Lenke és Tóni, Ferenczi Vilmos, Bernát Miklósné, Iványi László, Miklós Janka, dr. Grossmann Mihály, Vitéz Ignác, Nusser Béla, Kerékgyártó Eugenia, Hevesi testvérek, György Gusztáv, Napos Árpád, Fekete Ödönné, Záborszky Lajos, Bátor Gusztáv, Csontos Gerőné, Pásztor Ármán, Hamar Ilona és Margit, Névedy Mariska, Kovács Bálint, László Irénke, Rimai Lajos, Müller Teréz, Polner Gábor és Miklós, Szegedi László, Vetter Ignácné, Jávör Mili, Forgó Henriette, Németh Zsuzsika.

Asorsolás megejtven, a kifizött díjat *Pollner Gábor* és *Miklós, Hódmezővásárhelyen* nyerte el.